

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 29ης Οκτωβρίου 2012

σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου⁽¹⁾, και ιδίως τα άρθρα 8, 11, 13, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 142, 144, 145, 146, 148, 151, 154, 156, 157, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 195, 196, 199, 201, 203, 204, 205, 208 και 209,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽²⁾ τροποποιήθηκε ουσιαστικά και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (εφεξής «δημοσιονομικός κανονισμός»). Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να ευθυγραμμισθεί με τον δημοσιονομικό κανονισμό ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽³⁾. Για λόγους σαφήνειας, είναι αναγκαίο να αντικατασταθεί ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002.

(2) Το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ») ορίζει ότι με νομοθετική πράξη μπορεί να ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης μη νομοθετικών πράξεων που συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της νομοθετικής πράξης. Συνεπώς, ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 έχουν ενσωματωθεί στον δημοσιονομικό κανονισμό. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διατάξεις δεν θα πρέπει να περιληφθούν στον παρόντα κανονισμό.

(3) Κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού της έργου, η Επιτροπή πραγματοποίησε τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομώνων, και διασφάλισε την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

(4) Όσον αφορά τις αρχές του προϋπολογισμού, ιδίως δε την αρχή της ενότητας, η απλούστευση των κανόνων που διέπουν τη γένεση και ανάκτηση των τόκων από προχρηματοδότηση, και μάλιστα η απαλλαγή των δικαιούχων επιδοτήσεων από την υποχρέωση τοκοφορίας, καθιστά άνευ αντικειμένου τις διατάξεις περί του πεδίου εφαρμογής και των όρων για την ανάκτηση των τόκων. Σε περίπτωση που τέτοια υποχρέωση θα μπορούσε παρ' όλα αυτά να επιβληθεί σε οντότητες στις οποίες έχουν ανατεθεί καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού («εντεταλμένες οντότητες»), οι κανόνες που διέπουν τον προσδιορισμό και τη χρήση των τόκων που προέκυψαν, καθώς και τη λογοδοσία για αυτούς, θα πρέπει να περιληφθούν στις συμβάσεις ανάθεσης που συνάπτονται με τις εν λόγω οντότητες. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι τόκοι που προέκυψαν από προχρηματοδότηση οφείλονται στην Ένωση βάσει των εν λόγω συμβάσεων, οι τόκοι αυτοί θα πρέπει να καταβληθούν στον προϋπολογισμό ως έσοδα για ειδικό προορισμό.

(5) Όσον αφορά την αρχή της ετήσιας διάρκειας, είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί η έννοια των ετήσιων πιστώσεων και των προπαρασκευαστικών σταδίων της πράξης δέσμευσης τα οποία, εφόσον έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου, μπορούν να παρέχουν δικαίωμα μεταφοράς των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1.

- (6) Όσον αφορά την αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας, πρέπει να διευκρινιστούν οι ισοτιμίες και τιμές που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλων νομισμάτων για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης και της λογιστικής. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η διαφάνεια όσον αφορά τη λογοδοσία για τα αποτελέσματα τέτοιων πράξεων συναλλαγματικής μετατροπής. Δεδομένης της εισαγωγής του ευρώ, θα πρέπει να καταργηθεί η υποχρέωση της Επιτροπής να ενημερώνει τα κράτη μέλη σχετικά με τις μεταφορές ταμειακών διαθεσίμων που πραγματοποιούνται μεταξύ των διαφόρων νομισμάτων.
- (7) Όσον αφορά τις παρεκκλίσεις από την αρχή της καθολικότητας, πρέπει να διευκρινιστούν, αφενός, η δημοσιονομική μεταχείριση που πρέπει να εφαρμόζεται στα έσοδα για ειδικό προορισμό, και ειδικότερα στις συνεισφορές κρατών μελών ή τρίτων χωρών σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα, και, αφετέρου, τα όρια που υπάρχουν όσον αφορά τον συμψηφισμό μεταξύ δαπανών και εσόδων. Δεδομένης, ιδίως, της τρέχουσας πρακτικής, για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να αποφημιστεί ότι, κατά γενικό κανόνα, τα έσοδα για ειδικό προορισμό θα πρέπει να παράγουν αυτομάτως πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών, ευθύς μόλις το θεσμικό όργανο εισπράξει τα έσοδα. Είναι επίσης αναγκαίο να διευκρινιστούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες έσοδα για ειδικό προορισμό μπορούν, κατ'εξαίρεση, να καταστούν διαθέσιμα προτού λάβει χώρα η εισπραξή τους από το σχετικό θεσμικό όργανο.
- (8) Όσον αφορά την αρχή της ειδικότητας, πρέπει να οριστεί επακριβώς ο υπολογισμός των ποσοστών πιστώσεων που επιτρέπεται να μεταφέρουν τα θεσμικά όργανα στο πλαίσιο της αυτονομίας τους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνονται πλήρως μέσω λεπτομερούς αιτιολόγησης των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται σε αυτά.
- (9) Όσον αφορά τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, πρέπει να εντοπισθούν οι στόχοι και η ελάχιστη περιοδικότητα των εκ των προτέρων, των ενδιάμεσων και των εκ των υστέρων αξιολογήσεων των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, καθώς και οι πληροφορίες που πρέπει να εμφανίζονται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο.
- (10) Όσον αφορά την αρχή της διαφάνειας, η δημοσιοποίηση ονομαστικών δεδομένων για τους σχετικούς δικαιούχους και των συγκεκριμένων ποσών που αυτοί εισέπραξαν αυξάνει τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση σχετικών κονδυλίων. Τέτοιου είδους πληροφορίες τιθέμενες στη διάθεση των πολιτών ενισχύουν τον δημόσιο έλεγχο της χρήσεως των σχετικών κονδυλίων και συμβάλλουν στη χρηστή διαχείριση των δημόσιων πόρων. Συγχρόνως, σε περίπτωση που οι αποδέκτες είναι φυσικά πρόσωπα, η δημοσιοποίηση αυτή υπόκειται στους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνον εάν είναι αναγκαία και ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό.
- (11) Οι πληροφορίες που αφορούν τη χρήση κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να δημοσιεύονται σε δικτυακό χώρο των σχετικών θεσμικών οργάνων και θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον την ονομασία και τον τόπο του αποδέκτη, το ύψος και τον σκοπό των κονδυλίων. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 35 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, ιδίως τον τύπο και το μέγεθος της χορήγησης.
- (12) Η ονομασία και ο τόπος των αποδεκτών κονδυλίων της Ένωσης πρέπει να δημοσιεύονται όσον αφορά τα βραβεία που απονέμονται, τις επιδοτήσεις που χορηγούνται και τις συμβάσεις που ανατίθενται μετά από προκήρυξη διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, ιδίως όσον αφορά διαγωνισμούς, προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και προσκλήσεις υποβολής προσφορών, σύμφωνα με τις αρχές της ΣΛΕΕ, ιδίως δε τις αρχές της διαφάνειας, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διακριτικής μεταχείρισης. Επιπλέον, η δημοσίευση αυτή θα συνέβαλλε στον έλεγχο της δημόσιας διαδικασίας επιλογής από τους απορριφθέντες υποψηφίους του διαγωνισμού.
- (13) Η διάρκεια της δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την περίοδο κατά την οποία τα κονδύλια χρησιμοποιούνται από τον αποδέκτη και, ως εκ τούτου, τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να διαγράφονται μετά από δύο έτη. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύει για τα προσωπικά δεδομένα νομικών προσώπων των οποίων ο επίσημος τίτλος προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα.
- (14) Στις περισσότερες υποθέσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, η δημοσίευση αφορά νομικά πρόσωπα.
- (15) Στην περίπτωση φυσικών προσώπων, τέτοια δημοσίευση θα πρέπει να προβλέπεται μόνον όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας μεταξύ του μεγέθους του χορηγούμενου ποσού και της ανάγκης να ελέγχεται εάν αυτό χρησιμοποιείται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Στην περίπτωση φυσικών προσώπων, η δημοσίευση της περιφέρειας σε επίπεδο NUTS 2 είναι σύμφωνη με τον στόχο της δημοσίευσης των αποδεκτών, εξασφαλίζει ίση μεταχείριση μεταξύ κρατών μελών διαφορετικού μεγέθους με παράλληλο σεβασμό του δικαιώματος των αποδεκτών στην ιδιωτική ζωή και, ιδίως, στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.
- (16) Οι πληροφορίες σχετικά με υποτροφίες και με άλλη άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, θα πρέπει να εξαιρούνται από την υποχρέωση δημοσίευσης.

- (17) Προκειμένου να εξασφαλίζεται ο σεβασμός της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των αποδεκτών, θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να δημοσιεύονται πληροφορίες που αφορούν φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν υψηλό βαθμό διαφάνειας στις συμβάσεις οι οποίες αφορούν ποσό που υπερβαίνει αυτό που καθορίζεται στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ⁽¹⁾.
- (18) Η ονομασία και ο τόπος του αποδέκτη, καθώς και το ποσό και ο σκοπός των κονδυλίων δεν πρέπει να δημοσιεύονται εάν η δημοσίευσή τους θα έθετε σε κίνδυνο είτε την ακεραιότητα του αποδέκτη, η οποία προστατεύεται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε τα νόμιμα εμπορικά του συμφέροντα.
- (19) Η ονοματολογία του προϋπολογισμού θα πρέπει να εξασφαλίζει τη σαφήνεια και τη διαφάνεια που είναι αναγκαίες για τη δημοσιονομική διαδικασία.
- (20) Πρέπει εξάλλου να ορισθούν οι πράξεις που ενδέχεται να συνιστούν σύγκρουση συμφερόντων.
- (21) Όσον αφορά την έμμεση διαχείριση, είναι ανάγκη να διευκρινισθούν η πλαισίωση αυτής της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και το περιεχόμενο της συμφωνίας ανάθεσης. Κάθε οντότητα ή πρόσωπο στο οποίο ανατίθενται καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού θα πρέπει να παρέχει επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ισοδύναμο με εκείνο που απαιτείται δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού. Θα πρέπει να προσδιορισθούν οι όροι υπό τους οποίους η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί ότι τα συστήματα, οι κανόνες και οι διαδικασίες των εν λόγω οντοτήτων ή προσώπων είναι ισοδύναμα με τα δικά της, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης από τις οντότητες στις οποίες ανατίθενται τέτοια καθήκοντα.
- (22) Στους εκτελεστικούς οργανισμούς, τον έλεγχο των οποίων διατηρεί η Επιτροπή, πρέπει να αναγνωρίζεται η ιδιότητα των κύριων διατακτών αυτού του οργάνου για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (23) Όσον αφορά την έμμεση διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς, θα πρέπει να προσδιορισθούν οι οργανισμοί που είναι επιλέξιμοι για αυτού του είδους τη διαχείριση.
- (24) Σε περίπτωση ανάθεσης καθήκοντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε δημόσιο οργανισμό ή σε οργανισμό ιδιωτικού δικαίου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, θα πρέπει να καθορισθούν οι όροι του διορισμού τους.
- (25) Για την έμμεση διαχείριση, είναι ανάγκη να καθορισθούν λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά τις διαδικασίες εξέτασης και αποδοχής λογαριασμών, καθώς και τον αποκλεισμό από ενωσιακή χρηματοδότηση εκείνων των δαπανών για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν εκταμιεύσεις κατά παράβαση των ισχυόντων κανόνων.
- (26) Οι οντότητες ιδιωτικού δικαίου που εκτελούν προπαρασκευαστικές ή δευτερεύουσες εργασίες για λογαριασμό της Επιτροπής πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- (27) Όσον αφορά τον ρόλο των δημοσιονομικών παραγόντων, η μεταρρύθμιση της δημοσιονομικής διαχείρισης, σε συνδυασμό με την κατάργηση των εκ των προτέρων κεντρικών ελέγχων, ενισχύει τις ευθύνες των διατακτών σχετικά με όλες τις πράξεις εσόδων και δαπανών, συμπεριλαμβανομένων και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνονται στο εξής για τα μέτρα διορισμού ή παύσης των καθηκόντων που αφορούν τους κύριους διατάκτες. Ως εκ τούτου, πρέπει επίσης να ορισθούν τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες και οι αρχές των προς τήρηση διαδικασιών. Η ενδοϋπηρεσιακή διεξαγωγή των εκ των προτέρων ελέγχων προϋποθέτει ειδικότερα σαφή διάκριση μεταξύ των καθηκόντων έναρξης και επαλήθευσης των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Επιπλέον, κάθε όργανο πρέπει να θεσπίζει κώδικα επαγγελματικών προτύπων εφαρμοζόμενο στους υπαλλήλους που είναι επιφορτισμένοι με τις εκ των προτέρων και εκ των υστέρων επαληθεύσεις. Θα πρέπει επίσης για τις ευθύνες που αναλαμβάνονται να προβλέπεται υποχρέωση λογοδοσίας σε ετήσια έκθεση προς το όργανο που είναι αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για τις εκ των υστέρων επαληθεύσεις. Τα δικαιολογητικά που αφορούν τις διενεργούμενες πράξεις θα πρέπει να φυλάσσονται. Τέλος, δεδομένου ότι αποτελούν παρέκκλιση από τις συνήθεις διαδικασίες ανάθεσης, όλοι οι τύποι διαδικασιών με διαπραγμάτευση για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης έκθεσης προς το οικείο όργανο και ανακοίνωσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (28) Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να λαμβάνει υπόψη τον διττό ρόλο του προϊσταμένου αντιπροσωπείας ως δευτερεύοντα διατάκτη για την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (εφεξής «ΕΥΕΔ») και, όσον αφορά τις επιχειρησιακές πιστώσεις, για την Επιτροπή.
- (29) Για να αποσαφηνισθούν οι αρμοδιότητες, θα πρέπει επίσης να ορισθούν επακριβώς τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του υπολόγου όσον αφορά τα λογιστικά συστήματα, την ταμειακή διαχείριση, τη διαχείριση των τραπεζικών λογαριασμών και τα αρχεία τρίτων. Επίσης, θα πρέπει να διευκρινισθούν οι λεπτομέρειες παύσης των καθηκόντων του υπολόγου.

⁽¹⁾ ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

- (30) Θα πρέπει επίσης να προσδιορισθούν οι όροι προσφυγής στις πάγιες προκαταβολές, οι οποίες αποτελούν ένα κατά παρέκκλιση σύστημα διαχείρισης σε σχέση με τις συνήθεις διαδικασίες, ενώ θα πρέπει να διευκρινισθούν οι αποστολές και οι ευθύνες των υπολόγων παγίων προκαταβολών, καθώς και των διατακτών και των υπολόγων όσον αφορά τον έλεγχο των παγίων προκαταβολών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνονται για κάθε μέτρο διορισμού ή παύσης των καθηκόντων. Για λόγους αποτελεσματικότητας, θα πρέπει να δημιουργηθεί μόνον ένας λογαριασμός παγίων προκαταβολών στις αντιπροσωπείες, για τις πιστώσεις που προέρχονται από τα τμήματα του προϋπολογισμού τόσο της Επιτροπής όσο και της ΕΥΕΔ. Αποδείχθηκε αναγκαία η εισαγωγή της δυνατότητας χρήσης χρεωστικών καρτών συνδεδεμένων με τους λογαριασμούς παγίων προκαταβολών προκειμένου να διευκολυνθούν οι πληρωμές, ιδίως στις αντιπροσωπείες της Ένωσης, και να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη χρήση μετρητών.
- (31) Αφού ορίστηκαν τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες κάθε δημοσιονομικού παράγοντα, η επίκληση της ευθύνης τους μπορεί να γίνεται μόνον υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ένωσης. Οι ειδικευμένες υπηρεσίες δημοσιονομικών παρατυπιών που έχουν συσταθεί σε κάθε όργανο αποδείχθηκαν αποτελεσματικός μηχανισμός για τον προσδιορισμό του κατά πόσον υπήρξαν παρατυπίες δημοσιονομικής φύσης και πρέπει, επομένως, να διατηρηθούν. Είναι αναγκαίο να προσδιορισθεί η διαδικασία με την οποία ένας διατάκτης μπορεί να ζητήσει την επικύρωση εντολής την οποία θεωρεί παράτυπη ή αντίθετη προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και κατ' αυτόν τον τρόπο να απαλλαγεί από την ευθύνη του.
- (32) Όσον αφορά τα έσοδα, εκτός από την ιδιαίτερη περίπτωση των ιδίων πόρων που διέπονται από την απόφαση 2007/436/EK, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹⁾, θα πρέπει να διευκρινισθούν τα καθήκοντα και οι έλεγχοι που υπάγονται στην αρμοδιότητα των διατακτών κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας: κατάρτιση της πρόβλεψης απαίτησης, στη συνέχεια κατάρτιση του εντάλματος είσπραξης, αποστολή του χρεωστικού σημειώματος που ενημερώνει τον οφειλέτη για τη βεβαίωση των απαιτήσεων, υπολογισμός των ενδεχόμενων τόκων υπερημερίας και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απόφαση παραίτησης από την απαίτηση, με τήρηση των κριτηρίων που διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική είσπραξη των εσόδων.
- (33) Είναι ανάγκη να διευκρινισθεί ο ρόλος του υπολόγου στην είσπραξη των εσόδων και τη χορήγηση παράτασης των προθεσμιών πληρωμής των δαπανών. Ο υπόλογος θα πρέπει επίσης να διαθέτει ορισμένο βαθμό ευελιξίας κατά την ανάκτηση των πληρωμών, π.χ. τη δυνατότητα άμεσου συμψηφισμού οφειλών ή, σε εξαιρετικές περιστάσεις, απαλλαγής από την υποχρέωση σύστασης εγγύησης για αποπληρωμή χρέους, όταν ο οφειλέτης είναι μεν πρόθυμος και μπορεί να καταβάλει την πληρωμή εντός της παραταθείσας προθεσμίας, όμως δεν είναι σε θέση να προβεί στη σύσταση της εν λόγω εγγύησης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.
- (34) Για να εξασφαλίζεται η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων με ταυτόχρονη οικονομική απόδοση, τα προσωρινά εισπραττόμενα ποσά –π.χ. πρόστιμα ανταγωνισμού που τελούν υπό αμφισβήτηση– πρέπει να επενδύονται σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και εν συνεχεία να προσδιορίζεται η απόδοση των τόκων που απέφεραν οι επενδύσεις αυτές.
- (35) Για να εξασφαλίζεται ότι η Επιτροπή διαθέτει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την έκδοση των αποφάσεων χρηματοδότησης, θα πρέπει να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενο των αποφάσεων χρηματοδότησης σχετικά με επιδοτήσεις, δημόσιες συμβάσεις, καταπιστευματικά ταμεία, βραβεία και χρηματοδοτικά μέσα.
- (36) Όσον αφορά τις δαπάνες, πρέπει να οριστεί η σχέση μεταξύ αποφάσεων χρηματοδότησης, συνολικών δεσμεύσεων και ατομικών δεσμεύσεων, καθώς και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων αυτών σταδίων, προκειμένου να καθορισθεί ένα σαφές πλαίσιο για τα διάφορα στάδια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.
- (37) Πρέπει να διευκρινισθεί η σχέση μεταξύ των πράξεων εκκαθάρισης, εντολής πληρωμής και πληρωμής, καθώς και οι έλεγχοι τους οποίους πρέπει να πραγματοποιούν οι διατάκτες κατά την εκκαθάριση των δαπανών, με την επίθεση της ένδειξης «έγκριση πληρωμής». Πρέπει να αναφερθούν τα δικαιολογητικά έγγραφα προς στήριξη των πληρωμών, καθώς και οι κανόνες εκκαθάρισης των προχρηματοδοτήσεων και των ενδιάμεσων πληρωμών.
- (38) Πρέπει να θεσπισθούν λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή των προθεσμιών σχετικά με τις πράξεις εκκαθάρισης και πληρωμής, λαμβάνοντας υπόψη την οδηγία 2011/7/ΕΕ το Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές⁽²⁾, ώστε να μην παρατηρούνται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην καταβολή των πληρωμών στους αποδέκτες.
- (39) Όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο, θα πρέπει να προσδιορισθούν οι κανόνες διορισμού του ελεγκτή και διασφάλισης της ανεξαρτησίας του στο πλαίσιο του οργάνου το οποίο τον διόρισε και στο οποίο πρέπει να λογοδοτεί για τις δραστηριότητές του. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρέπει να ενημερώνονται για κάθε μέτρο διορισμού ή παύσης καθηκόντων, ώστε να εξασφαλίζεται διαφάνεια έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁽¹⁾ ΕΕ L 163 της 23.6.2007, σ. 17.

⁽²⁾ ΕΕ L 48 της 23.2.2011, σ. 1.

- (40) Οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να βασίζονται στην οδηγία 2004/18/EK. Πρέπει να ορισθούν οι διάφορες κατηγορίες συμβάσεων, τα μέτρα δημοσιότητας που τους αντιστοιχούν, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνει χρήση ενός συγκεκριμένου είδους διαδικασίας και τα κύρια χαρακτηριστικά των υφιστάμενων διαδικασιών, τα λεπτομερή κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, οι κανόνες πρόσβασης στα έγγραφα του διαγωνισμού και επικοινωνίας με τους προσφέροντες ή υποψήφιους, καθώς και, οσάκις η Επιτροπή αναθέτει συμβάσεις για δικό της λογαριασμό, τα εφαρμοστέα κατώτατα όρια και τους κανόνες εκτίμησης του ύψους των προς ανάθεση συμβάσεων.
- (41) Οι διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων έχουν ως στόχο να ικανοποιούν με τους καλύτερους δυνατούς όρους τις ανάγκες των οργάνων εξασφαλίζοντας συγχρόνως ίση πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις και τηρώντας τις αρχές της διαφάνειας και της απαγόρευσης των διακρίσεων. Με μέλημα τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερόντων, αλλά και την πλήρη ευθύνη των διατακτών κατά την τελική επιλογή, θα πρέπει να γίνεται η έναρξη της διαδικασίας και στη συνέχεια η αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, καλύπτοντας όλο το φάσμα από τον διορισμό της επιτροπής αξιολόγησης μέχρι την απόφαση κατακύρωσης, η οποία, αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη, ανήκει σε κάθε περίπτωση στην αναθέτουσα αρχή.
- (42) Η πείρα του παρελθόντος διδάσκει ότι χρειάζεται να θεσπισθεί μια νέα διαδικασία σύναψης συμβάσεων για τις συμβάσεις μέσης αξίας. Θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση του «καταλόγου πωλητών» υπό τους ίδιους όρους με την υφιστάμενη «πρόσκληση υποβολής προσφορών», δεδομένου ότι ο κατάλογος αυτός επιτρέπει τη μείωση του διοικητικού φόρτου που επωμίζονται οι δυνητικοί προσφέροντες.
- (43) Για να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης κατά την εκτέλεση μιας σύμβασης, θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα να απαιτείται από τις οντότητες που παρέχουν χρηματοδοτική ικανότητα να είναι από κοινού υπεύθυνες για την εκτέλεση της αντίστοιχης σύμβασης.
- (44) Για να προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και να εξασφαλίζεται ο έλεγχος της εκτέλεσης της σύμβασης, θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα να απαιτείται από τον εργολάβο να εκτελεί ο ίδιος άμεσα ορισμένα καθήκοντα κρίσιμης σημασίας.
- (45) Για να εξασφαλίζεται η εκτέλεση μιας σύμβασης με τις υψηλότερες επαγγελματικές προδιαγραφές, θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα απόρριψης των προσφερόντων που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν συγκρούσεις συμφερόντων.
- (46) Δεδομένου ότι δεν απαιτείται πλέον αυτομάτως η σύσταση οικονομικών εγγυήσεων, θα πρέπει να καθοριστούν τα κριτήρια βάσει των οποίων μπορεί να ζητηθούν οι εν λόγω εγγυήσεις.
- (47) Πρέπει να αποσαφηνισθεί το πεδίο εφαρμογής του τίτλου που αναφέρεται στις επιδοτήσεις, ιδίως ως προς το είδος της ενέργειας ή του οργανισμού γενικού ευρωπαϊκού συμφέροντος που είναι δυνατόν να τύχει επιδότησης, καθώς και ως προς τους τύπους νομικών δεσμεύσεων που είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη επιδοτήσεων. Για τις εν λόγω νομικές δεσμεύσεις, θα πρέπει να προσδιορισθούν τα κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή μεταξύ συμβάσεων και αποφάσεων, το ελάχιστο περιεχόμενό τους και η δυνατότητα σύναψης επιμέρους σύμβασης ή απόφασης επιχορήγησης βάσει εταιρικών σχέσεων-πλαίσια, ώστε να εξασφαλιστεί ίση μεταχείριση και να αποφεύγεται ο περιορισμός της πρόσβασης σε χρηματοδότηση της Ένωσης.
- (48) Το πεδίο εφαρμογής του τίτλου που αναφέρεται στις επιδοτήσεις θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την εισαγωγή στον δημοσιονομικό κανονισμό, αφενός, συγκεκριμένων τίτλων για τα βραβεία και τα χρηματοδοτικά μέσα και, αφετέρου, των βασικών κανόνων που ισχύουν για τις επιδοτήσεις, τις επιλέξιμες δαπάνες, τη διαγραφή της αρχής της σταδιακής μείωσης, τη χρήση απλουστευμένων μορφών επιδοτήσεων (κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίο κόστος και ενιαία ποσοστά) και την κατάργηση της υποχρεωτικής σύστασης εγγυήσεων προχρηματοδότησης.
- (49) Η πρόοδος που επιτελείται προς την κατεύθυνση της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών και της ηλεκτρονικής υποβολής των εγγράφων, η οποία συνιστά μείζονα παράγοντα απλούστευσης, θα πρέπει να συνοδεύεται από σαφείς όρους για την αποδοχή των συστημάτων που θα χρησιμοποιούνται, ούτως ώστε να δημιουργηθεί ένα νομικώς υγιές περιβάλλον.
- (50) Οι αρχές της μη παροχής κέρδους και της συγχρηματοδότησης θα πρέπει να αναθεωρηθούν βάσει των διευκρινίσεων και των μέτρων απλούστευσης που θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Για λόγους σαφήνειας, είναι ιδίως αναγκαίο να θεσπισθούν σαφείς κανόνες σχετικά με τις κατηγορίες εσόδων που θα πρέπει να διατηρηθούν όσον αφορά την αρχή της μη παροχής κέρδους, καθώς και σχετικά με τις μορφές εξωτερικής χρηματοδότησης τη συνεισφορών σε είδος.
- (51) Όσον αφορά την αρχή της διαφάνειας, θα πρέπει να επιτρέπεται η κατάρτιση και δημοσίευση πολυετών προγραμμάτων εργασίας διότι αυτά προσφέρουν προστιθέμενη αξία στους αιτούντες επιτρέποντάς τους να προβλέπουν ευκολότερα τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και να προετοιμάζονται καλύτερα για αυτές. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να προσδιορισθούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα προγράμματα εργασίας μπορούν να θεωρηθούν αποφάσεις χρηματοδότησης. Για λόγους διαφάνειας, είναι επίσης αναγκαίο να δημοσιεύονται οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, εκτός από έκτακτες περιπτώσεις ή εάν η δράση μπορεί να εφαρμοσθεί από μία μόνον οντότητα. Θα πρέπει να διευκρινισθεί το ελάχιστο περιεχόμενο των σχετικών δημοσιεύσεων.

- (52) Δεδομένου ότι συχνά διαπιστώνονται σφάλματα ή αποκλίσεις όσον αφορά τους όρους επιλεξιμότητας για τον φόρο προσημειωμένης αξίας (ΦΠΑ) που καταβάλλουν οι δικαιούχοι, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε οι έννοιες του μη ανακτήσιμου ΦΠΑ και των μη υποκειμένων στον φόρο κατά την έννοια του άρθρου 13 παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προσημειωμένης αξίας⁽¹⁾ να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ενιαίο, κάνοντας αναφορά στις δραστηριότητες που καλύπτουν οι έννοιες αυτές.
- (53) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης των αιτούντων και ενίσχυσης της υποχρέωσης λογοδοσίας των διατακτών, θα πρέπει να καθοριστεί η διαδικασία χορήγησης, από την υποβολή της αίτησης επιδότησης, για την οποία η Επιτροπή θα πρέπει να έχει υποβάλει στους αιτούντες ελάχιστες πληροφορίες, μέχρι την αξιολόγησή της με γνώμονα εκ των προτέρων καθορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, επιλογής και ανάθεσης, προτού ο αρμόδιος διατάκτης εκδώσει την τελική, δεόντως τεκμηριωμένη απόφασή του. Πρέπει να καθοριστούν λεπτομερείς κανόνες, αφενός, για τη σύνθεση και τα καθήκοντα της επιτροπής που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των προτάσεων βάσει των κριτηρίων επιλογής και, αφετέρου, για τις δυνατότητες επικοινωνίας με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης ή κλήσης σε αυτούς να προσαρμόσουν τις προτάσεις τους. Οι δυνατότητες αυτές θα πρέπει να αντανakλούν καταλλήλως τις απαιτήσεις περί χρηστής διοίκησης που εισήγαγε ο δημοσιονομικός κανονισμός και θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η προσαρμογή προτάσεων πριν την υπογραφή των συμβάσεων επιδότησης ή την κοινοποίηση των αποφάσεων επιδότησης, εξασφαλίζοντας παράλληλα ίση μεταχείριση των αιτούντων και τήρηση της αρχής βάσει της οποίας την πρωτοβουλία για μια δράση μπορούν να αναλάβουν αποκλειστικά οι αιτούντες.
- (54) Δεδομένου ότι η χρήση κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίου κόστους και ενιαίων ποσοστών διευκολύνεται και διευρύνεται βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού, θα πρέπει να αποσαφηνισθούν οι ορισμοί αυτών των απλουστευμένων μορφών επιδοτήσεων. Είναι ιδίως αναγκαίο να διευκρινίζεται ότι, όπως κάθε μορφή επιδότησης, αυτές οι μορφές επιδοτήσεων αποσκοπούν στην κάλυψη κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών και να αναφέρεται ότι το ύψος τους δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να καθορίζεται εκ των προτέρων, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εν λόγω μορφές επιδοτήσεων καθορίζονται βάσει των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης του δικαιούχου. Χρειάζεται επίσης να εξασφαλισθεί σταθερότητα στους κανόνες χρηματοδότησης βάσει ειδικού προγράμματος. Προς τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση απλουστευμένων μορφών επιδοτήσεων καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Για στατιστικούς και μεθοδολογικούς λόγους, καθώς και για λόγους πρόληψης και ανίχνευσης της απάτης, θα πρέπει να υπάρχει πρόσβαση σε γενικές λογιστικές πληροφορίες των δικαιούχων, ακόμα και όταν αυτοί χρηματοδοτούνται μέσω κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίου κόστους ή ενιαίων ποσοστών. Οι επαληθεύσεις αυτές, ωστόσο, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αμφισβήτηση ήδη συμφωνηθέντων κατ' αποκοπή ποσών, μοναδιαίου κόστους ή ενιαίων ποσοστών.
- (55) Η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση επιβάλλει να προστατεύεται η Επιτροπή εξασφαλίζοντας εγγυήσεις. Κατ' αρχάς, κατά τη φάση των αιτήσεων επιδότησης, με τη διενέργεια χρηματοοικονομικών ελέγχων για τις αιτήσεις που αφορούν τα μεγαλύτερα ποσά, εν συνεχεία, κατά την καταβολή των προχρηματοδοτήσεων (εάν θεωρηθεί αναγκαίο με γνώμονα τους κινδύνους βάσει της εκτίμησης του διατάκτη), με την απαίτηση σύστασης εκ των προτέρων χρηματικών εγγυήσεων και, τέλος, κατά τη φάση της ενδιάμεσης πληρωμής ή της πληρωμής του υπολοίπου, με την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδουν οι ελεγκτές για τις αιτήσεις που αφορούν τα μεγαλύτερα ποσά και που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο.
- (56) Οι όροι και οι διαδικασίες για την αναστολή και τη μείωση των επιδοτήσεων θα πρέπει να αποσαφηνισθούν προκειμένου να ορίζονται καλύτερα οι λόγοι για την εν λόγω αναστολή ή μείωση, να παρέχεται επαρκής ενημέρωση στους δικαιούχους και να εξασφαλίζεται η δυνατότητα των δικαιούχων να ασκούν το δικαίωμα υπεράσπισής τους καθ' όλα τα στάδια της διαδικασίας.
- (57) Για τη χρηστή διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης απαιτείται επίσης οι ίδιοι οι δικαιούχοι να χρησιμοποιούν τις επιδοτήσεις της Ένωσης με οικονομία και αποτελεσματικότητα. Ιδίως, οι δαπάνες των συμβάσεων που ανατίθενται από τους δικαιούχους για την εφαρμογή μιας δράσης θα πρέπει να είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συμβάσεις εκτέλεσης ανατίθενται στον προσφέροντα που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα προσφορά.
- (58) Καθώς στον δημοσιονομικό κανονισμό χαλαρώνουν οι περιορισμοί όσον αφορά την προσφυγή σε οικονομική στήριξη σε τρίτους, είναι αναγκαίο να καθοριστούν οι ελάχιστες διατάξεις που θα πρέπει να συμφωνούνται στη σύμβαση επιδότησης ή να παρεμβάλλονται στην απόφαση επιδότησης προκειμένου να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ, αφενός, της χορήγησης από δικαιούχο οικονομικής στήριξης σε τρίτους και, αφετέρου, της εκτέλεσης δημοσιονομικών καθηκόντων από εξουσιοδοτούμενο στο πλαίσιο έμμεσης διαχείρισης.
- (59) Οι εξουσίες επιβολής κυρώσεων σε δικαιούχους επιδοτήσεων πρέπει να ευθυγραμμίζονται με εκείνες που υφίστανται ήδη στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, δεδομένου ότι αυτές είναι της ίδιας φύσης και θα πρέπει να υπόκεινται στους ίδιους κανόνες από άποψη αποτελεσματικότητας και αναλογικότητας.
- (60) Για τα βραβεία θα πρέπει να ισχύουν οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, όπως ακριβώς συμβαίνει με τις επιδοτήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να καθοριστούν τα ελάχιστα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων εργασίας και των διαγωνισμών, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες απαιτήσεις για τις επιδοτήσεις. Ιδιαίτερα, θα πρέπει να καθοριστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα προγράμματα εργασίας μπορούν να θεωρηθούν αποφάσεις χρηματοδότησης, καθώς και το ελάχιστο περιεχόμενο των κανόνων των διαγωνισμών, ιδίως όσον αφορά τους όρους για την καταβολή του βραβείου στους νικητές σε περίπτωση απονομής του, καθώς και τα κατάλληλα μέσα δημοσίευσης.

(1) ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1.

- (61) Η συμμόρφωση με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει επίσης τη θέσπιση μιας σαφώς καθορισμένης διαδικασίας απονομής, από την υποβολή των υποψηφιοτήτων έως την ενημέρωση των αιτούντων και την ανακήρυξη του επιλεγέντος υποψηφίου. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει την αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων από ομάδα εμπειρογνομόνων που διορίζει ο αρμόδιος διατάκτης, βάσει των κριτηρίων απονομής που περιλαμβάνουν οι κανόνες του διαγωνισμού, ώστε να εξασφαλίζεται η αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων από ικανούς και αμερόληπτους κριτές. Βάσει των συστάσεων της εν λόγω ομάδας, ο διατάκτης θα πρέπει να λάβει την τελική απόφαση για την απονομή του βραβείου δεδομένου ότι η ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού εναπόκειται πάντοτε στην Επιτροπή.
- (62) Για να εξασφαλισθεί η εναρμονισμένη εκτέλεση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων εντός της Επιτροπής, το γενικό πλαίσιο που περιλαμβάνεται στον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού θα πρέπει να συμπληρωθεί με λεπτομερείς κανόνες για τη διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για την επιλογή των ενταλμένων οντοτήτων, για το περιεχόμενο των συμβάσεων εξουσιοδότησης, για τις δαπάνες και τα έξοδα διαχείρισης, καθώς και για τους καταπιστευματικούς λογαριασμούς.
- (63) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως όταν η διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων γίνεται άμεσα, πρέπει να καθορίζονται κανόνες για την επιλογή των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των τελικών αποδεκτών, είτε μέσω ειδικών επενδυτικών φορέων είτε μέσω άλλων μηχανισμών υλοποίησης, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική διάθεση των κονδυλίων της Ένωσης.
- (64) Πρέπει να καθοριστούν οι προϋποθέσεις ενεργοποίησης χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένου του αποτελέσματος μόχλευσης και του πλαισίου παρακολούθησης. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων βάσει ουσιαστικής εκ των προτέρων αξιολόγησης, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή να τα καταρτίζει κατά τρόπο συγκεκριμένο ώστε να ανταποκρίνονται σε αδυναμίες της αγοράς και σε καταστάσεις μη ικανοποιητικών επενδύσεων.
- (65) Όσον αφορά τη λογιστική και την απόδοση των λογαριασμών, οι γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές, βάσει των οποίων πρέπει να συντάσσονται οι δημοσιονομικές καταστάσεις, ορίζονται στους λογιστικούς κανόνες της Ένωσης. Οι εν λόγω κανόνες προσδιορίζουν επίσης τους όρους για τον καταλογισμό μιας πράξης, καθώς και τους κανόνες αποτίμησης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και σύστασης των προβλέψεων, ώστε να εξασφαλίζεται η κατάλληλη παρουσίαση, η πληρότητα και η ακρίβεια των πληροφοριών.
- (66) Όσον αφορά τη λογιστική, πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου οφείλει να τεκμηριώνει τη λογιστική οργάνωση και διαδικασία του οικείου οργάνου και να καθορίζει τους όρους που πρέπει να τηρούνται από τα μηχανογραφικά συστήματα λογιστικής, ιδίως προκειμένου να εξασφαλίζεται η ασφάλεια των προσβάσεων και η διαδρομή του ελέγχου σε κάθε τροποποίηση των συστημάτων.
- (67) Ως προς την τήρηση της λογιστικής, θα πρέπει να αποσαφηνισθούν οι αρχές που εφαρμόζονται στην τήρηση των λογιστικών βιβλίων, του ισοζυγίου καθολικού, της περιοδικής συμφωνίας των υπολοίπων του ισοζυγίου αυτού, καθώς και του βιβλίου απογραφής, και να καθορισθούν τα στοιχεία του λογιστικού σχεδίου που εκδίδει ο υπόλογος της Επιτροπής. Οι κανόνες που εφαρμόζονται ως προς την καταχώριση των πράξεων, ιδίως η μέθοδος της διπλής εγγραφής, οι κανόνες μετατροπής των πράξεων που δεν αναγράφουν τα ποσά σε ευρώ και τα δικαιολογητικά των λογιστικών εγγράφων πρέπει να διευκρινισθούν και αυτά, όπως και το περιεχόμενο των καταχωρίσεων της λογιστικής του προϋπολογισμού.
- (68) Θα πρέπει να καθορισθούν οι κανόνες που αφορούν το βιβλίο απογραφής των ακινητοποιήσεων και να αποσαφηνισθούν οι αντίστοιχες ευθύνες των διατακτών και των υπολόγων στον τομέα αυτόν, όπως και οι κανόνες που ισχύουν για τη μεταπώληση των αγαθών που εγγράφονται στο βιβλίο απογραφής ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού.
- (69) Στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, ο παρών κανονισμός, όπως και ο ίδιος ο δημοσιονομικός κανονισμός, θα πρέπει να προβλέπουν παρεκκλίσεις που να λαμβάνουν υπόψη τις επιχειρησιακές ιδιαιτερότητες του εν λόγω τομέα, ιδίως ως προς την ανάθεση των συμβάσεων και τη χορήγηση των επιδοτήσεων, δεδομένου μάλιστα ότι οι διαδικασίες αυτές εκτελούνται από τις αρχές τρίτων χωρών που λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση. Όσον αφορά τις συμβάσεις, οι διαφορές αυτές θα πρέπει κυρίως να αφορούν τις κατηγορίες των διαδικασιών και τα κατώτατα όρια για την εφαρμογή τους. Όσον αφορά τις επιδοτήσεις, θα πρέπει να επιτρέπεται η πλήρης χρηματοδότηση τους σε ορισμένες περιπτώσεις, κυρίως προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η περιορισμένη δυνατότητα συγχρηματοδότησης των δικαιούχων.
- (70) Πρέπει να καθορισθούν λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με τη χρήση της δημοσιονομικής στήριξης, προσδιορίζοντας, αφενός, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνεται η χρήση της και, αφετέρου, την υποχρέωση του εταίρου να υποβάλλει στην Επιτροπή επίκαιρες και αξιόπιστες πληροφορίες που θα της επιτρέπουν να αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις.
- (71) Όσον αφορά τα καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης, θα πρέπει να προσδιορισθούν οι αρχές που διέπουν τη συνεισφορά της Ένωσης και των άλλων δωρητών σε αυτά, να καθορισθούν κανόνες σχετικά με τη λογιστική και τη λογοδοσία του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης (ιδίως όσον αφορά τους τόκους που γεννήθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου), να αποσαφηνισθούν οι αντίστοιχες αρμοδιότητες των δημοσιονομικών παραγόντων και του Διοικητικού Συμβουλίου του καταπιστευματικού ταμείου και να προσδιορισθούν, τέλος, οι υποχρεώσεις σχετικά με τους εξωτερικούς ελέγχους. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται η δίκαιη εκπροσώπηση των συμμετεχόντων δωρητών στο Δ.Σ. του καταπιστευματικού ταμείου και να απαιτείται θετική ψήφος της Επιτροπής προκειμένου να γίνει χρήση των κονδυλίων του ταμείου.

- (72) Για να απλουστευθούν οι διαδικασίες των συμβάσεων στο πλαίσιο των εξωτερικών ενεργειών, τροποποιήθηκαν ορισμένα από τα κατώτατα όρια, ενώ προστέθηκαν και προσαρμόστηκαν άλλα κατώτατα όρια και διαχειριστικές διαδικασίες που προέρχονται από τις κοινές διατάξεις.
- (73) Όσον αφορά τις επιδοτήσεις, οι όροι για τη χορήγηση παρέκκλισης από την αρχή της συγχρηματοδότησης θα πρέπει να απλουστευθούν σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.
- (74) Για να εξασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση των πιστώσεων της Ένωσης, θα πρέπει επίσης να αποφασισθούν οι προκαταρκτικοί όροι και οι κανόνες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις συμβάσεις στην περίπτωση της αποκεντρωμένης διαχείρισης των πιστώσεων αυτών, όπως και στην περίπτωση των παγίων προκαταβολών.
- (75) Είναι σκόπιμο να ορισθούν οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες, να καθορισθούν συγκεκριμένοι κανόνες σχετικά με την Υπηρεσία Εκδόσεων και να θεσπισθούν διατάξεις με τις οποίες θα εξουσιοδοτείται ο υπόλογος της Επιτροπής να μεταβιβάζει ορισμένες από τις αρμοδιότητές του σε υπαλλήλους των εν λόγω υπηρεσιών. Ακόμη, ενδείκνυται να αποφασισθούν οι λεπτομέρειες λειτουργίας των τραπεζικών λογαριασμών που οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες είναι δυνατόν να εξουσιοδοτούνται να ανοίγουν στο όνομα της Επιτροπής.
- (76) Όπως προβλέπεται σχετικά με τη δημοσίευση των πληροφοριών για τους αποδέκτες των ενωσιακών κονδυλίων, θα πρέπει να δημοσιεύεται και ο κατάλογος των εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στο άρθρο 204 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οποίοι επιλέγονται μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, καθώς και το αντικείμενο των καθηκόντων τους. Θα πρέπει επίσης να δημοσιεύονται οι αμοιβές τους όταν υπερβαίνουν τα 15 000 ευρώ.
- (77) Η νέα διαδικασία που θεσπίστηκε με το άρθρο 203 του δημοσιονομικού κανονισμού θα πρέπει να συμπληρωθεί, ιδίως όσον αφορά τις κατηγορίες των δαπανών που πρέπει να περιληφθούν στα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο. Πρέπει να καθορισθούν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τις πράξεις που αφορούν ακίνητα στις αντιπροσωπείες της Ένωσης δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων τους, ιδίως σε επείγουσες περιπτώσεις. Είναι σκόπιμο να προβλέπεται ότι τα οικιστικά κτίρια, ιδίως στις αντιπροσωπείες, των οποίων η μίσθωση ή αγορά πρέπει να πραγματοποιούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα, θα πρέπει να εξαιρούνται από τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 203 του δημοσιονομικού κανονισμού. Η απόκτηση γηπέδων δωρεάν ή έναντι συμβολικού τιμήματος δεν θα πρέπει να εμπίπτει στη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 203 του δημοσιονομικού κανονισμού, δεδομένου ότι δεν συνεπάγεται καθαυτή πρόσθετη επιβάρυνση για τον προϋπολογισμό.
- (78) Για να εξασφαλισθεί συνοχή με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού, είναι ανάγκη να θεσπισθούν μεταβατικές διατάξεις. Επιπλέον, προκειμένου να εξασφαλιζόταν συνέχεια με την τομεακή νομική βάση, είναι σκόπιμο να αναβληθεί έως την 1η Ιανουαρίου 2014 η εφαρμογή των διατάξεων για τις διαχειριστικές μεθόδους και τα χρηματοδοτικά μέσα,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΜΕΡΟΣ I

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ I

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (εφεξής «ο δημοσιονομικός κανονισμός»).

ΤΙΤΛΟΣ II

ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Αρχές της ενότητας και της αυθεντικότητας του προϋπολογισμού

Άρθρο 2

Λογιστική των παραγόμενων από προχρηματοδότηση τόκων (άρθρο 8 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν οφείλονται στον προϋπολογισμό τόκοι, η συμφωνία που συνάπτεται με τις οντότητες ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στο

άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημεία ii) έως viii) του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει ότι η προχρηματοδότηση καταβάλλεται σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή υπο-λογαριασμούς που επιτρέπουν τον εντοπισμό των κεφαλαίων και των συναφών τόκων. Σε ενάντια περίπτωση, οι λογιστικές μέθοδοι των αποδεκτών ή των μεσαζόντων πρέπει να επιτρέπουν τον εντοπισμό των κεφαλαίων που καταβάλλονται από την Ένωση και των τόκων ή άλλων οφελών που παράγονται από τα κεφάλαια αυτά.

Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού περί τόκων από προχρηματοδοτήσεις δεν θίγουν την εγγραφή των προχρηματοδοτήσεων στο ενεργητικό των δημοσιονομικών καταστάσεων, όπως καθορίζεται στους λογιστικούς κανόνες του άρθρου 143 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχή της ετήσιας διάρκειας

Άρθρο 3

Πιστώσεις του οικονομικού έτους

(άρθρο 11 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών, που εγκρίνονται για το οικονομικό έτος είναι:

- α) οι πιστώσεις που ανοίγονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που ανοίγονται μέσω διορθωτικού προϋπολογισμού·
- β) οι μεταφερθείσες πιστώσεις μεταξύ ετών·
- γ) οι ανασυστάσεις πιστώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 178 και 182 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- δ) οι πιστώσεις που προέρχονται από επιστροφές πληρωμών προχρηματοδότησης, οι οποίες έχουν επιστραφεί σύμφωνα με το άρθρο 177 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- ε) οι πιστώσεις που ανοίγονται λόγω της είσπραξης εσόδων για ειδικό προορισμό κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους ή κατά τη διάρκεια προηγούμενων οικονομικών ετών και που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί.

Άρθρο 4

Ακύρωση και μεταφορά πιστώσεων

(άρθρο 13 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και οι μη διαχωριζόμενες πιστώσεις που αφορούν σχέδια σχετικά με ακίνητα, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, μπορούν να μεταφερθούν μόνον αν οι δεσμεύσεις δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον διατάκτη και αν τα προπαρασκευαστικά στάδια έχουν προχωρήσει μέχρι σημείου που επιτρέπεται να εκτιμηθεί ευλόγως ότι η δέσμευση μπορεί να πραγματοποιηθεί το αργότερο στις 31 Μαρτίου του επόμενου έτους ή στις 31 Δεκεμβρίου για τα σχέδια σχετικά με ακίνητα.
2. Τα προπαρασκευαστικά στάδια που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, τα οποία θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου του οικονομικού έτους με σκοπό τη μεταφορά στο επόμενο οικονομικό έτος, είναι ειδικότερα τα εξής:
- α) για τις συνολικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 85 του δημοσιονομικού κανονισμού, η έκδοση απόφασης χρηματοδότησης ή η περάτωση, πριν από την ημερομηνία αυτή, της διαβούλευσης με τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες στο πλαίσιο κάθε οργάνου με σκοπό την έκδοση αυτής της απόφασης·
- β) για τις ατομικές δεσμεύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 85 του δημοσιονομικού κανονισμού, η περάτωση της φάσης επιλογής των πιθανών αντισυμβαλλομένων, δικαιούχων, βραβευθέντων ή εξουσιοδοτούμενων.
3. Οι πιστώσεις που μεταφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οποίες δεν έχουν δεσμευθεί έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους ή έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου έτους για ποσά που σχετίζονται με πράξεις που αφορούν ακίνητα, ακυρώνονται αυτόματα.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις πιστώσεις που ακυρώθηκαν με αυτόν τον τρόπο εντός ενός μηνός από την ακύρωσή τους σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

4. Οι πιστώσεις που μεταφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου του επόμενου οικονομικού έτους.

5. Η λογιστική επιτρέπει τη διάκριση των πιστώσεων που μεταφέρονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Αρχή της ενιαίας νομισματικής μονάδας

Άρθρο 5

Τιμή μετατροπής μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος

(άρθρο 19 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή των τομεακών ρυθμίσεων, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος από τον αρμόδιο διατάκτη υπολογίζεται με την ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ η οποία δημοσιεύεται στο τεύχος C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Όταν η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος πρόκειται να γίνει από τον εργολήπτη ή τον δικαιούχο, εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τη μετατροπή που περιέχονται στις δημόσιες συμβάσεις και στις συμβάσεις επιδότησης ή χρηματοδότησης.

2. Για να μην έχουν οι συναλλαγματικές μετατροπές σημαντική επίδραση στο ύψος της ενωσιακής συγχρηματοδότησης ή αρνητική επίδραση στον προϋπολογισμό της Ένωσης, οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σχετικά με τις μετατροπές αυτές προβλέπουν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ με τα λοιπά νομίσματα που υπολογίζεται με βάση τη μέση ημερήσια ισοτιμία μιας δεδομένης περιόδου.

3. Ελλείψει ημερήσιας ισοτιμίας του ευρώ δημοσιευόμενης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* για το εκάστοτε νόμισμα, ο αρμόδιος διατάκτης χρησιμοποιεί τη λογιστική ισοτιμία η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 4.

4. Για τις ανάγκες της λογιστικής που προβλέπεται στα άρθρα 151 έως 156 του δημοσιονομικού κανονισμού, και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 240 του παρόντος κανονισμού, η μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος πραγματοποιείται βάσει της μηνιαίας λογιστικής ισοτιμίας του ευρώ. Αυτή η λογιστική ισοτιμία καθορίζεται από τον υπόλογο της Επιτροπής μέσω κάθε κατά τη γνώμη του αξιόπιστης πηγής πληροφοριών, βάσει της ισοτιμίας της προτελευταίας εργάσιμης ημέρας του μήνα που προηγείται εκείνου για τον οποίο προσδιορίζεται η ισοτιμία.

5. Τα αποτελέσματα των πράξεων συναλλάγματος που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου εμφανίζονται σε χωριστή θέση στους λογαριασμούς του αντίστοιχου οργάνου.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 6

Συναλλαγματική ισοτιμία προς χρήση κατά τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος

(άρθρο 19 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή των τομεακών ρυθμίσεων, ή από συγκεκριμένες δημόσιες συμβάσεις, συμβάσεις ή αποφάσεις επιδότησης και συμβάσεις χρηματοδότησης, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος, στις περιπτώσεις όπου η μετατροπή αυτή πραγματοποιείται από τον αρμόδιο διατάκτη, είναι εκείνη της ημέρας κατά την οποία συντάσσεται από την υπηρεσία του διατάκτη το ένταλμα πληρωμής ή εισπραξής.

2. Στην περίπτωση των παγίων προκαταβολών σε ευρώ, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος καθορίζεται βάσει της ημερομηνίας καταβολής από την τράπεζα.

3. Για την εκκαθάριση των παγίων προκαταβολών σε εθνικά νομίσματα, κατά το άρθρο 19 του δημοσιονομικού κανονισμού, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και άλλου νομίσματος είναι εκείνη του μήνα πραγματοποίησης της δαπάνης από την εκάστοτε πάγια προκαταβολή.

4. Για την επιστροφή των κατ' αποκοπή δαπανών ή των δαπανών που προκύπτουν από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού (εφεξής «ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης»), δαπανών για τις οποίες καθορίζεται ανώτατο όριο και οι οποίες καταβάλλονται σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται είναι εκείνη που ισχύει όταν θεμελιώνεται το εκάστοτε δικαίωμα εισπραξής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αρχή της καθολικότητας

Άρθρο 7

Δομή υποδοχής των εσόδων για ειδικό προορισμό και άνοιγμα των αντίστοιχων πιστώσεων

(άρθρο 21 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 9 και 10, η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό των εσόδων για ειδικό προορισμό περιλαμβάνει:

α) στην κατάσταση εσόδων του τμήματος κάθε οργάνου μια γραμμή που προορίζεται για την εγγραφή του ποσού αυτών των εσόδων·

β) στην κατάσταση δαπανών, οι δημοσιονομικές παρατηρήσεις, συμπεριλαμβανόμενων των γενικών παρατηρήσεων, αναφέρουν τις γραμμές στις οποίες είναι δυνατόν να εγγραφούν οι διαθέσιμες πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα για ειδικό προορισμό.

Στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου, πραγματοποιείται ενδεικτική εγγραφή «προς υπόμνηση» (p.m.), η δε εκτίμηση για τα έσοδα περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις προς ενημέρωση.

2. Οι πιστώσεις που αντιστοιχούν στα έσοδα για ειδικό προορισμό διατίθενται αυτομάτως, τόσο ως πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων όσο και ως πιστώσεις πληρωμών, όταν εισπραχθεί το έσοδο από το όργανο, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις.

α) στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 181 παράγραφος 2 και στο άρθρο 183 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού·

β) στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού για τα κράτη μέλη όταν η συμφωνία συνεισφοράς εκφράζεται σε ευρώ.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων μπορούν να διατεθούν μόλις το κράτος μέλος υπογράψει τη συμφωνία συνεισφοράς.

Άρθρο 8

Συνεισφορές των κρατών μελών για ερευνητικά προγράμματα [άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Οι συνεισφορές των κρατών μελών για τη χρηματοδότηση ορισμένων συμπληρωματικών ερευνητικών προγραμμάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου (¹), καταβάλλονται ως εξής:

α) επτά δωδεκατημόρια του ποσού το οποίο εμφανίζεται στον προϋπολογισμό, το αργότερο έως τις 31 Ιανουαρίου του τρέχοντος οικονομικού έτους,

β) τα υπόλοιπα πέντε δωδεκατημόρια που οφείλονται, το αργότερο έως τις 15 Ιουλίου του τρέχοντος οικονομικού έτους.

(¹) ΕΕ L 130 της 31.5.2000, σ. 1.

2. Όταν ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί οριστικά πριν από την αρχή του οικονομικού έτους, οι συνεισφορές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιούνται βάσει του ποσού που εμφαίνεται στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους.

3. Κάθε συνεισφορά ή κάθε συμπληρωματική καταβολή που οφείλεται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του προϋπολογισμού πρέπει να εγγράφεται στον ή στους λογαριασμούς της Επιτροπής εντός τριάντα ημερολογιακών ημερών από την πρόσκληση προς καταβολή.

4. Οι πραγματοποιούμενες καταβολές εγγράφονται στο λογαριασμό που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 και υπόκεινται στους όρους που διατυπώνονται στον εν λόγω κανονισμό.

Άρθρο 9

Έσοδα για ειδικό προορισμό που προκύπτουν από τη συμμετοχή των χωρών ΕΖΕΣ σε ορισμένα προγράμματα της Ένωσης

[άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό της συμμετοχής των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (εφεξής «κράτη ΕΖΕΣ») σε ορισμένα ενωσιακά προγράμματα είναι η ακόλουθη:

α) στην κατάσταση εσόδων, ανοίγεται γραμμή «προς υπόμνηση» που προορίζεται για την εγγραφή του συνολικού ποσού της συμμετοχής των κρατών ΕΖΕΣ για το οικείο οικονομικό έτος.

β) όσον αφορά τις δαπάνες:

i) οι παρατηρήσεις για κάθε γραμμή που αφορά τις ενωσιακές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ αναφέρουν «προς ενημέρωση» το ποσό της προβλεπόμενης συμμετοχής,

ii) ένα παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϋπολογισμού, περιλαμβάνει το σύνολο των γραμμών που αφορούν τις ενωσιακές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ.

Για τους σκοπούς του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου, το προβλεπόμενο ποσό αναγράφεται στις παρατηρήσεις του προϋπολογισμού.

Το παράρτημα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β) σημείο ii) αντιπροσωπεύει και συμπληρώνει τη δομή υποδοχής για το άνοιγμα των πιστώσεων που αντιστοιχούν σε αυτές τις συμμετοχές, όπως αυτό προβλέπεται στην παράγραφο 2, καθώς και για την εκτέλεση των δαπανών.

2. Δυνάμει του άρθρου 82 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (εφεξής «συμφωνία ΕΟΧ»), τα σχετικά με την ετήσια συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ ποσά —όπως αυτά

επιβεβαιώνονται στην Επιτροπή από τη Μεικτή Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου 32 που προσαρτάται στη συμφωνία ΕΟΧ— οδηγούν στο πλήρες άνοιγμα, από την αρχή του οικονομικού έτους, των αντίστοιχων πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεων πληρωμών.

3. Αν, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, οι πιστώσεις των γραμμών του προϋπολογισμού στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη ΕΖΕΣ ενισχύονται χωρίς να μπορούν τα κράτη ΕΖΕΣ να προσαρμόσουν ανάλογα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω οικονομικού έτους, τη συμμετοχή τους προκειμένου να τηρήσουν τη «σχέση αναλογικότητας» που προβλέπεται στο άρθρο 82 της συμφωνίας ΕΟΧ, η Επιτροπή μπορεί να εξασφαλίζει, προσωρινά και κατ' εξαίρεση, βάσει των ταμειακών διαθεσίμων, την προχρηματοδότηση του μεριδίου των κρατών ΕΖΕΣ. Στη συνέχεια της ενίσχυσης αυτής, η Επιτροπή προβαίνει το συντομότερο δυνατό σε πρόσκληση καταβολής των αντίστοιχων συνεισφορών των κρατών ΕΖΕΣ. Η Επιτροπή ενημερώνει κάθε έτος το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις αποφάσεις που έλαβε κατ' αυτόν τον τρόπο.

Η προχρηματοδότηση τακτοποιείται το συντομότερο δυνατόν στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι χρηματοδοτικές συμμετοχές των κρατών ΕΖΕΣ αποτελούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό. Ο υπόλογος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει τη χωριστή παρακολούθηση της χρησιμοποίησης τόσο των εσόδων που προέρχονται από τις συμμετοχές αυτές όσο και των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 150 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, παρουσιάζει χωριστά την κατάσταση εκτέλεσης που αντιστοιχεί στη συμμετοχή των κρατών ΕΖΕΣ, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες.

Άρθρο 10

Προϊόν των κυρώσεων που επιβάλλονται στα κράτη μέλη τα οποία κηρύσσονται σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος

[άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Η δομή υποδοχής στον προϋπολογισμό του προϊόντος των κυρώσεων που αναφέρονται στο τμήμα 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου⁽¹⁾ είναι η ακόλουθη:

α) στην κατάσταση εσόδων, ανοίγεται γραμμή «προς υπόμνηση» που προορίζεται για την εγγραφή των τόκων από τα ποσά αυτά.

β) παράλληλα, και με την επιφύλαξη του άρθρου 77 του δημοσιονομικού κανονισμού, η εγγραφή αυτών των ποσών στην κατάσταση εσόδων οδηγεί στο άνοιγμα, σε γραμμή της κατάστασης δαπανών, πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6.

Οι πιστώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 20 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 11

Επιβαρύνσεις προκύπτουσες από την αποδοχή παροχών από χαριστική αιτία προς την Ένωση

(άρθρο 22 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τους σκοπούς της έγκρισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή αποτιμά και επεξηγεί δεόντως τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, περιλαμβανομένων των εξόδων παρακολούθησης, που συνεπάγεται η αποδοχή παροχών από χαριστική αιτία προς την Ένωση.

Άρθρο 12

Λογαριασμοί ανακτήσιμων φορολογικών επιβαρύνσεων

(άρθρο 23 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι φορολογικές επιβαρύνσεις τις οποίες ενδεχομένως καλύπτει η Ένωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παράγραφος 2 και του άρθρου 23 παράγραφος 3 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού εγγράφονται σε εκκρεμή λογαριασμό μέχρι την επιστροφή τους από τα οικεία κράτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Αρχή της ειδικότητας

Άρθρο 13

Κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό των εκατοστιαίων ποσοστών για τις μεταφορές πιστώσεων των κοινοτικών θεσμικών οργάνων πλην της Επιτροπής

(άρθρο 25 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα ποσοστά στα οποία αναφέρεται το άρθρο 25 του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται κατά την υποβολή της αίτησης μεταφοράς πιστώσεων και με αναφορά στις πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των διορθωτικών προϋπολογισμών.

2. Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη είναι το άθροισμα των μεταφορών πιστώσεων που θα πραγματοποιηθούν στη γραμμή του προϋπολογισμού από την οποία γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, αναπροσαρμοζόμενο για προγενέστερες μεταφορές πιστώσεων.

Το ποσό που αντιστοιχεί στις μεταφορές πιστώσεων που μπορούν να πραγματοποιηθούν αυτόνομα από το οικείο θεσμικό όργανο χωρίς απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δεν λαμβάνεται υπόψη.

Άρθρο 14

Κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό των ποσοστών για τις μεταφορές πιστώσεων της Επιτροπής

(άρθρο 26 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα ποσοστά στα οποία αναφέρεται το άρθρο 26 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται κατά την

υποβολή της αίτησης μεταφοράς και με αναφορά στις πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό, περιλαμβανομένων των διορθωτικών προϋπολογισμών.

2. Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη είναι το άθροισμα των μεταφορών πιστώσεων που θα πραγματοποιηθούν στη γραμμή του προϋπολογισμού από ή προς την οποία γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, αναπροσαρμοζόμενο για προγενέστερες μεταφορές πιστώσεων.

Το ποσό που αντιστοιχεί στις μεταφορές πιστώσεων που μπορούν να πραγματοποιηθούν αυτόνομα από το οικείο θεσμικό όργανο χωρίς απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δεν λαμβάνεται υπόψη.

Άρθρο 15

Διοικητικές δαπάνες

(άρθρο 26 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 26 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτουν, για κάθε τομέα πολιτικής, τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 44 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 16

Αιτιολόγηση των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων

(άρθρα 25 και 26 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι προτάσεις μεταφοράς πιστώσεων και όλες οι πληροφορίες που προορίζονται για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και αφορούν τις μεταφορές πιστώσεων που διενεργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 26 του δημοσιονομικού κανονισμού, συνοδεύονται από τις ενδεδειγμένες και λεπτομερείς αιτιολογήσεις οι οποίες παρουσιάζουν την εκτέλεση των πιστώσεων και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, τόσο για τις γραμμές που θα ενισχυθούν όσο και για τις γραμμές από τις οποίες γίνεται ανάληψη πιστώσεων.

Άρθρο 17

Αιτιολόγηση των αιτήσεων μεταφοράς πιστώσεων από το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας

(άρθρο 29 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι προτάσεις μεταφοράς πιστώσεων προς χρησιμοποίηση του αποθεματικού επείγουσας βοήθειας που αναφέρεται στο άρθρο 29 του δημοσιονομικού κανονισμού, συνοδεύονται από τις ενδεδειγμένες και λεπτομερείς αιτιολογήσεις οι οποίες παρουσιάζουν:

α) για τη γραμμή που πρόκειται να ενισχυθεί με τη μεταφορά, τις κατά το δυνατόν πιο πρόσφατες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των πιστώσεων, καθώς και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους.

β) για το σύνολο των γραμμών που αφορούν τις εξωτερικές ενέργειες, την εκτέλεση των πιστώσεων μέχρι το τέλος του μηνός που προηγείται της αίτησης μεταφοράς πιστώσεων, καθώς και τις προβλέψεις αναγκών μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, συνοδευόμενες από σύγκριση με τις αρχικές προβλέψεις·

γ) την εξέταση των δυνατοτήτων ανακατανομής των πιστώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

Άρθρο 18

Αξιολόγηση

(άρθρο 30 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όλες οι προτάσεις προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων που συνεπάγονται δαπάνες εις βάρος του προϋπολογισμού υποβάλλονται σε εκ των προτέρων αξιολόγηση, η οποία αφορά:

α) την ανάγκη που πρέπει να ικανοποιηθεί βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα·

β) την προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης·

γ) τους επιδιωκόμενους στόχους διαχείρισης και πολιτικής, οι οποίοι περιλαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης στον τομέα της πρόληψης, της ανίχνευσης και της διερεύνησης της απάτης, της αποζημίωσης και της επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις απάτης·

δ) τις δυνατότητες πολιτικής δράσης, συμπεριλαμβανόμενων των αντίστοιχων κινδύνων·

ε) τα αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις, ιδίως τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, και τους αναγκαίους για τη μέτρησή τους δείκτες και κανόνες αξιολόγησης·

στ) την καταλληλότερη μέθοδο εφαρμογής των επιλεγόμενων δυνατοτήτων πολιτικής δράσης·

ζ) την εσωτερική συνοχή του προτεινόμενου προγράμματος ή δραστηριότητας, και τις σχέσεις του με άλλα συναφή μέσα·

η) το ύψος των πιστώσεων, των ανθρώπινων πόρων και των λοιπών διοικητικών δαπανών που πρέπει να διατεθούν με γνώμονα την αρχή της αποδοτικότητας·

θ) τα διδάγματα που αντλούνται από ανάλογες εμπειρίες στο παρελθόν.

2. Κάθε πρόταση περιλαμβάνει τις διατάξεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες ευθύνες σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα που θα λάβουν μέρος στην εκτέλεση του προτεινόμενου προγράμματος ή δραστηριότητας.

3. Κάθε πρόγραμμα ή δραστηριότητα, συμπεριλαμβανόμενων των πειραματικών σχεδίων και προπαρασκευαστικών ενεργειών, και οσάκις οι διαθέσιμοι πόροι υπερβαίνουν τα 5 000 000 ευρώ, αποτελεί το αντικείμενο ενδιάμεσης και/ή εκ των υστέρων αξιολόγησης όσον αφορά τους ανθρώπινους και δημοσιονομικούς πόρους που διατίθενται και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται, ώστε να επαληθευτεί η συμμόρφωσή τους με τους καθορισθέντες στόχους, ως εξής:

α) πραγματοποιείται περιοδική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται κατά την υλοποίηση πολυετούς προγράμματος, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που επιτρέπει τη συνεκτίμηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων αυτών στο πλαίσιο κάθε απόφασης για την παράταση, τροποποίηση ή διακοπή του προγράμματος αυτού·

β) οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται σε ετήσια βάση αποτελούν το αντικείμενο αξιολόγησης ως προς τα αποτελέσματά τους τουλάχιστον μία φορά ανά έξι έτη.

Τα στοιχεία α) και β) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για καθένα από τα σχέδια ή τις ενέργειες που εκτελούνται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων για τις οποίες οι αντίστοιχες υποχρεώσεις είναι δυνατόν να εκπληρώνονται με τις τελικές εκθέσεις που διαβιβάζονται από τους οργανισμούς οι οποίοι τις εκτέλεσαν.

4. Οι αξιολογήσεις στις οποίες αναφέρονται οι παράγραφοι 1 και 3 είναι ανάλογες προς τους διατιθέμενους πόρους και τις επιπτώσεις του εκάστοτε προγράμματος ή δραστηριότητας.

Άρθρο 19

Δημοσιονομικό δελτίο

(άρθρο 31 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει τα δημοσιονομικά και οικονομικά στοιχεία ενόψει της εκτίμησης, από τη νομοθετική αρχή, της ανάγκης παρέμβασης εκ μέρους της Ένωσης. Το δημοσιονομικό δελτίο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες όσον αφορά τη συνοχή με άλλες δραστηριότητες της Ένωσης, καθώς και σχετικά με ενδεχόμενες συνέργειες.

Όταν πρόκειται για πολυετείς ενέργειες, το δημοσιονομικό δελτίο περιλαμβάνει το προβλέψιμο χρονοδιάγραμμα των ετήσιων αναγκών σε πιστώσεις και σε προσωπικό, περιλαμβανομένου του εξωτερικού προσωπικού, καθώς και αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πεδίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Αρχή της διαφάνειας

Άρθρο 20

**Προσωρινή δημοσίευση του προϋπολογισμού
(άρθρο 34 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Το συντομότερο δυνατόν, και το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων από την οριστική έγκριση του προϋπολογισμού, δημοσιεύονται σε όλες τις γλώσσες στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων, κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής, τα οριστικά λεπτομερή αριθμητικά στοιχεία του προϋπολογισμού, εν αναμονή της επίσημης δημοσίευσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 21

Δημοσίευση πληροφοριών ως προς το ύψος και τους αποδέκτες πόρων της Ένωσης**(άρθρο 35 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι πληροφορίες ως προς το ύψος και τους αποδέκτες πόρων της Ένωσης που χορηγούνται στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης δημοσιεύονται σε δικτυακό τόπο του οικείου οργάνου της Ένωσης, το αργότερο μέχρι τις 30 Ιουνίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους χορήγησης των κονδυλίων.

Εκτός από τη δημοσίευση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, οι πληροφορίες μπορούν επίσης να δημοσιευθούν, σε τυποποιημένη μορφή, με άλλα κατάλληλα μέσα.

2. Οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιεύονται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα κανονισμό και στους ειδικούς ανά τομέα κανόνες, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 35 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού:

- α) το όνομα του αποδέκτη·
- β) ο τόπος του αποδέκτη·
- γ) το χορηγηθέν ποσό·
- δ) η φύση και ο σκοπός του μέτρου.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β), ως «τόπος» νοείται:

- i) η διεύθυνση του αποδέκτη όταν αυτός είναι νομικό πρόσωπο·
- ii) η περιφέρεια σε επίπεδο NUTS 2 του αποδέκτη όταν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο.

Όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων, οι πληροφορίες που δημοσιεύονται διαγράφονται δύο χρόνια μετά την περάτωση του οικονομικού έτους κατά το οποίο χορηγήθηκαν οι

πόροι. Το ίδιο ισχύει για τα προσωπικά δεδομένα νομικών προσώπων των οποίων ο επίσημος τίτλος προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα.

3. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δημοσιεύονται μόνο για βραβεία που απονέμονται, επιδοτήσεις που χορηγούνται και συμβάσεις που ανατίθενται κατόπιν διαγωνισμών ή διαδικασιών χορήγησης επιδοτήσεων ή διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων. Οι πληροφορίες αυτές δεν δημοσιεύονται όταν πρόκειται για:

- α) υποτροφίες που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα και άλλη άμεση στήριξη η οποία καταβάλλεται σε φυσικά πρόσωπα που τη χρειάζονται επιτακτικά, όπως αναφέρεται στο άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού·
- β) συμβάσεις κάτω του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

4. Η υποχρέωση δημοσίευσης δεν ισχύει εάν η αποκάλυψη των εν λόγω δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των οικείων ατόμων, όπως κατοχυρώνονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή εάν θα έθιγε τα εμπορικά συμφέροντα των αποδεκτών.

Άρθρο 22

Σύνδεσμος με τη δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με τους αποδέκτες των πόρων της Ένωσης που χορηγούνται στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης**(άρθρο 35 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Στις περιπτώσεις που η διαχείριση πόρων της Ένωσης ανατίθεται στις αρχές και τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι συμφωνίες ανάθεσης επιβάλλουν την υποχρέωση οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφοι 2 και 3 από τις εν λόγω αρχές και οργανισμούς να δημοσιεύονται, σε τυποποιημένη μορφή, στους δικτυακούς τους τόπους.

Ο δικτυακός τόπος του οργάνου της Ένωσης περιλαμβάνει τουλάχιστον παραπομπή στη διεύθυνση του δικτυακού τόπου όπου περιλαμβάνονται οι σχετικές πληροφορίες, εφόσον αυτές δεν δημοσιεύονται απευθείας στην ειδική προς τούτο θέση του δικτυακού τόπου του οργάνου της Ένωσης.

Εκτός από τη δημοσίευση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, οι πληροφορίες μπορούν επίσης να δημοσιευθούν, σε τυποποιημένη μορφή, με άλλα κατάλληλα μέσα.

Οι παράγραφοι 2 έως 4 του άρθρου 21 εφαρμόζονται για τη δημοσίευση που αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Άρθρο 23

Δημοσιονομικός προγραμματισμός

(άρθρο 38 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ο δημοσιονομικός προγραμματισμός στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 38 του δημοσιονομικού κανονισμού διαρθρώνεται ανά κατηγορία δαπανών, ανά τομέα πολιτικής και ανά γραμμή του προϋπολογισμού. Ο πλήρης δημοσιονομικός προγραμματισμός καλύπτει όλες τις κατηγορίες δαπανών με εξαίρεση τη γεωργία, την πολιτική συνοχής και τη διοίκηση, για τις οποίες παρέχονται μόνον συνοπτικά στοιχεία.

Άρθρο 24

Σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών

(άρθρο 41 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Τα σχέδια διορθωτικών προϋπολογισμών συνοδεύονται από αιτιολογήσεις και από τις πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου και του τρέχοντος οικονομικού έτους οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά τον χρόνο κατάρτισής τους.

Άρθρο 25

Ονοματολογία του προϋπολογισμού

(άρθρο 44 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η ονοματολογία του προϋπολογισμού είναι σύμφωνη με τις αρχές της ειδικότητας, της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Εξασφαλίζει τη σαφήνεια και τη διαφάνεια που απαιτούνται για τη δημοσιονομική διαδικασία διευκολύνοντας τον προσδιορισμό των κύριων στόχων που τίθενται στις σχετικές νομικές βάσεις, επιτρέποντας την πραγματοποίηση επιλογών μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων και καθιστώντας δυνατή την αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή.

Άρθρο 26

Πραγματικές δαπάνες του τελευταίου οικονομικού έτους για το οποίο έχουν κλείσει οι λογαριασμοί

[άρθρο 49 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, οι πραγματικές δαπάνες του τελευταίου οικονομικού έτους για το οποίο έχουν κλείσει οι λογαριασμοί καθορίζονται με τον ακόλουθο τρόπο:

- α) σε αναλήψεις υποχρεώσεων: αναλήψεις υποχρεώσεων που καταχωρίστηκαν στη λογιστική κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους από τις πιστώσεις του οικονομικού έτους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3·
- β) σε πληρωμές: πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, δηλαδή των οποίων το ένταλμα εκτέλεσης διαβιβάστηκε στην τράπεζα, από τις πιστώσεις του οικονομικού έτους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 27

Παρατηρήσεις του προϋπολογισμού

[άρθρο 49 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο νι) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Οι παρατηρήσεις του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν:

- α) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης, εφόσον υπάρχει·
- β) τις ενδεδειγμένες επεξηγήσεις σχετικά με τη φύση και τον προορισμό των πιστώσεων.

Άρθρο 28

Πίνακας προσωπικού

(άρθρο 49 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο ι) του δημοσιονομικού κανονισμού)

Το προσωπικό του Οργανισμού Εφοδιασμού εμφανίζεται χωριστά στο πλαίσιο του πίνακα προσωπικού της Επιτροπής.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 29

Πληροφορίες σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ελεγκτικούς σκοπούς

(άρθρο 53 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε κάθε διαδικασία που προκηρύσσεται για τη χορήγηση επιδοτήσεων ή την ανάθεση συμβάσεων υπό άμεση διαχείριση οι δυνητικοί δικαιούχοι, υποψήφιοι, προσφέροντες και συμμετέχοντες ενημερώνονται, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, ότι, για λόγους προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τα προσωπικά τους δεδομένα ενδέχεται να διαβιβασθούν σε υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην υπηρεσία δημοσιονομικών παρατυπιών ή στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (εφεξής «OLAF»), καθώς και μεταξύ των διατακτών της Επιτροπής και των εκτελεστικών οργανισμών.

Άρθρο 30

Προπαρασκευαστικά μέτρα στον τομέα της κοινής εσωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας

[άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Η χρηματοδότηση μέτρων τα οποία εγκρίνει το Συμβούλιο για την προπαρασκευή των επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων της Ένωσης βάσει του τίτλου V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες που απορρέουν άμεσα από συγκεκριμένη επιτόπια ανάπτυξη αποστολής ή ομάδας στην οποία συμμετέχει, μεταξύ άλλων, προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης (που περιλαμβάνει ασφάλιση υψηλού κινδύνου, έξοδα ταξιδιού και διαμονής και ημερήσιες αποζημιώσεις).

⁽¹⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

Άρθρο 31

Συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει των Συνθηκών**[Άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού]**

1. Τα άρθρα της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ») που αναθέτουν απευθείας στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες είναι τα εξής:

- α) το άρθρο 154 (κοινωνικός διάλογος)·
- β) το άρθρο 156 (μελέτες, γνώμες, διαβουλεύσεις σε κοινωνικά ζητήματα)·
- γ) τα άρθρα 159 και 161 (ειδικές εκθέσεις στον κοινωνικό τομέα)·
- δ) το άρθρο 168 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της δημόσιας υγείας)·
- ε) το άρθρο 171 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων)·
- στ) το άρθρο 173 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της βιομηχανίας)·
- ζ) το άρθρο 175 δεύτερο εδάφιο (έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την υλοποίηση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής)·
- η) το άρθρο 181 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης)·
- ι) το άρθρο 190 (έκθεση στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης)·
- ι) το άρθρο 210 παράγραφος 2 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη)·
- (κ) το άρθρο 214 παράγραφος 6 (πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού στον τομέα των μέτρων ανθρωπιστικής βοήθειας).

2. Τα άρθρα της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (εφεξής «Συνθήκη Ευρατόμ») που αναθέτουν απευθείας στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες είναι τα εξής:

- α) το άρθρο 70 (οικονομικές παρεμβάσεις, εντός των ορίων που προβλέπονται στον προϋπολογισμό, στα προγράμματα μεταλλευτικής έρευνας στα εδάφη των κρατών μελών)·
- β) τα άρθρα 77-85.

3. Ο κατάλογος που παρατίθεται στις παραγράφους 1 και 2 μπορεί ενδεχομένως να συμπληρώνεται κατά την παρουσίαση του σχεδίου προϋπολογισμού με την ένδειξη των οικείων άρθρων και ποσών.

Άρθρο 32

Πράξεις που ενδέχεται να συνιστούν σύγκρουση συμφερόντων και διαδικασία**(άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι πράξεις που ενδέχεται να επηρεάζονται από σύγκρουση συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 57 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού μπορούν, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν μία από τις ακόλουθες μορφές με την επιφύλαξη του χαρακτηρισμού τους ως παράνομων δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 141:

- α) τη χορήγηση στον ίδιο ή σε τρίτο αδικαιολόγητων άμεσων ή έμμεσων πλεονεκτημάτων·
- β) την άρνηση χορήγησης σε δικαιούχο των δικαιωμάτων ή πλεονεκτημάτων τα οποία δικαιούται·
- γ) την εκπλήρωση αδικαιολόγητων ή καταχρηστικών πράξεων ή την παράλειψη εκπλήρωσης των αναγκαίων πράξεων.

Άλλες πράξεις που ενδέχεται να επηρεάζονται από σύγκρουση συμφερόντων είναι εκείνες οι οποίες ενδέχεται να εμποδίζουν την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων ενός προσώπου, όπως, μεταξύ άλλων, η συμμετοχή σε επιτροπή αξιολόγησης για διαδικασία ανάθεσης σύμβασης ή παροχής επιχορήγησης, σε περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται, άμεσα ή έμμεσα, να αποκομίσει οικονομικό όφελος από το αποτέλεσμα της σχετικής διαδικασίας.

2. Σύγκρουση συμφερόντων τεκμαίρεται εάν ο αιτών, υποψήφιος ή προσφέρων είναι μέλος του προσωπικού που υπάγεται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, εκτός αν τη συμμετοχή του στη διαδικασία έχει εκ των προτέρων εγκρίνει ο προϊστάμενός του.

3. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ο κύριος διατάκτης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφευχθεί η ενδεχόμενη άσκηση αθέμιτης επιρροής από το σχετικό πρόσωπο στη συγκεκριμένη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τρόποι εκτέλεσης

Τμήμα 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 33

Τρόπος διαχείρισης**(άρθρο 58 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Το λογιστικό σύστημα της Επιτροπής αναφέρει τον τρόπο διαχείρισης και, κάτω από κάθε τρόπο διαχείρισης, το είδος της οντότητας ή του προσώπου που αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού στην οποία ή στο οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Όσον αφορά την άμεση διαχείριση από μέρους της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, το λογιστικό σύστημα πρέπει να κάνει διάκριση όσον αφορά τη διαχείριση ως εξής:

- α) υπηρεσίες της Επιτροπής,
- β) εκτελεστικοί οργανισμοί,
- γ) επικεφαλής αντιπροσωπειών της Ένωσης,
- δ) καταπιστευματικά ταμεία αναφερόμενα στο άρθρο 187 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Τμήμα 2

Άμεση Διαχείριση

Άρθρο 34

Άμεση διαχείριση

[άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού]

Όταν η Επιτροπή εκτελεί απευθείας τον προϋπολογισμό στις υπηρεσίες της, τα καθήκοντα εκτέλεσης ασκούνται από τους δημοσιονομικούς παράγοντες κατά την έννοια των άρθρων 64 έως 75 του δημοσιονομικού κανονισμού και υπό τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 35

Άσκηση των καθηκόντων που μεταβιβάζονται σε εκτελεστικούς οργανισμούς

[άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 62 του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Οι αποφάσεις μεταβίβασης καθηκόντων στους εκτελεστικούς οργανισμούς επιτρέπουν στους εν λόγω οργανισμούς να εκτελούν, με την ιδιότητα των κύριων διατακτών, τις πιστώσεις που αφορούν το ενωσιακό πρόγραμμα του οποίου τους έχει ανατεθεί η διαχείριση.

2. Η πράξη της Επιτροπής για την ανάθεση καθηκόντων περιλαμβάνει τουλάχιστον τις διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 40 στοιχεία α) έως δ) και στοιχείο η). Η εν λόγω πράξη αποτελεί αντικείμενο έγγραφης επίσημης αποδοχής από τον διευθυντή εξ ονόματος του οικείου εκτελεστικού οργανισμού.

Άρθρο 36

Τήρηση των κανόνων σύναψης των συμβάσεων

(άρθρο 63 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, συνάπτει σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου V του μέρους I και του τίτλου IV του κεφαλαίου III του μέρους II του δημοσιονομικού κανονισμού.

Τμήμα 3

Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

Άρθρο 37

Ειδικές διατάξεις για την επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη – μέτρα για την προώθηση βέλτιστων πρακτικών

(άρθρο 59 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η Επιτροπή καταρτίζει μητρώο των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση, την πιστοποίηση και τον έλεγχο με βάση τους εκάστοτε τομεακούς κανονισμούς.

Προκειμένου να διαδοθούν βέλτιστες πρακτικές κατά την εκτέλεση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας, η Επιτροπή θέτει ενημερωτικά στη διάθεση των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο, μεθοδολογικό οδηγό στον οποίο εξηγεί τη δική της στρατηγική και προσέγγιση σε θέματα ελέγχου παρέχοντας φύλλα ελέγχου ενεργειών και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών. Ο οδηγός αυτός ενημερώνεται όποτε καθίσταται αναγκαίο.

Τμήμα 4

Έμμεση διαχείριση

Άρθρο 38

Ισοδυναμία συστημάτων, κανόνων και διαδικασιών στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης

(άρθρο 60 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η Επιτροπή δύναται να δεχθεί ότι κανόνες και διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι ισοδύναμοι με τους δικούς της, εφόσον:

- α) τηρούν την αρχή της ευρείας συμμετοχής στον διαγωνισμό με σκοπό την απόκτηση της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, και οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση περιορίζονται σε εύλογα ποσά ή είναι δεόντως αιτιολογημένες,
- β) εξασφαλίζουν διαφάνεια μέσω της κατάλληλης εκ των προτέρων δημοσίευσης, ιδίως της προκήρυξης του διαγωνισμού, και της κατάλληλης εκ των υστέρων δημοσίευσης των ονομάτων των εργοληπτών,
- γ) εξασφαλίζουν ίση μεταχείριση, αναλογικότητα και μη διακριτική μεταχείριση,
- δ) προλαμβάνουν συγκρούσεις συμφερόντων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής.

Η εθνική νομοθεσία των κρατών μελών ή τρίτων χωρών για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 2004/18/EK θεωρείται ισοδύναμη με τους κανόνες που εφαρμόζουν τα όργανα δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Η Επιτροπή δύναται να δεχθεί ότι κανόνες και διαδικασίες για τις επιδοτήσεις είναι ισοδύναμοι με τους δικούς της, εφόσον:

- α) τηρούν τις αρχές της αναλογικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης μεταχείρισης και της μη διακριτικής μεταχείρισης,
- β) εξασφαλίζουν διαφάνεια μέσω της κατάλληλης δημοσίευσης των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι διαδικασίες άμεσης χορήγησης περιορίζονται σε εύλογα ποσά ή είναι δεόντως αιτιολογημένες, και εξασφαλίζουν κατάλληλη εκ των υστέρων δημοσίευση των δικαιούχων λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας,
- γ) προλαμβάνουν συγκρούσεις συμφερόντων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής,
- δ) προβλέπουν ότι δεν επιτρέπεται η χορήγηση επιδοτήσεων σωρευτικά ή αναδρομικά, ότι κατά κανόνα περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση και ότι δεν επιτρέπεται να έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα την αποκόμιση κέρδους από τον δικαιούχο.

3. Η Επιτροπή δύναται να δεχθεί ότι τα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου που χρησιμοποιούν οντότητες και πρόσωπα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού εξ ονόματος της Επιτροπής παρέχουν ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και εύλογη βεβαιότητα ως προς την επίτευξη των διαχειριστικών στόχων εφόσον τηρούν τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 32 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 39

Εκ των προτέρων αξιολόγηση των κανόνων και διαδικασιών των οντοτήτων και προσώπων στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης

(άρθρο 61 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τους σκοπούς της εκ των προτέρων αξιολόγησης δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να βασιστεί σε εκ των προτέρων αξιολόγηση από μέρος άλλου διατάκτη εφόσον τα συμπεράσματα αφορούν τους συγκεκριμένους κινδύνους που συνεπάγονται τα υπό ανάθεση καθήκοντα, ιδίως η φύση αυτών και τα σχετικά ποσά.

Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να βασιστεί σε εκ των προτέρων αξιολόγηση από μέρος άλλων δωρητών εφόσον αυτή πραγματοποιήθηκε σχετικά με όρους ισοδύναμους με αυτούς που ισχύουν για την έμμεση διαχείριση σύμφωνα με το άρθρο 60 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 40

Περιεχόμενο της συμφωνίας ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε οντότητες και πρόσωπα

(άρθρο 61 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συμφωνίες ανάθεσης περιλαμβάνουν λεπτομερείς ρυθμίσεις με τις οποίες εξασφαλίζεται η προστασία των οικονομικών

συμφερόντων της Ένωσης και η διαφάνεια των πραγματοποιούμενων πράξεων. Περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

- α) σαφή προσδιορισμό των ανατιθέμενων καθηκόντων και των ορίων αυτών, ιδίως όσον αφορά την τροποποίηση των ανατιθέμενων καθηκόντων, τη διαγραφή οφειλών και τη χρήση επιστραφέντων ή αχρησιμοποίητων κονδυλίων·
- β) τους όρους και τις λεπτομερείς ρυθμίσεις εκτέλεσης των καθηκόντων, τις ευθύνες και τη διοργάνωση των ελέγχων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης των προγραμμάτων·
- γ) τους όρους καταβολής της συνεισφοράς της Ένωσης, περιλαμβανομένης της επιστροφής δαπανών που έχουν προκύψει στο πλαίσιο της εκτέλεσης, καθώς και της αμοιβής της εντεταλμένης οντότητας, μαζί με τους κανόνες όσον αφορά τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις πληρωμές·
- δ) τους κανόνες λογοδοσίας στην Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν και τα μέτρα που λήφθηκαν σχετικά, τους όρους αναστολής ή διακοπής των πληρωμών, καθώς και τους όρους παύσης της εκτέλεσης των καθηκόντων·
- ε) την προδεσμία εντός της οποίας πρέπει να συναφθούν οι μεμονωμένες συμβάσεις και συμφωνίες με τις οποίες εκτελείται η συμφωνία ανάθεσης· η εν λόγω προδεσμία πρέπει να είναι ανάλογη με τη φύση των ανατιθέμενων καθηκόντων·
- στ) τους κανόνες αποκλεισμού, βάσει των οποίων η οντότητα ή το πρόσωπο δύναται να αποκλείσει οντότητες που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 106 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και ε) και του άρθρου 107 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού, αφενός, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, χορήγησης επιδοτήσεων ή απονομής βραβείων ή, αφετέρου, από την ανάθεση συμβάσεων, τη χορήγηση επιδοτήσεων ή την απονομή βραβείων·
- ζ) λεπτομερείς ρυθμίσεις όσον αφορά τη διεξαγωγή ελέγχων από την Επιτροπή, καθώς και διατάξεις με τις οποίες παρέχεται στην Επιτροπή, στην OLAF και στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρόσβαση στις πληροφορίες που χρειάζονται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, καθώς και η εξουσία διενέργειας ελέγχων και ερευνών, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων·
- η) ρυθμίσεις που προβλέπουν:
 - ι) τη δέσμευση της εντεταλμένης οντότητας να πληροφορεί αμελλητί την Επιτροπή για οποιαδήποτε απάτη διαπιστώνεται κατά τη διαχείριση κονδυλίων της Ένωσης και για τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπισή της·

- ii) τον προσδιορισμό σημείου επαφής, το οποίο εξουσιοδοτείται καταλλήλως να συνεργάζεται απευθείας με την OLAF με σκοπό τη διευκόλυνση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της τελευταίας·
- θ) τους όρους που διέπουν τη χρήση τραπεζικών λογαριασμών και των παραγόμενων τόκων όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- ι) διατάξεις που εξασφαλίζουν την προβολή της δράσης της Ένωσης σε σύγκριση με τις υπόλοιπες δραστηριότητες του οργανισμού.

Άρθρο 41

Διαχειριστική δήλωση και δήλωση συμμόρφωσης

(άρθρο 60 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε περιπτώσεις ενεργειών που ολοκληρώνονται προ του τέλους του σχετικού οικονομικού έτους, η τελική έκθεση του οργανισμού ή προσώπου στο οποίο έχει ανατεθεί η ενέργεια δύναται να αντικαταστήσει τη διαχειριστική δήλωση που αναφέρει το άρθρο 60 παράγραφος 5 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, εφόσον υποβληθεί πριν από την 15η Φεβρουαρίου του έτους που έπεται του υπόψη οικονομικού έτους.

Σε περίπτωση εκτέλεσης μη πολυετών ενεργειών διάρκειας το πολύ 18 μηνών από διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες, η δήλωση συμμόρφωσης που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού δύναται να ενσωματωθεί στην τελική έκθεση.

Άρθρο 42

Διαδικασίες εξέτασης και αποδοχής λογαριασμών και αποκλεισμού από ενωσιακή χρηματοδότηση εκείνων των δαπανών για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν εκταμιεύσεις κατά παράβαση των ισχυόντων κανόνων σε έμμεση διαχείριση

[άρθρο 60 παράγραφος 6 στοιχεία β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε τομεακούς κανόνες, οι διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 60 παράγραφος 6 στοιχεία β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν:

- α) τη διενέργεια ελέγχων βάσει εγγράφων και, κατά περίπτωση, επιτόπιων ελέγχων από την Επιτροπή·
- β) τον καθορισμό από την Επιτροπή του ποσού των δαπανών που αναγνωρίζονται ως εγκριθείσες στο πλαίσιο, κατά περίπτωση, διαδικασιών αντιπάρθεσης με τις αρχές και τους οργανισμούς και αφού οι εν λόγω αρχές και οργανισμοί ενημερωθούν σχετικά·
- γ) κατά περίπτωση, τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων από την Επιτροπή·
- δ) την εισπραξη ή πληρωμή από την Επιτροπή του υπολοίπου που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των δαπανών που εγκρίθηκαν και των ποσών που έχουν ήδη καταβληθεί στις αρχές ή στους οργανισμούς.

Για τους σκοπούς του στοιχείου δ) του πρώτου εδαφίου, η Επιτροπή εισπράττει τα οφειλόμενα ποσά κατά προτίμηση με συμψηφισμό, όπως προβλέπεται στο άρθρο 87.

2. Σε περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε οντότητα που εκτελεί ενέργεια χρηματοδοτούμενη από πολλαπλούς δωρητές, η διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 6 στοιχεία β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού συνίσταται στην επαλήθευση του ότι ένα ποσό που αντιστοιχεί σε εκείνο το οποίο κατέβαλε η Επιτροπή για την υπόψη ενέργεια έχει χρησιμοποιηθεί από την οντότητα για την ενέργεια αυτή και ότι η δαπάνη πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τις οποίες ορίζει η συμφωνία που έχει υπογραφεί με την οντότητα.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως «ενέργεια χρηματοδοτούμενη από πολλαπλούς δωρητές» νοείται κάθε ενεργεία κατά την οποία κονδύλια της Ένωσης προστίθενται σε κονδύλια ενός τουλάχιστον άλλου δωρητή.

Άρθρο 43

Ειδικές διατάξεις για την έμμεση διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς

[άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο ii) και άρθρο 188 του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Οι διεθνείς οργανισμοί στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii) του δημοσιονομικού κανονισμού είναι οι ακόλουθοι:

- α) διεθνείς οργανισμοί δημοσίου δικαίου που ιδρύονται με διακυβερνητικές συμφωνίες, καθώς και εξειδικευμένοι οργανισμοί τους οποίους αυτοί δημιουργούν·
- β) η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού·
- γ) η Διεθνής Ομοσπονδία Εθνικών Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου·
- δ) άλλοι οργανισμοί που εξομοιώνονται με διεθνείς οργανισμούς μέσω απόφασης της Επιτροπής.

2. Όταν η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης με διεθνείς οργανισμούς, εφαρμόζονται οι συμφωνίες επαλήθευσης που έχουν συναφθεί με τους οργανισμούς αυτούς.

Άρθρο 44

Προσδιορισμός οργανισμών δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένων με δημόσια υπηρεσία

[άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημεία v) και vi) του δημοσιονομικού κανονισμού]

1. Οι οργανισμοί δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που είναι επιφορτισμένοι με δημόσια υπηρεσία υπόκεινται στο δίκαιο του κράτους μέλους ή της χώρας όπου έχουν την καταστατική τους έδρα.

2. Στην περίπτωση διαχείρισης μέσω δικτύου, η οποία συνεπάγεται τον διορισμό τουλάχιστον ενός οργανισμού ή μιας οντότητας ανά κράτος μέλος ή ενδιαφερόμενη χώρα, ο διορισμός αυτός γίνεται από το κράτος μέλος ή την ενδιαφερόμενη χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις των βασικών πράξεων.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή προσδιορίζει αυτούς τους οργανισμούς και οντότητες σε συμφωνία με τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Δημοσιονομικοί παράγοντες

Τμήμα 1

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των δημοσιονομικών παραγόντων

Άρθρο 45

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των δημοσιονομικών παραγόντων

(άρθρο 64 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε όργανο θέτει στη διάθεση κάθε δημοσιονομικού παράγοντα τους αναγκαίους πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του καθώς και χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

2. Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού υπόκεινται στον χάρτη που τους παρέχει η Επιτροπή για την εκτέλεση των καθηκόντων δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί.

Τμήμα 2

Διατάκτης

Άρθρο 46

Συνδρομή στους κύριους και δευτερεύοντες διατάκτες

(άρθρο 65 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να επικουρείται κατά την άσκηση των καθηκόντων του από υπαλλήλους επιφορτισμένους να πραγματοποιούν, υπό την ευθύνη του, ορισμένες πράξεις αναγκαίες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και για την κατάρτιση των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών. Για την πρόληψη κάθε κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων, οι υπάλληλοι που επικουρούν τους κύριους ή δευτερεύοντες διατάκτες υπόκεινται στις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού μπορούν να επικουρούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από υπαλλήλους της Επιτροπής.

Άρθρο 47

Εσωτερικές διατάξεις για την ανάθεση αρμοδιοτήτων

(άρθρο 65 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και του παρόντος κανονισμού, κάθε όργανο θεσπίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τα μέτρα διαχείρισης των πιστώσεων που κρίνει αναγκαία για την ορθή εκτέλεση του τμήματος του προϋπολογισμού που το αφορά.

Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού υπόκεινται στον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής για την εκτέλεση των καθηκόντων δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί.

Άρθρο 48

Τήρηση δικαιολογητικών εγγράφων από τους διατάκτες

(άρθρο 66 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ο διατάκτης διαμορφώνει συστήματα τήρησης, σε χαρτί ή σε ηλεκτρονική μορφή, των αυθεντικών δικαιολογητικών εγγράφων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τα επακόλουθά της και με τα μέτρα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Τα συστήματα αυτά προβλέπουν:

- α) την αρίθμηση των εν λόγω εγγράφων·
- β) τη χρονολόγησή τους·
- γ) την τήρηση μητρώων, ενδεχομένως μηχανογραφικών, που επιτρέπουν τον εντοπισμό της ακριβούς θέσης τους·
- δ) την τήρηση των εγγράφων αυτών επί περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα εν λόγω έγγραφα·
- ε) την τήρηση των εγγράφων που αφορούν τις εγγυήσεις προχρηματοδότησης υπέρ του οργάνου, και την τήρηση βιβλίου για την ενδεδειγμένη παρακολούθηση των εγγυήσεων αυτών.

Τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά, τηρούνται πέραν από την περίοδο που προβλέπεται στο στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου, δηλαδή μέχρι το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος κλεισίματος αυτών των πράξεων.

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε δικαιολογητικά έγγραφα διαγράφονται αν είναι δυνατόν, εφόσον δεν είναι απαραίτητα για τη χορήγηση απαλλαγής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τον εσωτερικό και τον λογιστικό έλεγχο. Όσον αφορά τη φύλαξη των δεδομένων κίνησης, εφαρμόζεται το άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Άρθρο 49

Εκ των προτέρων και εκ των υστέρων έλεγχοι**(άρθρο 66 παράγραφοι 5 και 6 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Ως έναρξη μιας πράξης νοείται το σύνολο των πράξεων οι οποίες διενεργούνται κανονικά από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο άρθρο 46 και οι οποίες προετοιμάζουν τη θέσπιση των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού από τον αρμόδιο διατάκτη.

2. Ως εκ των προτέρων επαλήθευση μιας πράξης νοείται το σύνολο των εκ των προτέρων ελέγχων τους οποίους διενεργεί ο αρμόδιος διατάκτης προκειμένου να επαληθεύει τις επιχειρησιακές και δημοσιονομικές πτυχές της.

3. Με τους εκ των προτέρων ελέγχους επαληθεύεται η αντιστοιχία των δικαιολογητικών εγγράφων που έχουν ζητηθεί με οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη πληροφορία.

Η συχνότητα και η ένταση των εκ των προτέρων ελέγχων καθορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη βάσει εκτιμήσεων σχετικών με τον κίνδυνο και τη σχέση κόστους-οφέλους. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ο διατάκτης που είναι αρμόδιος για την επικύρωση της σχετικής πληρωμής ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες ή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο, ώστε να έχει εύλογη διαβεβαίωση ως μέρος του εκ των προτέρων ελέγχου.

Σκοπός των εκ των προτέρων ελέγχων είναι να βεβαιωθούν:

- α) η κανονικότητα και η συμμόρφωση της δαπάνης και του εσόδου προς τις εφαρμοστέες διατάξεις, ιδίως του προϋπολογισμού και των οικείων ρυθμίσεων, καθώς και προς κάθε πράξη που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή των Συνθηκών και των κανονισμών και, κατά περίπτωση, προς τους συμβατικούς όρους·
- β) η τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης που αναφέρεται στο κεφάλαιο 7 του τίτλου II του μέρους I του δημοσιονομικού κανονισμού.

Για τους σκοπούς των ελέγχων, παρόμοιες επιμέρους πράξεις που έχουν σχέση με τις συνήθεις δαπάνες μισθοδοσίας, καταβολής συντάξεων, επιστροφής εξόδων αποστολής και ιατρικών εξόδων είναι δυνατόν να θεωρηθούν από τον αρμόδιο διατάκτη ως μία και μοναδική πράξη.

4. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι μπορούν να διεξάγονται βάσει εγγράφων και, κατά περίπτωση, επιτόπου.

Με τους εκ των υστέρων ελέγχους επαληθεύεται η ορθή εκτέλεση των πράξεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό, ιδίως δε η τήρηση των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων ελέγχων εξετάζονται από τον κύριο διατάκτη τουλάχιστον μία φορά ετησίως με σκοπό τη

διαπίστωση τυχόν συστημικών προβλημάτων. Ο κύριος διατάκτης λαμβάνει μέτρα για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Η ανάλυση κινδύνου που αναφέρεται στο άρθρο 66 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού εξετάζεται υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων των ελέγχων και άλλων συναφών πληροφοριών.

Σε περίπτωση πολυετούς προγράμματος, ο κύριος διατάκτης εκπονεί πολυετή στρατηγική έλεγχου και καθορίζει συγκεκριμένα το είδος και την έκταση των ελέγχων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, καθώς και τον τρόπο μέτρησης των αποτελεσμάτων σε ετήσια βάση για τους σκοπούς της ετήσιας διαδικασίας αξιοπιστίας.

Άρθρο 50

Κώδικας επαγγελματικών προτύπων**(άρθρο 66 παράγραφος 7 και άρθρο 73 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι υπάλληλοι που ορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη για να επαληθεύουν τις δημοσιονομικές πράξεις επιλέγονται βάσει των γνώσεων, ικανοτήτων και ιδιαίτερων προσόντων τους που πιστοποιούνται με τίτλους ή κατάλληλη επαγγελματική εμπειρία ή μετά από κατάλληλο πρόγραμμα κατάρτισης.

2. Κάθε όργανο θεσπίζει κώδικα επαγγελματικών προτύπων που καθορίζει, στο πεδίο του εσωτερικού ελέγχου:

- α) το επίπεδο τεχνικών και χρηματοοικονομικών προσόντων που απαιτείται από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στην παράγραφο 1·
- β) την υποχρέωση των υπαλλήλων αυτών να υποβάλλονται σε συνεχή κατάρτιση·
- γ) τις αποστολές, τον ρόλο και τα καθήκοντα που τους ανατίθενται·
- δ) τους κανόνες συμπεριφοράς και ειδικότερα δεοντολογίας και ακεραιότητας που πρέπει να τηρούν, καθώς και τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζονται.

3. Οι επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης οι οποίοι ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού υπόκεινται στον κώδικα επαγγελματικών προτύπων της Επιτροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου για την εκτέλεση των καθηκόντων δημοσιονομικής διαχείρισης που τους έχουν ανατεθεί.

4. Κάθε όργανο δημιουργεί τις ενδεδειγμένες δομές προκειμένου να διαδίδει στις διατάκτριες υπηρεσίες και να αναπροσαρμόζει περιοδικά τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα ελέγχου, καθώς και τις διαθέσιμες για τον σκοπό αυτό μεθόδους και τεχνικές.

Άρθρο 51

Αδράνεια του κύριου διατάκτη**(άρθρο 66 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Η αδράνεια του κύριου διατάκτη που αναφέρεται στο άρθρο 66 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού σημαίνει την απουσία οποιασδήποτε απάντησης μέσα σε εύλογη προθεσμία σε συνάρτηση με τη συγκεκριμένη περίπτωση, και οπωσδήποτε μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Άρθρο 52

Διαβίβαση στον υπόλογο των δημοσιονομικών και διαχειριστικών πληροφοριών**(άρθρο 66 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ο κύριος διατάκτης διαβιβάζει στον υπόλογο, σύμφωνα με τους κανόνες που εκδίδει ο τελευταίος, τις δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Ο υπόλογος ενημερώνεται από τον διατάκτη, τακτικά και τουλάχιστον για τους σκοπούς του κλεισίματος των λογαριασμών, όσον αφορά τα σχετικά χρηματοοικονομικά στοιχεία των καταπιστευματικών τραπεζικών λογαριασμών με σκοπό η χρήση των κονδυλίων της Ένωσης να αποτυπώνεται στους λογαριασμούς της Ένωσης.

Άρθρο 53

Έκθεση για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση**(άρθρο 66 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι κύριοι διατάκτες καταγράφουν, για κάθε οικονομικό έτος, τις συμβάσεις που συνάπτονται μέσω των διαδικασιών με διαπραγμάτευση που αναφέρονται στο άρθρο 134 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ζ), στο άρθρο 135 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στα άρθρα 266, 268 και 270 του παρόντος κανονισμού. Αν η αναλογία των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, σε σχέση με τον αριθμό των συμβάσεων που συνάφθηκαν από τον ίδιο κύριο διατάκτη, αυξάνεται αισθητά σε σύγκριση με τα προηγούμενα οικονομικά έτη, ή αν αυτή η αναλογία είναι σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο που καταγράφηκε στο επίπεδο του οικείου οργάνου, ο αρμόδιος διατάκτης συντάσσει έκθεση προς το εν λόγω όργανο εκθέτοντας τα μέτρα που ενδεχομένως έλαβε για να αναστρέψει αυτή την τάση. Κάθε όργανο διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 66 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Τμήμα 3

Υπόλογος

Άρθρο 54

Διορισμός του υπολόγου**(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Ο υπόλογος διορίζεται από κάθε όργανο μεταξύ των υπαλλήλων που υπόκεινται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο υπόλογος επιλέγεται από το όργανο βάσει των ιδιαίτερων προσόντων του, τα οποία πιστοποιούνται με τίτλους ή με ισοδύναμη επαγγελματική εμπειρία.

2. Δύο ή περισσότερα όργανα ή οργανισμοί δύνανται να διορίσουν τον ίδιο υπόλογο.

Στην περίπτωση αυτή, προβαίνουν στις απαιτούμενες ρυθμίσεις ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.

Άρθρο 55

Παύση καθηκόντων του υπολόγου**(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Σε περίπτωση παύσης των καθηκόντων του υπολόγου, συντάσσεται αμελλητί ισοζύγιο του καθολικού.

2. Το ισοζύγιο του καθολικού διαβιβάζεται, μαζί με το σχετικό διαβιβαστικό, στον νέο υπόλογο από τον αποχωρούντα υπόλογο ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, από υπάλληλο της υπηρεσίας του.

Ο νέος υπόλογος υπογράφει το ισοζύγιο του καθολικού προς αποδοχή εντός ενός μηνός από την ημερομηνία διαβίβασης, είναι δε δυνατόν να διατυπώσει επιφυλάξεις.

Το διαβιβαστικό περιέχει επίσης το υπόλοιπο του ισοζυγίου του καθολικού και τις τυχόν επιφυλάξεις.

3. Κάθε θεσμικό όργανο ή οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τον υπόλογο της Επιτροπής εντός δύο εβδομάδων σε περίπτωση διορισμού ή παύσης καθηκόντων του υπολόγου του.

Άρθρο 56

Επικύρωση των λογιστικών συστημάτων και των συστημάτων απογραφής**(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ο αρμόδιος διατάκτης γνωστοποιεί στον υπόλογο όλες τις εξελίξεις ή σημαντικές τροποποιήσεις ενός συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης, ενός συστήματος απογραφής ή ενός συστήματος αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εφόσον αυτό παρέχει στοιχεία για τους λογαριασμούς του οργάνου ή χρησιμοποιείται για την τεκμηρίωση δεδομένων των λογαριασμών αυτών, ούτως ώστε ο υπόλογος να είναι σε θέση να επαληθεύσει την τήρηση των κριτηρίων επικύρωσης.

Ανά πάσα στιγμή, ο υπόλογος δύναται να επανεξετάσει ένα σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης που έχει ήδη επικυρωθεί. Σε περίπτωση που ένα σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης που έχει εκπονήσει ο διατάκτης δεν επικυρώνεται ή δεν επικυρώνεται πλέον από τον υπόλογο, ο αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει πρόγραμμα δράσης προκειμένου να διορθωθούν, εν ευθέτω χρόνω, οι αδυναμίες λόγω των οποίων το σύστημα δεν επικυρώθηκε.

Ο αρμόδιος διατάκτης είναι υπεύθυνος για την πληρότητα των πληροφοριών που διαβιβάζονται στον υπόλογο.

Άρθρο 57

Ταμειακή διαχείριση

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος φροντίζει ώστε το οικείο όργανο να έχει στη διάθεσή του επαρκή χρηματικά ποσά για την κάλυψη των ταμειακών αναγκών που απορρέουν από την εκτέλεση του προϋπολογισμού.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ο υπόλογος δημιουργεί συστήματα διαχείρισης των μετρητών που του επιτρέπουν να καταρτίζει ταμειακές προβλέψεις.
3. Ο υπόλογος της Επιτροπής κατανέμει τα διαθέσιμα χρηματικά ποσά σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000.

Άρθρο 58

Διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για τις ανάγκες της ταμειακής διαχείρισης, ο υπόλογος μπορεί να ανοίγει ο ίδιος λογαριασμούς εξ ονόματος του οργάνου σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, ή να δίνει εντολή για το άνοιγμα τέτοιων λογαριασμών. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο υπόλογος μπορεί να ανοίγει λογαριασμούς σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ.
2. Ο υπόλογος είναι υπεύθυνος για το κλείσιμο των λογαριασμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή για την εξασφάλιση του κλεισίματος των λογαριασμών αυτών.
3. Ο υπόλογος καθορίζει τους όρους λειτουργίας των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της απόδοσης και του ανταγωνισμού.
4. Το αργότερο κάθε πέντε έτη, ο υπόλογος υποβάλλει εκ νέου σε διαδικασία υποβολής προσφορών τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στους οποίους μπορούν να ανοιχθούν λογαριασμοί βάσει της παραγράφου 1.

Όταν το επιτρέπουν οι τοπικές τραπεζικές συνθήκες, οι τραπεζικοί λογαριασμοί που αφορούν πάγιες προκαταβολές και έχουν ανοιχθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκτός Ένωσης υπόκεινται τακτικά σε

διαδικασία διαγωνισμού προσφορών. Η διαδικασία αυτή κινείται τουλάχιστον ανά πενταετία και με πρωτοβουλία του κατόχου του λογαριασμού παγίων προκαταβολών, ο οποίος στη συνέχεια υποβάλλει στον υπόλογο τεκμηριωμένη πρόταση για την επιλογή μιας τράπεζας για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη.

5. Ο υπόλογος φροντίζει για την αυστηρή τήρηση των όρων λειτουργίας των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Για τραπεζικούς λογαριασμούς που σχετίζονται με πάγιες προκαταβολές και έχουν ανοιχθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκτός Ένωσης, ο κάτοχος του λογαριασμού παγίων προκαταβολών αναλαμβάνει την ευθύνη αυτή λαμβάνοντας υπόψη την εφαρμοστέα νομοθεσία στη χώρα στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του.

6. Ο υπόλογος της Επιτροπής πληροφορεί τους υπολόγους των άλλων οργάνων και των οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τους κανόνες λειτουργίας των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι υπόλογοι των άλλων οργάνων και των οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού εναρμονίζουν με τους όρους αυτούς τους όρους λειτουργίας των λογαριασμών που ανοίγουν οι ίδιοι.

Άρθρο 59

Υπογραφές των λογαριασμών

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι όροι ανοίγματος, τήρησης και χρησιμοποίησης των λογαριασμών προβλέπουν, σε συνάρτηση με τις ανάγκες εσωτερικού ελέγχου, για τις επιταγές, τα εντάλματα εμβάσματος και κάθε άλλη τραπεζική πράξη, την υπογραφή ενός ή περισσότερων δεόντως εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων. Οι οδηγίες υπογράφονται από δύο τουλάχιστον δεόντως εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους ή από τον υπόλογο αυτοπροσώπως.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου γνωστοποιεί σε όλα τα ιδρύματα στα οποία έχει ανοίξει λογαριασμούς το ονοματεπώνυμο και το δείγμα υπογραφής των εξουσιοδοτημένων μελών του προσωπικού.

Άρθρο 60

Διαχείριση των υπολοίπων των λογαριασμών

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος βεβαιώνεται ότι το υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών που προβλέπονται στο άρθρο 58 δεν αποκλίνει σημαντικά από τις ταμειακές προβλέψεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 παράγραφος 2 και, οπωσδήποτε,

- a) ότι κανένα υπόλοιπο των λογαριασμών αυτών δεν είναι χρεωστικό·

β) ότι, όταν πρόκειται για λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα, το υπόλοιπο μετατρέπεται περιοδικά σε ευρώ.

2. Ο υπόλογος δεν μπορεί να διατηρεί, σε λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα, υπόλοιπα τα οποία θα μπορούσαν να προξενήσουν στο όργανο υπερβολικές ζημιές λόγω διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Άρθρο 61

Μεταφορές και πράξεις μετατροπής

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Με την επιφύλαξη του άρθρου 69, ο υπόλογος πραγματοποιεί, αφενός, μεταφορές μεταξύ λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί από αυτόν εξ ονόματος του οργάνου σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και, αφετέρου, τις πράξεις μετατροπής ξένων νομισμάτων.

Άρθρο 62

Τρόποι πληρωμής

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι πληρωμές πραγματοποιούνται με μεταφορά τραπεζικής πίστωσης, με επιταγή ή, από τους λογαριασμούς παγίων προκαταβολών, με χρεωστική κάρτα σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 4.

Άρθρο 63

Αρχεία νομικών οντοτήτων

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος είναι δυνατόν να πραγματοποιεί πληρωμές μέσω μεταφοράς τραπεζικών πιστώσεων μόνον εφόσον τα στοιχεία του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου, τα οποία πρέπει να συμφωνούν με τα στοιχεία ταυτότητάς του, καθώς και κάθε μεταβολή τους, έχουν προηγουμένως εγγραφεί σε κοινό αρχείο ανά θεσμικό όργανο.

Κάθε εγγραφή των στοιχείων ταυτότητας και τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου πληρωμής, μαζί με τις τυχόν μεταβολές τους, βασίζεται σε δικαιολογητικά, των οποίων τη μορφή καθορίζει ο υπόλογος.

2. Ενόψει πληρωμής με έμβασμα, οι διατάκτες δεν μπορούν να δεσμεύσουν το οικείο όργανο έναντι τρίτου παρά μόνον εάν ο τελευταίος τους παρέχει την αναγκαία τεκμηρίωση για την εγγραφή του στο αρχείο.

Οι διατάκτες ενημερώνουν τον υπόλογο για οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία ταυτότητας και τραπεζικού λογαριασμού τους γνωστοποιείται από τον δικαιούχο και επαληθεύουν ότι τα εν λόγω στοιχεία είναι έγκυρα πριν την πληρωμή.

Στην περίπτωση των προενταξιακών ενισχύσεων, μπορούν να συνάπτονται μεμονωμένες δεσμεύσεις με τις δημόσιες αρχές στις χώρες που είναι υποψήφιες για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς προηγούμενη εγγραφή στο αρχείο τρίτων. Στην περίπτωση αυτή, ο διατάκτης καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να γίνεται η εγγραφή το συντομότερο δυνατό. Η σύμβαση προβλέπει ότι η

ανακοίνωση στην Επιτροπή των τραπεζικών στοιχείων του δικαιούχου αποτελεί προϋπόθεση για την πρώτη πληρωμή.

Άρθρο 64

Τήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων από τον υπόλογο

(άρθρο 68 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Τα δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν τη λογιστική και την κατάρτιση των λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού τηρούνται επί περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα εν λόγω έγγραφα.

Οστόσο, τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά, τηρούνται πέραν από την περίοδο αυτή, και συγκεκριμένα μέχρι το τέλος του έτους που ακολουθεί το έτος κλεισίματος αυτών των πράξεων. Όσον αφορά τη φύλαξη των δεδομένων κίνησης, εφαρμόζεται το άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Κάθε όργανο καθορίζει σε ποια υπηρεσία διατηρούνται τα δικαιολογητικά έγγραφα.

Άρθρο 65

Πρόσωπα με δικαίωμα διαχείρισης λογαριασμών

(άρθρο 69 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους οι υπάλληλοι τους οποίους αυτό ορίζει και εξουσιοδοτεί να διαχειρίζονται τους λογαριασμούς των τοπικών διοικητικών μονάδων του άρθρου 72 επιτρέπεται να γνωστοποιούν τα ονοματεπώνυμα και τα δείγματα υπογραφής τους στα τοπικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Τμήμα 4

Υπόλογος παγίων προκαταβολών

Άρθρο 66

Όροι προσφυγής στις πάγιες προκαταβολές

(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν οι πράξεις πληρωμών διά της οδού του προϋπολογισμού είναι υλικά αδύνατες ή αναποτελεσματικές, λόγω του περιορισμένου ύψους των ποσών προς πληρωμή, είναι δυνατόν να συσταθούν πάγιες προκαταβολές για την εξασφάλιση της πληρωμής αυτών των δαπανών.

2. Ο υπόλογος παγίων προκαταβολών είναι δυνατόν προσωρινά να εκκαθαρίζει και να καταβάλλει δαπάνες, βάσει λεπτομερούς πλαισίου που καθορίζεται στις οδηγίες του αρμόδιου διατάκτη. Οι οδηγίες αυτές εξειδικεύουν τους κανόνες και τους όρους υπό τους οποίους εγκρίνεται μια δαπάνη και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους όρους υπογραφής νομικών δεσμεύσεων κατά την έννοια του άρθρου 97 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

3. Η σύσταση πάγια προκαταβολής και ο διορισμός υπολόγου παγίων προκαταβολών αποτελούν αντικείμενο απόφασης του υπολόγου, κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου διατάκτη. Η απόφαση αυτή υπενθυμίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις του υπολόγου παγίων προκαταβολών και του διατάκτη.

Η τροποποίηση των όρων λειτουργίας πάγια προκαταβολής αποτελεί επίσης αντικείμενο απόφασης του υπολόγου κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου διατάκτη.

4. Στις αντιπροσωπείες της Ένωσης, συστήνονται πάγιες προκαταβολές για την πληρωμή δαπανών τόσο από το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά την Επιτροπή όσο και από αυτό που αφορά την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (εφεξής «ΕΥΕΔ»), ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης ιχνηλασιμότητα των δαπανών.

Άρθρο 67

Όροι σύστασης και πληρωμής

(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η απόφαση περί σύστασης πάγια προκαταβολής και διορισμού υπολόγου παγίων προκαταβολών, καθώς και η απόφαση περί τροποποίησης των όρων λειτουργίας πάγια προκαταβολής, καθορίζουν ιδίως:

- α) το αντικείμενο και το ανώτατο ποσό της αρχικής προκαταβολής που μπορεί να επιτραπεί·
- β) το άνοιγμα, ενδεχομένως, τραπεζικού λογαριασμού ή τρεχούμενου ταχυδρομικού λογαριασμού στο όνομα του οργάνου·
- γ) τη φύση και το ανώτατο ποσό κάθε δαπάνης που μπορεί να πληρωθεί από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών σε τρίτους ή να εισπραχθεί από τρίτους·
- δ) την περιοδικότητα, τις λεπτομέρειες προσκόμισης των δικαιολογητικών εγγράφων και τη διαβίβαση αυτών των δικαιολογητικών εγγράφων στον διατάκτη για τακτοποίηση·
- ε) τις λεπτομέρειες ενδεχόμενης ανασύστασης της προκαταβολής·
- στ) ότι οι πράξεις της πάγια προκαταβολής τακτοποιούνται από τον διατάκτη το αργότερο στο τέλος του επόμενου μηνός, προκειμένου να διασφαλίζεται η προσέγγιση μεταξύ λογιστικού και τραπεζικού υπολοίπου·
- ζ) τη διάρκεια ισχύος της έγκρισης που παρέχεται από τον υπόλογο στον υπόλογο παγίων προκαταβολών·
- η) την ταυτότητα του διορισθέντος υπολόγου παγίων προκαταβολών.

2. Στις προτάσεις απόφασης περί σύστασης πάγια προκαταβολής, ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε:

- α) να χρησιμοποιείται κατά προτεραιότητα η οδός του προϋπολογισμού όταν υπάρχει πρόσβαση στο κεντρικό μηχανογραφικό σύστημα λογιστικής·
- β) να μην γίνεται προσφυγή στις πάγιες προκαταβολές παρά μόνο σε αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Το μέγιστο ποσό που είναι δυνατόν να καταβληθεί από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών όταν είναι εκ των πραγμάτων αδύνατον ή μη αποδοτικό να πραγματοποιηθεί η πληρωμή μέσω διαδικασίας του προϋπολογισμού, δεν υπερβαίνει τα 60 000 ευρώ για καθεμία δαπάνη.

3. Οι πληρωμές προς τρίτους μπορούν να πραγματοποιούνται από τον υπόλογο παγίων προκαταβολών βάσει και εντός των ορίων:

- α) των εκ των προτέρων δημοσιονομικών και νομικών δεσμεύσεων, οι οποίες υπογράφονται από τον αρμόδιο διατάκτη·
- β) του θετικού υπολοίπου της πάγια προκαταβολής, στο ταμείο ή στην τράπεζα.

4. Οι πληρωμές από πάγιες προκαταβολές μπορούν να πραγματοποιούνται με μεταφορά τραπεζικής πίστωσης, συμπεριλαμβανόμενου του συστήματος άμεσης χρέωσης στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 89 του δημοσιονομικού κανονισμού, με επιταγή ή με άλλο μέσο πληρωμής, περιλαμβανομένων των χρεωστικών καρτών, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίδει ο υπόλογος.

5. Οι διενεργούμενες πληρωμές ακολουθούνται από επίσημες αποφάσεις τελικής εκκαθάρισης και/ή από εντάλματα πληρωμής για τακτοποίηση υπογραφόμενα από τον αρμόδιο διατάκτη.

Άρθρο 68

Επιλογή των υπολόγων παγίων προκαταβολών

(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι υπόλογοι παγίων προκαταβολών επιλέγονται μεταξύ των μονίμων υπαλλήλων ή, εφόσον απαιτείται και μόνο σε δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις, μεταξύ των μελών του λοιπού προσωπικού. Οι υπόλογοι επιλέγονται βάσει των ιδιαίτερων γνώσεων, ικανοτήτων και προσόντων τους που πιστοποιούνται με τίτλους ή κατάλληλη επαγγελματική εμπειρία ή μετά από κατάλληλο πρόγραμμα κατάρτισης.

Άρθρο 69

Τροφοδότηση των παγίων προκαταβολών
(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος εκτελεί την πληρωμή τροφοδότησης των παγίων προκαταβολών και διασφαλίζει τη δημοσιονομική παρακολούθησή τους στο επίπεδο τόσο του ανοίγματος των τραπεζικών λογαριασμών και των εξουσιοδοτήσεων υπογραφής όσο και των ελέγχων επιτόπου και στην κεντρική λογιστική. Ο υπόλογος τροφοδοτεί τις πάγιες προκαταβολές. Οι προκαταβολές καταβάλλονται στον τραπεζικό λογαριασμό που ανοίγεται για την πάγια προκαταβολή.

Οι σχετικές πάγιες προκαταβολές μπορούν να τροφοδοτούνται απευθείας από διάφορα τοπικά έσοδα, όπως αυτά που προκύπτουν από:

- α) πωλήσεις υλικών·
- β) δημοσιεύσεις·
- γ) διάφορες επιστροφές·
- δ) προϊόντα τόκων.

Η τακτοποίηση ως προς τις δαπάνες και τα έσοδα, τόσο τα διάφορα έσοδα όσο και τα έσοδα για ειδικό προορισμό, γίνεται σύμφωνα με την απόφαση περί σύστασης που αναφέρεται στο άρθρο 67 και με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα εν λόγω ποσά αφαιρούνται από τον διατάκτη κατά τη μεταγενέστερη ανασύσταση των ιδίων παγίων προκαταβολών.

2. Προκειμένου ιδίως να αποφεύγονται συναλλαγματικές απώλειες, ο υπόλογος παγίων προκαταβολών μπορεί να προβαίνει σε μεταφορές μεταξύ των διαφόρων τραπεζικών λογαριασμών που αφορούν την ίδια πάγια προκαταβολή.

Άρθρο 70

Έλεγχοι εκ μέρους των διατακτών και υπολόγων
(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο υπόλογος παγίων προκαταβολών τηρεί λογιστική των χρηματικών ποσών που διαθέτει, στο ταμείο και στην τράπεζα, των πραγματοποιούμενων πληρωμών και των εισπραττόμενων εσόδων, σύμφωνα με τους κανόνες και ακολουθώντας τις οδηγίες που εκδίδονται από τον υπόλογο. Ο αρμόδιος διατάκτης έχει πρόσβαση ανά πάσα στιγμή στις καταστάσεις αυτής της λογιστικής, ο δε υπόλογος παγίων προκαταβολών συντάσσει τουλάχιστον ανά μήνα και διαβιβάζει στον αρμόδιο διατάκτη, εντός του επόμενου μηνός, κατάσταση των πράξεων μαζί με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, για την τακτοποίηση των πράξεων παγίων προκαταβολών.

2. Ο υπόλογος διενεργεί ο ίδιος, ή αναθέτει σε ειδικά εξουσιοδοτημένο για τον σκοπό αυτό μέλος του προσωπικού των υπηρεσιών του ή των υπηρεσιών του διατάκτη, επαλήθευση, κατά κανόνα επιτόπου και αιφνιδιαστικά, της ύπαρξης των χρηματικών ποσών που έχουν ανατεθεί στους υπολόγους παγίων προκαταβολών, της τήρησης της λογιστικής και της τακτοποίησης των πράξεων παγίων προκαταβολών εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών. Ο υπόλογος ανακοινώνει στον αρμόδιο διατάκτη τα αποτελέσματα των επαληθεύσεών του.

Άρθρο 71

Διαδικασία σύναψης συμβάσεων
(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι πληρωμές που διενεργούνται στο πλαίσιο πάγιας προκαταβολής μπορούν, εντός των ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 3, να διενεργούνται για την απλή εξόφληση τιμολογίου, χωρίς προηγούμενη αποδοχή προσφοράς.

Άρθρο 72

Σύσταση παγίων προκαταβολών
(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 70 του δημοσιονομικού κανονισμού, και για την πληρωμή ορισμένων κατηγοριών δαπανών, είναι δυνατόν να συσταθεί πάγια προκαταβολή για κάθε τοπική διοικητική μονάδα εκτός Ένωσης. Τοπική διοικητική μονάδα είναι, παραδειγματος χάρι, ένα γραφείο, μια αντιπροσωπεία ή ένας περιφερειακός σταθμός της Ένωσης σε τρίτη χώρα.

Η απόφαση για τη σύσταση των ως άνω παγίων προκαταβολών καθορίζει τους σχετικούς όρους λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 70 και βάσει των συγκεκριμένων αναγκών κάθε τοπικής διοικητικής μονάδας.

Άρθρο 73

Υπόλογοι παγίων προκαταβολών και πρόσωπα με δικαίωμα διαχείρισης λογαριασμών στις αντιπροσωπείες της Ένωσης
(άρθρο 70 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με σκοπό την αδιάλειπτη παροχή υπηρεσίας, τα καθήκοντα του υπολόγου παγίων προκαταβολών της ΕΥΕΔ μπορούν να ασκήσουν υπάλληλοι της Επιτροπής. Υπό τις ίδιες συνθήκες, υπάλληλοι της ΕΥΕΔ μπορούν να διορισθούν ως υπόλογοι παγίων προκαταβολών για την Επιτροπή στις αντιπροσωπείες της Ένωσης.

Στις αντιπροσωπείες της Ένωσης, εφαρμόζονται οι κανόνες και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο για τον διορισμό των προσώπων που εξουσιοδοτούνται από τον υπόλογο να διενεργούν τραπεζικές πράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων

Τμήμα 1

Γενικοί κανόνες

Άρθρο 74

Αρμόδιες υπηρεσίες για θέματα απάτης
(άρθρο 66 παράγραφος 8 και άρθρο 72 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι αρχές και οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 66 παράγραφος 8 και στο άρθρο 72 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού είναι οι αρχές που ορίζονται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης καθώς και από τις αποφάσεις των οργάνων

της Ένωσης που αφορούν τους όρους και τις λεπτομέρειες των εσωτερικών ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε παράνομης δραστηριότητας που είναι επιζήμια για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

Τμήμα 2

Κανόνες που εφαρμόζονται για τους κύριους και τους δευτερεύοντες διατάκτες

Άρθρο 75

Δημοσιονομικές παρατυπίες

(άρθρο 66 παράγραφος 7 και άρθρο 73 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Με την επιφύλαξη των εξουσιών της OLAF, η υπηρεσία δημοσιονομικών παρατυπιών που αναφέρεται στο άρθρο 29 του παρόντος κανονισμού (εφεξής «η υπηρεσία») είναι αρμόδια για κάθε παράβαση διάταξης του δημοσιονομικού κανονισμού ή κάθε διάταξης που αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση και τον έλεγχο των πράξεων, παράβαση που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού.

Άρθρο 76

Υπηρεσία δημοσιονομικών παρατυπιών

(άρθρο 66 παράγραφος 7 και άρθρο 73 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι περιπτώσεις δημοσιονομικών παρατυπιών στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 75 του παρόντος κανονισμού παραπέμπονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή στην υπηρεσία προς γνωμοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού.

Όταν επικεφαλής των αντιπροσωπειών της Ένωσης ενεργούν ως δευτερεύοντες διατάκτες σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποταθεί απευθείας στην υπηρεσία ζητώντας τη γνώμη της για υποθέσεις δημοσιονομικών παρατυπιών όπως αναφέρεται στο άρθρο 75 του παρόντος κανονισμού.

Ο εντεταλμένος διατάκτης δύναται να παραπέμψει ορισμένο ζήτημα στην ως άνω υπηρεσία εάν θεωρήσει ότι έχει διαπραχθεί δημοσιονομική παρατυπία. Η υπηρεσία διατυπώνει γνώμη στην οποία αξιολογεί κατά πόσον σημειώθηκαν παρατυπίες κατά την έννοια του άρθρου 75, τη σοβαρότητά τους και τις ενδεχόμενες συνέπειές τους. Εάν από την ανάλυση της υπηρεσίας προκύψει ότι η υπό εξέταση υπόθεση είναι αρμοδιότητας της OLAF, ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται αμελλητί στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και ενημερώνεται αμέσως η OLAF σχετικά.

Όταν η υπηρεσία ενημερώνεται για ένα ζήτημα απευθείας από μέλος του προσωπικού σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού, διαβιβάζει τον σχετικό φάκελο στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και ενημερώνει τον υπάλληλο σχετικά. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή είναι δυνατόν να ζητήσει τη γνώμη της υπηρεσίας για την υπόθεση.

2. Το θεσμικό όργανο ή, όταν πρόκειται για από κοινού διαχείριση, τα συμμετέχοντα θεσμικά όργανα εξειδικεύουν, ανάλογα με τον εσωτερικό κανονισμό τους, τους κανόνες λειτουργίας της υπηρεσίας και τη σύνθεσή της, η οποία περιλαμβάνει και εξωτερικό πρόσωπο με τα απαιτούμενα προσόντα και εμπειρογνώμοσύνη.

Άρθρο 77

Επιβεβαίωση εντολής

(άρθρο 73 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν κύριος ή δευτερεύων διατάκτης θεωρεί ότι μια δεσμευτική εντολή που του χορηγείται είναι παράτυπη ή αντιβαίνει προς τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως επειδή η εκτέλεσή της είναι ασυμβίβαστη με το επίπεδο των πόρων που του έχουν διατεθεί, οφείλει να το επισημάνει εγγράφως στην αρχή από την οποία έλαβε την κύρια ή τη δευτερεύουσα εκχώρηση αρμοδιοτήτων. Εάν η εντολή αυτή επιβεβαιωθεί εγγράφως και η επιβεβαίωση ληφθεί εγκαίρως και είναι επαρκώς σαφής, υπό την έννοια ότι αναφέρεται ρητά στα σημεία που έχει αμφισβητήσει ο κύριος ή ο δευτερεύων διατάκτης, αυτός απαλλάσσεται από την ευθύνη του. Εκτελεί την εντολή, εκτός εάν αυτή είναι προδήλως παράνομη ή συνιστά παραβίαση των σχετικών κανόνων ασφαλείας.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται επίσης όταν ένας διατάκτης πληροφορείται, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης δεσμευτικής εντολής που του χορηγείται, ότι οι περιστάσεις της υπόθεσης ενδέχεται να οδηγήσουν σε παράτυπη κατάσταση.

Οι εντολές που επιβεβαιώνονται υπό τους όρους του άρθρου 73 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, καταγράφονται από τον αρμόδιο κύριο διατάκτη και αναφέρονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Έσοδα

Τμήμα 1

Ίδιοι πόροι

Άρθρο 78

Καθεστώς που εφαρμόζεται στους ίδιους πόρους

(άρθρο 76 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ο διατάκτης καταρτίζει χρονοδιάγραμμα προβλέψεων της απόδοσης, στην Επιτροπή, των ιδίων πόρων που καθορίζονται στην απόφαση για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ένωσης.

Η βεβαίωση και η είσπραξη των ιδίων πόρων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη ρύθμιση που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της αναφερόμενης στο πρώτο εδάφιο απόφασης.

Τμήμα 2

Πρόβλεψη απαιτήσεων

Άρθρο 79

Πρόβλεψη απαιτήσεων**(άρθρο 77 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η πρόβλεψη απαιτήσεων αναφέρει τη φύση και τον καταλογισμό στον προϋπολογισμό του εσόδου καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, τον προσδιορισμό του οφειλέτη και την εκτίμηση του ποσού του.

Κατά την κατάρτιση της πρόβλεψης απαιτήσεων, ο αρμόδιος διατάκτης εξακριβώνει ιδίως:

- α) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό·
- β) την κανονικότητα και τη συμμόρφωση της πρόβλεψης σε συνάρτηση με τις εφαρμοστέες διατάξεις και με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 181 παράγραφος 2 και 183 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού και του άρθρου 7 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, η πρόβλεψη απαιτήσεων δεν έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πιστώσεις μπορούν να δημιουργηθούν μόνο μετά την πραγματική είσπραξη από την Ένωση των οφειλόμενων ποσών.

Τμήμα 3

Βεβαίωση απαιτήσεων

Άρθρο 80

Διαδικασία**(άρθρο 78 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η βεβαίωση απαίτησης από τον αρμόδιο διατάκτη συνιστά αναγνώριση του δικαιώματος της Ένωσης έναντι ενός οφειλέτη και σύσταση δικαιώματος απαίτησης από τον οφειλέτη να προβεί στην εξόφληση της οφειλής του.

2. Το ένταλμα είσπραξης είναι η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης δίνει εντολή στον υπόλογο να εισπράξει τη βεβαιωθείσα απαίτηση.

3. Με το χρεωστικό σημείωμα πληροφορείται ο οφειλέτης ότι:

- α) η Ένωση βεβαίωσε την απαίτηση αυτή·
- β) εάν η καταβολή οφειλής πραγματοποιηθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας, δεν οφείλεται τόκος υπερημερίας·
- γ) η μη καταβολή οφειλής κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β), γεννά τόκους με το επιτόκιο το

οποίο αναφέρεται στο άρθρο 83, και με την επιφύλαξη τυχόν εφαρμογής ειδικών κανονιστικών διατάξεων·

- δ) σε περίπτωση μη καταβολή οφειλής κατά το στοιχείο β), το αντίστοιχο θεσμικό όργανο πραγματοποιεί την είσπραξη της οφειλής είτε με συμψηφισμό είτε με κατάπτωση τυχόν εγγύησης που έχει κατατεθεί εκ των προτέρων·
- ε) ο υπόλογος είναι δυνατόν να πραγματοποιήσει την είσπραξη με συμψηφισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β) οσάκις τούτο είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης διότι έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στην Επιτροπή ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, και αφού ενημερωθεί προηγουμένως ο οφειλέτης για τους λόγους και την ημερομηνία της είσπραξης με συμψηφισμό·
- στ) αν μετά το πέρας των σταδίων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε) της παρούσας παραγράφου δεν επιτευχθεί η πλήρης είσπραξη, το όργανο προβαίνει στην είσπραξη με αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου που θα αποκτήσει, είτε σύμφωνα με το άρθρο 79 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, είτε διά της δικαστικής οδού.

Ο διατάκτης εκτυπώνει το χρεωστικό σημείωμα και το αποστέλλει στον οφειλέτη. Ο υπόλογος ενημερώνεται σχετικά με την αποστολή αυτή μέσω του κεντρικού συστήματος χρηματοπιστωτικών πληροφοριών.

Άρθρο 81

Βεβαίωση απαιτήσεων**(άρθρο 78 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Προκειμένου να βεβαιώσει απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται για:

- α) τον βέβαιο χαρακτήρα της απαίτησης, δηλαδή ότι δεν συνοδεύεται από όρους·
- β) τον εκκαθαρισμένο χαρακτήρα της απαίτησης, το ποσό της οποίας πρέπει να είναι προσδιορισμένο σε χρήμα και με ακρίβεια·
- γ) τον ληξιπρόθεσμο χαρακτήρα της απαίτησης, η οποία δεν πρέπει να υπόκειται σε προθεσμία·
- δ) την ακρίβεια του προσδιορισμού του οφειλέτη·
- ε) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό των προς είσπραξη ποσών·
- στ) την κανονικότητα των δικαιολογητικών εγγράφων· και
- ζ) τη συμμόρφωση προς την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 91 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Άρθρο 82

Δικαιολογητικά έγγραφα προς στήριξη της βεβαίωσης απαιτήσεων**(άρθρο 78 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Κάθε βεβαίωση απαίτησης στηρίζεται σε δικαιολογητικά έγγραφα που πιστοποιούν τα δικαιώματα της Ένωσης.

2. Πριν βεβαιώσει κάθε απαίτηση, ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει προσωπικά στην εξέταση των δικαιολογητικών εγγράφων, ή εξακριβώνει, υπ' ευθύνη του, ότι πραγματοποιήθηκε αυτή η εξέταση.

3. Τα δικαιολογητικά έγγραφα τηρούνται από τον διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 48.

Άρθρο 83

Τόκοι υπερημερίας**(άρθρο 78 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή τομεακών κανονισμών, κάθε απαίτηση που δεν έχει καταβληθεί κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) γεννά τόκους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Επί των απαιτήσεων που δεν καταβάλλονται εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκπνέει η προθεσμία, προσαυξημένο κατά:

α) οκτώ εκατοστιαίες μονάδες όταν το γενεσιουργό αίτιο της απαίτησης είναι δημόσια σύμβαση προμηθειών και υπηρεσιών που αναφέρονται στον τίτλο V·

β) τρεισήμισι εκατοστιαίες μονάδες σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) και προσδιορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, έως την ημερολογιακή ημέρα κατά την οποία εξοφλείται πλήρως η οφειλή.

Το ένταλμα είσπραξης που αντιστοιχεί στο ποσό των τόκων υπερημερίας εκδίδεται όταν πράγματι εισπραχθούν οι τόκοι αυτοί.

4. Στην περίπτωση των προστίμων, όταν ο οφειλέτης καταθέτει χρηματική εγγύηση αποδεκτή από τον υπόλογο αντί πληρωμής, το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την ημέρα της εκπνοής της

προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι το επιτόκιο το οποίο αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και είναι το επιτόκιο που ίσχυε την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η απόφαση επιβολή προστίμου, προσαυξημένο μόνο κατά μία και μισή εκατοστιαία μονάδα.

Τμήμα 4

Εντολή είσπραξης

Άρθρο 84

Κατάρτιση του εντάλματος είσπραξης**(άρθρο 79 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Το ένταλμα είσπραξης αναφέρει:

α) το οικονομικό έτος καταλογισμού·

β) τα στοιχεία της πράξης ή της νομικής δέσμευσης που αποτελεί το γενεσιουργό αίτιο της απαίτησης και παρέχει δικαίωμα είσπραξης·

γ) το άρθρο του προϋπολογισμού και, ενδεχομένως, κάθε άλλη αναγκαία υποδιαίρεση, περιλαμβανομένων, εφόσον συντρέχει περίπτωση, των στοιχείων της αντίστοιχης δημοσιονομικής δέσμευσης·

δ) το προς είσπραξη ποσό, εκφρασμένο σε ευρώ·

ε) το όνομα και τη διεύθυνση του οφειλέτη·

στ) την προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β)·

ζ) τον δυνατό τρόπο είσπραξης, περιλαμβανομένης ειδικότερα της είσπραξης με συμψηφισμό ή με εκτέλεση κάθε προϋπάρχουσας εγγύησης.

2. Το ένταλμα είσπραξης χρονολογείται και υπογράφεται από τον αρμόδιο διατάκτη και στη συνέχεια διαβιβάζεται στον υπόλογο.

3. Ο υπόλογος εκάστου θεσμικού οργάνου τηρεί κατάσταση των ποσών που πρέπει να ανακτηθούν. Οι απαιτήσεις της Ένωσης ομαδοποιούνται στην κατάσταση βάσει της ημερομηνίας έκδοσης του σχετικού εντάλματος είσπραξης. Διαβιβάζει τον εν λόγω κατάλογο στον υπόλογο της Επιτροπής.

Ο υπόλογος της Επιτροπής καταρτίζει ενοποιημένη κατάσταση με τα οφειλόμενα ποσά ανά θεσμικό όργανο και ημερομηνία έκδοσης του εντάλματος είσπραξης. Η εν λόγω κατάσταση προσαρτάται στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη δημοσιονομική και οικονομική διαχείριση.

4. Για να ενισχύσει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή καταρτίζει κατάσταση των απαιτήσεων της Ένωσης, αναφέροντας το όνομα του οφειλέτη και το ύψος της οφειλής του, εφόσον έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση που επιτάσσει στον οφειλέτη την εξόφληση του σχετικού ποσού και έχει την ισχύ δεδικασμένου, και εφόσον δεν έχει εξοφληθεί κανένα ποσό ή κάποιο σημαντικό ποσό επί ένα έτος από την έκδοση της απόφασης. Η κατάσταση αυτή δημοσιεύεται λαμβάνοντας δέοντως υπόψη το ζήτημα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων, οι πληροφορίες που δημοσιεύονται διαγράφονται μόλις εξοφληθεί πλήρως το ποσό της οφειλής. Το ίδιο ισχύει για τα προσωπικά δεδομένα νομικών προσώπων των οποίων ο επίσημος τίτλος προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα.

Η απόφαση συμπερίληψης ενός οφειλέτη στην κατάσταση των απαιτήσεων της Ένωσης λαμβάνεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνει υπόψη, ιδίως, το ύψος της οφειλής.

Άρθρο 85

Εκτελεστή απόφαση υπέρ άλλων οργάνων

(άρθρο 79 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι εξαιρετικές περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 79 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού συντρέχουν όταν το οικείο όργανο έχει εξαντλήσει τις δυνατότητες εκούσιας πληρωμής και εισπραξής της οφειλής με συμφητισμό όπως προβλέπεται στο άρθρο 80 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, ή δε οφειλή αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσό.

2. Στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα οικεία όργανα, εκτός αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 299 της ΣΛΕΕ, δύνανται να ζητήσουν από την Επιτροπή την έκδοση εκτελεστής απόφασης.

3. Σε όλες τις περιπτώσεις, η εκτελεστή απόφαση προσδιορίζει ότι τα ποσά των απαιτήσεων εγγράφονται στο τμήμα του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο σχετικό όργανο, το οποίο και ενεργεί ως διατάκτης. Τα έσοδα εγγράφονται ως γενικά έσοδα, εκτός εάν εμπίπτουν στις ειδικές περιπτώσεις εσόδων ειδικού προορισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Το αιτούν όργανο ενημερώνει την Επιτροπή για οιοδήποτε γεγονός ενδέχεται να τροποποιήσει την εισπραξη και παρεμβαίνει υπέρ της Επιτροπής σε περίπτωση προσφυγής κατά της εκτελεστής απόφασης.

5. Η Επιτροπή και το σχετικό όργανο συμφωνούν επί των πρακτικών λεπτομερειών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Τμήμα 5

Είσπραξη

Άρθρο 86

Διατυπώσεις εισπραξης

(άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η εισπραξη των απαιτήσεων οδηγεί στην πραγματοποίηση, από μέρους του υπολόγου, εγγραφής στους λογαριασμούς και στην ενημέρωση του αρμόδιου διατάκτη.

2. Κάθε καταβολή σε μετρητά που πραγματοποιείται στο ταμείο του υπολόγου ή του υπολόγου παγίων προκαταβολών οδηγεί στην έκδοση αποδεικτικού.

3. Η μερική εξόφληση από μέρους οφειλέτη για τον οποίο έχουν εκδοθεί διάφορα εντάλματα εισπραξης καλύπτει πρώτα την παλαιότερη απαίτηση κατ' αυτού, εκτός εάν ο οφειλέτης ορίσει άλλως.

Οι μερικές εξοφλήσεις καλύπτουν πρώτα τους τόκους.

Άρθρο 87

Είσπραξη με συμφητισμό

(άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν ο οφειλέτης έχει έναντι της Ένωσης απαίτηση βεβαία σύμφωνα με το άρθρο 81 στοιχείο α), εκκαθαρισμένη και απαιτητή, και η οποία αναφέρεται σε ποσό προκύπτον από ένταλμα πληρωμής, ο υπόλογος εισπράττει, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β), τα βεβαιωμένα προς εισπραξη ποσά με συμφητισμό.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν είναι αναγκαία η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης διότι ο υπόλογος έχει τεκμηριωμένους λόγους να πιστεύει ότι το οφειλόμενο στην Ένωση ποσό θα μπορούσε να απολεσθεί, ο υπόλογος εισπράττει το ποσό αυτό με συμφητισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β).

Ο υπόλογος προβαίνει επίσης σε εισπραξη με συμφητισμό πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) εφόσον συμφωνήσει ο οφειλέτης.

2. Προτού προβεί σε εισπραξη κατά την παράγραφο 1, ο υπόλογος συμβουλευεται τον αρμόδιο διατάκτη και ενημερώνει τους εμπλεκόμενους οφειλέτες.

Όταν οφειλέτης είναι εθνική αρχή ή διοικητική οντότητα κράτους μέλους, ο υπόλογος ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος, τουλάχιστον δέκα εργάσιμες ημέρες πριν, σχετικά με την πρόθεσή του να προσφύγει σε εισπραξη μέσω συμφητισμού. Ωστόσο, σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος ή την εμπλεκόμενη διοικητική οντότητα, ο υπόλογος είναι δυνατόν να προβεί σε εισπραξη με συμφητισμό πριν εκπνεύσει το εν λόγω δεκαήμερο.

3. Ο συμψηφισμός κατά την παράγραφο 1 έχει το ίδιο αποτέλεσμα με την πληρωμή και απαλλάσσει την Ένωση από το ποσό της οφειλής της και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, από τους οφειλόμενους τόκους.

Άρθρο 88

Διαδικασία είσπραξης ελλείπει εκούσιας πληρωμής (άρθρα 79 και 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 87, και εφόσον δεν εισπραχθεί εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) ολόκληρο το ποσό που προσδιορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, ο υπόλογος ενημερώνει σχετικά τον αρμόδιο διατάκτη και κινεί αμελλητί τη διαδικασία είσπραξης με κάθε νόμιμο μέσο, συμπεριλαμβανόμενης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της ανάκτησης με εκτέλεση τυχόν εγγύησης που έχει συσταθεί εκ των προτέρων.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 87, όταν δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί ο τρόπος είσπραξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και όταν ο οφειλέτης δεν κατέβαλε την πληρωμή ανταποκρινόμενος στην επιστολή οχλήσεως που του απηύθυνε ο υπόλογος, ο τελευταίος προβαίνει στην αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου είτε βάσει του άρθρου 79 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού είτε βάσει τίτλου αποκτηθέντος διά της δικαστικής οδού.

Άρθρο 89

Πρόσθετη προθεσμία πληρωμής (άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Πρόσθετη προθεσμία για την πληρωμή μπορεί να παραχωρηθεί από τον υπόλογο, σε σύνδεση με τον αρμόδιο διατάκτη, μόνο μετά από έγγραφο δέοντως αιτιολογημένο αίτημα του οφειλέτη και υπό τον ακόλουθο διττό όρο:

- α) ο οφειλέτης δεσμεύεται να καταβάλλει τόκους με το επιτόκιο που καθορίζεται στο άρθρο 83 και για ολόκληρη την πρόσθετη περίοδο που του παραχωρείται, με αφετηρία την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β)·
- β) προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα της Ένωσης, συστήνεται χρηματική εγγύηση, αποδεκτή από τον υπόλογο του οργάνου, η οποία καλύπτει την οφειλή που δεν έχει εισπραχθεί ακόμη ως προς το κεφάλαιο και ως προς τους τόκους.

Η εγγύηση που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου μπορεί να αντικατασταθεί από προσωπική και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου την οποία εγκρίνει ο υπόλογος του οργάνου.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη, ο υπόλογος δύναται να παράσχει απαλλαγή από την υποχρέωση σύστασης της εγγύησης που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, εφόσον κρίνει ότι ο οφειλέτης, είναι μεν πρόθυμος και μπορεί να καταβάλει την πληρωμή εντός της παραταθείσας

προθεσμίας, όμως δεν είναι σε θέση να προβεί στη σύσταση της εν λόγω εγγύησης και βρίσκεται σε δυσχερή κατάσταση.

Άρθρο 90

Είσπραξη προστίμων ή άλλων κυρώσεων (άρθρα 80 και 83 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα ή άλλες κυρώσεις δυνάμει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ, και έως ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, ο οφειλέτης είτε εξοφλεί προσωρινά τα σχετικά ποσά καταβάλλοντάς τα στον τραπεζικό λογαριασμό που ορίζει ο υπόλογος, είτε παρέχει αποδεκτή για τον υπόλογο χρηματική εγγύηση. Η εν λόγω εγγύηση είναι ανεξάρτητη από την υποχρέωση καταβολής του προστίμου ή άλλης κύρωσης και μπορεί να εκτελεσθεί σε πρώτη ζήτηση. Η εγγύηση αυτή καλύπτει την απαίτηση ως προς το οφειλόμενο κεφάλαιο και τους τόκους, που υπολογίζονται κατά το άρθρο 83 παράγραφος 4.

2. Η Επιτροπή ασφαρίζει τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά επενδύνοντάς τα σε χρηματοπιστωτικά στοιχεία και με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζει ασφάλεια και ρευστότητα σε σχέση με τα εν λόγω ποσά επιδιώκοντας συγχρόνως θετική απόδοση.

3. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα και εφόσον το πρόστιμο ή η κύρωση έχει επιβεβαιωθεί, λαμβάνεται ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα μέτρα:

- α) τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά και οι τόκοι αυτών, καθώς και τα άλλα ποσά που έχουν αποδώσει, εγγράφονται στον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 83 του δημοσιονομικού κανονισμού το αργότερο κατά το οικονομικό έτος που έπεται εκείνου στο οποίο εξαντλήθηκαν όλα τα ένδικα μέσα·
- β) εφόσον έχει συσταθεί χρηματοοικονομική εγγύηση, αυτή καταπίπτει και τα σχετικά ποσά εγγράφονται στον προϋπολογισμό·

εφόσον το ποσό του προστίμου ή της χρηματικής ποινής έχει αυξηθεί από το Δικαστήριο, εφαρμόζονται οι διατάξεις των στοιχείων α) και β) του πρώτου εδαφίου σε σχέση με τα ποσά της απόφασης της Επιτροπής και ο υπόλογος προβαίνει στην είσπραξη του ποσού που αντιστοιχεί στην αύξηση, το οποίο εγγράφεται στον προϋπολογισμό.

4. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα και εφόσον το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή έχει ακυρωθεί ή μειωθεί, λαμβάνεται ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα μέτρα:

- α) τα αχρεωστήτως εισπραχθέντα ποσά μαζί με τους τόκους επιστρέφονται στον ενδιαφερόμενο τρίτο. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η συνολική απόδοση κατά τη σχετική περίοδο υπήρξε αρνητική, η ονομαστική αξία των αχρεωστήτως εισπραχθέντων ποσών επιστρέφεται·

β) εφόσον έχει συσταθεί χρηματοοικονομική εγγύηση, αυτή αποδεδεμεύεται αναλόγως.

Άρθρο 91

Παραίτηση από την εισπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης (άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να παραιτηθεί, εν όλω ή εν μέρει, από την εισπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν το προβλέψιμο κόστος της εισπραξης θα υπερέβαινε το ποσό της προς εισπραξη απαίτησης και η παραίτηση δεν θα έδιχε την εικόνα της Ένωσης·
- β) όταν είναι αδύνατη η εισπραξη της απαίτησης λόγω της παλαιότητας της ή της αφερεγγυότητας του οφειλέτη·
- γ) όταν η εισπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας.

2. Στην περίπτωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ), ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τις προκαθορισμένες διαδικασίες στο πλαίσιο κάθε οργάνου και εφαρμόζει τα ακόλουθα υποχρεωτικά κριτήρια σε κάθε περίπτωση:

- α) τα πραγματικά περιστατικά, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της παρατυπίας που οδήγησε στη βεβαίωση απαίτησης (απάτη, υποτροπή, πρόθεση, επιμέλεια, καλή πίστη, πρόδηλο σφάλμα)·
- β) τον αντίκτυπο που θα είχε η παραίτηση από την εισπραξη της απαίτησης στη λειτουργία της Ένωσης και στα οικονομικά της συμφέροντα (ενεχόμενο ποσό, κίνδυνος δημιουργίας προηγούμενου και υπονόμησης των κανόνων).

Αναλόγως των περιστάσεων της υπόθεσης, ο διατάκτης μπορεί να πρέπει να λάβει επίσης υπόψη και τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

- α) την ενδεχόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα συνεπαγόταν η παραίτηση από την εισπραξη της απαίτησης·
- β) την οικονομική και κοινωνική ζημία που θα προέκυπτε από την πλήρη εισπραξη της απαίτησης.

3. Η απόφαση παραίτησης που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού είναι αιτιολογημένη και αναφέρει τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την εισπραξη και τα νομικά και πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η εν λόγω απόφαση. Ο αρμόδιος διατάκτης παραιτείται από την εισπραξη απαίτησης σύμφωνα με το άρθρο 84.

4. Το όργανο δεν μπορεί να μεταβιβάσει περαιτέρω την εξουσία παραίτησης από την εισπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης στις εξής περιπτώσεις:

- α) όταν η παραίτηση αφορά ποσό τουλάχιστον 1 000 000 ευρώ·
- β) όταν η παραίτηση αφορά ποσό τουλάχιστον 100 000 ευρώ, εφόσον αυτό αντιπροσωπεύει ή υπερβαίνει το 25 % της βεβαιωθείσας απαίτησης.

Κάτω από τα όρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, κάθε όργανο ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τις λεπτομέρειες για την περαιτέρω ανάθεση της εξουσίας παραίτησης από την εισπραξη βεβαιωθείσας απαίτησης.

5. Κάθε όργανο διαβιβάζει κάθε έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τις παραίτησεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 4 του παρόντος άρθρου και που αφορούν ποσά 100 000 ευρώ και άνω. Στην περίπτωση της Επιτροπής, η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 66 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 92

Ακύρωση βεβαιωθείσας απαίτησης (άρθρο 80 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Σε περίπτωση σφάλματος, ο αρμόδιος διατάκτης ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει τη βεβαιωθείσα απαίτηση σύμφωνα με τα άρθρα 82 και 84 και παρέχει κατάλληλη αιτιολόγηση.

2. Κάθε όργανο ορίζει στους εσωτερικούς κανόνες του τους όρους και τις λεπτομέρειες για την περαιτέρω ανάθεση της εξουσίας ακύρωσης βεβαιωθείσας απαίτησης.

Άρθρο 93

Κανόνες παραγραφής (άρθρο 81 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων της Ένωσης έναντι τρίτων αρχίζει να υπολογίζεται από την εκπνοή της προθεσμίας που γνωστοποιείται στον οφειλέτη με το χρεωστικό σημείωμα όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β).

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι της Ένωσης αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία η εξόφληση της απαίτησης καθίσταται απαιτητή σύμφωνα με την αντίστοιχη νομική δέσμευση.

2. Η περίοδος παραγραφής των απαιτήσεων της Ένωσης έναντι τρίτων διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη θεσμικού οργάνου ή κράτους μέλους που ενεργεί αιτήσει θεσμικού οργάνου, η οποία κοινοποιείται στον τρίτο με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

Η προθεσμία παραγραφής των απαιτήσεων τρίτων έναντι της Ένωσης διακόπτεται με οποιαδήποτε πράξη κοινοποιούμενη στην Ένωση από πιστωτή ή εξ' ονόματος πιστωτή με σκοπό την είσπραξη της οφειλής.

3. Την επομένη της διακοπής κατά την παράγραφο 2 αρχίζει νέα προθεσμία παραγραφής πέντε ετών.

4. Οποιαδήποτε δικαστική προσφυγή σχετική με απαίτηση κατά την παράγραφο 1, συμπεριλαμβανόμενων των προσφυγών ενώπιον δικαστηρίου το οποίο στη συνέχεια δηλώνει αναρμόδιο, διακόπτει την προθεσμία παραγραφής. Η νέα πενταετής προθεσμία παραγραφής αρχίζει μόνον αφότου εκδοθεί απόφαση με ισχύ δεδικασμένου ή επιτευχθεί εξωδικαστικός συμβιβασμός μεταξύ των ιδίων μερών και για την ίδια υπόθεση.

5. Όταν ο υπόλογος παραχωρεί στον οφειλέτη επιπλέον προθεσμία πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 89, τούτο θεωρείται ότι συνιστά διακοπή της προθεσμίας παραγραφής. Η νέα πενταετής περίοδος παραγραφής αρχίζει να υπολογίζεται από την επομένη της εκπνοής της παράτασης της προθεσμίας πληρωμής.

6. Οι απαιτήσεις δεν εισπράττονται μετά την εκπνοή της προθεσμίας παραγραφής, όπως αυτή ορίζεται στις παραγράφους 1 έως 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Δαπάνες

Άρθρο 94

Απόφαση χρηματοδότησης

(άρθρο 84 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η απόφαση χρηματοδότησης προσδιορίζει τα ουσιώδη στοιχεία μιας ενέργειας που συνεπάγεται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού.

2. Η απόφαση χρηματοδότησης προσδιορίζει ιδίως τα ακόλουθα:

α) για τις επιχορηγήσεις:

- i) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης και της γραμμής του προϋπολογισμού·
- ii) τις προτεραιότητες του έτους, τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα με τις πιστώσεις που έχουν εγκριθεί για το οικονομικό έτος·

iii) τα ουσιώδη κριτήρια επιλεξιμότητας, επιλογής και ανάθεσης που θα εφαρμοσθούν για την επιλογή των προτάσεων·

iv) το μέγιστο δυνατό ποσοστό συγχρηματοδότησης και, εφόσον προβλέπονται διάφορα ποσοστά, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για καθένα από τα ποσοστά αυτά·

v) το χρονοδιάγραμμα και το ενδεικτικό ποσό των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων·

β) για τις δημόσιες συμβάσεις:

i) το συνολικό ύψος των πιστώσεων που έχουν διατεθεί από τον προϋπολογισμό για τις δημόσιες συμβάσεις του εκάστοτε οικονομικού έτους·

ii) τον ενδεικτικό αριθμό και το είδος των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν και, ει δυνατόν, το αντικείμενό τους σε γενικές γραμμές·

iii) το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την έναρξη των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων·

γ) για τα καταπιστευματικά ταμεία που αναφέρονται στο άρθρο 187 του δημοσιονομικού κανονισμού:

i) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης και της γραμμής του προϋπολογισμού·

ii) τις πιστώσεις που διατίθενται για το καταπιστευματικό ταμείο κατά το τρέχον έτος, καθώς και τα ποσά που προγραμματίζονται για τη διάρκειά του·

iii) τους στόχους του καταπιστευματικού ταμείου και τη διάρκειά του·

iv) τους κανόνες διακυβέρνησης του καταπιστευματικού ταμείου·

v) τη δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού στις οντότητες και στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 187 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού·

δ) για τα βραβεία:

i) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης και της γραμμής του προϋπολογισμού·

ii) τους επιδιωκόμενους στόχους και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα·

- iii) τους βασικούς όρους συμμετοχής και τα κριτήρια απονομής·
 - iv) το χρονοδιάγραμμα του διαγωνισμού και το ποσό του βραβείου ή των βραβείων·
- ε) για τα χρηματοδοτικά μέσα:
- i) τα στοιχεία αναφοράς της βασικής πράξης και της γραμμής του προϋπολογισμού·
 - ii) τους επιδιωκόμενους στόχους και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα·
 - iii) το ποσό που διατίθεται στο χρηματοδοτικό μέσο·
 - iv) το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του.

3. Όταν το πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου για τις επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται από πιστώσεις που έχουν εγκριθεί για το οικονομικό έτος, η απόφαση έγκρισης του προγράμματος εργασίας θεωρείται ως η απόφαση χρηματοδότησης των εν λόγω επιδοτήσεων.

Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, τα καταπιστευματικά ταμεία, τα βραβεία και τα χρηματοδοτικά μέσα, όταν η εφαρμογή των αντίστοιχων πιστώσεων που έχουν εγκριθεί για το οικονομικό έτος προβλέπεται από πρόγραμμα εργασίας το οποίο περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία β), γ), δ) και ε) του παρόντος άρθρου, η απόφαση έγκρισης του εν λόγω προγράμματος εργασίας θεωρείται επίσης ως η απόφαση χρηματοδότησης για τις σχετικές δημόσιες συμβάσεις, καταπιστευματικά ταμεία, βραβεία και χρηματοδοτικά μέσα.

Εάν το πρόγραμμα εργασίας δεν περιλαμβάνει τέτοιες πληροφορίες για μία ή περισσότερες ενέργειες, πρέπει να τροποποιείται αναλόγως ή πρέπει να εκδίδεται συγκεκριμένη απόφαση χρηματοδότησης για τις σχετικές ενέργειες.

4. Με την επιφύλαξη ειδικής διάταξης της βασικής πράξης, κάθε ουσιαστική μεταβολή σε απόφαση χρηματοδότησης που έχει ήδη εκδοθεί ακολουθεί την ίδια διαδικασία με την αρχική απόφαση.

Τμήμα 1

Ανάληψη των δαπανών

Άρθρο 95

Συνολικές και προσωρινές δεσμεύσεις (άρθρο 85 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η συνολική δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται είτε με τη σύναψη χρηματοδοτικής σύμβασης, η οποία προβλέπει τη μεταγενέστερη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων, είτε με τη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων.

Οι χρηματοδοτικές συμβάσεις, οι οποίες υπάγονται στον τομέα της άμεσης χρηματοδοτικής βοήθειας προς τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής στήριξης, και οι οποίες αποτελούν νομικές δεσμεύσεις, μπορούν να οδηγούν σε πληρωμές χωρίς σύναψη άλλων νομικών δεσμεύσεων.

2. Η προσωρινή δημοσιονομική δέσμευση υλοποιείται είτε με τη σύναψη μιας ή περισσότερων νομικών δεσμεύσεων που παρέχουν το δικαίωμα για μεταγενέστερες πληρωμές είτε, στις περιπτώσεις που συνδέονται με τις δαπάνες διαχείρισης του προσωπικού ή με τις δαπάνες επικοινωνίας που αποβλέπουν στην κάλυψη της επικαιρότητας της Ένωσης από τα όργανα, απευθείας με πληρωμές.

Άρθρο 96

Θέσπιση της συνολικής δέσμευσης

(άρθρο 85 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η συνολική δέσμευση πραγματοποιείται βάσει απόφασης χρηματοδότησης.

Η δέσμευση αυτή πραγματοποιείται το αργότερο πριν από την απόφαση επιλογής των δικαιούχων και, όταν η εκτέλεση των σχετικών πιστώσεων συνεπάγεται την έγκριση προγράμματος εργασίας κατά την έννοια του άρθρου 188, το νωρίτερο μετά την έγκριση του εν λόγω προγράμματος.

2. Στην περίπτωση που η συνολική δέσμευση υλοποιείται με τη σύναψη χρηματοδοτικής σύμβασης, η παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζεται.

Άρθρο 97

Υπογραφές από το ίδιο πρόσωπο

(άρθρο 85 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο κανόνας της υπογραφής από το ίδιο πρόσωπο της δημοσιονομικής δέσμευσης και της αντίστοιχης νομικής δέσμευσης μπορεί να μην εφαρμόζεται αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν πρόκειται για προσωρινές δεσμεύσεις·
- β) όταν οι συνολικές δεσμεύσεις αφορούν χρηματοδοτικές συμβάσεις με τρίτες χώρες·
- γ) όταν η απόφαση του οργάνου συνιστά τη νομική δέσμευση·
- δ) όταν η συνολική δέσμευση υλοποιείται με περισσότερες από μία νομικές δεσμεύσεις, για τις οποίες την ευθύνη έχουν διαφορετικοί διατάκτες·
- ε) όταν, σε σχέση με λογαριασμούς παγίων προκαταβολών για εξωτερικές ενέργειες, οι νομικές δεσμεύσεις πρέπει να υπογράφονται από μέλη του προσωπικού των τοπικών διοικητικών μονάδων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 72, βάσει των εντολών του αρμόδιου διατάκτη, ο οποίος παραμένει, ωστόσο, πλήρως υπεύθυνος για την υποκείμενη πράξη·

στ) όταν θεσμικό όργανο έχει αναθέσει εξουσίες διατάκτη στον διευθυντή διοργανικής ευρωπαϊκής υπηρεσίας κατά το άρθρο 199 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Σε περίπτωση κώλυματος του αρμόδιου διατάκτη που υπέγραψε τη δημοσιονομική δέσμευση και όταν το κώλυμα αυτό είναι διάρκειας ασυμβίβαστης με τις προθεσμίες σύναψης της νομικής δέσμευσης, η νομική δέσμευση συνάπτεται από τον υπάλληλο που ορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες αναπλήρωσης που θεσπίζει κάθε όργανο, εφόσον ο υπάλληλος αυτός έχει την ιδιότητα του διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 98

Διοικητικές δαπάνες καλυπτόμενες από προσωρινές δεσμεύσεις

(άρθρο 85 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Ως τρέχουσες δαπάνες διοικητικής φύσης οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε προσωρινές δεσμεύσεις θεωρούνται ιδίως:

- α) οι δαπάνες προσωπικού, διεπόμενου και μη διεπόμενου από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, και οι δαπάνες που αφορούν τους λοιπούς ανθρώπινους πόρους, καθώς και οι συντάξεις και η αμοιβή εμπειρογνομόνων·
- β) οι δαπάνες για τα μέλη του οργάνου·
- γ) οι δαπάνες επαγγελματικής κατάρτισης·
- δ) οι δαπάνες διαγωνισμών, επιλογής και πρόσληψης·
- ε) τα έξοδα αποστολών·
- στ) τα έξοδα παραστάσεως·
- ζ) τα έξοδα συσκέψεων·
- η) τα έξοδα εξωτερικής διερμηνείας και/ή μετάφρασης·
- θ) οι ανταλλαγές υπαλλήλων·
- ι) οι επαναλαμβανόμενες μισθώσεις κινητών και ακινήτων ή οι επαναλαμβανόμενες πληρωμές που αφορούν συμβάσεις επί ακινήτων κατά την έννοια του άρθρου 121 του παρόντος κανονισμού ή οι δόσεις δανείων δυνάμει του άρθρου 203 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- ια) οι διάφορες ασφάλειες·
- ιβ) ο καθαρισμός, η συντήρηση και η ασφάλεια·
- ιγ) οι δαπάνες στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής·
- ιδ) η χρήση των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·

ιε) τα χρηματοπιστωτικά έξοδα·

ιστ) τα δικαστικά έξοδα·

ιζ) οι αποζημιώσεις και οι τόκοι·

ιη) οι εξοπλισμοί εργασίας·

ιθ) το νερό, το φωταέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα·

κ) οι δημοσιεύσεις σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή·

κα) οι δραστηριότητες επικοινωνιών από τα όργανα για την κάλυψη της επικαιρότητας της Ένωσης.

Άρθρο 99

Εγγραφή μεμονωμένων νομικών δεσμεύσεων

(άρθρο 86 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Στην περίπτωση συνολικής δημοσιονομικής δέσμευσης ακολουθούμενης από μία ή περισσότερες μεμονωμένες νομικές δεσμεύσεις, ο αρμόδιος διατάκτης εγγράφει στην κεντρική λογιστική τα ποσά αυτών των διαδοχικών μεμονωμένων νομικών δεσμεύσεων.

Αυτές οι λογιστικές εγγραφές μνημονεύουν τα στοιχεία της συνολικής δέσμευσης στην οποία καταλογίζονται.

Ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε αυτή τη λογιστική εγγραφή πριν υπογράψει την αντίστοιχη μεμονωμένη νομική δέσμευση, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 4 τέταρτο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σε κάθε περίπτωση, ο αρμόδιος διατάκτης επαληθεύει ότι το σωρευτικό ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό της συνολικής δέσμευσης που τις καλύπτει.

Τμήμα 2

Εκκαθάριση των δαπανών

Άρθρο 100

Εκκαθάριση και «έγκριση πληρωμής»

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε εκκαθάριση δαπάνης στηρίζεται σε δικαιολογητικά έγγραφα, κατά την έννοια του άρθρου 110, που πιστοποιούν τα δικαιώματα του πιστωτή, βάσει της βεβαίωσης υπηρεσιών που έχουν πράγματι παρασχεθεί, προμηθειών που έχουν πράγματι παραδοθεί ή εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεστεί, ή βάσει άλλων τίτλων που δικαιολογούν την πληρωμή, περιλαμβανομένων επαναλαμβανόμενων πληρωμών για συνδρομές ή εκπαιδευτικά μαθήματα.

2. Ο αρμόδιος διατάκτης εξετάζει προσωπικά τα δικαιολογητικά ή εξακριβώνει, υπ' ευθύνη του, ότι η εξέταση αυτή πραγματοποιήθηκε, προτού λάβει την απόφαση εκκαθάρισης της δαπάνης.

3. Η απόφαση εκκαθάρισης εκφράζεται με την υπογραφή γραμματίου είσπραξης με «έγκριση πληρωμής» από τον αρμόδιο διατάκτη ή από τεχνικά αρμόδιο υπάλληλο δεόντως εξουσιοδοτημένο με επίσημη απόφαση του αρμόδιου διατάκτη και με δική του ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού. Αυτές οι αποφάσεις εξουσιοδότησης διατηρούνται για μελλοντική χρήση ως έγγραφα αναφοράς.

Άρθρο 101

Βεβαίωση της ακρίβειας για πληρωμές προχρηματοδότησης (άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τις πληρωμές προχρηματοδότησης, ο αρμόδιος διατάκτης ή ένας τεχνικά αρμόδιος υπάλληλος, δεόντως εξουσιοδοτημένος από τον αρμόδιο διατάκτη, πιστοποιεί με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» ότι πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στη νομική δέσμευση για την πληρωμή της προχρηματοδότησης.

Άρθρο 102

Έγκριση πληρωμής επιδοτήσεων για ενδιάμεσες πληρωμές και πληρωμές υπολοίπων

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τις ενδιάμεσες πληρωμές και τις πληρωμές υπολοίπων που αντιστοιχούν σε δημόσιες συμβάσεις, η ένδειξη «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι:

- α) το τιμολόγιο που εξέδωσε ο αντισυμβαλλόμενος παραλήφθηκε από το όργανο και η παραλαβή αυτή αποτέλεσε αντικείμενο επίσημης καταγραφής·
- β) η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» έχει τεθεί έγκυρα στο ίδιο το τιμολόγιο ή σε εσωτερικό έγγραφο το οποίο συνοδεύει το παραληφθέν τιμολόγιο, και έχει υπογραφεί από τον αρμόδιο διατάκτη ή από τεχνικά αρμόδιο υπάλληλο δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη·
- γ) το τιμολόγιο εξακριβώθηκε ως προς όλες τις πτυχές του από τον αρμόδιο διατάκτη ή υπ' ευθύνη του, ιδίως για τον προσδιορισμό του προς πληρωμή ποσού και του εξοφλητικού χαρακτήρα της προς διενέργεια πληρωμής.

Με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια», που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο β), πιστοποιείται ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση υπηρεσίες έχουν όντως παρασχεθεί, ή ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση προμήθειες έχουν όντως παραδοθεί, ή ότι οι προβλεπόμενες στη σύμβαση εργασίες έχουν όντως εκτελεστεί. Για τις προμήθειες και τις εργασίες, ο τεχνικά αρμόδιος, μόνιμος ή άλλος, υπάλληλος εκδίδει πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής και εν συνεχεία πιστοποιητικό οριστικής παραλαβής στο τέλος της περιόδου εγγύησης που προβλέπεται στη σύμβαση. Αυτά τα δύο πιστοποιητικά ισοδυναμούν με την ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια».

Για επαναλαμβανόμενες πληρωμές, περιλαμβανομένων των πληρωμών για συνδρομές ή εκπαιδευτικά μαθήματα, η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» πιστοποιεί ότι η αξίωση του πιστωτή ανταποκρίνεται στα σχετικά έγγραφα αιτιολόγησης της πληρωμής.

Άρθρο 103

Έγκριση πληρωμής επιδοτήσεων για ενδιάμεσες πληρωμές και πληρωμές υπολοίπων

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τις ενδιάμεσες πληρωμές και τις πληρωμές υπολοίπων που αντιστοιχούν σε επιδοτήσεις, η ένδειξη «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι:

- α) η αίτηση πληρωμής που υπέβαλε ο δικαιούχος παραλήφθηκε από το όργανο και η παραλαβή αυτή αποτέλεσε αντικείμενο επίσημης καταγραφής·
- β) η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» έχει τεθεί έγκυρα στην ίδια την αίτηση πληρωμής ή σε εσωτερικό έγγραφο το οποίο συνοδεύει την παραληφθείσα αίτηση πληρωμής, και έχει υπογραφεί από τεχνικά αρμόδιο, μόνιμο ή άλλο, υπάλληλο εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη·
- γ) η αίτηση πληρωμής εξακριβώθηκε ως προς όλες τις πτυχές της, από τον αρμόδιο διατάκτη ή υπ' ευθύνη του, για τον προσδιορισμό ιδίως του προς πληρωμή ποσού και του εξοφλητικού χαρακτήρα της προς διενέργεια πληρωμής.

Με την ένδειξη που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, ο τεχνικά αρμόδιος, μόνιμος ή άλλος, υπάλληλος ο οποίος έχει δεόντως εξουσιοδοτηθεί από τον αρμόδιο διατάκτη, πιστοποιεί ότι η ενέργεια ή το πρόγραμμα εργασίας που εκτελεί ο δικαιούχος είναι καθ' όλα σύμφωνη με τη σύμβαση ή απόφαση επιδότησης, καθώς επίσης και, κατά περίπτωση, ότι οι δαπάνες που δήλωσε ο δικαιούχος είναι επιλέξιμες.

Άρθρο 104

Έγκριση πληρωμής για τις δαπάνες προσωπικού

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Για τις πληρωμές που αντιστοιχούν στις δαπάνες προσωπικού, η ένδειξη «έγκριση πληρωμής» πιστοποιεί ότι υπάρχουν τα ακόλουθα δικαιολογητικά έγγραφα:

- α) για τον μηνιαίο μισθό:
 - i) ο πλήρης κατάλογος του προσωπικού, που αναφέρει όλα τα στοιχεία των αποδοχών,
 - ii) έντυπο (προσωπικό δελτίο), καταρτιζόμενο βάσει των αποφάσεων που εκδίδονται για κάθε ιδιαίτερη περίπτωση, στο οποίο εμφανίζονται, κάθε φορά που συντρέχει περίπτωση, όλες οι τροποποιήσεις οποιουδήποτε στοιχείου των αποδοχών,

- iii) εάν πρόκειται για προσλήψεις ή διορισμούς, επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης πρόσληψης ή διορισμού που συνοδεύει την εκκαθάριση του πρώτου μισθού·
- β) για τις άλλες αποδοχές, όπως του ωρομίσθιου ή ημερομίσθιου προσωπικού: κατάσταση, υπογεγραμμένη από τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο, η οποία αναφέρει τις πραγματοποιηθείσες ημέρες και ώρες εργασίας·
- γ) για τις υπερωρίες: κατάσταση, υπογεγραμμένη από τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο, η οποία πιστοποιεί τις πραγματοποιηθείσες υπερωρίες·
- δ) για τα έξοδα αποστολής:
- i) η εντολή αποστολής υπογεγραμμένη από την αρμόδια αρχή,
- ii) η κατάσταση των εξόδων αποστολής, υπογεγραμμένη από τον υπάλληλο που πραγματοποιεί την αποστολή και από την κατάλληλα εξουσιοδοτημένη προϊστάμενη αρχή, αν τα έξοδα αποστολής διαφέρουν από την εντολή αποστολής·
- ε) για ορισμένες άλλες διοικητικές δαπάνες που αφορούν υπαλλήλους, περιλαμβανομένων συνδρομών ή εκπαιδευτικών μαθημάτων που, σύμφωνα με τη σύμβαση, πρέπει να προσπληρωθούν: τα δικαιολογητικά που παραπέμπουν στην απόφαση στην οποία βασίζεται η δαπάνη και που αποδεικνύουν όλα τα στοιχεία του υπολογισμού.

Η κατάσταση εξόδων αποστολής που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) σημείο ii) αναφέρει τον τόπο της αποστολής, την ημερομηνία και την ώρα αναχώρησης και άφιξης στον τόπο της αποστολής, τα έξοδα ταξιδιού, τα έξοδα διαμονής και τα υπόλοιπα έξοδα, δεόντως εγκεκριμένα βάσει δικαιολογητικών.

Άρθρο 105

Υλική μορφή της ένδειξης «έγκριση πληρωμής»

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε ένα μη μηχανοργανωμένο σύστημα, η «έγκριση πληρωμής» εκφράζεται με σφραγίδα η οποία περιλαμβάνει την υπογραφή του αρμόδιου διατάκτη ή τεχνικά αρμόδιου υπαλλήλου, δεόντως εξουσιοδοτημένου από τον αρμόδιο διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 100. Σε ένα μηχανοργανωμένο σύστημα, η «έγκριση πληρωμής» εκφράζεται με την ηλεκτρονικά ασφαλή επικύρωση από τον αρμόδιο διατάκτη ή από τεχνικά αρμόδιο υπάλληλο, δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη.

Άρθρο 106

Υλική μορφή της ένδειξης «βεβαιώνεται η ακρίβεια»

(άρθρο 88 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε ένα μη μηχανοργανωμένο σύστημα, η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» λαμβάνει τη μορφή σφραγίδας η οποία περιλαμβάνει

την υπογραφή του αρμόδιου διατάκτη ή τεχνικά αρμόδιου υπαλλήλου, δεόντως εξουσιοδοτημένου από τον αρμόδιο διατάκτη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101. Σε ένα μηχανοργανωμένο σύστημα, η ένδειξη «βεβαιώνεται η ακρίβεια» μπορεί να λάβει τη μορφή ηλεκτρονικά ασφαλισμένης επικύρωσης από τεχνικά αρμόδιο υπάλληλο, δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον αρμόδιο διατάκτη.

Τμήμα 3

Εντολή πληρωμής

Άρθρο 107

Έλεγχοι του διατάκτη στις πληρωμές

(άρθρο 89 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κατά την κατάρτιση του εντάλματος πληρωμής, ο αρμόδιος διατάκτης βεβαιώνεται για:

- α) την κανονικότητα της έκδοσης του εντάλματος πληρωμής, που συνεπάγεται την προϋπαρξη αντίστοιχης απόφασης εκκαθάρισης η οποία εκφράζεται με την «έγκριση πληρωμής», την ακρίβεια του προσδιορισμού του δικαιούχου και το απαιτητό της απαίτησής του·
- β) την αντιστοιχία του εντάλματος πληρωμής με τη δημοσιονομική δέσμευση στην οποία καταλογίζεται·
- γ) την ακρίβεια του καταλογισμού στον προϋπολογισμό·
- δ) τη διαθεσιμότητα των πιστώσεων.

Άρθρο 108

Υποχρεωτικές ενδείξεις και διαβίβαση στον υπόλογο των ενταλμάτων πληρωμής

(άρθρο 89 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Το ένταλμα πληρωμής αναφέρει:
- α) το οικονομικό έτος καταλογισμού·
- β) το άρθρο του προϋπολογισμού και, ενδεχομένως, κάθε άλλη αναγκαία υποδιαίρεση·
- γ) τα στοιχεία της νομικής δέσμευσης η οποία παρέχει δικαίωμα πληρωμής·
- δ) τα στοιχεία της δημοσιονομικής δέσμευσης στην οποία καταλογίζεται·
- ε) το προς πληρωμή ποσό εκφρασμένο σε ευρώ·
- στ) το όνομα, τη διεύθυνση και τα τραπεζικά στοιχεία του δικαιούχου·

ζ) το αντικείμενο της δαπάνης·

η) τον τρόπο πληρωμής·

θ) την εγγραφή των αγαθών στο βιβλίο απογραφής σύμφωνα με το άρθρο 248.

2. Στο ένταλμα πληρωμής τίθεται ημερομηνία και υπογραφή από τον αρμόδιο διατάκτη και εν συνεχεία διαβιβάζεται στον υπόλογο.

Τμήμα 4

Πληρωμή των δαπανών

Άρθρο 109

Είδη πληρωμών

(άρθρο 90 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η προχρηματοδότηση παρέχει χρηματικό απόθεμα. Μπορεί να κατατμηθεί σε περισσότερες πληρωμές σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2. Μια ενδιάμεση πληρωμή, η οποία μπορεί να επαναλαμβάνεται, μπορεί είτε να καλύπτει δαπάνες που συνεπάγεται η εφαρμογή της απόφασης ή της συμφωνίας είτε να καταβάλλεται για υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα που ολοκληρώθηκαν και/ή παραδόθηκαν σε ενδιάμεσα στάδια της σύμβασης. Η ενδιάμεση πληρωμή μπορεί να εκκαθαρίζει εν όλω ή εν μέρει την προχρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται στη βασική πράξη.

3. Το κλείσιμο της δαπάνης λαμβάνει τη μορφή είτε πληρωμής του υπολοίπου, η οποία δεν μπορεί να επαναληφθεί και η οποία εκκαθαρίζει όλες τις προηγούμενες πληρωμές, είτε εντάλματος εισπραξής.

Άρθρο 110

Δικαιολογητικά έγγραφα

(άρθρο 90 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι προχρηματοδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων κατάτμησης των καταβολών, πληρώνονται είτε βάσει της σύμβασης, της απόφασης, της συμφωνίας ή της βασικής πράξης, είτε βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που επιτρέπουν να εξακριβώνεται η συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων ενεργειών προς τους όρους της οικείας σύμβασης, απόφασης ή συμφωνίας. Εάν στα εν λόγω μέσα καθορίζεται ημερομηνία πληρωμής μιας προχρηματοδότησης, η καταβολή του οφειλόμενου ποσού δεν εξαρτάται από την υποβολή περαιτέρω αίτησης.

2. Οι ενδιάμεσες πληρωμές και οι πληρωμές υπολοίπων στηρίζονται σε δικαιολογητικά έγγραφα τα οποία επιτρέπουν να

εξακριβώνεται η υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων σύμφωνα με τη βασική πράξη ή την απόφαση, ή σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης ή της συμφωνίας.

3. Ο αρμόδιος διατάκτης καθορίζει, τηρώντας την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, τη φύση των δικαιολογητικών εγγράφων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, σύμφωνα με τη βασική πράξη, τις αποφάσεις, τις συμβάσεις και τις συμφωνίες. Οι τεχνικές και οικονομικές εκθέσεις εκτέλεσης, οι ενδιάμεσες και οι τελικές, αποτελούν δικαιολογητικά έγγραφα για τους σκοπούς της παραγράφου 2.

4. Τα δικαιολογητικά έγγραφα φυλάσσονται από τον αρμόδιο διατάκτη σύμφωνα με το άρθρο 48.

Τμήμα 5

Προθεσμίες των πράξεων δαπανών

Άρθρο 111

Προθεσμίες πληρωμής και τόκοι υπερημερίας

(άρθρο 92 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα χρονικά πλαίσια για την καταβολή των πληρωμών νοείται ότι περιλαμβάνουν την επικύρωση, την έγκριση και την πληρωμή των δαπανών.

Αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πληρωμής.

Μια αίτηση πληρωμής καταχωρίζεται το ταχύτερο δυνατόν από την εξουσιοδοτημένη υπηρεσία του αρμόδιου διατάκτη, και ως ημερομηνία παραλαβής της θεωρείται η ημερομηνία καταχώρισής της.

Ως ημερομηνία πληρωμής νοείται η ημερομηνία κατά την οποία χρεώνεται ο λογαριασμός του οργάνου.

2. Μια αίτηση πληρωμής περιλαμβάνει τα ακόλουθα ουσιώδη στοιχεία:

α) τα στοιχεία ταυτότητας του πισωτή·

β) το ποσό·

γ) το νόμισμα·

δ) την ημερομηνία.

Σε περίπτωση μη αναγραφής ενός τουλάχιστον από τα ουσιώδη στοιχεία, η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται.

Ο πισωτής ενημερώνεται γραπτώς για την απόρριψη και για τους λόγους της απόρριψης το ταχύτερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πληρωμής.

3. Σε περίπτωση αναστολής όπως αναφέρεται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, το υπόλοιπο της προθεσμίας πληρωμής αρχίζει να υπολογίζεται εκ νέου από την ημερομηνία κατά την οποία παραλαμβάνονται οι πληροφορίες που ζητήθηκαν ή τα αναθεωρημένα έγγραφα ή κατά την οποία διενεργούνται οι αναγκαίες πρόσθετες επαληθεύσεις, συμπεριλαμβανομένων και των επιτόπιων ελέγχων.

4. Κατά την εκπνοή των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο πιστωτής δικαιούται τόκους υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα επιτόκια είναι εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 83 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού,
- β) οι τόκοι οφείλονται για το διάστημα από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας πληρωμής που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού μέχρι και την ημέρα πληρωμής.

Ωστόσο, όταν οι τόκοι που υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν υπερβαίνουν τα 200 ευρώ, καταβάλλονται στον πιστωτή μόνον εφόσον αυτός υποβάλει σχετική αίτηση εντός δύο μηνών από τη λήψη της καθυστερημένης πληρωμής.

5. Κάθε θεσμικό όργανο υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την τήρηση των προθεσμιών και την αναστολή των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 92 του δημοσιονομικού κανονισμού. Η έκθεση της Επιτροπής επισυνάπτεται στη σύνοψη των ετήσιων εκδόσεων δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 66 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συστήματα πληροφορικής

Άρθρο 112

Περιγραφή των συστημάτων πληροφορικής

(άρθρο 93 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν τα συστήματα και τα υποσυστήματα πληροφορικής χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των πράξεων εκτέλεσης του προϋπολογισμού, απαιτείται πλήρης και ενημερωμένη περιγραφή κάθε συστήματος ή υποσυστήματος.

Κάθε περιγραφή ορίζει το περιεχόμενο όλων των πεδίων δεδομένων και διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα επεξεργάζεται κάθε μεμονωμένη πράξη. Εκθέτει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα διασφαλίζει την τήρηση πλήρους διαδρομής του ελέγχου για κάθε πράξη.

Άρθρο 113

Περιοδική αποθήκευση

(άρθρο 93 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Τα δεδομένα των συστημάτων και υποσυστημάτων πληροφορικής αποθηκεύονται περιοδικά και διατηρούνται σε ασφαλές μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Εσωτερικός ελεγκτής

Άρθρο 114

Διορισμός του εσωτερικού ελεγκτή

(άρθρο 98 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε όργανο διορίζει τον εσωτερικό ελεγκτή του σύμφωνα με κανόνες προσαρμοσμένους στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του. Το όργανο ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τον διορισμό του εσωτερικού ελεγκτή.

2. Κάθε όργανο ορίζει, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του, το πεδίο αποστολής του εσωτερικού ελεγκτή και θεσπίζει λεπτομερώς τους στόχους και τις διαδικασίες άσκησης του έργου του εσωτερικού ελέγχου, με τήρηση των ισχυόντων διεθνών προτύπων στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου.

3. Το όργανο μπορεί να διορίζει ως εσωτερικό ελεγκτή, λόγω των ιδιαίτερων προσόντων του, μόνιμο ή άλλο υπάλληλο διεπόμενο από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, επιλεγόμενο μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών.

4. Όταν δύο ή περισσότερα όργανα διορίζουν τον ίδιο εσωτερικό ελεγκτή, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η επίκληση της ευθύνης του να γίνεται υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 119.

5. Όταν παύουν τα καθήκοντα του εσωτερικού ελεγκτή, το όργανο ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 115

Πόροι του εσωτερικού ελεγκτή

(άρθρο 99 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Το όργανο θέτει στη διάθεση του εσωτερικού ελεγκτή τους αναγκαίους πόρους για την αίσια διεκπεραίωση του έργου του ελέγχου, καθώς και χάρτη αποστολής που περιγράφει λεπτομερώς τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

Άρθρο 116

Πρόγραμμα εργασίας

(άρθρο 99 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής καταρτίζει το πρόγραμμα εργασίας του και το υποβάλλει στο όργανο.

2. Το όργανο μπορεί να ζητεί από τον εσωτερικό ελεγκτή να διενεργεί ελέγχους που δεν μνημονεύονται στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 117

Εκθέσεις του εσωτερικού ελεγκτή**(άρθρο 99 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Ο εσωτερικός ελεγκτής υποβάλλει στο οικείο όργανο την ετήσια έκθεση εσωτερικού ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 99 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η οποία αναφέρει τον αριθμό και τον τύπο των διεξαχθέντων εσωτερικών ελέγχων, τις κυριότερες από τις διατυπωθείσες συστάσεις και τη συνέχεια που εδόθη στις συστάσεις αυτές.

Αυτή η ετήσια έκθεση μνημονεύει επίσης τα συστημικά προβλήματα που επισημάνθηκαν από την ειδικευμένη υπηρεσία η οποία συστάθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Κάθε όργανο εξετάζει αν οι συστάσεις που διατύπωσε στις εκθέσεις του εσωτερικού ελεγκτή του μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ανταλλαγής ορθών πρακτικών με τα άλλα όργανα.

3. Ο εσωτερικός ελεγκτής, κατά την εκπόνηση της έκθεσής του, επικεντρώνεται ιδίως στη συνολική συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και εξασφαλίζει ότι έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για τη σταθερή βελτίωση και ενίσχυση της εφαρμογής της.

Άρθρο 118

Ανεξαρτησία**(άρθρο 100 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ο εσωτερικός ελεγκτής απολαύει πλήρους ανεξαρτησίας κατά τη διενέργεια των ελέγχων του. Δεν λαμβάνει εντολές ούτε περιορίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τα οποία, λόγω του διορισμού του, του ανατίθενται δυνάμει των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 119

Ευθύνη του εσωτερικού ελεγκτή**(άρθρο 100 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Επίκληση της ευθύνης του εσωτερικού ελεγκτή, ως μόνιμου ή άλλου υπαλλήλου διεπόμενου από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, μπορεί να γίνει μόνον από το ίδιο το όργανο υπό τους όρους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Το όργανο λαμβάνει αιτιολογημένη απόφαση για την έναρξη έρευνας. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Το όργανο μπορεί να αναθέσει την έρευνα, υπό την άμεση ευθύνη του, σε έναν ή περισσότερους υπαλλήλους βαθμού ίσου ή ανώτερου προς το βαθμό του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου. Κατά τη διάρκεια αυτής της έρευνας, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ακρόαση.

Η έκθεση της έρευνας ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος υποβάλλεται στη συνέχεια σε ακρόαση από το όργανο σε σχέση με αυτή την έκθεση.

Βάσει της έκθεσης και της ακρόασης, το όργανο εκδίδει είτε αιτιολογημένη απόφαση με την οποία περαιώνεται η διαδικασία είτε αιτιολογημένη απόφαση σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 86, καθώς και με το παράρτημα ΙΧ του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν πειθαρχικά μέτρα ή χρηματικές κυρώσεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο και ανακοινώνονται, προς ενημέρωση, στα λοιπά θεσμικά όργανα και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής του ενδιαφερομένου ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.

Άρθρο 120

Προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης**(άρθρο 100 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Με την επιφύλαξη των ενδίκων βοηθημάτων που παρέχονται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, παρέχεται στον εσωτερικό ελεγκτή δικαίωμα άμεσης προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά κάθε πράξης που αφορά την άσκηση των καθηκόντων του ως εσωτερικού ελεγκτή. Η προσφυγή αυτή πρέπει να ασκείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερολογιακή ημέρα της κοινοποίησης της σχετικής πράξης.

Η προσφυγή εξετάζεται και κρίνεται υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 91 παράγραφος 5 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Τμήμα 1

Πεδίο εφαρμογής και αρχές ανάθεσης

Άρθρο 121

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής**(άρθρο 101 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι συμβάσεις ακινήτων έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη μακροχρόνια μίσθωση με εμπράγματο δικαίωμα (εμφύτευση), την επικαρπία, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, γηπέδων, κτιρίων ή άλλων ακινήτων.

2. Οι συμβάσεις προμηθειών έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα προαίρεσης για αγορά, προϊόντων. Σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και, δευτερευόντως, τις εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης των προϊόντων αυτών, θεωρείται ως σύμβαση προμηθειών.

3. Οι συμβάσεις έργων έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση είτε τόσο τη μελέτη όσο και την εκτέλεση εργασιών ή έργων σχετιζόμενων με μία από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο

παράρτημα I της οδηγίας 2004/18/EK ή την κατασκευή με οποιοδήποτε μέσο ενός έργου ανταποκρινόμενου στις συγκεκριμένες ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Ένα «έργο» είναι το αποτέλεσμα ενός συνόλου εργασιών, οικοδομικών ή πολιτικού μηχανικού, και προορίζεται αφ' εαυτού για την κάλυψη μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας.

4. Οι συμβάσεις υπηρεσιών έχουν ως αντικείμενο όλες τις περιπτώσεις παροχής πνευματικών ή μη πνευματικών υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από τις συμβάσεις προμηθειών, έργων και ακινήτων.

Συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη παροχών (έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες) ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος δημόσιων συμβάσεων που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης.

Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που συνίστανται σε υπηρεσίες και προμήθειες, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται μέσω σύγκρισης των αξιών των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών.

Κάθε αναφορά σε ονοματολογίες στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων γίνεται με χρήση του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV), που περιέχεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1).

5. Οι όροι «ανάδοχος έργου», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών» καλύπτουν κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέα του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών που προσφέρει την εκτέλεση έργων ή/και εργασιών, την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Με τον όρο «οικονομικός παράγων» νοούνται οι «ανάδοχοι έργου», οι «προμηθευτές» και οι «πάροχοι υπηρεσιών». Ως «προσφέροντες» νοούνται οικονομικοί παράγοντες που έχουν υποβάλει προσφορά. Ως «υποψήφιοι» νοούνται οι ζητούντες να τους επιτραπεί η συμμετοχή σε κλειστή διαδικασία, σε διάλογο ανταγωνιστικού χαρακτήρα ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση. Ως «πωλητές» νοούνται οικονομικοί παράγοντες που περιλαμβάνονται σε κατάλογο πωλητών βάσει του άρθρου 136 παράγραφος 1 στοιχείο β).

Οι κοινοπραξίες οικονομικών παραγόντων επιτρέπεται να υποβάλουν προσφορές ή να είναι υποψήφιοι. Για την υποβολή προσφοράς ή αίτησης υποψηφιότητας, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απαιτήσουν από τις κοινοπραξίες οικονομικών παραγόντων συγκεκριμένη νομική μορφή, αλλά η προκρινόμενη κοινοπραξία μπορεί να υποχρεωθεί να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή μετά την ανάθεση της σύμβασης σε αυτήν, και ενόσω τούτο είναι αναγκαίο για την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

6. Ως αναθέτουσες αρχές νοούνται οι υπηρεσίες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, εκτός εάν συνομολογούν μεταξύ τους διοικητικές ρυθμίσεις με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, την προμήθεια αγαθών, την εκτέλεση έργων ή την εκτέλεση συμβάσεων επί ακινήτων.

7. Ως τεχνική βοήθεια νοούνται οι δραστηριότητες στήριξης και ανάπτυξης υποδομής που απαιτούνται για την εφαρμογή προγράμματος ή ενέργειας, ιδίως προπαρασκευαστικής, καθώς και οι

δραστηριότητες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και λογιστικών και λοιπών ελέγχων.

8. Όλες οι ανταλλαγές με αναδόχους, συμπεριλαμβανομένων των συνάψεων συμβάσεων και κάθε σχετική τροποποίηση, πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής που δημιουργούνται από την αναθέτουσα αρχή.

9. Τα συστήματα αυτά πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πρόσβαση στο σύστημα και στα έγγραφα που διαβιβάζονται μέσω του συστήματος έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα άτομα·

β) μόνο τα εξουσιοδοτημένα άτομα μπορούν να υπογράψουν ηλεκτρονικά ή να διαβιβάζουν έγγραφα μέσω του συστήματος·

γ) τα εξουσιοδοτημένα άτομα πρέπει να αναγνωρίζονται μέσω του συστήματος με καθιερωμένα μέσα·

δ) ο χρόνος και η ημερομηνία της ηλεκτρονικής συναλλαγής πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς·

ε) πρέπει να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των εγγράφων·

στ) πρέπει να διαφυλάσσεται η διαθεσιμότητα των εγγράφων·

ζ) ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων·

η) η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διαφυλάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

10. Τα δεδομένα που αποστέλλονται ή λαμβάνονται μέσω ανάλογου συστήματος χαίρουν του νομικού τεκμηρίου ακεραιότητας των δεδομένων και της ακρίβειας της ημερομηνίας και του χρόνου αποστολής ή παραλαβής των δεδομένων που αναφέρονται από το σύστημα.

Κάθε έγγραφο που αποστέλλεται ή κοινοποιείται μέσω ενός ανάλογου συστήματος θεωρείται ως ισοδύναμο έντυπου εγγράφου, γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε δικαστικές διαδικασίες, θεωρείται πρωτότυπο και χαίρει του νομικού τεκμηρίου γνησιότητας και ακεραιότητας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν περιέχει δυναμικά χαρακτηριστικά, ικανά να το αλλάξουν αυτόματα.

Οι ηλεκτρονικές υπογραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) της παραγράφου 9 έχουν ισοδύναμη νομική ισχύ με ιδιόχειρες υπογραφές.

(1) ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1.

Άρθρο 122

**Συμβάσεις-πλαίσια και συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου
(άρθρο 101 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η διάρκεια των συμβάσεων-πλαίσια δεν δύναται να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως λόγω του αντικειμένου της σύμβασης-πλαίσιου.

Οι συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου που βασίζονται σε συμβάσεις-πλαίσια ανατίθενται υπό τους όρους που καθορίζονται στην εκάστοτε σύμβαση-πλαίσιο, και μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των αναδόχων που έχουν συνάψει τη σύμβαση-πλαίσιο.

Κατά την ανάθεση συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου, τα μέρη δεν επιτρέπεται να επιφέρουν ουσιώδεις αλλαγές στη σύμβαση-πλαίσιο.

2. Οσάκις σύμβαση-πλαίσιο συνάπτεται με έναν και μοναδικό οικονομικό παράγοντα, οι συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου ανατίθενται εντός των ορίων που καθορίζονται στη σύμβαση-πλαίσιο.

Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προβούν σε γραπτή διαβούλευση με τον ανάδοχο και, εν ανάγκη, να του ζητήσουν να συμπληρώσει την προσφορά του.

3. Όταν πρόκειται να συναφθεί σύμβαση-πλαίσιο με πολλούς οικονομικούς παράγοντες, η σύμβαση αυτή πρέπει να συναφθεί με τουλάχιστον τρεις οικονομικούς παράγοντες, ενόσω υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών παραγόντων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής, ή επαρκής αριθμός αποδεκτών προσφορών που ικανοποιούν τα κριτήρια ανάθεσης.

Μια σύμβαση-πλαίσιο που συνάπτεται με πολλούς οικονομικούς παράγοντες δύναται να λάβει τη μορφή χωριστών συμβάσεων που περιλαμβάνουν ακριβώς τους ίδιους όρους.

Η ανάθεση συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου που βασίζονται σε συμβάσεις-πλαίσια συναφθείσες με πολλούς οικονομικούς παράγοντες πραγματοποιείται βάσει των ακόλουθων κανόνων:

- α) στην περίπτωση των συμβάσεων-πλαίσιου χωρίς επαναδιαξαγωγή διαγωνισμού με την εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη σύμβαση-πλαίσιο·
- β) στην περίπτωση των συμβάσεων-πλαίσιου με επαναδιαξαγωγή διαγωνισμού, αφού διεξαχθεί νέος διαγωνισμός μεταξύ των μερών υπό τους ίδιους όρους, οι οποίοι, εφόσον απαιτείται, αποσαφηνίζονται και, κατά περίπτωση, υπό άλλους όρους, οι οποίοι προσδιορίζονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης-πλαίσιου.

Για κάθε σύμβαση συγκεκριμένου αντικειμένου προς ανάθεση βάσει των κανόνων του στοιχείου β) του τρίτου εδαφίου, οι αναθέτουσες

αρχές διαβουλεύονται γραπτώς με τους αναδόχους της σύμβασης-πλαίσιου, τάσσοντας σε αυτούς επαρκή προθεσμία ώστε να υποβάλουν τις προσφορές τους. Οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς. Οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν κάθε σύμβαση συγκεκριμένου αντικειμένου στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης-πλαίσιου.

4. Σε τομείς που παρουσιάζουν ταχεία εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, οι συμβάσεις-πλαίσια περιλαμβάνουν ρήτρα για ενδιάμεση εξέταση ή την εφαρμογή συστήματος συγκριτικής ανάλυσης χωρίς να κινηθεί εκ νέου διαδικασία σύναψης σύμβασης. Μετά την ενδιάμεση εξέταση, εάν οι αρχικοί όροι δεν αντιστοιχούν πλέον στην εξέλιξη των τιμών και της τεχνολογίας, η αναθέτουσα αρχή δύναται να μην χρησιμοποιήσει τη σχετική σύμβαση-πλαίσιο και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την καταγγελία της.

5. Δημοσιονομική δέσμευση προηγείται μόνο των συμβάσεων συγκεκριμένου αντικειμένου που συνάπτονται κατ' εφαρμογή συμβάσεων-πλαίσια.

Τμήμα 2

Δημοσίευση

Άρθρο 123

Δημοσιοποίηση των συμβάσεων που εμπίπτουν στην οδηγία 2004/18/ΕΚ**(άρθρο 103 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η δημοσίευση για τις συμβάσεις των οποίων το ποσό είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1 περιλαμβάνει προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, με την επιφύλαξη του άρθρου 134, και ανακοίνωση της ανάθεσης. Η προκαταρκτική προκήρυξη είναι υποχρεωτική μόνον εφόσον η αναθέτουσα αρχή προτίθεται να κάνει χρήση της δυνατότητας συντόμευσης της διορίας παραλαβής των προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 152 παράγραφος 4.

2. Η προκαταρκτική προκήρυξη είναι το έγγραφο με το οποίο οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν, ενδεικτικά, το προβλεπόμενο συνολικό ύψος και το αντικείμενο των συμβάσεων και των συμβάσεων-πλαίσια που προτίθενται να αναθέσουν κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, με την εξαίρεση των συμβάσεων που ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγείται προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης.

Η προκαταρκτική προκήρυξη δημοσιεύεται είτε από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής «Υπηρεσία Εκδόσεων») είτε από τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή».

Η υποχρεωτική προκαταρκτική προκήρυξη αποστέλλεται στην Υπηρεσία Εκδόσεων ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή» το ταχύτερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο στις 31 Μαρτίου κάθε οικονομικού έτους.

Οι αναθέτουσες αρχές που δημοσιεύουν την προκαταρκτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή» αποστέλλουν στην Υπηρεσία Εκδόσεων, με ηλεκτρονικό μέσο και σύμφωνα με τη μορφή και τους κανόνες διαβίβασης που προβλέπονται στο παράρτημα VIII σημείο 3 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ανακοίνωση η οποία αναγγέλλει τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης σχετικά με το «προφίλ αγοραστή».

3. Η προκήρυξη διαγωνισμού επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να γνωστοποιήσουν την πρόθεσή τους να διεξαγάγουν διαδικασία ανάθεσης σύμβασης ή σύμβασης-πλαίσου, ή να συστήσουν δυναμικό σύστημα αγορών κατά το άρθρο 131. Με την επιφύλαξη των συμβάσεων που συνάπτονται μετά από διαδικασία με διαπραγμάτευση όπως αναφέρεται στο άρθρο 134, η προκήρυξη διαγωνισμού είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις των οποίων το προεκτιμώμενο ύψος είναι ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1.

Η προκήρυξη διαγωνισμού δεν είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου που ανατίθενται βάσει σύμβασης-πλαίσου.

Σε περίπτωση ανοικτής διαδικασίας, η προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης προσδιορίζει την ημερομηνία, την ώρα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τον τόπο της συνεδρίασης της επιτροπής αποσφράγισης· η συνεδρίαση είναι ανοικτή για τους προσφέροντες.

Οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν αν επιτρέπουν ή όχι τις εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που απαιτούν, εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 146 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο. Προσδιορίζουν δε ποια από τα κριτήρια επιλογής που προβλέπονται στο άρθρο 146 προτίθενται να εφαρμόσουν, τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που πρόκειται να καλέσουν και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τον μέγιστο αριθμό τους, καθώς και τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια που προτίθενται να εφαρμόσουν για τον περιορισμό του αριθμού των υποψηφίων, σύμφωνα με το άρθρο 128 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

Στις περιπτώσεις που υπάρχει απεριόριστη, άμεση και πλήρης πρόσβαση στην πρόσκληση υποβολής προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, ιδίως όσον αφορά τα δυναμικά συστήματα αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 131, στην προκήρυξη της σύμβασης εμφανίζεται η διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί αυτά τα έγγραφα.

Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να διεξαγάγουν διαγωνισμό γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω προκήρυξης.

Στις περιπτώσεις που τούτο ενδείκνυται, οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης ότι η διαδικασία έχει διοργανικό χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές, η προκήρυξη της διαδικασίας ανάθεσης αναφέρει τα θεσμικά όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς ή φορείς του άρθρου 208 του δημοσιονομικού κανονισμού που εμπλέκονται στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, το θεσμικό όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία και το συνολικό ύψος των συμβάσεων για όλα τα εμπλεκόμενα θεσμικά όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς ή φορείς.

4. Η προκήρυξη ανάθεσης γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, σύμβασης-πλαίσου ή σύμβασης βάσει δυναμικού συστήματος αγορών. Είναι υποχρεωτική για τις

συμβάσεις των οποίων το εκτιμώμενο ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1. Δεν είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις συγκεκριμένου αντικειμένου που ανατίθενται βάσει σύμβασης-πλαίσου.

Η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται στην Υπηρεσία Εκδόσεων το αργότερο εντός 48 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία υπογράφεται η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο. Ωστόσο, οι ανακοινώσεις ανάθεσης που αναφέρονται σε συμβάσεις βασισζόμενες σε δυναμικό σύστημα αγορών είναι δυνατόν να ομαδοποιούνται ανά τρίμηνο. Στις περιπτώσεις αυτές, αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων το αργότερο εντός 48 ημερολογιακών ημερών μετά από το τέλος κάθε τριμήνου.

Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν διεξαγάγει διαγωνισμό αποστέλλουν στην Υπηρεσία Εκδόσεων ανακοίνωση με τα σχετικά αποτελέσματα.

Σε περίπτωση διοργανικών διαδικασιών, η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται από την αναθέτουσα αρχή που είναι αρμόδια για τη διαδικασία.

Η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται και στην Υπηρεσία Εκδόσεων στην περίπτωση σύμβασης ή σύμβασης-πλαίσου ποσού ίσου ή υψηλότερου αυτού των κατώτατων ορίων του άρθρου 170 παράγραφος 1 και με ανάθεση με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, εντός χρονικού διαστήματος επαρκούς για δημοσίευση πριν από την υπογραφή της σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 171 παράγραφος 1.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 21, οι πληροφορίες για το ύψος και τους αναδόχους των επιμέρους συμβάσεων που βασίζονται σε σύμβαση-πλαίσιο κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της αναθέτουσας αρχής το αργότερο στις 30 Ιουνίου μετά τη λήξη του οικονομικού έτους αναφοράς, εφόσον, λόγω της σύναψης επιμέρους σύμβασης ή λόγω του σωρευτικού ύψους των επιμέρους συμβάσεων, σημειώνεται υπέρβαση των κατώτατων ορίων του άρθρου 170 παράγραφος 1.

5. Προκηρύξεις και ανακοινώσεις συντάσσονται σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα που καταρτίζονται από την Επιτροπή κατ'εφαρμογή της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

Άρθρο 124

Δημοσιοποίηση των συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στην οδηγία 2004/18/ΕΚ

(άρθρο 103 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι συμβάσεις των οποίων το ύψος είναι μικρότερο των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1 δημοσιοποιούνται με τα κατάλληλα μέσα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό και το αδιάβλητο των διαδικασιών ανάθεσής τους. Μια τέτοια δημοσιοποίηση περιλαμβάνει:

α) προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης κατά το άρθρο 123 παράγραφος 3 ή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τις συμβάσεις με αντικείμενο παρόμοιο και με ύψος ανώτερο του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1·

β) κατάλληλη εκ των προτέρων δημοσιότητα στο διαδίκτυο για τις συμβάσεις αξίας μεγαλύτερης του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2.

2. Οι συμβάσεις επί ακινήτων και οι συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες κατά το άρθρο 134 παράγραφος 1 στοιχείο ι) του παρόντος κανονισμού αποτελούν το αντικείμενο μόνο ειδικής ετήσιας δημοσίευσης καταλόγου αναδόχων, όπου προσδιορίζεται το αντικείμενο και η αξία των συμβάσεων που ανετέθησαν. Ο κατάλογος αποστέλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Εφόσον πρόκειται για την Επιτροπή, επισυνάπτεται ως παράρτημα στη σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 66 παράγραφος 9 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις συμβάσεις αξίας μεγαλύτερης του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1 που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο μεμονωμένης ανακοίνωσης ανάθεσης διαβιβάζονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων. Για τους ετήσιους καταλόγους αναδόχων, τούτο πραγματοποιείται το αργότερο στις 30 Ιουνίου του επόμενου οικονομικού έτους.

4. Οι πληροφορίες σχετικά με συμβάσεις αξίας μεγαλύτερης του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 2 ανωτέρω, δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του οργάνου το αργότερο στις 30 Ιουνίου του επόμενου οικονομικού έτους.

Άρθρο 125

Δημοσίευση των προκηρύξεων και ανακοινώσεων

(άρθρο 103 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η Υπηρεσία Εκδόσεων δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* τις προκηρύξεις και ανακοινώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 123 και 124 το αργότερο δώδεκα ημερολογιακές ημέρες μετά την αποστολή τους.

Η προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μειώνεται σε πέντε ημερολογιακές ημέρες για τις επισπευσμένες διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 154.

2. Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής.

Άρθρο 126

Άλλες μορφές δημοσιοποίησης

(άρθρο 103 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Εκτός των μέτρων δημοσιοποίησης που προβλέπονται στα άρθρα 123, 124 και 125, οι συμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο και κάθε άλλης μορφής δημοσιοποίησης, ιδίως ηλεκτρονικής. Η δημοσιοποίηση αυτή παραπέμπει, κατά περίπτωση, στην προκήρυξη που έχει δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* που αναφέρεται στο άρθρο 125, εφόσον έχει δημοσιευθεί, και δεν μπορεί να προηγείται της δημοσίευσης αυτής της προκήρυξης, η οποία είναι η μόνη αυθεντική.

Η δημοσιοποίηση αυτή δεν μπορεί να δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ υποψηφίων ή προσφερόντων, ούτε να περιέχει πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιλαμβάνονται στην ως άνω δημοσιευθείσα προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, εφόσον υπάρχει τέτοια.

Τμήμα 3

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

Άρθρο 127

Τυπολογία των διαδικασιών ανάθεσης

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η ανάθεση μιας σύμβασης γίνεται είτε με πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία ανταγωνισμού, ανοικτή, κλειστή ή με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, είτε με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, κατά περίπτωση μετά από σχετικό διαγωνισμό.

2. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων χαρακτηρίζονται ανοικτές εφόσον όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί παράγοντες μπορούν να υποβάλουν προσφορά. Τούτο ισχύει και για τα δυναμικά συστήματα αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 131.

Χαρακτηρίζονται δε κλειστές εφόσον όλοι μεν οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί παράγοντες μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, μόνο όμως όσοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στο άρθρο 146 και καλούνται, ταυτόχρονα και εγγράφως, από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να υποβάλουν προσφορά ή λύση στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου του άρθρου 132.

Η φάση της επιλογής μπορεί να επαναληφθεί για κάθε επιμέρους σύμβαση, ακόμη και στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου, ή μπορεί να περιλαμβάνει την κατάρτιση καταλόγου δυνητικών υποψηφίων, κατά τη διαδικασία του άρθρου 136 παράγραφος 1 στοιχείο α).

3. Σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές διεξάγουν διαβουλεύσεις με τους προσφέροντες που αυτές έχουν επιλέξει με γνώμονα τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 146, διαπραγματεύονται δε τους όρους των προσφορών τους με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

Στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, κατά το άρθρο 135, οι αναθέτουσες αρχές καλούν ταυτόχρονα και εγγράφως τους προκριθέντες υποψηφίους σε διαπραγματεύσεις.

4. Διαγωνισμοί μελετών είναι οι διαδικασίες που επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει, κατά κύριο λόγο στους τομείς της αρχιτεκτονικής, των έργων πολιτικού μηχανικού και της επεξεργασίας δεδομένων, ένα σχέδιο ή μία μελέτη, τα οποία επιλέγει κριτική επιτροπή έπειτα από προσφυγή σε διαδικασία διαγωνισμού και με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

Άρθρο 128

Αριθμός υποψηφίων σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση**(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Κατά την κλειστή διαδικασία και τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 136 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), οι υποψήφιοι που καλούνται να υποβάλουν προσφορά δεν μπορούν να είναι λιγότεροι των πέντε, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, εξάλλου, να προβλέψει μέγιστο αριθμό υποψηφίων, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης και βάσει κριτηρίων επιλογής που είναι αντικειμενικά και δεν εισάγουν διακρίσεις. Στην περίπτωση αυτή, τα όρια του αριθμού των υποψηφίων και τα κριτήρια επιλογής αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που αναφέρεται στα άρθρα 123 και 124.

Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση γνήσιου ανταγωνισμού.

2. Στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και αφού προηγηθεί ανταγωνιστικός διάλογος, οι υποψήφιοι που καλούνται να υποβάλουν προσφορά ή γίνονται δεκτοί σε διαπραγματεύσεις δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των τριών, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής.

Ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί για να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται:

- α) στις συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2·
- β) στις συμβάσεις νομικών υπηρεσιών σύμφωνα με την ονοματολογία CPV·
- γ) στις συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες κατά το άρθρο 134 παράγραφος 1 στοιχείο ι).

3. Οσάκις ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας είναι μικρότερος του ελάχιστου αριθμού που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία, προσκαλώντας τον ή τους υποψήφιους που διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες. Δεν μπορεί όμως να συμπεριλάβει σε αυτούς άλλους οικονομικούς παράγοντες που αρχικά δεν κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ή υποψήφιους που δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες.

Άρθρο 129

Διεξαγωγή των διαδικασιών με διαπραγμάτευση**(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις προσφορές που αυτοί έχουν υποβάλει, έτσι ώστε να τις προσαρμόσουν στις απαιτήσεις που περιέχονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης κατά το άρθρο 123 ή στις συγγραφές υποχρεώσεων και στα ενδεχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα, με σκοπό τον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς.

Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι αναθέτουσες αρχές φροντίζουν για την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέσουν τις συμβάσεις τους με διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 135, μπορούν να προβλέψουν ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση θα διεξαχθεί σε διαδοχικές φάσεις, έτσι ώστε να μειωθεί ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών, με εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που απαριθμούνται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Η χρήση της δυνατότητας αυτής δηλώνεται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Άρθρο 130

Διαγωνισμοί**(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι κανόνες που διέπουν τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών ανακοινώνονται σε όσους ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν.

Ο αριθμός των ενδιαφερομένων που καλούνται να συμμετάσχουν πρέπει να επιτρέπει την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

2. Η κριτική επιτροπή διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη. Απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν σχέση με τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό. Εφόσον απαιτείται συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό μελετών, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.

Η κριτική επιτροπή διαθέτει ανεξαρτησία γνώμης. Οι γνώμες της διατυπώνονται επί των μελετών, που της υποβάλλονται ανώνυμα από τους υποψηφίους, και με αποκλειστικό γνώμονα τα κριτήρια που αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Η κριτική επιτροπή καταγράφει, σε πρακτικό που υπογράφεται από όλα τα μέλη της, τις προτάσεις της, οι οποίες βασίζονται στην αξία κάθε μελέτης, μαζί με τις παρατηρήσεις της.

Οι υποψήφιοι παραμένουν ανώνυμοι μέχρις ότου η κριτική επιτροπή διατυπώσει τη γνώμη της.

Οι υποψήφιοι είναι δυνατόν να κληθούν από την κριτική επιτροπή να απαντήσουν στα ερωτήματα που έχουν εγγραφεί στα πρακτικά με σκοπό την αποσαφήνιση ενός σχεδίου ή έργου. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά των αντίστοιχων συζητήσεων.

4. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει απόφαση, η οποία προσδιορίζει το όνομα/επωνυμία και τη διεύθυνση του προκριθέντος υποψηφίου καθώς και τους λόγους της επιλογής της, με γνώμονα τα κριτήρια που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί μέσω της προκήρυξης του διαγωνισμού, ιδίως όταν η επιλογή της αποκλίνει από τις προτάσεις που έχουν διατυπωθεί στη γνώμη της κριτικής επιτροπής.

Άρθρο 131

Δυναμικό σύστημα αγορών

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Το δυναμικό σύστημα αγορών είναι μια διαδικασία αγορών εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική, η οποία καλύπτει την αγορά τρεχόντων ειδών και είναι ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και έχουν υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη με τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα ενδεχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα. Οι ενδεικτικές προσφορές μπορούν να βελτιώνονται ανά πάσα στιγμή, υπό τον όρο ότι εξακολουθούν να είναι σύμφωνες προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

2. Για τους σκοπούς της σύστασης δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν προκήρυξη η οποία διευκρινίζει ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών και περιλαμβάνει παραπομπή στη διεύθυνση του Διαδικτύου στην οποία η συγγραφή υποχρεώσεων και κάθε συμπληρωματικό έγγραφο είναι διαθέσιμα ελεύθερα, απευθείας και πλήρως, από τη δημοσίευση της προκήρυξης μέχρι τη λήξη της εφαρμογής του συστήματος.

Προσδιορίζουν δε στη συγγραφή υποχρεώσεων, μεταξύ άλλων, τη φύση των προβλεπόμενων αγορών που αποτελούν το αντικείμενο του συστήματος καθώς και όλα τα αναγκαία στοιχεία σχετικά με το σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις ρυθμίσεις και τεχνικές προδιαγραφές σύνδεσης με το σύστημα.

3. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό παράγοντα να υποβάλει ενδεικτική προσφορά με σκοπό την ένταξή του στο σύστημα υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Ολοκληρώνουν την αξιολόγηση εντός μέγιστης προθεσμίας δεκαπέντε ημερών αρχομένης από την υποβολή της ενδεικτικής προσφοράς. Μπορούν, ωστόσο να παρατείνουν την αξιολόγηση εφόσον, εν τω μεταξύ, δεν έχει υπάρξει άλλος διαγωνισμός.

Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον κάθε προσφέροντα για την αποδοχή του στο δυναμικό σύστημα αγορών ή για την απόρριψη της προσφοράς του.

4. Κάθε επιμέρους σύμβαση αποτελεί το αντικείμενο πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Πριν από την έναρξή της, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν απλοποιημένη προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης με την οποία καλούν τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς παράγοντες να υποβάλουν ενδεικτική προσφορά, και τούτο εντός προθεσμίας η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία αποστολής της απλοποιημένης προκήρυξης. Οι αναθέτουσες αρχές προχωρούν στο διαγωνισμό μόνο αφού ολοκληρώσουν την αξιολόγηση όλων των ενδεικτικών προσφορών που υποβάλλονται εμπρόθεσμα.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν στη συνέχεια όλους τους προσφέροντες που έγιναν δεκτοί στο σύστημα να υποβάλουν προσφορά εντός εύλογης προθεσμίας. Αναθέτουν δε τη σύμβαση στον προσφέροντα που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για τη σύσταση του δυναμικού συστήματος αγορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να αποσαφηνίζονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

5. Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει την τετραετία, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δόντως αιτιολογημένες.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν σε ένα τέτοιο σύστημα κατά τρόπο που εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.

Οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί παράγοντες ή οι συμμετέχοντες στο σύστημα δεν μπορούν να επιβαρύνονται με έξοδα διεκπεραίωσης.

Άρθρο 132

Ανταγωνιστικός διάλογος

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Σε περίπτωση που η σύμβαση είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, η αναθέτουσα αρχή, ενόσω εκτιμά ότι η άμεση προσφυγή σε ανοικτή διαδικασία ή στους ισχύοντες κανόνες που διέπουν την κλειστή διαδικασία δεν θα επιτρέψει την ανάθεση της σύμβασης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μπορεί να προσφύγει στον ανταγωνιστικό διάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 29 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

Σύμβαση χαρακτηρίζεται «ιδιαίτερα πολύπλοκη» οσάκις η αναθέτουσα αρχή δεν είναι αντικειμενικά σε θέση να ορίσει τα τεχνικά μέσα που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες και τους στόχους της, ή να προσδιορίσει σαφώς τη νομική ή την οικονομική διάρθρωση του σχεδίου ή έργου.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν προκήρυξη στην οποία γνωστοποιούν τις ανάγκες και απαιτήσεις τους, τις οποίες προσδιορίζουν στην ίδια την προκήρυξη ή/και σε περιγραφικό έγγραφο.

3. Οι αναθέτουσες αρχές αρχίζουν με τους υποψήφιους που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 146, διάλογο με σκοπό τον εντοπισμό και τον προσδιορισμό των μέσων που είναι σε θέση να ικανοποιήσουν καλύτερα τις ανάγκες τους.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων και τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προτεινόμενων λύσεων, καθώς και των άλλων στοιχείων που τυχόν γνωστοποιούνται από υποψήφιο που μετέχει στον διάλογο, εκτός εάν ο υποψήφιος συγκατατεθεί στην κοινολόγησή τους.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέψουν τη διεξαγωγή του διαλόγου σε διαδοχικές φάσεις, έτσι ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων μέσω της εφαρμογής των κριτηρίων ανάθεσης που καθορίζονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο, εάν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στην προκήρυξη ή στο περιγραφικό έγγραφο.

4. Αφού γνωστοποιήσουν στους συμμετέχοντες ότι ο διάλογος ολοκληρώθηκε, οι αναθέτουσες αρχές τους καλούν να υποβάλουν την τελική προσφορά τους βάσει της λύσης ή των λύσεων που παρουσιάστηκαν και εξειδικεύθηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα και απαραίτητα στοιχεία για την υλοποίηση του σχεδίου.

Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, οι ως άνω προσφορές μπορούν να διευκρινισθούν, αποσαφηνισθούν και τελειοποιηθούν, χωρίς ωστόσο να μεταβληθούν τα θεμελιώδη στοιχεία των προσφορών ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η μεταβολή των οποίων είναι σε θέση να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού ή να επιφέρει διακρίσεις.

Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, ο υποψήφιος που εκρίθη ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί να διευκρινίσει ορισμένες πλευρές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνει στο πλαίσιο της προσφοράς, υπό τον όρο ότι τούτο δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή των θεμελιωδών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, τη στρέβλωση του ανταγωνισμού ή τη δημιουργία διακρίσεων.

5. Οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να προβλέπουν την απονομή βραβείων ή την καταβολή ποσών για τους συμμετέχοντες στον ανταγωνιστικό διάλογο.

Άρθρο 133

Διαδικασία σύναψης σύμβασης διεξαγόμενη από κοινού

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης διεξαγόμενης από κοινού από θεσμικό όργανο και αναθέτουσα αρχή ενός ή περισσότερων κρατών μελών, κρατών ΕΖΕΣ ή υποψήφιων για προσχώρηση στην Ένωση χωρών ισχύουν οι διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται από το θεσμικό όργανο.

Όταν το μερίδιο που αναλαμβάνει ή διαχειρίζεται η αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους επί της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ισούται ή υπερβαίνει το 50 %, ή σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το θεσμικό όργανο είναι δυνατόν να αποφασίσει να ισχύσουν οι διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται από την αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους, αρκεί να μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμοι με εκείνους που εφαρμόζει το θεσμικό όργανο.

Το θεσμικό όργανο και η αναθέτουσα αρχή κρατών μελών, κρατών ΕΖΕΣ ή υποψήφιων για προσχώρηση στην Ένωση χωρών, που έχουν σχέση με την κοινή διαδικασία σύναψης σύμβασης συμφωνούν, ιδίως επί των πρακτικών λεπτομερειών για την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, την ανάθεση της σύμβασης, την εφαρμοστέα νομοθεσία σε σχέση με τη σύμβαση και την αρμόδια δικαιοδοτική αρχή για την επίλυση διαφορών.

Άρθρο 134

Προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, και ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) οσάκις καμία προσφορά ή καμία κατάλληλη προσφορά ή καμία αίτηση συμμετοχής δεν κατετέθη στο πλαίσιο κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας, αφού ολοκληρωθεί η αρχική διαδικασία και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης, όπως αυτοί προσδιορίζονταν στα έγγραφα διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138, δεν μεταβάλλονται ουσιωδώς·
- β) για τις συμβάσεις οι οποίες μπορούν να ανατεθούν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή απτόμενους της προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, σε συγκεκριμένο μόνον οικονομικό παράγοντα·
- γ) ενόσω τούτο είναι απολύτως αναγκαίο, οσάκις επιτακτική επείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτα συμβάντα μη δυνάμενα να αποδοθούν στην αναθέτουσα αρχή, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που απαιτούνται από τις λοιπές διαδικασίες και που προβλέπονται στα άρθρα 152, 153 και 154·
- δ) οσάκις μια σύμβαση υπηρεσιών έπεται διαγωνισμού και, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, πρέπει να ανατεθεί στον επιτυχόντα ή σε έναν από τους επιτυχόντες του διαγωνισμού· στην τελευταία αυτή περίπτωση, καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις όλοι οι επιτυχόντες του διαγωνισμού·
- ε) για τις πρόσθετες υπηρεσίες ή εργασίες που δεν εμφανίζονται στο αρχικό σχέδιο ή μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση, αλλά, λόγω περιστασης απρόβλεπτης, έχουν καταστεί αναγκαίες για την παροχή της υπηρεσίας ή την εκτέλεση του έργου, υπό τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 2·
- στ) για νέες υπηρεσίες ή εργασίες που προβλέπουν επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών ή εργασιών που έχουν ανατεθεί στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από την ίδια αναθέτουσα αρχή, υπό τον όρο ότι αυτές οι υπηρεσίες ή εργασίες ανταποκρίνονται σε βασική μελέτη και ότι αυτή η μελέτη είχε αποτελέσει το αντικείμενο αρχικής σύμβασης ανατεθείσας βάσει ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, υπό τους όρους της παραγράφου 3·
- ζ) για συμβάσεις προμηθειών:
 - ι) σε περίπτωση πρόσθετων παραδόσεων με σκοπό είτε τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων σε τρέχουσα χρήση είτε την επέκταση των υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει υλικό διαφορετικής τεχνικής και ασύμβατο ή με δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες κατά τη χρήση ή τη συντήρηση· η διάρκεια των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη·

ii) οσάκις τα προϊόντα παράγονται μόνο για έρευνα, πειράματα, μελέτη ή ανάπτυξη, εξαιρουμένων των δοκιμών εμπορευσιμότητας και της παραγωγής σε ποσότητες ευρείας κλίμακας που να αποσβήνουν τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης·

iii) όσον αφορά προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο πρώτων υλών·

iv) όσον αφορά αγορές αγαθών υπό όρους ιδιαίτερα ευνοϊκούς, είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές δραστηριότητές του είτε από συνδικούς ή εκκαθαριστές πτώχευσης, δικαστικού συμβιβασμού ή άλλης ανάλογης διαδικασίας κατά το οικείο εθνικό δίκαιο·

η) για τις συμβάσεις ακινήτων, αφού προηγηθεί διερεύνηση της τοπικής αγοράς·

θ) για τις συμβάσεις νομικών υπηρεσιών σύμφωνα με την ονοματολογία CPV, υπό τον όρο ότι οι συμβάσεις αποτελούν το αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας·

ι) για τις συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες από το θεσμικό όργανο ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, ή για τις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διοικητικές διατάξεις, ή όταν η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Ένωσης το απαιτεί.

2. Για τις πρόσθετες υπηρεσίες ή εργασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφεύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης, υπό τον όρο ότι η ανάθεση γίνεται στον ανάδοχο που εκτελεί τη σύμβαση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) οσάκις αυτές οι πρόσθετες εργασίες ή υπηρεσίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή·

β) οσάκις αυτές οι υπηρεσίες ή έργα, αν και είναι δυνατόν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απολύτως αναγκαία για την τελειοποίησή της.

Η σωρευτική αξία αυτών των πρόσθετων συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % του ύψους της αρχικής σύμβασης.

3. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 στοιχείο στ) του παρόντος άρθρου, η δυνατότητα προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση επισημαίνεται ήδη κατά την πρώτη διαδικασία ανταγωνισμού, το δε συνολικό εκτιμώμενο ποσό για τη συνέχιση των υπηρεσιών ή εργασιών λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων του άρθρου 170 παράγραφος 1. Η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο κατά την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης και το αργότερο κατά την περίοδο των τριών ετών που έπονται της υπογραφής της.

Άρθρο 135

Προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση μετά τη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού δημοσιεύσουν προκήρυξη, και ανεξάρτητα από το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) σε περίπτωση υποβολής προσφορών παράτυπων ή απαράδεκτων, ιδίως με γνώμονα τα κριτήρια επιλογής ή ανάθεσης, αφού προηγηθεί και ολοκληρωθεί κλειστή ή ανοικτή διαδικασία, ή ανταγωνιστικός διάλογος, και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης, όπως αυτοί προσδιορίζονταν στην πρόσκληση υποβολής προσφορών κατά το άρθρο 138, δεν μεταβάλλονται ουσιωδώς, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου·

β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις που αφορούν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες των οποίων τα χαρακτηριστικά ή τα απρόβλεπτα δεν επιτρέπουν τον εκ των προτέρων καθορισμό όλων των τιμών από τον προσφέροντα·

γ) οσάκις, ιδίως στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των πνευματικών υπηρεσιών, η φύση της προς παροχή υπηρεσίας είναι τέτοια που οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν μπορούν να καθορισθούν με σαφήνεια επαρκή για να γίνει η ανάθεση της σύμβασης με επιλογή της καλύτερης προσφοράς σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την κλειστή ή την ανοικτή διαδικασία·

δ) για τις συμβάσεις έργων, οσάκις τα έργα πραγματοποιούνται μόνο για λόγους έρευνας, πειραματισμού ή ρύθμισης και όχι με σκοπό την εξασφάλιση της αποδοτικότητας ή την κάλυψη εξόδων έρευνας και ανάπτυξης·

ε) για τις συμβάσεις υπηρεσιών του παραρτήματος IIΒ της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 134 παράγραφος 1 στοιχεία θ) και ι) και παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

στ) για τις υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης πέραν εκείνων από τις οποίες τα κέρδη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή προς χρήση για τη διεκπεραίωση των δικών της δραστηριοτήτων, υπό τον όρο ότι η παρεχόμενη υπηρεσία ανταμείβεται πλήρως από την αναθέτουσα αρχή·

ζ) για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με σκοπό την αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων προς μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, καθώς και για τις συμβάσεις διάθεσης χρόνου μετάδοσης.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύσουν προκήρυξη εάν συμπεριλαμβάνουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση όλους τους προσφέροντες, και μόνο τους προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και κατά την προγενέστερη διαδικασία υπέβαλαν προσφορές ανταποκρινόμενες στις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας ανάθεσης.

Άρθρο 136

Διαδικασία μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για συμβάσεις αξίας η οποία δεν υπερβαίνει το ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 170 παράγραφος 1 και με την επιφύλαξη των άρθρων 134 και 135, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να προβούν σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για έναν από τους εξής δύο σκοπούς:

- α) για την προεπιλογή των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά σε μελλοντικές κλειστές διαδικασίες·
 - β) για να καταρτιστεί κατάλογος πωλητών που θα κληθούν να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής ή προσφορές·
2. Ο κατάλογος υποψηφίων που προκύπτει από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ισχύει για την ακόλουθη περίοδο:

- α) το πολύ τρία έτη από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης που αναφέρεται στο άρθρο 124 παράγραφος 1 στοιχείο α) στην Υπηρεσία Εκδόσεων, στην περίπτωση η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου·
- β) το πολύ πέντε έτη από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης που αναφέρεται στο άρθρο 124 παράγραφος 1 στοιχείο α) στην Υπηρεσία Εκδόσεων, στην περίπτωση του καταλόγου πωλητών η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου·

Ο κατάλογος πωλητών που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να περιλαμβάνει υποκαταλόγους.

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του καταλόγου, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών της περιόδου αυτής.

3. Σε περίπτωση που πρόκειται να ανατεθεί σύμβαση, η αναθέτουσα αρχή καλεί όλους τους υποψηφίους ή τους πωλητές που έχουν εγγραφεί στο σχετικό κατάλογο ή υποκατάλογο, βάσει αντικειμενικών και μη δημιουργούντων διακρίσεις κριτηρίων επιλογής, είτε

- α) να υποβάλουν προσφορά στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), είτε

β) στην περίπτωση του καταλόγου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), να υποβάλουν ένα από τα εξής:

- i) προσφορές, περιλαμβανομένων εγγράφων τα οποία αφορούν τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής·
- ii) έγγραφα τα οποία αφορούν τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής και, σε δεύτερο στάδιο προσφορές, εφόσον πληρούν τα κριτήρια αυτά.

Άρθρο 137

Συμβάσεις χαμηλής αξίας

(άρθρο 104 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης με τουλάχιστον τρεις υποψηφίους είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται για συμβάσεις χαμηλής αξίας που δεν υπερβαίνει τα 60 000 ευρώ.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους υποψηφίους, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί σε αυτή, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

2. Οι συμβάσεις πολύ χαμηλής αξίας η οποία δεν υπερβαίνει τα 15 000 ευρώ μπορούν να ανατεθούν με βάση μια και μόνη προσφορά μετά από διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

3. Οι πληρωμές ποσών που δεν υπερβαίνουν τα 1 000 ευρώ για δαπάνες είναι δυνατόν να αφορούν εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

Άρθρο 138

Έγγραφα διαγωνισμών

(άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα έγγραφα διαγωνισμών περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- α) πρόσκληση για υποβολή προσφοράς ή για διαπραγμάτευση, ή για συμμετοχή σε διάλογο στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 132·
- β) συγγραφή υποχρεώσεων ή, στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 132, έγγραφο στο οποίο περιγράφονται οι ανάγκες και απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, ή παραπομπή στη διεύθυνση στο Διαδίκτυο όπου τα σχετικά έγγραφα είναι διαθέσιμα·
- γ) σχέδιο σύμβασης με βάση τη σύμβαση-πρότυπο.

Το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει στις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω εξαιρετικών και δρόντως αιτιολογημένων περιστάσεων, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το υπόδειγμα σύμβασης.

Τα έγγραφα διαγωνισμών περιλαμβάνουν παραπομπή στα μέτρα δημοσιότητας που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 123 έως 126.

2. Η πρόσκληση υποβολής προσφοράς, διαπραγμάτευσης ή συμμετοχής στο διάλογο προσδιορίζει τουλάχιστον:

- α) τους κανόνες που διέπουν την κατάθεση και υποβολή των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, της ενδεχόμενης απαίτησης συμπλήρωσης τυποποιημένου εντύπου, των εγγράφων που πρέπει να επισυναφθούν, συμπεριλαμβανομένων των δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν την οικονομική, χρηματοδοτική, επαγγελματική και τεχνική ικανότητα κατά το άρθρο 146, εφόσον αυτά δεν προσδιορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης, καθώς και της διεύθυνσης στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν·
- β) ότι η υποβολή προσφοράς συνεπάγεται αποδοχή της συγγραφής υποχρεώσεων της παραγράφου 1, στην οποία και παραπέμπει, καθώς και ότι η προσφορά δεσμεύει τον προσφέροντα κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος·
- γ) την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας η προσφορά παραμένει έγκυρη και δεν μπορεί να μεταβληθεί από καμία άποψη·
- δ) την απαγόρευση κάθε επαφής μεταξύ αναθέτουσας αρχής και προσφέροντος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εκτός, κατ' εξαίρεση, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 160 καθώς και τους ακριβείς όρους επίσκεψης, εφόσον προβλέπεται τέτοια επίσκεψη·
- ε) σε περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, την τιθέμενη προθεσμία και τη διεύθυνση για την έναρξη του σταδίου των διαβουλεύσεων.

3. Η συγγραφή υποχρεώσεων προσδιορίζει τουλάχιστον:

- α) τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής που ισχύουν για την εκάστοτε σύμβαση, εκτός από την περίπτωση διαδικασίας με ανταγωνιστικό διάλογο, κλειστής διαδικασίας, καθώς και διαδικασίας με διαπραγμάτευση μετά τη δημοσίευση προκήρυξης κατά το άρθρο 135· στις περιπτώσεις αυτές, τα κριτήρια εμφανίζονται μόνο στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης ή στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος·
- β) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και τη σχετική τους στάθμιση ή, εφόσον ενδείκνυται, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών, εφόσον αυτά δεν εμφανίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού·
- γ) τις τεχνικές προδιαγραφές του άρθρου 139·

δ) τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να καλύπτονται από τις εναλλακτικές προσφορές, κατά τις διαδικασίες ανάθεσης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που αναφέρονται στο άρθρο 149 παράγραφος 2, εφόσον η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στην προκήρυξη του διαγωνισμού ότι επιτρέπεται οι εναλλακτικές προσφορές·

ε) την εφαρμογή του πρωτοκόλλου περί προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της σύμβασης της Βιέννης περί διπλωματικών ή της σύμβασης της Βιέννης περί προξενικών σχέσεων·

στ) τα αποδεικτικά στοιχεία της πρόσβασης στις συμβάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 172·

ζ) στα δυναμικά συστήματα αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 131, τη φύση των προβλεπόμενων αγορών καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το σύστημα αγορών, το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης.

4. Το υπόδειγμα σύμβασης προσδιορίζει ιδίως:

- α) την κατ' αποκοπήν αποζημίωση σε περίπτωση αθέτησης των ρητρών της σύμβασης·
- β) τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα τιμολόγια ή στα δικαιολογητικά που τα συνοδεύουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102·
- γ) ότι, όταν αναθέτουσα αρχή είναι ένα θεσμικό όργανο, εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο είναι το δίκαιο της Ένωσης, συμπληρούμενο, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με το εθνικό δίκαιο που προσδιορίζεται στη σύμβαση·
- δ) το αρμόδιο δικαστήριο για να κρίνει τις διαφορές.

Για τους σκοπούς του στοιχείου γ) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, στην περίπτωση των συμβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 121 παράγραφος 1, το σχέδιο σύμβασης μπορεί να αναφέρεται αποκλειστικά στην εθνική νομοθεσία.

5. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν πληροφορίες σχετικά με το μέρος της σύμβασης που ο υποψήφιος προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά, καθώς και σχετικά με την ταυτότητα του υπεργολάβου. Εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 143, η αναθέτουσα αρχή δύναται να απαιτήσει από τους υποψήφιους ή προσφέροντες πληροφορίες για τη χρηματοδοτική, οικονομική, τεχνική και επαγγελματική κατάσταση, όπως αναφέρεται στα άρθρα 146, 147 και 148, του μελλοντικού υπεργολάβου, ιδίως όταν πρόκειται να εκτελεσθεί υπεργολαβικά σημαντικό τμήμα της σύμβασης.

Άρθρο 139

Τεχνικές προδιαγραφές**(άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να επιτρέπουν την επί ίσοις όροις πρόσβαση των υποψηφίων και των προσφερόντων και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων προσκομμάτων στο άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

Καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχει ένα προϊόν, μια υπηρεσία, ένα υλικό ή ένα τεχνικό έργο, σε συνάρτηση με τη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή.

2. Στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται:

- α) οι βαθμίδες ποιότητας·
- β) οι περιβαλλοντικές επιδόσεις·
- γ) οσάκις είναι δυνατόν, τα κριτήρια πρόσβασης των ατόμων με αναπηρίες ή ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες·
- δ) οι βαθμίδες και οι διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
- ε) η καταλληλότητα προς χρήση·
- στ) η ασφάλεια και οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων, για τις προμήθειες, της εμπορικής ονομασίας και των οδηγιών χρήσης, και, για όλες τις συμβάσεις, της ορολογίας, των συμβόλων, των δοκιμών και των μεθόδων δοκιμής, της συσκευασίας, της σήμανσης και της επισήμανσης, των μεθόδων και διαδικασιών παραγωγής·
- ζ) για τις συμβάσεις έργων, οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, οι κανόνες μελέτης και κοστολόγησης, οι όροι δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και οι κατασκευαστικές τεχνικές και μέθοδοι κατασκευής και κάθε άλλος όρος τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να επιβάλει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

- α) με παραπομπή σε ευρωπαϊκά πρότυπα, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, εφόσον υπάρχουν, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν καταρτισθεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, ελλείψει τέτοιων, στα ισοδύναμα εθνικά τους· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο»·

β) με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, στους οποίους είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνονται περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, ενώ πρέπει να είναι επαρκώς ακριβείς για να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να προσδιορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης και οι αναθέτουσες αρχές να κατακυρώσουν την εκάστοτε σύμβαση·

γ) με συνδυασμό των δύο ως άνω μεθόδων διατύπωσης.

4. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας να αναφέρονται στις προδιαγραφές της παραγράφου 3 στοιχείο α), δεν μπορούν να απορρίψουν προσφορά με το αιτιολογικό ότι δεν συμμορφώνεται με τις εν λόγω προδιαγραφές εφόσον ο υποψήφιος ή ο προσφέρων αποδεικνύει, σε ικανοποιητικό βαθμό για την αναθέτουσα αρχή και με κάθε πρόσφορο μέσον, ότι ανταποκρίνεται κατά ισοδύναμο τρόπο στις ισχύουσες απαιτήσεις.

Το πρόσφορο μέσο μπορεί να έχει τη μορφή τεχνικού φακέλου του κατασκευαστή ή έκδοσης δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό.

5. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας, που προβλέπεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), να θέτουν προδιαγραφές με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν μπορούν να απορρίψουν προσφορά που συμμορφώνεται με εθνικό πρότυπο το οποίο ενσωματώνει ευρωπαϊκό πρότυπο, με ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, με κοινή τεχνική προδιαγραφή, με διεθνές πρότυπο ή με τεχνικό σύστημα αναφοράς που έχει καταρτισθεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές αφορούν τις απαιτούμενες λειτουργικές επιδόσεις ή απαιτήσεις.

Ο προσφέρων οφείλει να αποδείξει, προς ικανοποίηση της αναθέτουσας αρχής και με κάθε πρόσφορο μέσο, ότι η προσφορά του ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή. Το πρόσφορο μέσο μπορεί να έχει τη μορφή τεχνικού φακέλου του κατασκευαστή ή έκδοσης δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό.

6. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές θέτουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εν ανάγκη, τμήματα αυτών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, εθνικά ή διεθνή οικολογικά σήματα, ή από οποιαδήποτε άλλο τέτοιο σήμα, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι προδιαγραφές είναι κατάλληλες για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης·

β) οι απαιτήσεις του σήματος βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία·

γ) τα οικολογικά σήματα εγκρίνονται με διαδικασία στην οποία μπορούν να συμμετάσχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις·

δ) τα οικολογικά σήματα είναι προσίτα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

7. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δηλώνουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που διαθέτουν οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Αποδέχονται ωστόσο και κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, όπως τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από ανεγνωρισμένο οργανισμό. Ως ανεγνωρισμένος οργανισμός για τους σκοπούς των παραγράφων 4, 5 και 6 νοείται ένα εργαστήριο δοκιμών ή βαθμονόμησης, ή ένας οργανισμός επιθεωρήσεων και πιστοποίησης που ανταποκρίνεται στα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα.

8. Εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν μπορούν να μνημονεύουν κατασκευή ή προέλευση συγκεκριμένη ή προκύπτουσα από ειδική διεργασία ούτε να παραπέμπουν σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα, ευρεσιτεχνία, τύπο, καταγωγή ή παραγωγή, που θα είχε ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή αντιμετώπιση ή την απόρριψη ορισμένων προϊόντων ή οικονομικών παραγόντων.

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατός ο επαρκώς σαφής και κατανοητός προσδιορισμός του αντικείμενου της σύμβασης, η μνεία ή παραπομπή κατά τα ανωτέρω συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο».

Άρθρο 140

Αναθέωση των τιμών

(άρθρο 105 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα έγγραφα διαγωνισμών προσδιορίζουν αν η προσφορά πρέπει να περιλαμβάνει τιμές σταθερές και μη αναθεωρήσιμες.

2. Σε αντίθετη περίπτωση, προσδιορίζουν τους όρους και τους μαθηματικούς τύπους βάσει των οποίων οι τιμές είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης. Τότε, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη:

- α) το αντικείμενο της διαδικασίας της σύμβασης και την οικονομική συγκυρία εντός της οποίας εκτελείται·
- β) τη φύση και τη διάρκεια των εργασιών και της σύμβασης·
- γ) τα οικονομικά της συμφέροντα.

Άρθρο 141

Αποκλεισμός λόγω παράνομων δραστηριοτήτων

(άρθρο 106 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτουν όλες τις παράνομες δραστηριότητες που βλάπτουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και ιδίως:

α) τις περιπτώσεις απάτης που προβλέπονται στο άρθρο 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία θεσπίστηκε με την πράξη του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1995 ⁽¹⁾·

β) τις περιπτώσεις διαφθοράς που προβλέπονται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή υπάλληλοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θεσπίστηκε με πράξη του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 ⁽²⁾·

γ) τις περιπτώσεις συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽³⁾·

δ) τις περιπτώσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾·

ε) τις περιπτώσεις τρομοκρατικών εγκλημάτων, εγκλημάτων συνδεομένων με τρομοκρατικές δραστηριότητες και ηθική αυτουργία, συνέργεια, ή απόπειρα ανάλογου εγκλήματος, όπως ορίζεται στα άρθρα 1, 3 και 4 της απόφασης-πλαίσιου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁵⁾.

Άρθρο 142

Εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού και διάρκεια του αποκλεισμού

(άρθρα 106, 107, 108 και 109 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για τον προσδιορισμό της διάρκειας του αποκλεισμού και για να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή της αναλογικότητας, το αρμόδιο θεσμικό όργανο λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων τους στα οικονομικά συμφέροντα και στην εικόνα της Ένωσης, καθώς και το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα, τη διάρκεια και την επανάληψη του αδικήματος, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας της εμπλεκόμενης οντότητας και τα μέτρα που έλαβε η οντότητα αυτή για την επανόρθωση της κατάστασης.

Κατά τον προσδιορισμό της περιόδου αποκλεισμού, το αρμόδιο θεσμικό όργανο παρέχει στον υποψήφιο ή στον προσφέροντα την ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις του.

Όταν η διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού προσδιορίζεται, κατά εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, από τις αρχές ή τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή εφαρμόζει τον αποκλεισμό αυτό μέχρι του μεγίστου ορίου αποκλεισμού που προβλέπεται από το άρθρο 106 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού. Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 106 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζεται το πολύ σε πέντε έτη και υπολογίζεται με βάση μια από τις πιο κάτω ημερομηνίες:

- α) από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης με ισχύ δεδικασμένου στις περιπτώσεις των στοιχείων β) και ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του δημοσιονομικού κανονισμού·

⁽¹⁾ ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

⁽²⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3.

β) από την ημερομηνία διάπραξης της παράβασης ή, σε περίπτωση συνεχιζόμενης ή επαναλαμβανόμενης παράβασης, από την ημερομηνία παύσης της παράβασης, στις περιπτώσεις του άρθρου 106 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού εφόσον η παράβαση αφορά συμβάσεις με το υπόψη όργανο.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β) του τρίτου εδαφίου, εάν η σοβαρή επαγγελματική παράβαση διαπιστώθηκε με απόφαση δημόσιας αρχής ή διεθνούς οργανισμού, περιορίζεται η ημερομηνία της απόφασης αυτής.

Η πιο πάνω περίοδος αποκλεισμού μπορεί να αυξάνεται σε δέκα έτη σε περίπτωση υποτροπής εντός πέντε ετών από την ημερομηνία στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία α) και β) του τρίτου εδαφίου, τηρουμένης της παραγράφου 1.

2. Οι υποψήφιοι και προσφέροντες αποκλείονται από διαδικασία σύμβασης ή επιδότησης στο μέτρο που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα στοιχεία α) και δ) του άρθρου 106 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 143

Αποδεικτικά στοιχεία

(άρθρα 106 και 107 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι υποψήφιοι και προσφέροντες καταθέτουν υπεύθυνη δήλωση, με τη δέουσα υπογραφή και ημερομηνία, όπου δηλώνουν ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 106 και 107 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Ωστόσο, σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, διαλόγου ανταγωνιστικού χαρακτήρα και διαδικασίας με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, όταν η αναθέτουσα αρχή περιορίζει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να διαπραγματευθούν ή να υποβάλουν προσφορά, τα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 3 υποβάλλονται από όλους τους υποψήφιους.

Η αναθέτουσα αρχή, ανάλογα με την ανάλυση κινδύνων που η ίδια πραγματοποιεί, δύναται να παραιτείται από την απαίτηση της δήλωσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, για τις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 137 παράγραφος 2. Ωστόσο, για τις συμβάσεις που αναφέρονται από το άρθρο 265 παράγραφος 1, το άρθρο 267 παράγραφος 1 και το άρθρο 269 παράγραφος 1, η αναθέτουσα αρχή δύναται να παραιτηθεί από την απαίτηση δήλωσης για συμβάσεις ποσού κατώτερου ή ίσου των 20 000 ευρώ.

2. Ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση παρέχει, εντός προθεσμίας που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή και πριν από την υπογραφή της σύμβασης, τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 3 του παρόντος άρθρου, επιβεβαιώνοντας την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για:

α) συμβάσεις ανατιθέμενες από τα θεσμικά όργανα για δικό τους λογαριασμό, και με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1·

β) συμβάσεις ανατιθέμενες στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, με ύψος ίσο ή μεγαλύτερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 265 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 267 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 269 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Για τις συμβάσεις με ύψος μικρότερο των κατώτατων ορίων στα οποία αναφέρονται τα στοιχεία α) και β) πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν, όταν έχει αμφιβολίες ως προς το αν ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού, να ζητήσει από αυτόν να παράσχει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται η παράγραφος 3.

3. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται ως επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το ότι ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση δεν εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις οι οποίες περιγράφονται στα στοιχεία α), β) ή ε) του άρθρου 106 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόσφατο απόσπασμα ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο εκδοθέν πρόσφατα από δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, από το οποίο να προκύπτει ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις αυτές. Η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται ως επαρκή απόδειξη ότι υποψήφιος ή προσφέρων δεν εμπίπτει στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται το στοιχείο α) ή δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του δημοσιονομικού κανονισμού, πρόσφατο πιστοποιητικό εκδοθέν από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους.

Εάν το έγγραφο ή το πιστοποιητικό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν έχει εκδοθεί από το οικείο κράτος μέλος, καθώς και στις λοιπές περιπτώσεις αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 106 του δημοσιονομικού κανονισμού, μπορεί να αντικατασταθεί με ένορκη δήλωση ή, ελλείψει αυτής, υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή εντεταλμένου επαγγελματικού φορέα της χώρας καταγωγής ή προέλευσής του.

4. Ανάλογα με την εθνική νομοθεσία της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προσφέρων, τα έγγραφα στα οποία αναφέρονται οι παράγραφοι 1 και 3 αφορούν νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανόμενων, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο από την αναθέτουσα αρχή, των διευθυντικών στελεχών και κάθε προσώπου με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε σχέση με τον υποψήφιο ή προσφέροντα.

5. Οι αναθέτουσες αρχές, οσάκις έχουν αμφιβολίες ως προς το αν οι υποψήφιοι ή προσφέροντες εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού, είναι δυνατόν να απευθυνθούν οι ίδιες στις αρμόδιες αρχές της παραγράφου 3 και να ζητήσουν τις πληροφορίες που θεωρούν αναγκαίες για την εκτίμηση της περίπτωσης.

6. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να άρει την υποχρέωση του υποψήφιου ή προσφέροντα να υποβάλει τα αποδεικτικά στοιχεία της παραγράφου 3 εάν τέτοια στοιχεία έχουν ήδη υποβληθεί σε αυτήν για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, και υπό τον όρο ότι η ημερομηνία έκδοσης των εγγράφων δεν υπερβαίνει το ένα έτος και ότι τα έγγραφα συνεχίζουν να είναι έγκυρα.

Στην περίπτωση αυτή ο υποψήφιος ή προσφέρων δηλώνει υπεύθυνα ότι τα αποδεικτικά πιστοποιητικά έχουν υποβληθεί ήδη σε προηγούμενη διαδικασία ανάθεσης και βεβαιώνει ότι η κατάσταση δεν έχει μεταβληθεί.

7. Όταν το ζητεί η αναθέτουσα αρχή, ο υποψήφιος ή προσφέρων υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του μελλοντικού υπεργολάβου, ότι δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 106 και 107 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς αυτή την υπεύθυνη δήλωση, η αναθέτουσα αρχή ζητεί τα αποδεικτικά στοιχεία των παραγράφων 3 και 4. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, εφαρμόζεται η παράγραφος 5.

Άρθρο 144

Κεντρική βάση δεδομένων

(άρθρο 108 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 108 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζουν στην Επιτροπή, με τη μορφή που έχει καθορίσει η Επιτροπή, τα στοιχεία ταυτότητας τρίτων ενδιαφερομένων που υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 106, 107, 109 παράγραφος 1 στοιχείο β) και άρθρο 109 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, τους λόγους αποκλεισμού και τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού.

Ακόμη, διαβιβάζουν στοιχεία σχετικά με τα πρόσωπα που διαθέτουν εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου επί τρίτων ενδιαφερομένων χόντων νομική προσωπικότητα, στις περιπτώσεις στις οποίες τα εν λόγω πρόσωπα υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 106, 107, στο άρθρο 109 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στο άρθρο 109 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι αρχές και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζουν στην Επιτροπή, με τη μορφή που έχει καθορίσει η Επιτροπή, στοιχεία σχετικά με τρίτους ενδιαφερομένους που υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν η συμπεριφορά τους έχει βλάψει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, και σχετικά με πρόσωπα που διαθέτουν εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου επί τρίτων ενδιαφερομένων χόντων νομική προσωπικότητα, όπως:

- α) το είδος της κύρωσης που έχουν υποστεί·
- β) τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού από τις διαδικασίες ανάθεσης, κατά περίπτωση.

2. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί, οι αρχές και οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ορίζουν τα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται να διαβιβάζουν στην Επιτροπή και να λαμβάνουν από αυτήν τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων.

Στην περίπτωση των θεσμικών οργάνων, εκτελεστικών οργανισμών, αρχών και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα ορισθέντα πρόσωπα αποστέλλουν τα σχετικά στοιχεία στον υπόλογο της Επιτροπής το

συντομότερο δυνατό και ζητούν, αναλόγως, την εισαγωγή, τροποποίηση ή διαγραφή στοιχείων στη βάση δεδομένων.

Στην περίπτωση των αρχών και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα ορισθέντα πρόσωπα διαβιβάζουν τα απαιτούμενα στοιχεία στον διάτακτη της Επιτροπής τον αρμόδιο για το εκάστοτε πρόγραμμα ή δράση, εντός τριών μηνών από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Ο υπόλογος της Επιτροπής αναλαμβάνει την εισαγωγή, τροποποίηση ή διαγραφή στοιχείων από τη βάση δεδομένων. Παρέχει, βάσει ασφαλούς πρωτοκόλλου, σε μηνιαία βάση επικυρωμένα στοιχεία από τη βάση δεδομένων στα ορισθέντα πρόσωπα.

3. Τα θεσμικά όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί, οι αρχές και οι οργανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιστοποιούν στην Επιτροπή ότι τα στοιχεία που διαβίβασαν συγκεντρώθηκαν και διαβιβάστηκαν βάσει των αρχών του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα, ενημερώνουν εκ των προτέρων όλους τους τρίτους ενδιαφερομένους ή πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ότι τα στοιχεία που τους αφορούν δύναται να καταχωρισθούν στη βάση δεδομένων και να κοινοποιηθούν από την Επιτροπή στα ορισθέντα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Κατά περίπτωση, επικαιροποιούν τα διαβιβάσθέντα στοιχεία, μετά από διάρρηση ή διαγραφή ή οιαδήποτε άλλη τροποποίηση των στοιχείων.

Οι καταχωριζόμενοι στη βάση δεδομένων δικαιούνται να πληροφωρηθούν τα αποθηκευμένα στοιχεία που τους αφορούν, κατόπιν αιτήματος το οποίο απευθύνουν προς τον υπόλογο της Επιτροπής.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα υποστήριξης της Επιτροπής προς τον σκοπό της αποτελεσματικής διαχείρισης της βάσης δεδομένων, σύμφωνα με τα όσα ορίζει η οδηγία 95/46/ΕΚ.

Στις συμφωνίες που συνάπτονται με τις αρχές τρίτων χωρών και όλους τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 108 παράγραφοι 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπονται κατάλληλοι διακανονισμοί για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις παρούσες διατάξεις και τις αρχές που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 145

Διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις

(άρθρα 109 και 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη επιβολής των συμβατικών κυρώσεων, οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες και οι ανάδοχοι που έχουν υποβάλει ψευδείς δηλώσεις, έχουν υποπέσει σε ουσιώδη σφάλματα ή έχουν

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

διαπράξει παρατυπίες ή απάτη, ή που έχουν παρέβη σε σοβαρό βαθμό τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, μπορεί να αποκλείονται από όλες τις συμβάσεις και επιχορηγήσεις που χρηματοδοτούνται από τον ενωσιακό προϋπολογισμό για χρονικό διάστημα έως πέντε ετών από την ημερομηνία βεβαίωσης της παράβασης, που επιβεβαιώθηκε μετά διαδικασία αντιπαράθεσης με τον υποψήφιο, τον προσφέροντα ή τον αντισυμβαλλόμενο.

Το διάστημα αυτό μπορεί να αυξηθεί σε δέκα έτη σε περίπτωση υποτροπής κατά τα πέντε έτη που έπονται της ημερομηνίας στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο.

2. Στους υποψηφίους ή προσφέροντες που υπέβαλαν ψευδείς δηλώσεις, διέπραξαν ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη είναι επίσης δυνατόν να επιβληθούν οικονομικές κυρώσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στο 2 % έως 10 % της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της προς ανάθεση σύμβασης.

Στους αναδόχους για τους οποίους εκρίθη ότι διέπραξαν σοβαρή παράβαση εκπλήρωσης των συμβατικών τους υποχρεώσεων είναι επίσης δυνατόν να επιβληθούν οικονομικές κυρώσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στο 2 % έως 10 % του συνολικού ύψους της σχετικής σύμβασης.

Τα ως άνω ποσοστά είναι δυνατόν να αυξηθούν σε 4 % έως 20 %, σε περίπτωση υποτροπής κατά τα πέντε έτη που έπονται της ημερομηνίας η οποία αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1.

3. Το οικείο θεσμικό όργανο καθορίζει τις διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 142 παράγραφος 1.

Άρθρο 146

Κριτήρια επιλογής

(άρθρο 110 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν κριτήρια επιλογής τα οποία είναι σαφή και δεν εισάγουν διακρίσεις.

2. Τα κριτήρια επιλογής εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης προκειμένου να εκτιμηθεί η χρηματοδοτική, οικονομική, τεχνική και επαγγελματική ικανότητα του υποψηφίου ή προσφέροντος.

Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να καθορίσει ελάχιστα επίπεδα ικανότητας κάτω των οποίων δεν είναι δυνατόν να επιλέξει υποψήφιος.

3. Κάθε υποψήφιος ή προσφέρων μπορεί να κληθεί να αποδείξει ότι διαθέτει άδεια παραγωγής του είδους που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας του: εγγραφή στο οικείο εμπορικό ή επαγγελματικό μητρώο, ένορκη δήλωση ή πιστοποιητικό, συμμετοχή σε συγκεκριμένο οργανισμό, ειδική άδεια ή εγγραφή στο μητρώο φόρου προστιθέμενης αξίας (στο εξής «ΦΠΑ»).

4. Στην προκήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν τις προκριθείσες συστάσεις για την τεκμηρίωση του καθεστώτος και της επάρκειας των υποψηφίων ή προσφερόντων.

5. Η έκταση των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριακών στοιχείων για την τεκμηρίωση της χρηματοδοτικής, οικονομικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του υποψηφίου ή προσφέροντος, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας που απαιτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν μπορούν να υπερβαίνουν το αντικείμενο της σύμβασης, λαμβάνουν δε υπόψη τα έννομα συμφέροντα των εμπλεκόμενων οικονομικών παραγόντων σε ό,τι αφορά ιδίως την προστασία των τεχνικών και επαγγελματικών απορρήτων της επιχειρησής τους.

6. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν, ανάλογα με την αξιολόγηση κινδύνων που πραγματοποιεί, να αποφασίσει να μη ζητήσει από τους υποψηφίους ή προσφέροντες αποδεικτικά στοιχεία της οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητάς τους, εφόσον πρόκειται για:

α) συμβάσεις ανατιθέμενες από τα θεσμικά όργανα για δικό τους λογαριασμό, με αξία που δεν υπερβαίνει αυτή που καθορίζεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1·

β) συμβάσεις ανατιθέμενες στον τομέα των εξωτερικών ενεργειών, με ύψος μικρότερο των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 265 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 267 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 269 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Όταν η αναθέτουσα αρχή αποφασίζει να μη ζητήσει από τους υποψηφίους ή προσφέροντες αποδεικτικά στοιχεία της οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητάς τους, δεν πραγματοποιείται προχρηματοδότηση, εκτός εάν κατατεθεί ισόποση χρηματική εγγύηση.

Άρθρο 147

Οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα

(άρθρο 110 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ως τεκμήρια της οικονομικής και χρηματοδοτικής ικανότητας του υποψηφίου ή προσφέροντος μπορούν να υποβληθούν ιδίως ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα έγγραφα:

α) κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·

β) δημοσιονομικές καταστάσεις για τα τελευταία τρία οικονομικά έτη το ανώτερο που έχουν κλείσει·

γ) δήλωση περί του συνολικού κύκλου εργασιών και του κύκλου εργασιών σε έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, που καλύπτονται από τη σύμβαση κατά ένα χρονικό διάστημα το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τελευταία τρία διαθέσιμα οικονομικά έτη.

2. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να απαλλάξει τον υποψήφιο ή προσφέροντα από την υποχρέωση υποβολής των αποδεικτικών στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εάν τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία της έχουν ήδη υποβληθεί για άλλον διαγωνισμό προμηθειών και εξακολουθούν να τηρούν την παράγραφο 1.

Εάν, για εξαιρετικό λόγο τον οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει δικαιολογημένο, ο υποψήφιος ή προσφέρων δεν είναι σε θέση να παρουσιάσει τις απαιτούμενες από την αναθέτουσα αρχή συστάσεις, δύναται να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητά του με κάθε άλλο μέσο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

3. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως και για μια δεδομένη σύμβαση, να επικαλεσθεί τις ικανότητες άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα διαθέτει τους πόρους που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της σύμβασης, παραδείγματος χάριν παρουσιάζοντας τη δέσμευση των οντοτήτων αυτών να θέσουν τους πόρους αυτούς στη διάθεσή του.

Η αναθέτουσα αρχή δύναται να απαιτήσει από τον οικονομικό παράγοντα και τις νομικές οντότητες που αναφέρονται στο πρώτα εδάφιο να είναι από κοινού υπεύθυνες για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών παραγόντων που αναφέρεται στο άρθρο 121 παράγραφος 5 μπορεί να τεκμηριώσει τις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων οντοτήτων.

Άρθρο 148

Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

(άρθρο 110 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών παραγόντων αξιολογείται και επαληθεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Στις διαδικασίες συμβάσεων με αντικείμενο προμήθειες που απαιτούν εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, την παροχή υπηρεσιών ή/και την εκτέλεση έργων, η ως άνω ικανότητα αξιολογείται βάσει ιδίως της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητάς τους, της εμπειρίας τους και της αξιοπιστίας τους.

2. Ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα και την έκταση ή τη χρήση των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων της σύμβασης, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών παραγόντων μπορεί να τεκμηριωθεί βάσει ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα έγγραφα:

α) αναφορά των τίτλων σπουδών και των επαγγελματικών τίτλων του παρόχου υπηρεσιών ή του αναδόχου έργου και/ή των στελεχών της αντίστοιχης επιχείρησης, ιδιαίτερα δε εκείνων που θα έχουν την ευθύνη για την παροχή των υπηρεσιών ή προμηθειών, ή για την εκτέλεση των έργων·

β) κατάλογο:

i) των κυριότερων υπηρεσιών και προμηθειών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, με αναφορά του ποσού, της ημερομηνίας και του αποδέκτη, του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα,

ii) των έργων που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών, με αναφορά του ποσού, της ημερομηνίας και του τόπου εκτέλεσης·

γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των εργαλείων και των μηχανημάτων που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση μιας σύμβασης υπηρεσιών ή έργων·

δ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που θα ληφθούν για τη διασφάλιση της ποιότητας των προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησης·

ε) αναφορά του εμπλεκόμενου τεχνικού προσωπικού ή τεχνικών φορέων, είτε ανήκουν άμεσα στην επιχείρηση είτε όχι, ιδίως εκείνων που είναι υπεύθυνοι για τον ποιοτικό έλεγχο·

στ) όσον αφορά τις προμήθειες: δείγματα, περιγραφές και/ή αυθεντικές φωτογραφίες και/ή πιστοποιητικά ιδρυμάτων ή επίσημων υπηρεσιών επιφορτισμένων με τον ποιοτικό έλεγχο και με αναγνωρισμένη αρμοδιότητα, όπου να βεβαιώνεται η συμμόρφωση των προϊόντων με τα ισχύοντα πρότυπα ή προδιαγραφές·

ζ) δήλωση που να αναφέρει τον ετήσιο μέσον όρο του προσωπικού και τον αριθμό των στελεχών που απασχόλησε ο πάροχος υπηρεσιών ή ο ανάδοχος του έργου κατά τα τρία τελευταία έτη·

η) αναφορά του μέρους της σύμβασης που ο πάροχος των υπηρεσιών προτιμάται ενδεχομένως να αναθέσει σε τρίτους·

i) για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός παράγων κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

Όταν ο αποδέκτης των υπηρεσιών και προμηθειών που αναφέρονται στο στοιχείο β) σημείο i), του πρώτου εδαφίου ήταν αναθέτουσα αρχή, η τεκμηρίωση πρέπει να έχει τη μορφή πιστοποιητικών εκδοθέντων ή προσυπογραφέντων από την αρμόδια αρχή.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β) σημείο ii) του πρώτου εδαφίου, ο κατάλογος των σημαντικότερων έργων συνοδεύεται από πιστοποιητικά καλής εκτέλεσης, όπου διευκρινίζεται αν εκτελέστηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και ολοκληρώθηκαν κανονικά.

3. Οσάκις οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα προς παροχή είναι περίπλοκα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένο σκοπό, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα μπορεί να τεκμηριωθεί με έλεγχο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή, εξ' ονόματος της, από αρμόδιο επίσημο φορέα της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος ή ο προμηθευτής, με την επιφύλαξη της

συναίνεσης του φορέα αυτού. Ο έλεγχος αυτός αφορά την τεχνική ικανότητα του παρόχου και την παραγωγική ικανότητα του προμηθευτή, καθώς και, εφόσον είναι αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτοί διαθέτουν και τα μέτρα που λαμβάνουν για τον ποιοτικό έλεγχο.

4. Οσάκις οι αναθέτουσες αρχές ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους φορείς και βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός παράγων συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα εγγύησης της ποιότητας, παραπέμπουν στα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας τα οποία βασίζονται στις σχετικές σειρές ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους φορείς. Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας εκ μέρους των οικονομικών παραγόντων οσάκις αυτοί δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν πιστοποιητικά όπως τα προαναφερόμενα ή να τα εξασφαλίσουν μέσα στις ταχθείσες προθεσμίες.

5. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EMAS) ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία για μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς παράγοντες.

6. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως και για μια δεδομένη σύμβαση, να επικαλεσθεί τις ικανότητες άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα διαθέτει τους πόρους που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της σύμβασης, παραδείγματος χάρι παρουσιάζοντας τη δέσμευση των οντοτήτων αυτών να θέσουν τους πόρους αυτούς στη διάθεσή του.

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών παραγόντων που αναφέρεται στο άρθρο 121 παράγραφος 5 μπορεί να τεκμηριώσει τις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων οντοτήτων.

7. Σε περίπτωση συμβάσεων έργων, συμβάσεων υπηρεσιών και εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο μιας σύμβασης προμηθειών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, σε περίπτωση που η προσφορά υποβάλλεται από κοινοπραξία οικονομικών παραγόντων όπως αναφέρεται στο άρθρο 121 παράγραφος 6, από έναν από τους συμμετέχοντες στην κοινοπραξία.

8. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι οι οικονομικοί παράγοντες δεν θα εκτελέσουν τη σύμβαση

σύμφωνα με το ενδεδειγμένο πρότυπο ποιότητας όταν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των συγκεκριμένων φορέων που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 149

Τρόποι και κριτήρια ανάθεσης

(άρθρο 110 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 107 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι συμβάσεις ανατίθενται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) με μειοδοτικό διαγωνισμό, οπότε η σύμβαση κατακυρώνεται στην προσφορά που προτείνει τη χαμηλότερη τιμή, εφόσον είναι μεταξύ των κανονικών και σύμφωνων με τους όρους προσφορών·

β) στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Για να κρίνει ποια είναι η προσφορά που παρουσιάζει την καλύτερη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη της την προτεινόμενη τιμή και άλλα κριτήρια που δικαιολογούνται από το αντικείμενο της σύμβασης, όπως η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος χρήσης, η προθεσμία εκτέλεσης ή παράδοσης, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη. Η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να καθορίσει ελάχιστα επίπεδα ποιότητας. Προσφορές κάτω των εν λόγω επιπέδων ποιότητας απορρίπτονται.

3. Η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τη σχετική στάθμιση που αποδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που εφαρμόζει για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, και τούτο είτε στην προκήρυξη είτε στη συγγραφή υποχρεώσεων είτε στο περιγραφικό έγγραφο. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας ψαλίδας με κατάλληλο εύρος.

Η σχετική στάθμιση του κριτηρίου της τιμής σε σύγκριση με τα λοιπά κριτήρια δεν πρέπει να οδηγεί σε εξουδετέρωση του κριτηρίου της τιμής κατά την επιλογή του αναδόχου της σύμβασης, με την επιφύλαξη των πινάκων τιμών (τιμολογίων) που καταρτίζονται από το εκάστοτε θεσμικό όργανο για την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, όπως εκείνων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες-αξιολογητές.

Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η στάθμιση των κριτηρίων δεν είναι τεχνικά εφικτή, ιδίως λόγω του αντικειμένου της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει μόνο τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων κατά την εφαρμογή τους.

Άρθρο 150

Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός

(άρθρο 110 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές ή/και νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1.

Για τον σκοπό του πρώτου εδαφίου, οι αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν επαναληπτική ηλεκτρονική διαδικασία (ηλεκτρονικό πλειστηριασμό), που διενεργείται μετά από μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, ώστε να είναι δυνατή η ταξινόμησή τους με τη χρήση αυτόματων μεθόδων αξιολόγησης.

2. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 135 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια.

Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διεξαγωγή διαγωνισμού μεταξύ των μερών σύμβασης-πλασίου που αναφέρεται στο άρθρο 122 παράγραφος 3 στοιχείο β), καθώς και διαγωνισμού στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών που αναφέρεται στο άρθρο 131.

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά είτε μόνο τις τιμές, όταν η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο τη χαμηλότερη προσφορά, είτε τις τιμές ή/και την αξία των επιμέρους στοιχείων των προσφορών τα οποία αναφέρονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, όταν η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

3. Οι αναθέτουσες αρχές που αποφασίζουν να προσφύγουν σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό το αναφέρουν στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Στη συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

- α) τα στοιχεία των οποίων η αξία θα αποτελέσει το αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, ενόσω τα στοιχεία αυτά μπορούν να προσδιορισθούν ποσοτικά είτε με αριθμούς είτε με ποσοστά·
- β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τα προβλεπόμενα στη συγγραφή υποχρεώσεων σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης·
- γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων στη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που, ενδεχομένως, τίθενται στη διάθεσή τους·
- δ) τις δέουσες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού·
- ε) τους όρους υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις που, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών·
- στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

4. Πριν αρχίσει ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, οι αναθέτουσες αρχές πραγματοποιούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης και τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα, με ηλεκτρονικά μέσα, να υποβάλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει κάθε ενδεδειγμένο πληροφοριακό στοιχείο για τη σύνδεση κάθε προσφέροντος με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διάφορες διαδοχικές φάσεις. Η ηλεκτρονική δημοπρασία δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

5. Οσάκις η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του εκάστοτε προσφέροντος, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 149 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο.

Στην πρόσκληση αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά την ηλεκτρονική δημοπρασία για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές ή/και τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο τύπος αυτός ενσωματώνει τη στάθμιση όλων των κριτηρίων που καθορίζονται για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αυτή η στάθμιση αναφέρεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τούτο, οι ενδεχόμενες κλίμακες πρέπει να ανάγονται εκ των προτέρων σε μια συγκεκριμένη τιμή.

Στην περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, πρέπει να προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε τύπο εναλλακτικής προσφοράς.

6. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που τους επιτρέπουν να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την κατάταξή τους. Ακόμη, μπορούν να τους γνωστοποιούν και άλλα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με άλλες προσφερόμενες τιμές ή ποσά, υπό τον όρο ότι τούτο προβλέπεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν επίσης, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων της ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

7. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) αναφέρουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα λήξης·
- β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις·
- γ) όταν έχουν πραγματοποιηθεί όλα τα στάδια του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου, οι αναθέτουσες αρχές επισημαίνουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά τη λήψη της τελευταίας προσφοράς πριν κλείσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές έχουν αποφασίσει να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

8. Αφού περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 149 και σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό κατά τρόπο καταχρηστικό ή συνεπαγόμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ή την τροποποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό καθορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και ορίζεται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Άρθρο 151

Υπερβολικά χαμηλές προσφορές

(άρθρο 110 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Εάν, για συγκεκριμένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή, πριν απορρίψει για αυτόν και μόνο τον λόγο τις εν λόγω προσφορές, ζητεί εγγράφως τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες σχετικά με τα στοιχεία της προσφοράς και επαληθεύει, μετά την ακρόαση των μερών, τα στοιχεία αυτά, λαμβάνοντας υπόψη τις δοθείσες εξηγήσεις. Οι εν λόγω διευκρινίσεις μπορούν να αναφέρονται ιδίως στην τήρηση των διατάξεων σχετικά με την προστασία και τους όρους εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου θα εκτελεσθεί η σύμβαση.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ιδίως, να λαμβάνει υπόψη τις εξηγήσεις που αφορούν:

- α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διαδικασίας, της παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών ή της κατασκευαστικής μεθόδου·
- β) τις εφαρμόζομενες τεχνικές λύσεις και τους κατ' εξαίρεση ευνοϊκούς όρους που ισχύουν για τον προσφέροντα·
- γ) την πρωτοτυπία της προσφοράς.

2. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώσει ότι μια υπερβολικά χαμηλή προσφορά προκύπτει από τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, μπορεί να απορρίψει γι' αυτόν και μόνο τον λόγο την προσφορά αυτή μόνο εάν ο υποψήφιος δεν μπορέσει να αποδείξει εντός εύλογης προθεσμίας καθοριζόμενης από την αναθέτουσα αρχή ότι

αυτή η ενίσχυση έχει χορηγηθεί οριστικά και σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στις κανονιστικές ρυθμίσεις της Ένωσης που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις.

Άρθρο 152

Προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής

(άρθρο 111 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν σε ημερολογιακές ημέρες πάγιες και απαρέγκλιτες προθεσμίες παραλαβής προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής. Οι προθεσμίες είναι επαρκείς ώστε οι ενδιαφερόμενοι να διαθέτουν εύλογο και κατάλληλο χρονικό διάστημα για να συντάξουν και να καταθέσουν τις προσφορές τους, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της πολυπλοκότητας του αντικειμένου της σύμβασης ή της ανάγκης επιτόπιας επίσκεψης ή επιτόπιας εξέτασης των εγγράφων που προσαρτώνται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

2. Στις ανοικτές διαδικασίες που αφορούν συμβάσεις με ύψος ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε 52 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης προς δημοσίευση.

3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις περιπτώσεις εφαρμογής της διαδικασίας με ανταγωνιστικό διάλογο κατά το άρθρο 132 και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης για συμβάσεις με ύψος που υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 170 παράγραφος 1, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 37 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης προς δημοσίευση.

Στις κλειστές διαδικασίες που αφορούν συμβάσεις με ύψος ίσο ή ανώτερο των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε 40 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

Ωστόσο, στις διαδικασίες μετά από πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που αναφέρονται στο άρθρο 136 παράγραφος 1, η προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών είναι:

- α) τουλάχιστον 21 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς για την παραλαβή προσφορών στην περίπτωση της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 136 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 3 στοιχείο β) σημείο i)·
- β) τουλάχιστον δέκα ημέρες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής και τουλάχιστον 21 ημέρες για την παραλαβή προσφορών στην περίπτωση της διαδικασίας δύο σταδίων που αναφέρεται στο άρθρο 136 παράγραφος 3 στοιχείο β) σημείο ii)·

4. Στις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 2, οι αναθέτουσες αρχές έχουν αποστείλει προς δημοσίευση προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης, ή έχουν δημοσιεύσει οι ίδιες ανακοίνωση προκαταρκτικής ενημέρωσης σχετικά με τα χαρακτηριστικά του αγοραστή («προφίλ αγοραστή») για συμβάσεις αξίας μεγαλύτερης των ορίων που ορίζει το άρθρο 170 παράγραφος 1, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μπορεί εν γένει να περιορίζεται σε τριάντα έξι ημέρες, σε καμία όμως περίπτωση κάτω των 22 ημερών, από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού προς δημοσίευση ή της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

Η συντόμευση της προθεσμίας που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο είναι δυνατή μόνο εφόσον η ανακοίνωση προκαταρκτικής ενημέρωσης πληροί του ακόλουθους όρους:

- α) περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα στην προκήρυξη πληροφοριακά στοιχεία, ενόσω τα στοιχεία αυτά είναι διαθέσιμα κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης αυτής·
- β) έχουν αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ελάχιστου διαστήματος 52 ημερών και μέγιστου διαστήματος 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού.

5. Οι προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών μπορούν να συντηθούν κατά πέντε ημέρες εάν, αμέσως μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης ή της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, όλα τα έγγραφα της πρόσκλησης υποβολής προσφορών διατίθενται απευθείας και ελεύθερα μέσω ηλεκτρονικών μέσων.

Άρθρο 153

Προθεσμίες πρόσβασης στα έγγραφα διαγωνισμού

(άρθρο 111 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, η συγγραφή υποχρεώσεων ή τα περιγραφικά έγγραφα στη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 132, και τα συμπληρωματικά έγγραφα αποστέλλονται σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που έχουν ζητήσει κάποια συγγραφή υποχρεώσεων ή έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστικό διάλογο ή για να υποβάλουν προσφορά, και τούτο εντός των πέντε ημερολογιακών ημερών που έπονται της παραλαβής της σχετικής αίτησης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4. Οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι υποχρεωμένες να απαντήσουν στις αιτήσεις αποστολής που υποβάλλονται σε λιγότερο από πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τις συγγραφές υποχρεώσεων, τα περιγραφικά έγγραφα ή τα συμπληρωματικά έγγραφα του διαγωνισμού γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους οικονομικούς παράγοντες που έχουν ζητήσει κάποια συγγραφή υποχρεώσεων ή έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστικό διάλογο ή να υποβάλουν προσφορά, και τούτο το ταχύτερο δυνατό και το αργότερο έξι ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών, ή για τις αιτήσεις πληροφοριών που έχουν ληφθεί σε λιγότερο από οκτώ ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών, το ταχύτερο δυνατόν μετά την παραλαβή της αίτησης. Οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι υποχρεωμένες να απαντήσουν στις αιτήσεις συμπληρωματικών πληροφοριών που υποβάλλονται σε λιγότερο από πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

3. Οσάκις, για οποιονδήποτε λόγο, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή πληροφορίες δεν μπορούν να δοθούν εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου ή οσάκις οι προσφορές δεν μπορούν να συνταχθούν παρά μόνο έπειτα από επίτοπια επίσκεψη ή επίτοπια εξέταση των εγγράφων που προσαρτώνται στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών που

καθορίζονται στο άρθρο 152 παρατείνονται, έτσι ώστε όλοι οι οικονομικοί παράγοντες να μπορούν να λαμβάνουν γνώση όλων των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για τη σύνταξη των προσφορών. Η παράταση αυτή αποτελεί το αντικείμενο κατάλληλης δημοσίευσης, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στα άρθρα 123 έως 126.

4. Στην ανοικτή διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των δυναμικών συστημάτων αγορών που αναφέρονται στο άρθρο 131, εφόσον υπάρχει ελεύθερη και πλήρης απευθείας πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στο σύνολο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών και σε οποιαδήποτε συμπληρωματικά έγγραφα, δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου. Η προκήρυξη διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 123 παράγραφος 3 αναφέρει τότε τη διεύθυνση του Διαδικτύου στην οποία μπορούν να εξετασθούν τα έγγραφα αυτά.

Άρθρο 154

Προθεσμίες σε επείγουσες περιπτώσεις

(άρθρο 111 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στις περιπτώσεις των οποίων ο επείγων χαρακτήρας, δεόντως αιτιολογημένος, καθιστά ανεφάρμοστες τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 152 παράγραφος 3, για τις κλειστές διαδικασίες καθώς και για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καθορίσουν, σε ημερολογιακές ημέρες, τις ακόλουθες προθεσμίες:

α) για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού στην Υπηρεσία Εκδόσεων προς δημοσίευση, ή των 10 ημερών εάν η αποστολή αυτή γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα·

β) για την παραλαβή των προσφορών, προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής των προσφορών.

2. Στις κλειστές διαδικασίες και στις επισπευσμένες διαδικασίες με διαπραγμάτευση και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ζητηθεί εγκαίρως, οι συμπληρωματικές πληροφορίες για τις συγγραφές υποχρεώσεων γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους υποψηφίους και προσφέροντες, το αργότερο τέσσερις ημερολογιακές ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την παραλαβή των προσφορών.

Άρθρο 155

Λεπτομέρειες υποβολής

(άρθρο 111 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι τρόποι υποβολής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, η οποία μπορεί να επιλέξει έναν αποκλειστικό για την περίπτωση τρόπο υποβολής. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να υποβάλλονται με επιστολή ή με ηλεκτρονικά μέσα. Εξάλλου, οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία (φαξ).

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας είναι γενικώς προστά και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών παραγόντων στη διαδικασία ανάθεσης.

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζουν την εκπλήρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) κάθε υποβαλλόμενο έγγραφο περιέχει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την αξιολόγησή του·
- β) διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων·
- γ) διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής και η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει γνώση των εν λόγω προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής μόνο μετά την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας υποβολής τους·
- δ) εξασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Εάν είναι αναγκαίο για λόγους νομικής απόδειξης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν την επιβεβαίωση, με επιστολή ή με ηλεκτρονικό μέσο, των αιτήσεων συμμετοχής που διαβιβάζονται με φαξ, και τούτο το ταχύτερο δυνατόν, και εν πάση περιπτώσει πριν από την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 152.

2. Οσάκις η αναθέτουσα αρχή επιτρέπει τη διαβίβαση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής με ηλεκτρονικά μέσα, οι χρησιμοποιούμενοι μηχανισμοί και τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι ευχερώς προσίτα στο κοινό, είναι συμβατά με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται ευρέως, και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών παραγόντων στη διαδικασία ανάθεσης.

3. Με εξαίρεση τις συμβάσεις αξίας μικρότερης του ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, οι μηχανισμοί παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής εξασφαλίζουν, μέσω τεχνικών μέσων και κατάλληλων διαδικασιών, ότι:

- α) η ταυτότητα του οικονομικού φορέα μπορεί να πιστοποιηθεί με βεβαιότητα·
- β) μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής·
- γ) μπορεί να εξασφαλισθεί ευλόγως ότι κανείς δεν θα έχει πρόσβαση πριν από τις καθορισμένες ημερομηνίες στις πληροφορίες που διαβιβάζονται δυνάμει των ως άνω απαιτήσεων·
- δ) σε περίπτωση παραβίασης της εν λόγω απαγόρευσης πρόσβασης, μπορεί να διασφαλισθεί ευλόγως ότι η παραβίαση είναι σαφώς ανιχνεύσιμη·
- ε) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των υποβαλλόμενων πληροφοριών·

στ) η πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των υποβληθέντων στοιχείων, κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης, είναι δυνατή μόνον με ταυτόχρονες ενέργειες των εξουσιοδοτημένων προσώπων·

ζ) η πρόσβαση στις διαβιβαζόμενες πληροφορίες μέσω ταυτόχρονων ενεργειών των εξουσιοδοτημένων προσώπων είναι δυνατή μόνον μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία·

η) στις πληροφορίες που παρελήφθησαν και αποσφραγίσθηκαν κατ' εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων έχουν πρόσβαση μόνον τα πρόσωπα τα εξουσιοδοτημένα να λάβουν γνώση.

4. Οσάκις η αναθέτουσα αρχή επιτρέπει τη διαβίβαση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής με ηλεκτρονικά μέσα, τα ηλεκτρονικά έγγραφα που υποβάλλονται με αυτού του είδους συστήματα θεωρούνται πρωτότυπα και υπογεγραμμένα από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα.

5. Σε περίπτωση υποβολής με επιστολή, οι προσφέροντες ή υποψήφιοι δύνανται να επιλέξουν να υποβάλουν προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής:

α) ταχυδρομικώς ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς, οπότε τα έγγραφα πρόσκλησης υποβολής προσφορών διευκρινίζουν ότι ισχύει η ημερομηνία αποστολής και ότι ως αποδεικτικό στοιχείο λαμβάνεται η ταχυδρομική σφραγίδα ή η ημερομηνία της απόδειξης κατάθεσης·

β) με ιδιόχειρη παράδοση στις υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου από τον προσφέροντα ή τον υποψήφιο αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου του· στις περιπτώσεις αυτές, τα έγγραφα πρόσκλησης υποβολής προσφορών διευκρινίζουν, πέρα από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 138 παράγραφος 2 στοιχείο α), την υπηρεσία στην οποία πρέπει να κατατεθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής έναντι απόδειξης παραλαβής με ημερομηνία και υπογραφή.

6. Για να διαφυλάσσεται το απόρρητο και για να αποφεύγονται τυχόν δυσχέρειες κατά την αποστολή των προσφορών με επιστολή, στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών περιλαμβάνεται και η ακόλουθη επισήμανση:

Οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται σε σφραγισμένο φάκελο ο οποίος τοποθετείται μέσα σε δεύτερο σφραγισμένο φάκελο. Ο εσωτερικός φάκελος φέρει, πέρα από τα στοιχεία του αποδέκτη, όπως αυτά αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, την ένδειξη Πρόσκληση υποβολής προσφορών — Να μην ανοιγεί από την υπηρεσία αλληλογραφίας. Σε περίπτωση χρήσης αυτοκόλλητων φακέλων, αυτοί πρέπει να σφραγίζονται με κολλητική ταινία η οποία φέρει εγκάρσια την υπογραφή του αποστολέα.

Άρθρο 156

Εγγυήσεις προσφοράς

(άρθρο 111 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει εγγύηση προσφοράς κυμαινόμενη μεταξύ 1 και 2 % του συνολικού ύψους της σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 163.

Η ως άνω εγγύηση ελευθερώνεται κατά την κατακύρωση της σύμβασης. Καταπίπτει δε εφόσον δεν υποβληθεί προσφορά έως την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται προς τούτο, ή σε περίπτωση απόσυρσης προσφοράς που έχει ήδη υποβληθεί.

Άρθρο 157

Αποσφράγιση των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής (άρθρο 111 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που τήρησαν τις διατάξεις του άρθρου 155 αποσφραγίζονται.

2. Για τις συμβάσεις το ύψος των οποίων υπερβαίνει το κατώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1, ο αρμόδιος διατάκτης διορίζει επιτροπή αποσφράγισης των προσφορών.

Η εν λόγω επιτροπή συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες του εμπλεκόμενου θεσμικού οργάνου χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, και από τα οποία τουλάχιστον το ένα δεν εξαρτάται από τον αρμόδιο διατάκτη. Για να προλαμβάνονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 57 του δημοσιονομικού κανονισμού. Στις αντιπροσωπείες ή στις τοπικές διοικητικές μονάδες, που αναφέρονται στο άρθρο 72 του παρόντος κανονισμού ή είναι αυτοτελείς σε κράτος μέλος, και ελλείψει διακριτών οργανικών οντοτήτων, η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση δεν ισχύει.

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αποσφράγισης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη του θεσμικού οργάνου που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η σύνθεση της επιτροπής αποσφράγισης αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον διοργανικό χαρακτήρα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

3. Σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής των προσφορών, ένα ή περισσότερα από τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης μονογραφούν τα έγγραφα που αποδεικνύουν την ημερομηνία και την ώρα αποστολής κάθε προσφοράς.

Επιπλέον μονογραφούν:

- α) είτε κάθε σελίδα κάθε προσφοράς·
- β) είτε το εξώφυλλο και τις σελίδες της οικονομικής προσφοράς για κάθε προσφορά, τη δε ακεραιότητα της πρωτότυπης προσφοράς εγγυάται κάθε κατάλληλη τεχνική εφαρμοζόμενη από υπηρεσία ανεξάρτητη της υπηρεσίας του διατάκτη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2.

Σε περίπτωση ανάθεσης με μειοδοτικό διαγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 149 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι τιμές που αναφέρονται στις προσφορές και πληρούν τις απαιτήσεις δημοσιοποιούνται.

Τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης υπογράφουν το πρακτικό αποσφράγισης των παραληφθεισών προσφορών, το οποίο προσδιορίζει τις προσφορές που είναι σύμφωνες καθώς και εκείνες που δεν είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του άρθρου 155, και το οποίο αιτιολογεί την απόρριψη των μη σύμφωνων προσφορών με αναφορά στις λεπτομέρειες υποβολής που προβλέπονται στο άρθρο 155. Το εν λόγω πρακτικό μπορεί να υπογραφεί σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.

Άρθρο 158

Επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής

(άρθρο 111 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που έχουν κριθεί σύμφωνες με τις διατάξεις του άρθρου 155 αξιολογούνται και κατατάσσονται από επιτροπή αξιολόγησης, η οποία συγκροτείται, για καθεμία από τις δύο φάσεις, βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων αποκλεισμού και επιλογής και των κριτηρίων ανάθεσης, αντίστοιχα.

Η εν λόγω επιτροπή διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη και έχει ως αποστολή τη διατύπωση συμβουλευτικής γνώμης σχετικά με τις συμβάσεις ύψους μεγαλύτερου του κατώτατου ορίου που προβλέπεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1.

Ωστόσο, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποφασίσει ότι η επιτροπή αξιολόγησης πρέπει να αξιολογήσει και να κατατάξει τις προσφορές με βάση αποκλειστικά και μόνο τα κριτήρια ανάθεσης, καθώς και ότι τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής θα αξιολογηθούν με άλλα ενδεδειγμένα μέσα που εγγυώνται την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.

2. Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, και από τα οποία τουλάχιστον το ένα δεν εξαρτάται από τον αρμόδιο διατάκτη. Ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε τα πρόσωπα αυτά να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Στις αντιπροσωπείες και στις τοπικές διοικητικές μονάδες που προβλέπονται στο άρθρο 72, ή είναι αυτοτελείς σε κράτος μέλος, και ελλείψει διακριτών οντοτήτων, η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση δεν ισχύει.

Η σύνθεση της επιτροπής αυτής μπορεί να είναι όμοια με τη σύνθεση της επιτροπής αποσφράγισης των προσφορών.

Στην επιτροπή αυτή μπορούν να συμμετέχουν και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, μετά από σχετική απόφαση του αρμόδιου διατάκτη. Ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε οι εμπειρογνώμονες αυτοί να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η επιτροπή αξιολόγησης διορίζεται από τον αρμόδιο διατάκτη του θεσμικού οργάνου που είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η σύνθεση της επιτροπής αξιολόγησης αντικατοπτρίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον διοργανικό χαρακτήρα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

3. Οι αιτήσεις συμμετοχής και οι προσφορές που δεν περιέχουν όλα τα ουσιώδη στοιχεία που απαιτούνται στα έγγραφα του διαγωνισμού απορρίπτονται.

Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης ή η αναθέτουσα αρχή μπορούν να καλέσουν τον υποψήφιο ή τον προσφέροντα να συμπληρώσει ή να εξηγήσει τα υποβληθέντα δικαιολογητικά που έχουν σχέση με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, και τούτο εντός προθεσμίας που καθορίζουν οι ίδιες.

Κρίνονται παραδεκτές οι προσφορές των προσφερόντων που δεν έχουν αποκλεισθεί και που πληρούν τα κριτήρια επιλογής.

4. Σε περίπτωση υπερβολικά χαμηλών προσφορών όπως αναφέρεται στο άρθρο 151, η επιτροπή αξιολόγησης ζητεί τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς.

Άρθρο 159

Αποτέλεσμα της αξιολόγησης

(άρθρο 112 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Συντάσσεται και χρονολογείται πρακτικό αξιολόγησης και κατάταξης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών που έχουν κριθεί σύμφωνες με τις απαιτήσεις.

Το πρακτικό υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης. Το εν λόγω πρακτικό μπορεί να υπογραφεί σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.

Εάν η επιτροπή αξιολόγησης δεν έχει επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα της επαλήθευσης των προσφορών με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, το πρακτικό αξιολόγησης υπογράφεται και από τα πρόσωπα που έχουν επιφορτισθεί με την αρμοδιότητα αυτή από τον αρμόδιο διατάκτη. Το πρακτικό αυτό φυλάσσεται για να χρησιμοποιείται στο μέλλον ως έγγραφο αναφοράς.

2. Το πρακτικό που αναφέρεται στη παράγραφο 1 περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) την ονομασία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και το ύψος της σύμβασης, της σύμβασης-πλαisiού ή του δυναμικού συστήματος αγορών·
- β) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους·
- γ) το όνομα/επωνυμία των υποψηφίων ή προσφερόντων που προκρίθηκαν για εξέταση και την αιτιολόγηση της πρόκρισής τους·

δ) τους λόγους της απόρριψης των προσφορών που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές·

ε) το όνομα/επωνυμία των προκριθέντων υποψηφίων ή του προτεινόμενου αναδόχου και την αιτιολόγηση της εν λόγω επιλογής, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους.

3. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή εκδίδει την απόφασή της, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) την ονομασία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και το ύψος της σύμβασης, ή το αντικείμενο και τη μέγιστη αξία της σύμβασης-πλαisiού ή του δυναμικού συστήματος αγορών·
- β) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους·
- γ) το όνομα/επωνυμία των υποψηφίων ή προσφερόντων που προκρίθηκαν για εξέταση και την αιτιολόγηση της πρόκρισής τους·
- δ) τους λόγους της απόρριψης των προσφορών που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές·
- ε) το όνομα/επωνυμία των επιλεγέντων υποψηφίων ή του επιλεγέντος αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής τους βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαisiού που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους·
- στ) στην περίπτωση των διαδικασιών με διαπραγμάτευση και ανταγωνιστικού διαλόγου, τις περιστάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 132, 134, 135, 266, 268, 270 και 271 και οι οποίες δικαιολογούν τη χρήση τους·
- ζ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή εγκατέλειψε την ανάθεση της σύμβασης.

Στην περίπτωση διαδικασίας σύναψης σύμβασης που προκηρύσσεται σε διοργανική βάση, η απόφαση στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο λαμβάνεται από την αναθέτουσα αρχή που είναι αρμόδια για τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

Άρθρο 160

Επαφές μεταξύ αναθετουσών αρχών και προσφερόντων

(άρθρο 112 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, επιτρέπονται κατ' εξαίρεση οι επαφές μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των προσφερόντων υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3.

2. Πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, για τα συμπληρωματικά έγγραφα και πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 153 η αναθέτουσα αρχή μπορεί:

α) με πρωτοβουλία των προσφερόντων, να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες με αποκλειστικό σκοπό την αποσαφήνιση της φύσης της σύμβασης· οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιούνται ταυτόχρονα σε όλους τους προσφέροντες που έχουν ζητήσει τη συγγραφή υποχρεώσεων·

β) με δική της πρωτοβουλία, και εφόσον διαπιστώσει σφάλμα, ανακρίβεια, παράλειψη ή οποιαδήποτε άλλη ουσιώδη ανεπάρκεια στο κείμενο της προκήρυξης του διαγωνισμού, της πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή της συγγραφής υποχρεώσεων, να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους ταυτόχρονα και με όρους απολύτως ταυτόσημους με εκείνους της προκήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

3. Εάν, μετά την αποσφράγιση των προσφορών, χρειαστούν διευκρινίσεις σε σχέση με κάποια προσφορά ή πρέπει να διορθωθούν προφανή ουσιώδη σφάλματα στο κείμενο της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να έρθει σε επαφή με τον προσφέροντα, χωρίς, ωστόσο, η επαφή αυτή να μπορεί να οδηγήσει σε τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς.

4. Σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν τέτοιες επαφές, καθώς και στις δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που δεν πραγματοποιηθούν όπως αναφέρεται στο άρθρο 96 του δημοσιονομικού κανονισμού, καταγράφεται σχετική μνεία στον φάκελο του διαγωνισμού.

Άρθρο 161

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

(άρθρα 113, 114 και 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν το ταχύτερο δυνατόν στους υποψηφίους και στους προσφέροντες τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης ή της σύμβασης-πλαίσου, ή με την αποδοχή σε δυναμικό σύστημα αγορών, καθώς και τους λόγους για τους οποίους ενδεχομένως αποφάσισαν να μην αναθέσουν τη σύμβαση ή τη σύμβαση-πλαίσιο, ή να μη συστήσουν το δυναμικό σύστημα αγορών που αποτέλεσε το αντικείμενο διαγωνισμού, ή να αρχίσουν εκ νέου τη διαδικασία.

2. Η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί, εντός το πολύ δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή σχετικής γραπτής αίτησης, τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 113 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Στην περίπτωση των συμβάσεων που ανατίθενται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό, αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των κατώτατων ορίων του άρθρου 170 παράγραφος 1 μη εξαιρούμενες του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK, η αναθέτουσα αρχή γνωστοποιεί σε όλους τους απορριφθέντες υποψηφίους και προσφέροντες, ταυτόχρονα και ατομικά, με ηλεκτρονικά μέσα ότι η αίτησή τους ή η προσφορά τους δεν έγιναν αποδεκτές σε ένα από τα ακόλουθα στάδια:

α) σύντομα μετά τις αποφάσεις που ελήφθησαν με βάση τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, και πριν εκδοθεί η απόφαση ανάθεσης, όταν πρόκειται για διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που οργανώνονται σε δύο χωριστά στάδια·

β) όσον αφορά τις αποφάσεις ανάθεσης και τις αποφάσεις απόρριψης προσφορών, το ταχύτερο δυνατόν μετά την απόφαση ανάθεσης, και το αργότερο εντός της επόμενης εβδομάδας.

Σε καθεμιά περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε η προσφορά ή η αίτηση, μαζί με τα διαθέσιμα μέσα προσφυγής κατά των σχετικών αποφάσεων.

Οι απορριφθέντες υποψήφιοι ή προσφέροντες μπορούν να ζητήσουν επιπλέον πληροφορίες για τους λόγους της απόρριψής τους, υποβάλλοντας γραπτώς σχετικό αίτημα με επιστολή, φαξ ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, και όλοι οι προκρίντες προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν απορρίφθηκαν μπορούν να λάβουν πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, όπως και το όνομα/επωνυμία του αναδόχου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 113 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι αναθέτουσες αρχές απαντούν εντός το πολύ δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής αίτησης.

Άρθρο 162

Υπογραφή της σύμβασης

(άρθρα 113 και 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η εκτέλεση της σύμβασης δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την υπογραφή της.

Τμήμα 4

Εγγυήσεις και διορθωτικά μέτρα

Άρθρο 163

Εγγυήσεις

(άρθρο 115 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οσάκις απαιτείται από τους αναδόχους η εκ των προτέρων κατάθεση εγγύησης, αυτή πρέπει να καλύπτει ποσό και περίοδο επαρκή για να είναι δυνατή η ενεργοποίησή της.

2. Η εγγύηση παρέχεται από τραπεζικό ή εξουσιοδοτημένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Η εγγύηση μπορεί να αντικατασταθεί με από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου προσώπου, μετά από έγκριση της αναθέτουσας αρχής.

Το ποσό της εγγύησης αναγράφεται σε ευρώ.

Σκοπός της εγγύησης είναι να καταστήσει την τράπεζα, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή το τρίτο πρόσωπο ανέκκλητους και αλληλέγγυους εγγυητές ή εγγυητές σε πρώτη ζήτηση, της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αναδόχου.

Άρθρο 164

Εγγύηση καλής εκτέλεσης**(άρθρο 115 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Για να εξασφαλισθεί η πλήρης παροχή των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών και όταν δεν είναι δυνατή η οριστική παραλαβή σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης κατά την τελική πληρωμή, ο διατάκτης μπορεί να ζητήσει εγγύηση καλής εκτέλεσης κατά περίπτωση και βάσει προκαταρκτικής ανάλυσης των κινδύνων.

2. Είναι δυνατόν να συσταθεί σταδιακά, με παρακράτηση επί των πραγματοποιούμενων πληρωμών, εγγύηση ίση με το 10 % του συνολικού ποσού της σύμβασης.

Η ως άνω εγγύηση είναι δυνατόν να αντικαθίσταται από παρακράτηση επί της τελικής πληρωμής, με σκοπό τη σύσταση εγγύησης έως την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών, των προμηθειών ή των έργων. Το ποσό καθορίζεται από τον διατάκτη και είναι ανάλογο των κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, του αντικειμένου της και, αφετέρου, των συνήθων εμπορικών όρων που ισχύουν στον τομέα.

Οι προϋποθέσεις για εγγύηση αυτού του είδους ανακοινώνονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.

3. Μετά την οριστική παραλαβή των έργων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, οι εγγυήσεις ελευθερώνονται υπό τους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση.

Άρθρο 165

Εγγύηση προχρηματοδότησης**(άρθρο 115 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Εφόσον διαπιστώσει την ανάγκη προχρηματοδότησης, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε εκτίμηση των κινδύνων που συνδέονται με τις πληρωμές προχρηματοδότησης πριν ξεκινήσει τη διαδικασία ανάθεσης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) το εκτιμώμενο ύψος της σύμβασης·
- β) το αντικείμενό της·
- γ) τη διάρκεια και τον ρυθμό της·
- δ) τη διάρθρωση της αγοράς.

2. Εγγύηση απαιτείται για την καταβολή προχρηματοδότησης στην περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 146 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο, ή όταν ο διατάκτης το αποφασίζει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Δεν απαιτείται εγγύηση για συμβάσεις χαμηλού ποσού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 137 παράγραφος 1.

Η εγγύηση ελευθερώνεται όταν και εφόσον η προχρηματοδότηση αφαιρείται από τις ενδιάμεσες πληρωμές ή τις πληρωμές υπολοίπου προς τον ανάδοχο σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Άρθρο 166

Αναστολή εκτέλεσης σε περίπτωση σφαλμάτων ή παρατυπιών**(άρθρο 116 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η αναστολή της εκτέλεσης σύμβασης κατά το άρθρο 116 του δημοσιονομικού κανονισμού σκοπό έχει την επαλήθευση της ύπαρξης των εικαζόμενων ουσιωδών σφαλμάτων, παρατυπιών ή απατών. Εάν δεν επιβεβαιωθούν οι εικασίες, η εκτέλεση της σύμβασης συνεχίζεται το ταχύτερο δυνατό.

2. Συνιστά ουσιώδη παρατυπία ή ουσιώδες σφάλμα κάθε παραβίαση συμβατικής ή κανονιστικής διάταξης που απορρέει από πράξη ή παράλειψη η οποία έχει, ή θα μπορούσε να έχει, ως αποτέλεσμα ζημία του προϋπολογισμού της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διατάξεις εφαρμοζόμενες στις συμβάσεις που συνάπτονται από τα όργανα της Ένωσης για ίδιο λογαριασμό

Άρθρο 167

Προσδιορισμός του προσηκόντος επιπέδου για τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων**(άρθρα 117 και 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Εναπόκειται σε κάθε κύριο ή δευτερεύοντα διατάκτη σε καθένα από τα θεσμικά όργανα να εκτιμά αν τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού έχουν καλυφθεί.

Άρθρο 168

Αυτοτελείς συμβάσεις και συμβάσεις με τμήματα**(άρθρα 104 και 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Το εκτιμώμενο ύψος μιας σύμβασης δεν μπορεί να προκύπτει από πρόθεση μη υπαγωγής της σύμβασης στις υποχρεώσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Καμία σύμβαση δεν μπορεί να υποδιαιρείται σε τμήματα με την ίδια ως άνω πρόθεση.

Όπου είναι ενδεδειγμένο, τεχνικά εφικτό και οικονομικά συμφέρον, η ανάθεση συμβάσεων ποσού ίσου ή μεγαλύτερου των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, γίνεται ταυτόχρονα και με τη μορφή αυτοτελών μερών.

2. Όταν το αντικείμενο μιας σύμβασης προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων υποδιαιρείται σε περισσότερα του ενός τμήματα, καθένα από τα οποία αποτελεί το αντικείμενο χωριστής σύμβασης, λαμβάνεται υπόψη η συνολική αξία όλων των τμημάτων κατά τον συνολικό προσδιορισμό του εφαρμοστέου κατώτατου ορίου.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση ή μεγαλύτερη των κατώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, οι διατάξεις του άρθρου 97 παράγραφος 1, και του άρθρου 104 παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται για καθένα από τα μέρη.

3. Όταν η ανάθεση μιας σύμβασης πρόκειται να γίνει σε χωριστά τμήματα, οι προσφορές αξιολογούνται χωριστά για κάθε τμήμα. Εάν στον ίδιο προσφέροντα ανατεθούν περισσότερα του ενός τμήματα, είναι δυνατόν να υπογραφεί μία ενιαία σύμβαση για τα εν λόγω τμήματα.

Άρθρο 169

Λεπτομέρειες αξιολόγησης του ύψους ορισμένων συμβάσεων (άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κατά τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ύψους μιας σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή συμπεριλαμβάνει τις συνολικές εκτιμώμενες απολαβές του αναδόχου.

Όταν μια σύμβαση προβλέπει δικαιώματα προαίρεσης ή την πιθανότητα ανανέωσής της, ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται το μέγιστο ποσό που επιτρέπεται, συμπεριλαμβανόμενης της άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και της ανανέωσης.

Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται κατά την αποστολή της προκήρυξης διαγωνισμού προς δημοσίευση ή, όταν δεν προβλέπεται δημοσίευση, κατά τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης.

2. Για τις συμβάσεις-πλαίσια και τα δυναμικά συστήματα αγορών λαμβάνεται υπόψη το μέγιστο ποσό όλων των συμβάσεων που προβλέπεται να ανατεθούν κατά τη συνολική διάρκεια ισχύος της σύμβασης-πλαisiού ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

3. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, συνυπολογίζονται:

- α) για τις ασφαλίσεις, τα καταβλητέα ασφάλιστρα και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·
- β) για τις τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης·
- γ) για τις συμβάσεις που συνεπάγονται μελέτη, οι αμοιβές, οι προμήθειες και οι άλλες μορφές ανταπόδοσης.

4. Για συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολικό ύψος ή για συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο χρηματοδοτική μίσθωση, απλή μίσθωση ή μίσθωση-πώληση, ως βάση για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ύψους τους λαμβάνεται:

- α) για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου:
 - i) διάρκειας ίσης ή κατώτερης των σαράντα οκτώ μηνών για τις συμβάσεις υπηρεσιών, ή ίσης ή κατώτερης των δώδεκα μηνών

για τις συμβάσεις προμηθειών: το συνολικό ποσό της σύμβασης για όλη τη διάρκειά της·

- ii) διάρκειας ανώτερης των δώδεκα μηνών για τις συμβάσεις προμηθειών: το συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανόμενης της προεκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας·
- β) για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου ή, για τις συμβάσεις υπηρεσιών, διάρκειας ανώτερης των σαράντα οκτώ μηνών, το μηνιαίο ποσό επί σαράντα οκτώ.

5. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών ή προμηθειών που παρουσιάζουν επαναληπτικότητα ή που πρόκειται να ανανεωθούν εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού:

- α) είτε το συνολικό πραγματικό ύψος των διαδοχικών παρεμφερών συμβάσεων που συνήφθησαν, για την ίδια κατηγορία υπηρεσιών ή προμηθειών, κατά τους προηγούμενους δώδεκα μήνες ή το προηγούμεν οικονομικό έτος, διορθωμένο, ει δυνατόν, για να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές των ποσοτήτων ή των τιμών που τυχόν επήλθαν κατά τη διάρκεια των δώδεκα μηνών μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης·
- β) είτε το συνολικό προεκτιμώμενο ποσό των διαδοχικών συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν κατά τους δώδεκα μήνες μετά την πρώτη παροχή υπηρεσιών ή παράδοση, ή κατά τη διάρκεια της σύμβασης, εφόσον αυτή υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

6. Για τις συμβάσεις έργων, λαμβάνεται υπόψη, πέρα από την αξία των έργων, η συνολική προεκτιμώμενη αξία των προμηθειών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των εργασιών και παραδίδονται στον ανάδοχο από την αναθέτουσα αρχή.

Άρθρο 170

Κατώτατα όρια για την εφαρμογή των διαδικασιών της οδηγίας 2004/18/EK

(άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού είναι αυτά που ορίζονται στην οδηγία 2004/18/EK για συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, αντίστοιχα.

2. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού προσδιορίζονται στα άρθρα 152, 153 και 154.

Άρθρο 171

Περίοδος αναμονής πριν από την υπογραφή σύμβασης (άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η αναθέτουσα αρχή δεν υπογράφει σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο υπαγόμενη στην οδηγία 2004/18/EK με τον επιτυχόντα υποψήφιο προτού παρέλθουν 14 ημερολογιακές ημέρες.

Έναρξη της προθεσμίας αυτής αποτελεί μια από τις δύο πιο κάτω ημερομηνίες:

α) η ημέρα που έπεται της ταυτόχρονης αποστολής των κοινοποιήσεων στους επιτυχόντες και μη επιτυχόντες προσφέροντες·

β) όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο ανατίθεται με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η ημέρα που έπεται της δημοσίευσης της ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 123 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Όταν η αποστολή γίνεται με τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα όπως αναφέρεται στο στοιχείο α) του δεύτερου εδαφίου, η περίοδος αναμονής είναι 10 ημερολογιακές ημέρες.

Εάν είναι αναγκαίο, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να αναστείλει την υπογραφή της σύμβασης με σκοπό την πρόσθετη εξέτασή της, εάν τούτο δικαιολογείται από τις αιτήσεις ή τις παρατηρήσεις εκ μέρους απορριφθέντων ή ζημιωθέντων προσφερόντων ή υποψηφίων, ή από οποιαδήποτε άλλη σχετική πληροφορία που έλαβε η αναθέτουσα αρχή. Οι αιτήσεις, οι παρατηρήσεις ή οι πληροφορίες πρέπει να λαμβάνονται εντός της οριζόμενης στο πρώτο εδάφιο προθεσμίας. Σε περίπτωση αναστολής, όλοι οι υποψήφιοι και προσφέροντες ενημερώνονται εντός τριών εργάσιμων ημερών από την έκδοση της απόφασης αναστολής.

Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οποιαδήποτε σύμβαση υπογράφεται πριν από την εκπνοή της οριζόμενης στο πρώτο εδάφιο προθεσμίας θεωρείται άκυρη.

Όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο δεν μπορεί να ανατεθεί στον επιτυχόντα υποψήφιο, η αναθέτουσα αρχή δύναται να την αναθέσει στον επόμενο υποψήφιο με την καλύτερη προσφορά.

2. Η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν ισχύει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες ή σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση, μετά από δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, όταν έχει υποβληθεί μία μόνο προσφορά·

β) σε επιμέρους συμβάσεις βασιζόμενες σε σύμβαση-πλαίσιο·

γ) σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση κατά το άρθρο 134 παράγραφος 1 στοιχεία γ), ζ) σημείο iii), η) και θ).

Άρθρο 172

Αποδεικτικά στοιχεία ως προς την πρόσβαση στις αγορές (άρθρο 119 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συγγραφές υποχρεώσεων επιβάλλουν στους υποψήφιους να αναφέρουν το κράτος όπου έχουν την έδρα ή τον τόπο διαμονής τους, υποβάλλοντας τα αποδεικτικά που απαιτεί σχετικά η οικεία νομοθεσία.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πεδίο εφαρμογής και μορφή των επιδοτήσεων

Άρθρο 173

Συνδρομές

(άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συνδρομές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 121 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού, είναι τα ποσά που καταβάλλονται στους οργανισμούς των οποίων η Ένωση είναι μέλος, σύμφωνα με τις αποφάσεις προϋπολογισμού και τους όρους πληρωμής που τίθενται από τον ενδιαφερόμενο οργανισμό.

Άρθρο 174

Συμφωνίες και αποφάσεις επιδοτήσεων

(άρθρο 121 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι επιδοτήσεις καλύπτονται είτε από απόφαση είτε από γραπτή συμφωνία.

2. Για να προσδιοριστεί ποια από τις πράξεις θα χρησιμοποιηθεί, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

α) ο τόπος στον οποίο βρίσκεται ο δικαιούχος, εντός ή εκτός της Ένωσης·

β) η πολυπλοκότητα και η τυποποίηση του περιεχομένου των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων εργασίας ή ενεργειών.

Άρθρο 175

Δαπάνες για τα μέλη των θεσμικών οργάνων

(άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι δαπάνες για τα μέλη των θεσμικών οργάνων όπως αναφέρονται στο άρθρο 121 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν εισφορές σε ενώσεις νυν και πρώην μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι εν λόγω εισφορές διενεργούνται σύμφωνα με τους εσωτερικούς διοικητικούς κανόνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 176

Ενέργειες δυνάμενες να επιδοτηθούν

(άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Μια ενέργεια που είναι δυνατόν να επιδοτηθεί κατά την έννοια του άρθρου 121 του δημοσιονομικού κανονισμού πρέπει να ορίζεται σαφώς.

Καμία ενέργεια δεν είναι δυνατόν να υποδιαιρείται σε διάφορες ενέργειες με πρόθεση τη μη υπαγωγή της στους κανόνες χρηματοδότησης που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 177

Οργανισμοί που επιδιώκουν σκοπούς γενικού ενδιαφέροντος της Ένωσης

(άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οργανισμός που επιδιώκει σκοπούς γενικού ενδιαφέροντος της Ένωσης είναι:

- α) είτε οργανισμός με αποστολή την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ενημέρωση, την καινοτομία ή την έρευνα και τη μελέτη των ευρωπαϊκών πολιτικών, καθώς και κάθε δραστηριότητα που συμβάλλει στην προώθηση της ιδιγένειας ή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή ευρωπαϊκός οργανισμός τυποποίησης·
- β) είτε μια οντότητα που εκπροσωπεί οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη ή σε δυνητικά υποψήφια τρίτα κράτη και προωθούν αρχές και πολιτικές σύμφωνες με τους στόχους των Συνθηκών.

Άρθρο 178

Συμπράξεις

(άρθρο 121 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Συγκεκριμένες επιδοτήσεις για ενέργειες και επιδοτήσεις λειτουργίας είναι δυνατόν να εντάσσονται σε σύμπραξη-πλαίσιο.

2. Η σύμπραξη-πλαίσιο είναι δυνατόν να θεσπίζεται ως μακροπρόθεσμος μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων επιδοτήσεων. Είναι δε δυνατόν να λάβει τη μορφή συμφωνίας σύμπραξης-πλαισίου ή απόφασης σύμπραξης-πλαισίου.

Στη συμφωνία σύμπραξης-πλαισίου ή στην αντίστοιχη απόφαση εξειδικεύονται οι κοινοί στόχοι, η φύση των σχεδιαζόμενων ενεργειών, κατά περίπτωση ή στο πλαίσιο εγκεκριμένου ετήσιου προγράμματος εργασίας, η διαδικασία χορήγησης των επιμέρους επιδοτήσεων, με τήρηση των αρχών και των διαδικαστικών κανόνων του παρόντος τίτλου, καθώς και τα γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις κάθε μέρους στο πλαίσιο των επιμέρους συμβάσεων ή αποφάσεων.

Η διάρκεια της σύμπραξης δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως ως εκ του αντικειμένου της σύμπραξης-πλαισίου.

Οι διατάκτες δεν δύνανται να κάνουν αδικαιολόγητη χρήση των συμφωνιών σύμπραξης-πλαισίου ή των αποφάσεων σύμπραξης-πλαισίου ή να τις χρησιμοποιούν κατά τέτοιο τρόπο που αυτές να έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων.

3. Οι συμπράξεις-πλαισίου λογίζονται ως επιδοτήσεις από άποψη προγραμματισμού, εκ των προτέρων δημοσίευσης και χορήγησης.

4. Οι επιμέρους επιδοτήσεις που βασίζονται σε συμφωνίες σύμπραξης-πλαισίου ή αποφάσεις σύμπραξης-πλαισίου χορηγούνται με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις, και με τήρηση των αρχών του παρόντος τίτλου.

Αποτελούν το αντικείμενο των διαδικασιών της εκ των υστέρων δημοσίευσης που προβλέπονται από το άρθρο 191.

Άρθρο 179

Ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής

(άρθρο 121 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όλες οι ανταλλαγές με δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων των συνάψεων συμβάσεων επιδότησης, των κοινοποιήσεων των αποφάσεων επιδότησης και κάθε σχετική τροποποίηση, πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής που δημιουργούνται από την Επιτροπή.

2. Τα συστήματα αυτά πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) πρόσβαση στο σύστημα και στα έγγραφα που διαβιβάζονται μέσω του συστήματος έχουν μόνο τα εξουσιοδοτημένα άτομα·
- β) μόνο τα εξουσιοδοτημένα άτομα μπορούν να υπογράψουν ηλεκτρονικά ή να διαβιβάζουν έγγραφα μέσω του συστήματος·
- γ) τα εξουσιοδοτημένα άτομα πρέπει να αναγνωρίζονται μέσω του συστήματος με καθιερωμένα μέσα·
- δ) ο χρόνος και η ημερομηνία της ηλεκτρονικής συναλλαγής πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς·
- ε) πρέπει να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των εγγράφων·
- στ) πρέπει να διαφυλάσσεται η διαθεσιμότητα των εγγράφων·
- ζ) ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων·
- η) η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διαφυλάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

3. Τα δεδομένα που αποστέλλονται ή λαμβάνονται μέσω ανάλογου συστήματος χείρουν του νομικού τεκμηρίου ακεραιότητας των δεδομένων και της ακρίβειας της ημερομηνίας και του χρόνου αποστολής ή παραλαβής των δεδομένων που αναφέρονται από το σύστημα.

Κάθε έγγραφο που αποστέλλεται ή κοινοποιείται μέσω ενός ανάλογου συστήματος θεωρείται ως ισοδύναμο έντυπου εγγράφου, γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε νομικές διαδικασίες, θεωρείται πρωτότυπο και χείρει του νομικού τεκμηρίου γνησιότητας και ακεραιότητας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν περιέχει δυναμικά χαρακτηριστικά, ικανά να το αλλάξουν αυτόματα.

Οι ηλεκτρονικές υπογραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) της παραγράφου 2 έχουν ισοδύναμη νομική ισχύ με ιδιόχειρες υπογραφές.

Άρθρο 180

Περιεχόμενο των συμβάσεων και αποφάσεων επιδότησης (άρθρο 122 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η συμφωνία επιδότησης προσδιορίζει τουλάχιστον τα εξής:
 - α) το αντικείμενό της·
 - β) τον δικαιούχο·
 - γ) τη διάρκειά της, και συγκεκριμένα:
 - i) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της·
 - ii) την ημερομηνία έναρξης και τη διάρκεια της επιδοτούμενης ενέργειας ή οικονομικού έτους·
 - δ) το μέγιστο ύψος της χρηματοδότησης από την Ένωση εκφρασμένο σε ευρώ και τη μορφή της επιδότησης, συμπληρούμενα, κατά περίπτωση, με:
 - i) το εκτιμώμενο συνολικό ύψος των επιλέξιμων δαπανών της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας και το ποσοστό χρηματοδότησης των επιλέξιμων δαπανών·
 - ii) το μοναδιαίο κόστος, τα ποσά κατ' αποκοπήν ή τον ενιαίο συντελεστή που προβλέπονται στο άρθρο 123 στοιχεία β), γ) και δ) του δημοσιονομικού κανονισμού, όπου προσδιορίζονται·
 - iii) συνδυασμό των στοιχείων που παρατίθενται στα σημεία i) και ii) του παρόντος στοιχείου·
 - ε) περιγραφή της ενέργειας ή, εφόσον πρόκειται για λειτουργική επιδότηση, του προγράμματος εργασίας που έχει εγκρίνει ο διατάκτης για το αντίστοιχο οικονομικό έτος μαζί με περιγραφή των αποτελεσμάτων που αναμένονται από την εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας·
- στ) τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για όλες τις συμβάσεις του είδους αυτού, όπως την αποδοχή από τον δικαιούχο των λογιστικών και άλλων ελέγχων της Επιτροπής, της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και του Ελεγκτικού Συνεδρίου·
- ζ) τον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας·
- η) εφόσον η υλοποίηση της ενέργειας απαιτεί την ανάθεση συμβάσεων, τις αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 209 ή τους κανόνες ανάθεσης συμβάσεων που οφείλει να τηρεί ο δικαιούχος·

θ) τις υποχρεώσεις του δικαιούχου, και συγκεκριμένα:

- i) σε θέματα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και υποβολής εκθέσεων δραστηριότητας και δημοσιονομικών εκθέσεων· όποτε κρίνεται σκόπιμο, θα καθορίζονται ενδιάμεσοι στόχοι, τους οποίους θα καλύπτουν οι εν λόγω εκθέσεις·
- ii) σε περίπτωση συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και διαφόρων δικαιούχων, τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις του συντονιστή, εφόσον υφίστανται, και των άλλων δικαιούχων έναντι του συντονιστή, καθώς και την οικονομική ευθύνη των δικαιούχων για ποσά που οφείλονται στην Επιτροπή·
- ι) τις λεπτομέρειες και τις προθεσμίες της διαδικασίας έγκρισης των εκθέσεων αυτών και πληρωμής εκ μέρους της Επιτροπής·
- κ) κατά περίπτωση, λεπτομέρειες για τις επιλέξιμες δαπάνες της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας, ή για το μοναδιαίο κόστος, τα ποσά κατ' αποκοπήν ή τα ενιαία ποσοστά που προβλέπονται στο άρθρο 123 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- λ) τις διατάξεις που διέπουν την αναγνωρισιμότητα της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατό ή σκόπιμο.

Οι γενικοί όροι και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου, τουλάχιστον:

- i) αναφέρουν ότι το δίκαιο της Ένωσης αποτελεί το εφαρμοστέο δίκαιο για τις συμφωνίες επιδότησης, συμπληρούμενο, όπου είναι αναγκαίο, από την προσδιοριζόμενη στη συμφωνία επιδότησης εθνική νομοθεσία. Παρέκκλιση είναι δυνατή για τις συμφωνίες που συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς·
- ii) ορίζουν τα αρμόδια δικαστήρια ή διαιτητικά δικαστήρια για την επίλυση διαφορών·

2. Η συμφωνία επιδότησης είναι δυνατόν να προβλέπει τους κανόνες και τις προθεσμίες αναστολής ή λήξης της ισχύος της σύμφωνα με το άρθρο 135 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 178, η συμφωνία ή η απόφαση σύμβασης-πλασιού εξειδικεύει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β), γ) σημείο i), στ), η) έως ι) και λ) του παρόντος άρθρου.

Η κάθε επιμέρους σύμβαση ή απόφαση επιδότησης περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως ε), ζ) και κ) και, εφόσον είναι αναγκαίο, τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο θ).

4. Οι συμφωνίες επιδότησης μπορούν να τροποποιηθούν μόνο γραπτώς. Οι τροποποιήσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν ως στόχο να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν έναν δικαιούχο, δεν μπορούν να έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τροποποιήσεις συμφωνιών δυνάμενες να θέσουν εν αμφιβόλω την απόφαση χορήγησης της επιδότησης, ή να παραβιάσουν την ίση μεταχείριση των αιτούντων.

5. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 ισχύουν, τηρουμένων των αναλογιών, για τις αποφάσεις επιδότησης.

Μέρος των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να δίδονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή σε οποιοδήποτε συναφές έγγραφο, αντί στην απόφαση επιδότησης.

Άρθρο 181

Μορφές επιδοτήσεων

(άρθρο 123 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι επιδοτήσεις με τη μορφή που προβλέπεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού υπολογίζονται βάσει των επιλέξιμων δαπανών που πράγματι αναλαμβάνονται από τον δικαιούχο και υπόκεινται σε μια πρώτη εκτίμηση κατά την υποβολή τους μαζί με την πρόταση και την ένταξή τους στην απόφαση ή στη συμφωνία επιδότησης.

2. Το μοναδιαίο κόστος που αναφέρεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων με την αναφορά ποσού ανά μονάδα.

3. Τα κατ' αποκοπή ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτουν συνολικά όλες ή ορισμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων.

4. Η χρηματοδότηση ενιαίου ποσοστού που προβλέπεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του δημοσιονομικού κανονισμού καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, οι οποίες προσδιορίζονται σαφώς εκ των προτέρων με την εφαρμογή ποσοστού.

Άρθρο 182

Χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή

(άρθρο 124 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η έγκριση για τη χρήση χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή όπως αναφέρεται στο άρθρο 124 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύει για όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Η έγκριση αυτή μπορεί να αναθεωρηθεί εάν χρειαστούν σημαντικές αλλαγές. Δεδομένα και ποσά αξιολογούνται περιοδικά και, κατά περίπτωση, η χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή αναπροσαρμόζεται.

Σε περίπτωση συμφωνίας μεταξύ Επιτροπής και περισσότερων δικαιούχων, το όριο που προβλέπεται στο άρθρο 124 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζεται ανά δικαιούχο.

2. Η απόφαση ή συμφωνία επιδότησης περιέχει όλες τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για την επαλήθευση της τήρησης των όρων πληρωμής της επιδότησης βάσει της χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή.

3. Η πληρωμή της επιδότησης βάσει χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή δεν θίγει το δικαίωμα πρόσβασης στα λογιστικά κατάστιχα του δικαιούχου για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο και στο άρθρο 137 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Όταν εκ των υστέρων έλεγχος αποκαλύπτει ότι το γενεσιουργό γεγονός δεν έχει συμβεί και ότι έχει καταβληθεί αχρεωστήτως πληρωμή στον δικαιούχο για επιδότηση βάσει χρηματοδότησης με κατ' αποκοπή ποσά, βάσει μοναδιαίου κόστους και με ενιαίο συντελεστή, η Επιτροπή δικαιούται να προβεί σε ανάκτηση μέχρι του ποσού της επιδότησης με την επιφύλαξη της επιβολής των χρηματικών προστίμων που προβλέπονται στο άρθρο 109 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αρχές

Άρθρο 183

Αρχή της συγχρηματοδότησης

(άρθρο 125 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Βάσει της αρχής της συγχρηματοδότησης, οι πόροι που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας δεν καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τη συνεισφορά της Ένωσης.

Η συγχρηματοδότηση μπορεί να λάβει τη μορφή είτε ιδίων πόρων του δικαιούχου, είτε εισοδήματος που έχει προκύψει από την εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας είτε συνεισφορών, χρηματοοικονομικών ή σε είδος, εκ μέρους τρίτων.

2. Ως συνεισφορές σε είδος νοούνται οι μη χρηματοοικονομικοί πόροι που τρίτα μέρη θέτουν στη διάθεση του δικαιούχου άνευ πληρωμής.

Άρθρο 184

Αρχή της μη αποκόμισης κέρδους

(άρθρο 125 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι χρηματοοικονομικές συνεισφορές εκ μέρους τρίτων τις οποίες ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει για την κάλυψη δαπανών που δεν είναι επιλέξιμες βάσει της επιδότησης της Ένωσης ή που δεν οφείλονται στο τρίτο μέρος σε περίπτωση που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στο τέλος της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας, δεν θεωρούνται ως χρηματοοικονομικές συνεισφορές που χορηγήθηκαν από τους δωρητές ειδικά για τη χρηματοδότηση των επιλέξιμων δαπανών κατά την έννοια του άρθρου 125 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 185

Επιδοτήσεις μικρού ύψους**(άρθρο 125 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ως επιδοτήσεις μικρού ύψους θεωρούνται εκείνες που δεν υπερβαίνουν τα 60 000 ευρώ.

Άρθρο 186

Τεχνική βοήθεια**(άρθρα 101 και 125 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ως «τεχνική βοήθεια» νοούνται οι δραστηριότητες στήριξης και ανάπτυξης υποδομής που απαιτούνται για την εφαρμογή προγράμματος ή δράσης, ιδίως προπαρασκευαστικής, καθώς και οι δραστηριότητες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και λογιστικών και λοιπών ελέγχων.

Άρθρο 187

Επιλέξιμες δαπάνες**[άρθρο 126 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού]**

Ο ΦΠΑ δεν ανακτάται βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ, εάν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο αποδίδεται σε μια από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) απαλλασσόμενες δραστηριότητες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου·
- β) δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ·
- γ) δραστηριότητες που αναφέρονται στα στοιχεία α) ή β), για τις οποίες ο ΦΠΑ δεν εκπίπτει αλλά επιστρέφεται μέσω ειδικών καθεστώτων επιστροφής ή ταμείων αποζημίωσης που δεν προβλέπονται από την οδηγία 2006/112/ΕΕ, ακόμη και σε περίπτωση που τα εν λόγω καθεστώτα ή ταμεία έχουν θεσπιστεί από εθνική νομοθεσία ΦΠΑ.

Ο ΦΠΑ που σχετίζεται με τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/112/ΕΕ θεωρείται ότι καταβλήθηκε από δικαιούχο που δεν υπόκειται στον φόρο όπως ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της εν λόγω οδηγίας, ανεξάρτητα από το αν οι δραστηριότητες αυτές θεωρούνται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ως δραστηριότητες τις οποίες ασκούν οργανισμοί δημοσίου δικαίου με την ιδιότητα της δημόσιας αρχής.

Άρθρο 188

Προγραμματισμός**(άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Κάθε αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα εργασίας για τις επιδοτήσεις. Το πρόγραμμα αυτό εγκρίνεται από το οικείο θεσμικό όργανο και δημοσιεύεται στον δικτυακό του τόπο το ταχύτερο δυνατόν, και το αργότερο στις 31 Μαρτίου του έτους εκτέλεσης.

Το πρόγραμμα εργασίας προσδιορίζει την περίοδο που καλύπτει, τη βασική πράξη, εάν υπάρχει, τους επιδιωκόμενους στόχους, τα προβλεπόμενα αποτελέσματα, το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, με το ενδεικτικό ποσό και το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης.

Επιπλέον, το πρόγραμμα εργασίας περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 94 για την απόφαση έγκρισης του που θα θεωρείται ως η απόφαση χρηματοδότησης για τις επιδοτήσεις του σχετικού έτους.

2. Κάθε ουσιώδης τροποποίηση του προγράμματος εργασίας αποτελεί επίσης το αντικείμενο έγκρισης και συμπληρωματικής δημοσίευσης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 189

Περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων**(άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προσδιορίζουν:

- α) τους επιδιωκόμενους στόχους·
- β) τα κριτήρια επιλεξιμότητας, αποκλεισμού, επιλογής και ανάθεσης, όπως αυτά προβλέπονται στα άρθρα 131 και 132 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά·
- γ) τις λεπτομέρειες της χρηματοδότησης της Ένωσης·
- δ) τις λεπτομέρειες και την καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση των προτάσεων, την προβλεπόμενη προθεσμία για τη γνωστοποίηση στους αιτούντες του αποτελέσματος της αξιολόγησης των αιτήσεων τους, και την ενδεικτική ημερομηνία για την υπογραφή της συμφωνίας επιδότησης ή την κοινοποίηση των αποφάσεων επιδότησης.

2. Οι ως άνω προσκλήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και, εκτός από τη δημοσίευσή τους στον δικτυακό τόπο, με κάθε άλλο ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την πρόσθετη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων. Οι προσκλήσεις δημοσιεύονται από την έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 84 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και κατά το έτος που προηγείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Κάθε τροποποίηση του περιεχομένου των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων υπόκειται σε δημοσίευση υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Άρθρο 190

Εξαιρέσεις από τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων**(άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Είναι δυνατή η χορήγηση επιδοτήσεων χωρίς να προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προτάσεων μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) στο πλαίσιο ανθρωπιστικής βοήθειας και επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας ή για βοήθεια διαχείρισης κρίσεων, κατά την έννοια της παραγράφου 2·

- β) σε άλλες εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες·
- γ) προς όφελος οργανισμών που κατέχουν θέση μονοπωλίου, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, με τη δέουσα αιτιολόγηση στην απόφαση χορήγησης·
- δ) προς όφελος οργανισμών που προσδιορίζονται σε βασική πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 54 του δημοσιονομικού κανονισμού, ως δικαιούχοι επιδότησης ή προς οργανισμούς που ορίζονται από τα κράτη μέλη, με δική τους ευθύνη, εφόσον τα εν λόγω κράτη μέλη αναφέρονται σε βασική πράξη ως δικαιούχοι επιδότησης·
- ε) στην περίπτωση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, προς όφελος οργανισμών που προσδιορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας του άρθρου 128 του δημοσιονομικού κανονισμού, οσάκις η βασική πράξη ρητά προβλέπει τη δυνατότητα αυτή και υπό τον όρο ότι το αντίστοιχο σχέδιο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
- στ) για ενέργειες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που απαιτούν ιδιαίτερο είδος οργανισμών, με τα απαιτούμενα τεχνικά προσόντα, υψηλό βαθμό εξειδίκευσης ή διοικητικές εξουσίες, υπό τον όρο ότι οι αντίστοιχες ενέργειες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο στ) αιτιολογούνται δεόντως στην απόφαση χορήγησης.

2. Ως καταστάσεις κρίσεων σε τρίτες χώρες, νοούνται καταστάσεις άμεσου ή επικείμενου κινδύνου που απειλεί να λάβει τη μορφή ένοπλης σύρραξης ή να αποσταθεροποιήσει τη χώρα. Ως καταστάσεις κρίσεων νοούνται επίσης καταστάσεις που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, ανθρωπογενείς κρίσεις, όπως πόλεμοι και άλλες συγκρούσεις, ή έκτακτες περιστάσεις που παράγουν παρόμοια αποτελέσματα και συνδέονται, μεταξύ άλλων, με την κλιματική αλλαγή, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τη στέρση της πρόσβασης σε ενέργεια και φυσικούς πόρους ή την έσχατη ένδεια.

Άρθρο 191

Εκ των υστέρων δημοσίευση

(άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι πληροφορίες σχετικά με τη χορήγηση επιδοτήσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 21.

2. Μετά τη δημοσίευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εφόσον το ζητήσουν, έκθεση σχετικά με:

- α) τον αριθμό των αιτούντων του προηγούμενου έτους·

β) τον αριθμό και το ποσοστό των επιτυχών αιτήσεων ανά πρόσκληση υποβολής προτάσεων·

γ) τη μέση διάρκεια της διαδικασίας από την ημερομηνία κλεισίματος της πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων έως τη χορήγηση της επιδότησης·

δ) τον αριθμό και το ποσό των επιδοτήσεων σε περίπτωση που το προηγούμενο έτος χορηγήθηκε απαλλαγή από την υποχρέωση εκ των υστέρων δημοσίευσης σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 4.

Άρθρο 192

Ενημέρωση των αιτούντων

(άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η Επιτροπή παρέχει στους αιτούντες πληροφορίες και συμβουλές, με τους ακόλουθους τρόπους:

α) με τη θέσπιση κοινών προτύπων για το έντυπο της αίτησης για τις παρόμοιες επιδοτήσεις και με την παρακολούθηση του μεγέθους και του ευανάγνωστου των εντύπων αίτησης·

β) με την παροχή πληροφοριών στους δυνητικούς αιτούντες, ιδίως με σεμινάρια και εγχειρίδια·

γ) με την τήρηση μόνιμων στοιχείων για τους δικαιούχους στο δελτίο νομικών οντοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 63.

Άρθρο 193

Χρηματοδότηση από χωριστές γραμμές του προϋπολογισμού

(άρθρο 129 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Μια ενέργεια μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο από κοινού χρηματοδότησης εκ μέρους διαφορετικών αρμόδιων διατακτών.

Άρθρο 194

Αναδρομικότητα της χρηματοδότησης σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης και πρόληψης συγκρούσεων

(άρθρο 130 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 130 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ένας δικαιούχος πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την Ένωση υπό τους ακόλουθους όρους:

α) οι λόγοι παρέκκλισης τεκμηριώνονται δεόντως στην απόφαση χρηματοδότησης·

β) η απόφαση χρηματοδότησης και η συμφωνία ή η απόφαση επιδότησης προβλέπουν ρητά ημερομηνία επιλεξιμότητας προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων.

Άρθρο 195

Υποβολή αιτήσεων επιδότησης**(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι κανόνες υποβολής των αιτήσεων επιδότησης προσδιορίζονται από τον αρμόδιο διατάκτη, ο οποίος δύναται να επιλέξει και τη μέθοδο υποβολής. Οι αιτήσεις επιδότησης μπορούν να υποβάλλονται με επιστολή ή με ηλεκτρονικά μέσα.

Τα επιλεγέντα μέσα επικοινωνίας δεν πρέπει να δημιουργούν διακρίσεις ούτε να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των αιτούντων στη διαδικασία επιλογής.

Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζουν την εκπλήρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) κάθε υποβαλλόμενο έγγραφο περιέχει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την αξιολόγησή του·
- β) πρέπει να διαφυλάσσεται η αξιοπιστία των δεδομένων·
- γ) πρέπει να διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των προτάσεων·
- δ) κατοχυρώνεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με της απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Για τους σκοπούς του τρίτου εδαφίου του στοιχείου γ), ο αρμόδιος διατάκτης εξετάζει το περιεχόμενο των αιτήσεων μόνο αφού εκπνεύσει η τιθέμενη προθεσμία για την υποβολή τους.

Ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει, η ηλεκτρονική υποβολή να συνοδεύεται από ηλεκτρονική υπογραφή προηγμένης τεχνολογίας, κατά την έννοια της οδηγίας 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

2. Οσάκις ο αρμόδιος διατάκτης επιτρέπει την υποβολή των αιτήσεων με ηλεκτρονικά μέσα, ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός και τα τεχνικά του χαρακτηριστικά δεν είναι φύσεως τέτοιας που να δημιουργούν διακρίσεις, είναι δε εν γένει διαθέσιμα και συμβατά με τα ευρέως χρησιμοποιούμενα προϊόντα τεχνολογίας της πληροφορίας και επικοινωνίας. Οι πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την υποβολή των αιτήσεων, συμπεριλαμβανόμενης της κρυπτογράφησης, τίθενται στη διάθεση των αιτούντων.

Επιπλέον, οι συσκευές ηλεκτρονικής παραλαβής των αιτήσεων εγγυώνται την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα. Εγγυώνται επίσης ότι μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων.

3. Όταν η υποβολή γίνεται με επιστολή, οι αιτούντες δύναται να επιλέξουν να υποβάλουν την αίτησή τους με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

α) ταχυδρομικώς ή μέσω υπηρεσίας ταχυαποστολών, οπότε η πρόσκληση υποβολής προτάσεων διευκρινίζει ότι ως αποδεικτικό στοιχείο θεωρείται η ημερομηνία αποστολής, η ταχυδρομική σφραγίδα ή η ημερομηνία της απόδειξης παράδοσης·

β) με ιδιόχειρη παράδοση στα γραφεία του θεσμικού οργάνου από τον αιτούντα αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου του, οπότε η πρόσκληση υποβολής προτάσεων προσδιορίζει την υπηρεσία στην οποία πρέπει να παραδοθούν οι αιτήσεις έναντι απόδειξης με ημερομηνία και υπογραφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διαδικασία χορήγησης

Άρθρο 196

Περιεχόμενο των αιτήσεων επιδότησης**(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι αιτήσεις υποβάλλονται με το έντυπο που καταρτίζεται σύμφωνα με τα κοινά πρότυπα που ορίζονται δυνάμει του άρθρου 192 στοιχείο α), τα οποία θέτουν στη διάθεση των ενδιαφερομένων οι αρμόδιοι διατάκτες, και σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζει η βασική πράξη και η πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Στα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο άρθρο 131 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού μπορεί να περιλαμβάνεται ιδίως ο λογαριασμός εσόδων/εξόδων και ο ισολογισμός του τελευταίου οικονομικού έτους που έκλεισε.

2. Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας που επισυνάπτεται στην αίτηση πρέπει να είναι ισοσκελισμένος κατά τα έσοδα και τις δαπάνες, με την επιφύλαξη των προβλέψεων για απρόβλεπτα ή πιθανές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, που μπορεί να εγκριθούν σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και να εμφανίζουν τις εκτιμώμενες επιλέξιμες δαπάνες της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας.

3. Οσάκις η αίτηση αναφέρεται σε επιδότηση ενέργειας που υπερβαίνει τα 750 000 ευρώ, ή λειτουργική επιδότηση που υπερβαίνει τα 100 000 ευρώ, υποβάλλεται έκθεση λογιστικού ελέγχου εκ μέρους εγκεκριμένου εξωτερικού λογιστή. Η έκθεση αυτή πιστοποιεί τους λογαριασμούς του τελευταίου οικονομικού έτους για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμοι λογαριασμοί.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται μόνο για την πρώτη αίτηση που υποβάλλεται από έναν δικαιούχο σε αρμόδιο διατάκτη κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε οικονομικού έτους.

Στην περίπτωση συμβάσεων μεταξύ Επιτροπής και πλειόνων δικαιούχων, τα κατώτατα όρια που τίθενται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται για καθένα από τους δικαιούχους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

Στην περίπτωση των συμπράξεων κατά το άρθρο 178, ο λογιστικός έλεγχος στον οποίο αναφέρεται το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, και ο οποίος καλύπτει τα δύο τελευταία οικονομικά έτη για τα οποία υπάρχουν στοιχεία, πρέπει να υποβάλλεται πριν την υπογραφή της συμφωνίας σύμπραξης-πλαisiού ή την κοινοποίηση της απόφασης σύμπραξης-πλαisiού.

Ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, με βάση αξιολόγηση κινδύνων, να παραιτηθεί από την απαίτηση του λογιστικού ελέγχου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο έναντι των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και, στην περίπτωση συμβάσεων με περισσότερους του ενός δικαιούχους, έναντι των δικαιούχων που έχουν αναλάβει από κοινού και εις ολόκληρο ευθύνες, ή δικαιούχων που δεν φέρουν καμία οικονομική ευθύνη.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται για τους δημόσιους και τους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 43.

4. Ο αιτών δηλώνει τις πηγές και τα ποσά χρηματοδότησης της Ένωσης που έχει λάβει ή ζητήσει για την ίδια ενέργεια ή μέρος της ενέργειας ή για τη λειτουργία της κατά το ίδιο οικονομικό έτος, καθώς και κάθε άλλη χρηματοδότηση που έχει λάβει ή ζητήσει για την ίδια ενέργεια.

Άρθρο 197

Αποδείξεις περί μη αποκλεισμού

(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι αιτούντες βεβαιώνουν υπεύθυνα ότι δεν εμπίπτουν σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του δημοσιονομικού κανονισμού, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 131 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει, βάσει αξιολόγησης κινδύνων, να παράσχουν οι επιτυχόντες τα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 143. Όταν το ζητήσει ο αρμόδιος διατάκτης, οι επιτυχείς αιτούντες καταθέτουν τα στοιχεία αυτά, εκτός εάν υφίσταται υλική αδυναμία αναγνωριζόμενη από τον αρμόδιο διατάκτη ή εάν τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία έχουν ήδη υποβληθεί για τους σκοπούς άλλης διαδικασίας επιδότησης ή προμηθειών, υπό τον όρο ότι δεν έχει παρέλθει περισσότερο από ένα έτος από την ημερομηνία έκδοσης των εγγράφων και ότι δεν έχει λήξει η ισχύς τους.

Άρθρο 198

Αιτούντες στερούμενοι νομικής προσωπικότητας

(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν υποβάλλεται αίτηση επιδότησης από αιτούντα που δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα, σύμφωνα με το άρθρο 131 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι εκπρόσωποι του αιτούντος αυτού αποδεικνύουν ότι έχουν την ικανότητα να αναλαμβάνουν νομικές υποχρεώσεις για λογαριασμό του αιτούντος και ότι έχουν χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα ισοδύναμη με εκείνη των νομικών προσώπων.

Άρθρο 199

Οντότητες που συναποτελούν έναν αιτούντα

(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν περισσότερες οντότητες πληρούν τις προϋποθέσεις υποβολής αίτησης για επιδότηση και συναποτελούν μία οντότητα, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να θεωρήσει ότι απαρτίζουν έναν ενιαίο αιτούντα, υπό τον όρο ότι η αίτηση κατονομάζει τις εν λόγω οντότητες που συμμετέχουν στην προτεινόμενη ενέργεια ή στο προτεινόμενο πρόγραμμα εργασίας ως μέρος του αιτούντος.

Άρθρο 200

Οικονομικές και διοικητικές κυρώσεις

(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι οικονομικές ή οι διοικητικές κυρώσεις, ή και οι δύο, είναι δυνατόν να επιβάλλονται στους αιτούντες που έχουν προβεί σε ψευδή δήλωση, ή έχουν διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη, σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στο άρθρο 145.

Οι ως άνω οικονομικές ή διοικητικές κυρώσεις, ή και οι δύο, μπορούν να επιβάλλονται και στους δικαιούχους που έχει κριθεί ότι διέπραξαν σοβαρή παράβαση των συμβατικών τους υποχρεώσεων.

Άρθρο 201

Κριτήρια επιλεξιμότητας

(άρθρο 131 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

2. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας προσδιορίζουν τους όρους συμμετοχής στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τα κριτήρια αυτά τίθενται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των στόχων της ενέργειας και συνάδουν με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής διακρίσεων.

Άρθρο 202

Κριτήρια επιλογής

(άρθρο 132 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κριτήρια επιλογής δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων και επιτρέπουν την αξιολόγηση της χρηματοδοτικής και επιχειρησιακής ικανότητας του αιτούντος να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή πρόγραμμα εργασίας.

2. Ο αιτών πρέπει απαραίτητως να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης έτσι ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επιδοτούμενης ενέργειας ή του οικονομικού έτους της επιδότησης, και ώστε να μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότησή της. Οφείλει να διαθέτει τις ικανότητες και τα επαγγελματικά προσόντα που είναι αναγκαία για να φέρει σε πέρας την προτεινόμενη ενέργεια ή το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά με συγκεκριμένες διατάξεις στη βασική πράξη.

3. Η χρηματοδοτική και η επιχειρησιακή ικανότητα επαληθεύονται βάσει ανάλυσης των δικαιολογητικών στα οποία αναφέρεται το άρθρο 196 και τα οποία ζητούνται από τον αρμόδιο διατάκτη στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Εάν στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων δεν ζητούνται δικαιολογητικά, ο δε αρμόδιος διατάκτης έχει αμφιβολίες ως προς τη χρηματοδοτική και επιχειρησιακή ικανότητα των αιτούντων, τους ζητεί να υποβάλουν κάθε ενδεικνυόμενο έγγραφο.

Στην περίπτωση των συμπράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 178, η ως άνω επαλήθευση πραγματοποιείται πριν την υπογραφή της συμφωνίας σύμπραξης-πλαισίου ή την κοινοποίηση της απόφασης σύμπραξης-πλαισίου.

Άρθρο 203

Κριτήρια χορήγησης

(άρθρο 132 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κριτήρια χορήγησης δημοσιεύονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

2. Τα κριτήρια χορήγησης επιτρέπουν τη χορήγηση των επιδοτήσεων είτε για ενέργειες που μεγιστοποιούν τη συνολική αποτελεσματικότητα του προγράμματος της Ένωσης των οποίων εξασφαλίζουν την υλοποίηση, είτε για οργανισμούς των οποίων το πρόγραμμα εργασίας επιδιώκει την επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος. Τα κριτήρια αυτά καθορίζονται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει και τη χρηστή διαχείριση των κονδυλίων της Ένωσης.

Η εφαρμογή των κριτηρίων χορήγησης επιτρέπει την επιλογή των σχεδίων ενεργειών ή προγραμμάτων εργασίας που εξασφαλίζουν στην Επιτροπή την τήρηση των στόχων και προτεραιοτήτων της και εγγυώνται την αναγνωρισιμότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης.

3. Τα κριτήρια χορήγησης καθορίζονται κατά τρόπο που να επιτρέπει τη μεταγενέστερη αξιολόγησή τους.

Άρθρο 204

Αξιολόγηση των αιτήσεων και χορήγηση

(άρθρο 133 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο αρμόδιος διατάκτης διορίζει επιτροπή αξιολόγησης των προτάσεων, εκτός εάν η Επιτροπή λάβει διαφορετική απόφαση στο πλαίσιο συγκεκριμένου τομειακού προγράμματος.

Η εν λόγω επιτροπή συγκροτείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, τα οποία ανήκουν σε δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών που αναφέρονται στα άρθρα 62 και 208 του δημοσιονομικού κανονισμού χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση. Για να προλαμβάνονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Στις αντιπροσωπείες και στις τοπικές μονάδες που προβλέπονται στο άρθρο 72 του παρόντος κανονισμού, καθώς και στους ξουσιοδοτούμενους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 62 και

208 του δημοσιονομικού κανονισμού, ελλείψει διακριτών οντοτήτων, δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση ύπαρξης οργανικών οντοτήτων χωρίς ιεραρχική σχέση μεταξύ τους.

Στην επιτροπή αυτή μπορούν να συμμετέχουν και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, μετά από σχετική απόφαση του αρμόδιου διατάκτη. Ο αρμόδιος διατάκτης μεριμνά ώστε οι εμπειρογνώμονες αυτοί να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Ο αρμόδιος διατάκτης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, υποδιαιρεί τη διαδικασία σε πολλά διαδικαστικά στάδια. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ανακοινώνονται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Όταν πρόσκληση υποβολής προτάσεων καθορίζει δύο στάδια για τη διαδικασία υποβολής, μόνον οι αιτούντες των οποίων οι προτάσεις ικανοποιούν τα κριτήρια αξιολόγησης του πρώτου σταδίου καλούνται να υποβάλουν πλήρη πρόταση στο δεύτερο στάδιο.

Όταν πρόσκληση υποβολής προτάσεων καθορίζει δύο στάδια για τη διαδικασία αξιολόγησης, γίνονται δεκτές στο δεύτερο στάδιο αξιολόγησης μόνον οι προτάσεις που περνούν επιτυχώς το πρώτο στάδιο με αξιολόγηση βάσει περιορισμένου αριθμού κριτηρίων.

Οι αιτούντες των οποίων οι προτάσεις απορρίπτονται σε οποιοδήποτε στάδιο ενημερώνονται σχετικά, σύμφωνα με το άρθρο 133 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Κάθε επόμενο στάδιο της διαδικασίας πρέπει να είναι σαφώς διακριτό από το προηγούμενο.

Τα ίδια έγγραφα και πληροφορίες ζητούνται να υποβληθούν μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια της ίδιας διαδικασίας.

3. Η επιτροπή αξιολόγησης ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από αιτούντα να διαβιβάσει επιπρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία ή να αποσαφηνίσει τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλει σε σχέση με την αίτησή του, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω πληροφοριακά στοιχεία ή αποσαφηνίσεις δεν μεταβάλλουν ουσιωδώς την πρόταση. Σύμφωνα με το άρθρο 96 του δημοσιονομικού κανονισμού, στην περίπτωση σφαλμάτων εμφανώς εκ παραδρομής, η επιτροπή αξιολόγησης ή ο αρμόδιος διατάκτης ενδέχεται να μην το πράξει μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τα ενδεικνυόμενα πρακτικά των επαφών του με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

4. Μετά το πέρας των εργασιών της επιτροπής αξιολόγησης, ο πρόεδρος της συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι εξετασθείσες προτάσεις, αξιολογείται η ποιότητά τους και προσδιορίζονται εκείνες που είναι δυνατόν να τύχουν χρηματοδότησης. Τα εν λόγω πρακτικά μπορούν να υπογραφούν σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.

Εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, το πρακτικό αυτό περιλαμβάνει κατάταξη των εξετασθεισών προτάσεων, συστάσεις όσον αφορά το μέγιστο ποσό που πρέπει να χορηγηθεί, και, ενδεχομένως, μη ουσιαστικές τροποποιήσεις στην αίτηση επιδότησης.

Το πρακτικό φυλάσσεται, για να χρησιμεύει μεταγενέστερα ως έγγραφο αναφοράς.

5. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να καλέσει τον αιτούντα να προσαρμόσει την πρότασή του υπό το πρίσμα των συστάσεων της επιτροπής αξιολόγησης. Ο αρμόδιος διατάκτης τηρεί τα ενδεικνύμενα πρακτικά των επαφών του με τους αιτούντες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Ο αρμόδιος διατάκτης εκδίδει, μετά από αξιολόγηση, την απόφασή του, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) το αντικείμενο και το συνολικό ποσό της απόφασης χρηματοδότησης·
- β) το όνομα/επωνυμία των επιτυχόντων αιτούντων, τον τίτλο των ενεργειών, τα εγκριθέντα ποσά και τους λόγους της συγκεκριμένης επιλογής, ακόμη και όταν αυτή δεν συμφωνεί με τη γνώμη της επιτροπής αξιολόγησης·
- γ) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων αιτούντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους.

6. Οι παράγραφοι 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου δεν είναι υποχρεωτικές για τη χορήγηση επιδοτήσεων δυνάμει του άρθρου 190 του παρόντος κανονισμού και του άρθρου 125 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 205

Ενημέρωση των αιτούντων

(άρθρο 133 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι αποκλεισθέντες αιτούντες ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατό όσον αφορά το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των αιτήσεων τους, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την αποστολή της σχετικής γνωστοποίησης στους επιτυχόντες αιτούντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Πληρωμή και έλεγχος

Άρθρο 206

Εγγυήσεις προχρηματοδότησης

(άρθρο 134 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με σκοπό τον περιορισμό των χρηματοδοτικών κινδύνων που συνδέονται με την καταβολή προχρηματοδότησης, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν, βάσει αξιολόγησης κινδύνων, είτε να ζητήσει από τον δικαιούχο να καταθέσει εκ των προτέρων εγγύηση καλύπτουσα έως το ποσό της προχρηματοδότησης, με εξαίρεση τις επιδοτήσεις μικρού ποσού, είτε να υποδιαιρέσει την πληρωμή σε δόσεις.

2. Οσάκις ζητείται εγγύηση, αυτή υπόκειται στην αξιολόγηση και στην αποδοχή εκ μέρους του αρμόδιου διατάκτη.

Η εγγύηση πρέπει να καλύπτει περίοδο επαρκή για να είναι δυνατή η ενεργοποίησή της.

3. Η εγγύηση παρέχεται από τραπεζικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκεκριμένο και εγκατεστημένο σε κράτος μέλος. Όταν ο δικαιούχος είναι εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί να αποδεχθεί, ένα τραπεζικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο σε αυτή την τρίτη χώρα να παράσχει την εγγύηση αυτή, εάν κρίνει ότι η παρεχόμενη εγγύηση παρέχει εξασφαλίσεις και διαθέτει χαρακτηριστικά ισοδύναμα με εκείνα εγγύησης τραπεζικού ή χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκατεστημένου σε κράτος μέλος.

Κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου, η εγγύηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να αντικατασταθεί με από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση τρίτου προσώπου, ή με από κοινού ανέκκλητη και σε πρώτη ζήτηση εγγύηση των αλληλέγγυων δικαιούχων μιας ενέργειας που είναι συμβαλλόμενα μέρη στην ίδια σύμβαση ή απόφαση επιδότησης, αφού τούτο τύχει της έγκρισης του αρμόδιου διατάκτη.

Το ποσό της εγγύησης αναγράφεται σε ευρώ.

Σκοπό δε έχει να καταστήσει την τράπεζα, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή το τρίτο πρόσωπο ανέκκλητους και αλληλέγγυους εγγυητές, ή εγγυητές σε πρώτη ζήτηση, της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του δικαιούχου της επιδότησης.

4. Η εγγύηση αποδεσμεύεται σταδιακά, ανάλογα με την πορεία της εκκαθάρισης της προχρηματοδότησης, με αφαίρεση των ενδιάμεσων πληρωμών ή των τελικών πληρωμών προς τον δικαιούχο, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση ή απόφαση επιδότησης.

Άρθρο 207

Δικαιολογητικά για τις αιτήσεις πληρωμής

(άρθρο 135 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για κάθε επιδότηση, η προχρηματοδότηση μπορεί να υποδιαιρείται σε δόσεις σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Η πλήρης καταβολή νέας προχρηματοδότησης υπόκειται στον όρο της απορρόφησης τουλάχιστον του 70 % του συνολικού ποσού κάθε προηγούμενης προχρηματοδότησης.

Όταν η απορρόφηση της προηγούμενης προχρηματοδότησης είναι χαμηλότερη από 70 %, η καταβολή της νέας δόσης προχρηματοδότησης μειώνεται κατά το μη απορροφηθέν μέρος της προηγούμενης προχρηματοδότησης.

Μαζί με την αίτησή του για νέα καταβολή, ο δικαιούχος υποβάλλει αναλυτικό λογαριασμό των δαπανών στις οποίες έχει υποβληθεί.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 110, ο δικαιούχος δηλώνει υπεύθυνα τον πλήρη, αξιόπιστο και ειλικρινή χαρακτήρα των πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις πληρωμής. Ακόμη, πιστοποιεί ότι οι δαπάνες στις οποίες έχει υποβληθεί μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης ή απόφασης επιδότησης, καθώς και ότι οι αιτήσεις πληρωμής συνοδεύονται από τα κατάλληλα δικαιολογητικά, τα οποία είναι δυνατόν να υποβληθούν σε έλεγχο.

3. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει, ως συνοδευτικό κάθε πληρωμής και βάσει αξιολόγησης κινδύνων, πιστοποιητικό των οικονομικών καταστάσεων της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας και των υποκείμενων λογαριασμών, εκ μέρους εγκεκριμένου εξωτερικού ελεγκτή ή, σε περίπτωση δημόσιου οργανισμού, εκ μέρους αρμόδιου και ανεξάρτητου δημόσιου λειτουργού. Το πιστοποιητικό επισυνάπτεται στην αίτηση πληρωμής. Το πιστοποιητικό αυτό βεβαιώνει, σύμφωνα με μέθοδο εγκεκριμένη από τον αρμόδιο διατάκτη και βάσει συμφωνημένων διαδικασιών που ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα, ότι τα έξοδα που δηλώνονται από τον δικαιούχο στις οικονομικές καταστάσεις στις οποίες βασίζεται η αίτηση πληρωμής, είναι πραγματικά, ακριβή και επιλέξιμα σύμφωνα με τη σύμβαση ή απόφαση επιδότησης.

Σε συγκεκριμένες και δέοντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει πιστοποιητικό υπό μορφή γνώμης ή σε άλλη μορφή, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Το πιστοποιητικό των οικονομικών καταστάσεων και των υποκείμενων λογαριασμών είναι υποχρεωτικό για τις ενδιάμεσες πληρωμές και για τις πληρωμές υπολοίπου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) επιδοτήσεις ενέργειας, για την οποία το ποσό που χορηγήθηκε με τη μορφή που αναφέρεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού ανέρχεται τουλάχιστον σε 750 000 ευρώ, όταν τα σωρευτικά ποσά των αιτήσεων πληρωμής με τη συγκεκριμένη μορφή ανέρχονται τουλάχιστον σε 325 000 ευρώ·
- β) λειτουργικές επιδοτήσεις για τις οποίες το ποσό που χορηγήθηκε με τη μορφή που αναφέρεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού ανέρχεται τουλάχιστον σε 100 000 ευρώ.

Με βάση αξιολόγηση κινδύνων, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να παραιτηθεί από την απαίτηση υποβολής πιστοποιητικού για τις οικονομικές καταστάσεις και τους υποκείμενους λογαριασμούς όσον αφορά:

- α) τους δημόσιους οργανισμούς και τους διεθνείς οργανισμούς του άρθρου 43·
- β) τους δικαιούχους επιδοτήσεων στους τομείς της ανθρωπιστικής βοήθειας, των κατεπειγουσών ενεργειών πολιτικής προστασίας

και της διαχείρισης των καταστάσεων κρίσης, εκτός της περίπτωσης πληρωμών υπολοίπων·

- γ) τις πληρωμές υπολοίπων, τους δικαιούχους επιδοτήσεων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας οι οποίοι έχουν υπογράψει συμφωνία σύμπραξης-πλαισίου ή στους οποίους έχει κοινοποιηθεί απόφαση σύμπραξης-πλαισίου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 178, και διαθέτουν σύστημα ελέγχου που να παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις για τις πληρωμές αυτές·
- δ) τους δικαιούχους πολλαπλών επιδοτήσεων οι οποίοι έχουν υποβάλει ανεξάρτητη πιστοποίηση με ισοδύναμες εγγυήσεις για τα συστήματα ελέγχου και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιούν για την κατάρτιση των απαιτήσεών τους.

Ο αρμόδιος διατάκτης είναι επίσης δυνατόν να παραιτηθεί από την απαίτηση υποβολής πιστοποιητικού για τις οικονομικές καταστάσεις και τους υποκείμενους λογαριασμούς, στην περίπτωση που έχει ή πρόκειται να πραγματοποιηθεί έλεγχος άμεσα από το προσωπικό της Επιτροπής ή από οργανισμό εξουσιοδοτημένο να το πράξει εξ ονόματός της, που παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις σχετικά με τις δηλωθείσες δαπάνες.

Σε περίπτωση σύμβασης μεταξύ Επιτροπής και πλειόνων δικαιούχων, τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο τρίτο εδάφιο, στοιχεία α) και β) πρέπει να εφαρμόζονται ανά δικαιούχο.

4. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται να ζητήσει έκθεση λειτουργικής επαλήθευσης από ανεξάρτητο τρίτο εγκεκριμένο από τον ίδιο, για οποιαδήποτε πληρωμή βάσει αξιολόγησης των κινδύνων. Εφόσον ζητηθεί από τον αρμόδιο διατάκτη, η έκθεση επαλήθευσης επισυνάπτεται στην αίτηση πληρωμής, και οι αντίστοιχες δαπάνες είναι επιλέξιμες υπό τους ίδιους όρους όπως και οι δαπάνες που αφορούν τα πιστοποιητικά ελέγχου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 126 του δημοσιονομικού κανονισμού. Στην έκθεση επαλήθευσης δηλώνεται ότι η λειτουργική επαλήθευση διενεργήθηκε σύμφωνα με μεθοδολογία που έχει εγκρίνει ο αρμόδιος διατάκτης και αν η ενέργεια ή το πρόγραμμα εργασίας όντως εφαρμόστηκαν σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη σύμβαση ή στην απόφαση επιδότησης

Άρθρο 208

Αναστολή και μείωση των επιδοτήσεων

(άρθρο 135 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η εκτέλεση της σύμβασης ή απόφασης επιδότησης, η συμμετοχή του δικαιούχου στην υλοποίησή τους ή οι πληρωμές μπορεί να τεθούν υπό αναστολή προκειμένου να επαληθευτεί αν πράγματι συνέβησαν εικαζόμενα ουσιώδη σφάλματα ή παρατυπίες ή απάτη ή παράβαση υποχρεώσεων. Εάν δεν επιβεβαιωθούν οι εικασίες, η εκτέλεση συνεχίζεται το συντομότερο δυνατόν.

2. Σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή κακής, μερικής ή εκπρόθεσμης εκτέλεσης της ενέργειας ή του εγκεκριμένου προγράμματος εργασίας, ο αρμόδιος διατάκτης, υπό τον όρο ότι έχει δοθεί στον δικαιούχο η ευκαιρία να υποβάλει παρατηρήσεις, μειώνει ή ανακτά την επιδότηση κατ' αναλογία, λαμβάνοντας ως βάση το στάδιο της διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Εκτέλεση

Άρθρο 209

Συμβάσεις εκτέλεσης

(άρθρο 137 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, οσάκις η εκτέλεση της ενέργειας ή του προγράμματος εργασίας απαιτεί την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ο δικαιούχος αναθέτει τη σύμβαση αυτή στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή, ανάλογα με την περίπτωση, στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, ενώ ταυτόχρονα μεριμνά για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

2. Οσάκις η εκτέλεση των ενεργειών ή του προγράμματος εργασίας απαιτεί την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων με ύψος ανώτερο των 60 000 ευρώ, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να ζητήσει από τον δικαιούχο να υπακούσει σε ειδικούς κανόνες πέραν εκείνων της παραγράφου 1.

Οι εν λόγω ειδικοί κανόνες βασίζονται στους κανόνες που περιλαμβάνονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και προσδιορίζονται με τη δέουσα συνεκτίμηση του ύψους της εκάστοτε σύμβασης, του σχετικού ύψους της συνεισφοράς της Ένωσης σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες της ενέργειας και του αντίστοιχου κινδύνου. Οι ειδικοί αυτοί κανόνες ενσωματώνονται στην απόφαση ή τη συμφωνία επιδότησης.

Άρθρο 210

Οικονομική ενίσχυση τρίτων

(άρθρο 137 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Υπό τον όρο ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι και αποτελέσματα προσδιορίζονται αρκετά λεπτομερώς στους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 137 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι εξαντλήθηκε το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας μόνο εάν η απόφαση ή συμφωνία επιδότησης προσδιορίζουν επίσης όλα τα ακόλουθα:

- α) το μέγιστο ποσό της οικονομικής ενίσχυσης που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτον, η οποία δεν υπερβαίνει τα 60 000 ευρώ, εκτός των περιπτώσεων που η οικονομική ενίσχυση αποτελεί τον κύριο στόχο της ενέργειας, καθώς και τα κριτήρια επακριβούς υπολογισμού του ποσού αυτού·
- β) τις διάφορες κατηγορίες δραστηριότητας που είναι δυνατόν να λάβουν τέτοια οικονομική ενίσχυση, βάσει καθορισμένου καταλόγου·

γ) τον ορισμό των προσώπων ή κατηγοριών προσώπων που δύναται να λάβουν τέτοια οικονομική ενίσχυση και τα κριτήρια χορήγησής της.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΒΡΑΒΕΙΑ

Άρθρο 211

Προγραμματισμός

(άρθρο 138 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε αρμόδιος διατάκτης καταρτίζει ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα εργασίας για βραβεία. Το πρόγραμμα αυτό εγκρίνεται από το οικείο θεσμικό όργανο και δημοσιεύεται στον δικτυακό του τόπο το ταχύτερο δυνατόν, και το αργότερο στις 31 Μαρτίου του έτους εκτέλεσης.

Το πρόγραμμα εργασίας προσδιορίζει την περίοδο που καλύπτει, τη βασική πράξη, εάν υπάρχει, τους επιδιωκόμενους στόχους, τα προβλεπόμενα αποτελέσματα, το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των διαγωνισμών, με το ενδεικτικό ποσό των βραβείων.

Επιπλέον, το πρόγραμμα εργασίας περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 94 για την απόφαση έγκρισής του που θα θεωρείται ως η απόφαση χρηματοδότησης για τα βραβεία του σχετικού έτους.

2. Κάθε ουσιώδης τροποποίηση του προγράμματος εργασίας αποτελεί επίσης το αντικείμενο έγκρισης και συμπληρωματικής δημοσίευσης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 212

Κανόνες διαγωνισμών

(άρθρο 138 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι κανόνες διαγωνισμών καθορίζουν τα ακόλουθα:

α) τους όρους συμμετοχής, που τουλάχιστον:

- i) προσδιορίζουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας·
- ii) προσδιορίζουν τις λεπτομέρειες και την καταληκτική ημερομηνία για την εγγραφή των συμμετεχόντων, εάν απαιτείται, και για την κατάθεση των συμμετοχών, βάσει των όρων που παρατίθενται στην παράγραφο 2·
- iii) προβλέπουν τον αποκλεισμό συμμετεχόντων οι οποίοι είναι σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στα άρθρα 107, 108 και 109 του δημοσιονομικού κανονισμού·
- iv) προβλέπουν την αποκλειστική ευθύνη των συμμετεχόντων σε περίπτωση απαίτησης σε σχέση με τις δραστηριότητες που εκτελούνται στο πλαίσιο του διαγωνισμού·

- v) προβλέπουν την αποδοχή εκ μέρους των νικητών των λογιστικών και άλλων ελέγχων της Επιτροπής, της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθώς και των υποχρεώσεων δημοσίευσης, που προσδιορίζονται στους κανόνες του διαγωνισμού·
- vi) αναφέρουν ότι το δικαίωμα της Ένωσης αποτελεί το εφαρμοστέο δικαίωμα για τον διαγωνισμό, συμπληρούμενο, όπου είναι αναγκαίο, από την εθνική νομοθεσία που προσδιορίζεται στους κανόνες του διαγωνισμού·
- vii) ορίζουν τα αρμόδια δικαστήρια ή διαιτητικά δικαστήρια για την επίλυση διαφορών·
- viii) αναφέρουν ότι είναι δυνατόν να επιβάλλονται οικονομικές ή διοικητικές κυρώσεις, ή και οι δύο, στους συμμετέχοντες που έχουν προβεί σε ψευδή δήλωση, ή έχουν διαπράξει παρατυπίες ή απάτη, σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στο άρθρο 145 και κατ' αναλογία με το ύψος των εκάστοτε βραβείων·
- β) τα κριτήρια απονομής, τα οποία πρέπει να επιτρέπουν να εκτιμηθεί η ποιότητα των συμμετοχών σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα, και να αποφασιστούν αντικειμενικά οι νικητήριες συμμετοχές·
- γ) το ποσό του βραβείου ή των βραβείων·
- δ) τις λεπτομέρειες για την πληρωμή των βραβείων στους νικητές μετά την απονομή.
- Για τους σκοπούς του στοιχείου α) σημείο i) του πρώτου εδαφίου, οι δικαιούχοι επιδοτήσεων της Ένωσης θεωρούνται επιλέξιμοι, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά στους κανόνες του διαγωνισμού.
- Για τους σκοπούς του στοιχείου α) σημείο vi) του πρώτου εδαφίου, μπορεί να χορηγηθεί παρέκκλιση για τη συμμετοχή διεθνών οργανισμών.
2. Ο αρμόδιος διατάκτης επιλέγει μέσα επικοινωνίας που δεν δημιουργούν διακρίσεις όσον αφορά την υποβολή συμμετοχών ούτε έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό.
- Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζουν την εκπλήρωση των ακόλουθων προϋποθέσεων:
- α) κάθε συμμετοχή περιέχει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι αναγκαία για την αξιολόγησή της·
- β) διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων·
- γ) διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των συμμετοχών·
- δ) κατοχυρώνεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με της απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.
3. Οι κανόνες διαγωνισμών μπορούν να θέτουν τους όρους ακύρωσης του διαγωνισμού, ιδίως όταν δεν είναι δυνατή η

εκπλήρωση των στόχων του ή όταν ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο που δεν πληροί τους όρους συμμετοχής θα μπορούσε να νικήσει στον διαγωνισμό.

4. Οι κανόνες διαγωνισμών δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Εκτός από τη δημοσίευση στον δικτυακό τόπο, κανόνες διαγωνισμών μπορούν επίσης να δημοσιευτούν και σε άλλα κατάλληλα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, όταν είναι απαραίτητο για να δημοσιοποιηθεί περισσότερο ο διαγωνισμός μεταξύ των δυνητικών συμμετεχόντων. Οι προσκλήσεις δημοσιεύονται από την έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 84 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και κατά το έτος που προηγείται της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Κάθε τροποποίηση του περιεχομένου των κανόνων διαγωνισμών υπόκειται και αυτή σε δημοσίευση υπό τους ίδιους ως άνω όρους.

Άρθρο 213

Εκ των υστέρων δημοσίευση

(άρθρο 138 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι πληροφορίες σχετικά με την απονομή βραβείων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 21.

2. Μετά τη δημοσίευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εφόσον το ζητήσουν, έκθεση σχετικά με:

α) τον αριθμό των συμμετεχόντων του προηγούμενου έτους·

β) τον αριθμό των συμμετεχόντων και το ποσοστό επιτυχών συμμετοχών ανά διαγωνισμό·

γ) κατάλογο των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν σε επιτροπές κατά το προηγούμενο έτος, καθώς και αναφορά της διαδικασίας επιλογής τους.

Άρθρο 214

Αξιολόγηση

(άρθρο 138 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Με σκοπό την αξιολόγηση των συμμετοχών, ο αρμόδιος διατάκτης ορίζει επιτροπή τουλάχιστον τριών εμπειρογνομόνων, οι οποίοι μπορεί να είναι εξωτερικοί εμπειρογνομόνες ή άτομα που εκπροσωπούν δύο τουλάχιστον οργανικές οντότητες των θεσμικών οργάνων ή οργανισμών που αναφέρονται στα άρθρα 62 και 208 του δημοσιονομικού κανονισμού χωρίς μεταξύ τους ιεραρχική σχέση, με εξαίρεση τις αντιπροσωπείες και τους τοπικούς οργανισμούς που προβλέπονται στο άρθρο 72 του παρόντος κανονισμού, καθώς και τους εξουσιοδοτούμενους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 62 και 208 του δημοσιονομικού κανονισμού, ελλείψει δικριτών οντοτήτων.

Οι εμπειρογνώμονες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο υπόκεινται στις υποχρεώσεις όσον αφορά τη σύγκρουση συμφερόντων που θεσπίζονται στο άρθρο 57 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες βεβαιώνουν ότι δεν βρίσκονται σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά τον χρόνο διορισμού τους και ότι αναλαμβάνουν να ενημερώσουν τον αρμόδιο διατάκτη εάν προκύψει σύγκρουση συμφερόντων στη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης.

2. Μετά το πέρας των εργασιών τους, τα μέλη της επιτροπής συντάσσουν πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι εξετασθείσες συμμετοχές, αξιολογείται η ποιότητά τους και προσδιορίζονται εκείνες που είναι δυνατόν να λάβουν βραβείο. Το εν λόγω πρακτικό μπορεί να υπογραφεί σε ηλεκτρονικό σύστημα που επιτρέπει την επαρκή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας του υπογράφοντος.

Το πρακτικό που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο φυλάσσεται, για να χρησιμεύει μεταγενέστερα ως έγγραφο αναφοράς.

3. Στη συνέχεια, ο αρμόδιος διατάκτης αποφασίζει για την απονομή ή μη των βραβείων. Στη σχετική απόφαση διευκρινίζονται επίσης τα ακόλουθα:

- α) το αντικείμενο και το συνολικό ποσό των βραβείων, εφόσον υπάρξει απονομή·
- β) το όνομα/επωνυμία των νικητών, εάν υπάρχουν, το ποσό των βραβείων που απονεμήθηκαν σε κάθε νικητή και τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων συμμετεχόντων·
- γ) το όνομα/επωνυμία των αποκλεισθέντων συμμετεχόντων και τους λόγους του αποκλεισμού τους.

Άρθρο 215

Ενημέρωση και κοινοποίηση

(άρθρο 138 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι συμμετέχοντες ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατό όσον αφορά το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της συμμετοχής τους, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της απόφασης απονομής εκ μέρους του αρμόδιου διατάκτη.

2. Η απόφαση απονομής του βραβείου κοινοποιείται στον νικητή και συνιστά νομική δέσμευση κατά την έννοια του άρθρου 86 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 216

Επιλογή οντοτήτων που είναι εντεταλμένες για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων με τη μέθοδο της έμμεσης διαχείρισης

(άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή συγκεντρώνει αποδεικτικά

στοιχεία για το γεγονός ότι η εντεταλμένη οντότητα πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 60 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού. Μόλις το αποδεικτικό υλικό συγκεντρωθεί, θα ισχύει για κάθε μελλοντική εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων από την εν λόγω οντότητα, εκτός και αν έχουν γίνει ουσιαστικές αλλαγές στα συστήματα, τους κανόνες και τις διαδικασίες των εντεταλμένων οντοτήτων που καλύπτονται από τις απαιτήσεις αυτές.

2. Όσον αφορά την επιλογή των οντοτήτων στις οποίες έχει ανατεθεί η εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων δυνάμει του άρθρου 61 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή δημοσιεύει πρόσκληση σε δυνάμει εντεταλμένες οντότητες. Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων περιλαμβάνει τα κριτήρια επιλογής και κατακύρωσης.

Η πρόσκληση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο διευκρινίζει επίσης εάν η εντεταλμένη οντότητα πρέπει να χορηγήσει τους δικούς της οικονομικούς πόρους στο συγκεκριμένο χρηματοδοτικό μέσο ή να επιμεριστεί τους κινδύνους. Όταν υπάρχει τέτοια ένδειξη και, εάν είναι αναγκαίο για να μετριαστεί η πιθανή σύγκρουση συμφερόντων, η πρόσκληση αναφέρει επίσης ότι η εντεταλμένη οντότητα πρέπει να προτείνει μέτρα για την ευθυγράμμιση των συμφερόντων, όπως ορίζεται στο άρθρο 140 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα μέτρα για την ευθυγράμμιση συμφερόντων περιλαμβάνονται στη συμφωνία του ειδικού χρηματοδοτικού μέσου.

Η Επιτροπή αρχίζει διάλογο με τις οντότητες που πληρούν τα κριτήρια επιλογής, με διαφάνεια και αντικειμενικότητα και χωρίς να δίνει λαβή σε σύγκρουση συμφερόντων. Μετά τον διάλογο, η Επιτροπή υπογράφει συμφωνίες ανάθεσης με την οντότητα ή τις οντότητες που έχουν υποβάλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, της κατανομής των δικών της χρηματοοικονομικών πόρων ή του επιμερισμού των κινδύνων.

3. Η Επιτροπή μπορεί να διαπραγματεύεται άμεσα με δυνάμει εντεταλμένες οντότητες πριν υπογράψει συμφωνίες ανάθεσης στις περιπτώσεις που η εντεταλμένη οντότητα ορίζεται στη βασική σχετική πράξη ή αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο iii) του δημοσιονομικού κανονισμού, ή σε δεόντως αιτιολογημένες και δεόντως τεκμηριωμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως όταν:

- α) δεν έχουν υποβληθεί κατάλληλες προτάσεις μετά από πρόσκληση σε δυνάμει εντεταλμένες οντότητες,
- β) τα χρηματοδοτικά μέσα έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που απαιτούν συγκεκριμένο είδος εντεταλμένης οντότητας με βάση τα τεχνικά της προσόντα, τον υψηλό της βαθμό εξειδίκευσης ή τη διοικητική της εξουσία,
- γ) για λόγους εξαιρετικά επείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτα συμβάντα που δεν μπορούν να καταλογιστούν στην Ένωση, δεν είναι δυνατή η συμμόρφωση με τη διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 217

Περιεχόμενο των συμβάσεων ανάθεσης με οντότητες που είναι εντεταλμένες για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων με τη μέθοδο της έμμεσης διαχείρισης**(άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Εκτός από τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40, η σύμβαση ανάθεσης με οντότητες που είναι εντεταλμένες για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων περιλαμβάνει διατάξεις για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις αρχές και τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού. Ειδικότερα, οι συμβάσεις ανάθεσης περιλαμβάνουν:

- α) την περιγραφή του χρηματοδοτικού μέσου, καθώς και την επενδυτική στρατηγική ή πολιτική του, το είδος της παρεχόμενης στήριξης, τα κριτήρια επιλεξιμότητας των χρηματοδοτικών ενδιάμεσων φορέων και των τελικών δικαιούχων, καθώς και πρόσθετες επιχειρησιακές απαιτήσεις που απηχούν τους στόχους πολιτικής του μέσου,
- β) το απαιτούμενο φάσμα τιμών για την επίτευξη αποτελέσματος μόχλευσης,
- γ) τον προσδιορισμό μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων και κριτηρίων αποκλεισμού,
- δ) διατάξεις για την εξασφάλιση της ευθυγράμμισης συμφερόντων και την αντιμετώπιση πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων,
- ε) διατάξεις για την επιλογή χρηματοδοτικών ενδιάμεσων φορέων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 139 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού και για τη δημιουργία ειδικών επενδυτικών φορέων, εφόσον συντρέχει περίπτωση,
- στ) διατάξεις σχετικά με την ευθύνη της εντεταλμένης οντότητας και άλλων οντοτήτων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του χρηματοδοτικού μέσου,
- ζ) διατάξεις σχετικά με τον διακανονισμό διαφορών,
- η) διατάξεις σχετικά με τη διακυβέρνηση του χρηματοδοτικού μέσου,
- θ) διατάξεις σχετικά με τη χρησιμοποίηση και την εκ νέου χρησιμοποίηση της συνεισφοράς της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 140 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού,
- ι) διατάξεις για τη διαχείριση συνεισφορών της Ένωσης και καταπιστευτικών λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων αντισυμβαλλομένου, των αποδεκτών ταμειακών πράξεων, των ευθυνών των ενδιαφερόμενων μερών, των διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση υπερβολικών υπολοίπων σε καταπιστευτικούς λογαριασμούς, της τήρησης αρχείων και της υποβολής εκθέσεων,
- ια) διατάξεις σχετικά με την αμοιβή της εντεταλμένης οντότητας, συμπεριλαμβανομένου του ποσού των διαχειριστικών τελών,

καθώς και σχετικά με τον υπολογισμό και την καταβολή εξόδων και αμοιβών διαχείρισης στην εντεταλμένη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 218,

- ιβ) όπου ενδείκνυται, διατάξεις σχετικά με ένα πλαίσιο όρων για τις συνεισφορές από τα ταμεία που αναφέρονται στο άρθρο 175 του δημοσιονομικού κανονισμού, ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το μελλοντικό Ταμείο Αλιείας (εφεξής «Ταμεία του ΚΣΠ»),
- ιγ) διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια, τη δυνατότητα παράτασης, και τη λήξη του χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των όρων πρόωρου τερματισμού και, ενδεχομένως, των στρατηγικών εξόδου,
- ιδ) διατάξεις σχετικά με την παρακολούθηση της παροχής στήριξης σε χρηματοδοτικούς ενδιάμεσους φορείς και τελικούς αποδέκτες, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής εκθέσεων από τους χρηματοδοτικούς ενδιάμεσους φορείς,
- ιε) ενδεχομένως, το είδος και τον χαρακτήρα τυχόν πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου που αναφέρονται στο άρθρο 219.

Άρθρο 218

Διαχειριστικές δαπάνες και αμοιβές εντεταλμένων οντοτήτων**(άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η Επιτροπή αμείβει τις εντεταλμένες οντότητες για την εφαρμογή χρηματοδοτικού μέσου με βάση τις επιδόσεις, την επιστροφή έκτακτων δαπανών και, όταν η εντεταλμένη οντότητα διαχειρίζεται το ταμείο του χρηματοδοτικού μέσου, με βάση το κόστος διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων.

2. Οι αμοιβές που συνδέονται με τις επιδόσεις περιλαμβάνουν τα διοικητικά τέλη που συνεπάγεται η αμοιβή της εντεταλμένης οντότητας για τις εργασίες που εκτέλεσε στο πλαίσιο της εφαρμογής χρηματοδοτικού μέσου. Κατά περίπτωση, μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν πριμοδοτήσεις για την προώθηση της επίτευξης των στόχων πολιτικής ή κίνητρα για τις οικονομικές επιδόσεις του χρηματοδοτικού μέσου.

Άρθρο 219

Ειδικοί κανόνες για τους καταπιστευματικούς λογαριασμούς υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης**(άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι εντεταλμένες οντότητες για την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων δύνανται να ανοίξουν καταπιστευματικούς λογαριασμούς κατά την έννοια του άρθρου 68 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού, στο όνομά τους και αποκλειστικά για λογαριασμό της Επιτροπής. Οι εν λόγω εντεταλμένες οντότητες διαβιβάζουν τα αντίστοιχα αποσπάσματα λογαριασμών στην αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής.

2. Οι καταπιστευματικοί λογαριασμοί παραμένουν επαρκώς ρευστοποιήσιμοι και τα περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται σ' αυτούς αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης με βάση τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και τους κατάλληλους κανόνες προληπτικής εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο 140 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων, οι εντεταλμένες οντότητες δεν προβαίνουν σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Το είδος και ο χαρακτήρας τυχόν πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου συμφωνούνται εκ των προτέρων από την Επιτροπή και περιλαμβάνονται στις συμφωνίες ανάθεσης που προβλέπονται στο άρθρο 217.

Άρθρο 220

Άμεση εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων (άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) μέσω ειδικού επενδυτικού φορέα στον οποίο η Επιτροπή συμμετέχει μαζί με άλλους επενδυτές από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, με σκοπό την αύξηση του αποτελέσματος μόχλευσης της συνεισφοράς της Ένωσης,
- β) μέσω δανείων, εγγυήσεων, συμμετοχών μετοχικού κεφαλαίου και άλλων μέσων επιμερισμού των κινδύνων εκτός τις από επενδύσεις σε ειδικούς επενδυτικούς φορείς, που παρέχονται απευθείας στους τελικούς δικαιούχους ή μέσω χρηματοδοτικών ενδιάμεσων φορέων.

2. Για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων, η Επιτροπή δεν προβαίνει σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Το είδος και ο χαρακτήρας ενδεχόμενων πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου συμφωνούνται εκ των προτέρων από την Επιτροπή και περιλαμβάνονται στις συμφωνίες με τις οντότητες που εφαρμόζουν το χρηματοδοτικό μέσο.

Άρθρο 221

Επιλογή χρηματοδοτικών ενδιάμεσων φορέων, διαχειριστών ειδικών επενδυτικών φορέων και τελικών αποδεκτών

(άρθρο 139 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Όταν η Επιτροπή εφαρμόζει χρηματοδοτικά μέσα άμεσα ή έμμεσα μέσω ειδικών επενδυτικών φορέων, οι φορείς αυτοί δημιουργούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους. Μπορούν επίσης να δημιουργηθούν σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλης χώρας εκτός από κράτος μέλος στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης. Οι διαχειριστές των εν λόγω φορέων υποχρεούνται, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη.

2. Οι διαχειριστές των ειδικών επενδυτικών φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και οι χρηματοδοτικοί ενδιάμεσοι φορείς ή οι τελικοί αποδέκτες των χρηματοδοτικών μέσων επιλέγονται λαμβανομένων δεόντως υπόψη του χαρακτήρα του προς εφαρμογή

χρηματοδοτικού μέσου, της πείρας καθώς και της επιχειρησιακής και χρηματοδοτικής ικανότητας των ενδιαφερόμενων φορέων ή/και της οικονομικής βιωσιμότητας των έργων των τελικών αποδεκτών. Η επιλογή αυτή πρέπει να είναι διαφανής, να αιτιολογείται με αντικειμενικούς λόγους και να μην οδηγεί σε σύγκρουση συμφερόντων.

3. Δεν χορηγείται χρηματοδοτική ενίσχυση σε διαχειριστές ειδικών επενδυτικών φορέων, σε χρηματοδοτικούς ενδιάμεσους φορείς και σε τελικούς αποδέκτες που εμπίπτουν σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στα άρθρα 107, 108 και 109 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 222

Προϋποθέσεις για τη χρησιμοποίηση χρηματοδοτικών μέσων (άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα χρηματοδοτικά μέσα αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ατελειών ή ελλείψεων της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων και παρέχουν στήριξη μόνο στους τελικούς αποδέκτες που θεωρούνται δυνητικά οικονομικά βιώσιμοι τη στιγμή κατά την οποία τους χορηγείται στήριξη από την Ένωση μέσω χρηματοδοτικού μέσου.

2. Τα χρηματοδοτικά μέσα παρέχουν αναλογική στήριξη στους τελικούς δικαιούχους. Συγκεκριμένα, η προτιμησιακή μεταχείριση των επενδυτών που προβαίνουν σε από κοινού επενδύσεις ή επιμερίζονται κινδύνους θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και αναλογική προς τους κινδύνους που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο ενός χρηματοδοτικού μέσου και να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο για τη διασφάλιση της επένδυσής τους ή του επιμερισμού των κινδύνων.

Άρθρο 223

Αποτέλεσμα μόχλευσης (άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα χρηματοδοτικά μέσα αποσκοπούν στην επίτευξη αποτελέσματος μόχλευσης με βάση τη συνεισφορά της Ένωσης, με την κινητοποίηση συνολικής επένδυσης που υπερβαίνει το μέγεθος αυτής της συνεισφοράς.

Το αποτέλεσμα μόχλευσης των κονδυλίων της Ένωσης ισοδυναμεί με το ποσό της χρηματοδότησης επιλεγμένων τελικών αποδεκτών, υποδιαιρούμενο με το ποσό της συνεισφοράς της Ένωσης.

2. Το απαιτούμενο φάσμα τιμών για την επίτευξη αποτελέσματος μόχλευσης βασίζεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση του αντίστοιχου χρηματοδοτικού μέσου.

Άρθρο 224

Εκ των προτέρων αξιολόγηση χρηματοδοτικών μέσων (άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα χρηματοδοτικά μέσα βασίζονται σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις για τον εντοπισμό αδυναμιών ή αστοχιών της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων και στην αξιολόγηση των επενδυτικών αναγκών για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων.

2. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποδεικνύει ότι οι αναγνωρισμένες ανάγκες της αγοράς δεν μπορούν να ικανοποιηθούν κατάλληλα και εγκαίρως ούτε μέσω δραστηριοτήτων βασισμένων στα κριτήρια της αγοράς ούτε μέσω παρεμβάσεων της Ένωσης άλλων εκτός από τη χρηματοδότηση με χρηματοδοτικό μέσο, όπως οι κανονιστικές διατάξεις, η ελευθέρωση, η μεταρρύθμιση ή άλλα μέτρα πολιτικής. Πρόκειται για την αξιολόγηση της πιθανότητας και του ενδεχόμενου κόστους των στρεβλώσεων της αγοράς, καθώς και του παραγκωνισμού των ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων που προκύπτουν από χρηματοδοτικά μέσα και για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέσων για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων αυτών των στρεβλώσεων.

3. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποδεικνύει ότι τα χρηματοδοτικά μέσα στο επίπεδο της Ένωσης ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς με πιο κατάλληλο τρόπο σε σύγκριση με παρόμοια χρηματοδοτικά μέσα σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, συγκεκριμένα με εκείνα που χρηματοδοτήθηκαν από ταμεία που υπάγονται στο ΚΣΠ. Παράγοντες όπως η δυσκολία πρόσβασης σε χρηματοδότηση σε εθνικό επίπεδο, ιδίως για διασυνοριακά έργα, οικονομίες κλίμακας ή σημαντικά αποτελέσματα επίδειξης που συνδέονται με τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών στα κράτη μέλη λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας της συνεισφοράς της Ένωσης.

4. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση προσδιορίζει τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο για την εφαρμογή του χρηματοδοτικού μέσου.

5. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση αποδεικνύει επίσης ότι το προβλεπόμενο χρηματοδοτικό μέσο συμφωνεί με:

α) τα νέα και τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα αποφεύγοντας τις ανεπιθύμητες αλληλοεπικαλύψεις και αναπτύσσοντας συνέργειες και οικονομίες κλίμακας,

β) τα χρηματοδοτικά μέσα και άλλες μορφές δημόσιων παρεμβάσεων που αποσκοπούν στο ίδιο περιβάλλον αγοράς, ώστε να αποφεύγονται οι αντιφάσεις και να διερευνώνται οι ενδεχόμενες συνέργειες.

6. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση εκτιμά την αναλογικότητα της προβλεπόμενης παρέμβασης σε σχέση με το μέγεθος του εντοπισθέντος χρηματοδοτικού ελλείμματος και του αναμενόμενου αποτελέσματος μόχλευσης του προβλεπόμενου χρηματοδοτικού μέσου. Επίσης εξετάζει τα επιπρόσθετα ποιοτικά αποτελέσματα, όπως η διάδοση των βέλτιστων πρακτικών, η αποτελεσματική προώθηση των πολιτικών στόχων της Ένωσης καθ' όλη τη διάρκεια της αλυσίδας εφαρμογής ή η πρόσβαση στην ειδική εμπειρογνομosύνη παραγόντων εμπλεκόμενων στην αλυσίδα εφαρμογής.

7. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση ορίζει μια σειρά δεικτών επίδοσης προσαρμοσμένων στα προτεινόμενα χρηματοδοτικά μέσα και προσδιορίζει την παραγωγή, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις που αναμένονται.

8. Πραγματοποιείται χωριστή εκ των προτέρων αξιολόγηση των χρηματοδοτικών μέσων μόνον εφόσον η εν λόγω αξιολόγηση που ικανοποιεί πλήρως τα κριτήρια των παραγράφων 1 έως 7 δεν περιλαμβάνεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση ή σε αξιολόγηση του αντίκτυπου του προγράμματος ή δραστηριότητας καλυπτόμενων από βασική πράξη.

Άρθρο 225

Παρακολούθηση των χρηματοδοτικών μέσων (άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για να εξασφαλιστεί η εναρμονισμένη παρακολούθηση των χρηματοδοτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 140 παράγραφος 12 του δημοσιονομικού κανονισμού, τίθεται σε εφαρμογή σύστημα παρακολούθησης από τον αρμόδιο διατάκτη για να συμβάλει στην εύλογη βεβαιότητα ότι οι πόροι της Ένωσης χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Το σύστημα παρακολούθησης χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της προόδου με σκοπό την επίτευξη των στόχων πολιτικής που περιλαμβάνονται στους σχετικούς δείκτες παραγωγής και αποτελεσμάτων που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση για να εξεταστεί η συμφωνία της εφαρμογής με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 140 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού και για την παροχή της απαιτούμενης βάσης για τις εκθέσεις της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 5 και το άρθρο 140 παράγραφος 8 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Σε περίπτωση έμμεσης διαχείρισης, η παρακολούθηση από την Επιτροπή βασίζεται στις εκθέσεις και τους λογαριασμούς που υποβάλλουν εντεταλμένες οντότητες, στους διαθέσιμους λογιστικούς ελέγχους και στους ελέγχους που πραγματοποίησε η εντεταλμένη οντότητα, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της δήλωσης διαχείρισης της εντεταλμένης οντότητας και της γνώμης του ανεξάρτητου οργανισμού ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 60 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού. Η Επιτροπή αναθεωρεί τις πληροφορίες που παρέχουν οι εντεταλμένες οντότητες και μπορεί να διενεργεί ελέγχους, κυρίως σε δειγματοληπτική βάση, στα κατάλληλα επίπεδα εφαρμογής μέχρι τους τελικούς αποδέκτες.

Η παρακολούθηση που εξασφαλίζεται από την εντεταλμένη οντότητα στηρίζεται στις εκθέσεις και τους λογαριασμούς που υποβάλλουν χρηματοδοτικοί ενδιάμεσοι φορείς και από τους διαθέσιμους λογιστικούς ελέγχους και άλλους ελέγχους που διενεργούνται από τον χρηματοδοτικό ενδιάμεσο φορέα, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της διαχειριστικής δήλωσης του χρηματοδοτικού ενδιάμεσου φορέα και της γνώμης ανεξάρτητων ελεγκτών.

Ελλείψει χρηματοδοτικού ενδιάμεσου φορέα, η εντεταλμένη οντότητα παρακολουθεί άμεσα τη χρήση του χρηματοδοτικού μέσου βασιζόμενη στις εκθέσεις και τους λογαριασμούς που υποβάλλουν οι τελικοί αποδέκτες.

Η εντεταλμένη οντότητα επανεξετάζει, ενδεχομένως σε δειγματοληπτική βάση, τις πληροφορίες που παρέχονται από τους χρηματοδοτικούς ενδιάμεσους φορείς ή τους τελικούς αποδέκτες και διενεργεί ελέγχους όπως ορίζεται στη συμφωνία που αναφέρεται στο άρθρο 217.

4. Σε περίπτωση άμεσης διαχείρισης, η παρακολούθηση που ασκεί η Επιτροπή στηρίζεται τις εκθέσεις και τους λογαριασμούς που υποβάλλουν χρηματοδοτικοί ενδιάμεσοι φορείς και τελικοί αποδέκτες, με την επιφύλαξη κατάλληλων ελέγχων. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 εφαρμόζονται στην άμεση διαχείριση, τηρουμένων των αναλογιών.

5. Οι συμφωνίες εφαρμογής του χρηματοδοτικού μέσου περιέχουν τις απαιτούμενες διατάξεις για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4.

Άρθρο 226

Μεταχείριση των συνεισφορών από τα Ταμεία του ΚΣΠ

(άρθρο 140 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για τις συνεισφορές των Ταμείων του ΚΣΠ τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί στα χρηματοδοτικά μέσα που δημιουργήθηκαν βάσει του τίτλου VIII του δημοσιονομικού κανονισμού και στηρίζονται από τα Ταμεία που υπάγονται στο ΚΣΠ σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες του συγκεκριμένου τομέα.

2. Οι συνεισφορές των Ταμείων που υπάγονται στο ΚΣΠ εγγράφονται στη χωριστή λογιστική και χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τους στόχους κάθε ταμείου υπαγόμενου στο ΚΣΠ, για δράσεις για και τελικούς αποδέκτες που είναι σύμφωνοι με το πρόγραμμα ή με τα προγράμματα από τα οποία γίνονται οι συνεισφορές.

3. Όσον αφορά τις συνεισφορές από τα ταμεία που υπάγονται στο ΚΣΠ στα χρηματοδοτικά μέσα που δημιουργήθηκαν βάσει του τίτλου VIII του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύουν οι ειδικοί κανόνες του συγκεκριμένου τομέα.

ΤΙΤΛΟΣ IX

ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Απόδοση των λογαριασμών

Άρθρο 227

Έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση του οικονομικού έτους

(άρθρο 142 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση του οικονομικού έτους παρέχει πιστή εικόνα:

- της επίτευξης των στόχων του οικονομικού έτους, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης,
- της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των γεγονότων που επηρέασαν σημαντικά τις δραστηριότητες του οικονομικού έτους.

Η έκθεση για τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση είναι χωριστή από τις εκθέσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Άρθρο 228

Παρέκλιση από τις λογιστικές αρχές

(άρθρο 144 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Όταν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, οι υπόλογοι θεωρούν ότι συντρέχει λόγος παρέκλισης από τις λογιστικές αρχές που περιγράφονται στους λογιστικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η

παρέκλιση αυτή πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να αναφέρεται στις σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 232.

Άρθρο 229

Δικαιολογητικά έγγραφα

(άρθρο 144 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κάθε εγγραφή βασίζεται σε δικαιολογητικά έγγραφα με ημερομηνία και αριθμηση, τα οποία συντάσσονται σε χαρτί ή σε άλλο μέσο που εξασφαλίζει την αξιοπιστία και τη διατήρηση του περιεχομένου τους κατά τα χρονικά διαστήματα που καθορίζονται στο άρθρο 48.

2. Οι πράξεις της ίδιας φύσης που πραγματοποιούνται στον ίδιο τόπο και κατά την ίδια ημέρα μπορούν να ανακεφαλαιώνονται σε ένα και το αυτό δικαιολογητικό.

Άρθρο 230

Κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων

(άρθρο 145 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων εμφανίζει τα έσοδα και τα έξοδα του οικονομικού έτους, τα οποία πρέπει να κατατάσσονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους.

Άρθρο 231

Κατάσταση ταμειακών ροών

(άρθρο 145 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Η κατάσταση ταμειακών ροών αφορά τις ταμειακές ροές της εν λόγω περιόδου και δείχνει την εξέλιξη των ταμειακών διαθέσιμων από το άνοιγμα μέχρι το κλείσιμό τους.

Τα ταμειακά διαθέσιμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- ρευστά διαθέσιμα,
- λογαριασμούς και τραπεζικές καταθέσεις όψεως,
- λοιπές διαθέσιμες αξίες οι οποίες μπορούν ταχέως να μετασηματισθούν σε χρηματικά ποσά και έχουν σταθερή αξία.

Άρθρο 232

Σημειώσεις των δημοσιονομικών καταστάσεων

(άρθρο 145 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι σημειώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 145 του δημοσιονομικού κανονισμού αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των δημοσιονομικών καταστάσεων. Οι σημειώσεις περιέχουν τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- λογιστικές αρχές, κανόνες και μεθόδους,
- επεξηγηματικές σημειώσεις, οι οποίες παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται στον κορμό των δημοσιονομικών καταστάσεων, αλλά είναι αναγκαίες για την παρουσίαση πιστής εικόνας.

Άρθρο 233

**Λογαριασμοί δημοσιονομικού αποτελέσματος
(άρθρο 146 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι λογαριασμοί δημοσιονομικού αποτελέσματος περιλαμβάνουν:

α) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με έσοδα, τα οποία περιλαμβάνουν:

i) την εξέλιξη των προβλέψεων του τμήματος εσόδων του προϋπολογισμού,

ii) την εκτέλεση του προϋπολογισμού όσον αφορά τα έσοδα,

iii) την εξέλιξη των βεβαιωμένων δικαιωμάτων είσπραξης,

β) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν αλλαγές στο σύνολο των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεως υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών,

γ) πληροφοριακά στοιχεία που εμφανίζουν τη χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεως υποχρεώσεων και πιστώσεων πληρωμών,

δ) πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των υποχρεώσεων που μένουν προς εκπλήρωση, αφού έχουν μεταφερθεί από το προηγούμενο οικονομικό έτος ή έχουν αναληφθεί κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αναφοράς.

2. Όσον αφορά τα πληροφοριακά στοιχεία για τα έσοδα, επισυνάπτεται και κατάσταση στην οποία εμφανίζεται, ανά κράτος μέλος, η κατανομή των ποσών που απομένουν προς είσπραξη κατά τη λήξη του οικονομικού έτους και τα οποία αντιστοιχούν σε ιδίους πόρους για τους οποίους έχει εκδοθεί ένταλμα είσπραξης.

Άρθρο 234

**Τρόποι διαβίβασης λογαριασμών
(άρθρο 148 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι προσωρινοί λογαριασμοί και οι τελικοί λογαριασμοί που αναφέρονται στα άρθρα 147 και 148 του δημοσιονομικού κανονισμού μπορούν να διαβιβαστούν με ηλεκτρονικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Λογιστική

Τμήμα 1

Οργάνωση της λογιστικής

Άρθρο 235

**Οργάνωση της λογιστικής
(άρθρο 151 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Ο υπόλογος κάθε θεσμικού οργάνου και οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού συντάσσει και ενημερώνει έγγραφα που περιγράφουν την οργάνωση και τις διαδικασίες της λογιστικής του συγκεκριμένου οργάνου ή οργανισμού.

2. Τα έσοδα και οι δαπάνες του προϋπολογισμού εγγράφονται στο μηχανογραφικό σύστημα που προβλέπεται στο άρθρο 236 ανάλογα με την οικονομική φύση της πράξης, ως τρέχοντα έσοδα ή τρέχουσες δαπάνες, ή ως κεφάλαια.

Άρθρο 236

Μηχανογραφικά συστήματα

(άρθρο 151 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Η λογιστική τηρείται με τη βοήθεια ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος.

2. Η οργάνωση της λογιστικής που τηρείται με τη βοήθεια μηχανογραφικών συστημάτων και υποσυστημάτων απαιτεί πλήρη περιγραφή αυτών των συστημάτων και υποσυστημάτων.

Η περιγραφή αυτή ορίζει το περιεχόμενο όλων των πεδίων δεδομένων και προσδιορίζει επακριβώς τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα επεξεργάζεται τις επιμέρους πράξεις. Επίσης, αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα εγγυάται την ύπαρξη πλήρους διαδρομής ελέγχου για κάθε πράξη, καθώς και για κάθε τροποποίηση των μηχανογραφικών συστημάτων και υποσυστημάτων, έτσι ώστε να είναι δυνατός ανά πάσα στιγμή ο εντοπισμός της φύσης των τροποποιήσεων και του προσώπου που τις επέφερε.

Οι περιγραφές των μηχανογραφικών λογιστικών συστημάτων και υποσυστημάτων μνημονεύουν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους δεσμούς που υφίστανται μεταξύ αυτών και του κεντρικού λογιστικού συστήματος, ιδίως ως προς τη μεταβίβαση δεδομένων και τη συμφωνία των λογιστικών υπολοίπων.

3. Πρόσβαση στα μηχανογραφικά συστήματα και υποσυστήματα έχουν μόνο τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε κατάλογο εξουσιοδοτημένων χρηστών, ο οποίος συντάσσεται και ενημερώνεται από κάθε θεσμικό όργανο.

Τμήμα 2

Λογιστικά βιβλία

Άρθρο 237

Λογιστικά βιβλία

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο και οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού τηρεί ημερολόγιο, γενικό καθολικό και άλλα βοηθητικά λογιστικά βιβλία για τους οφειλότες, τους πιστωτές και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, εκτός και αν αυτό δεν δικαιολογείται από την ανάλυση της σχέσης κόστους-ωφέλειας.

Τα λογιστικά βιβλία συνίστανται σε μηχανογραφικά έγγραφα αναγνωρισμένα από τον υπόλογο τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ως αποδεικτικά στοιχεία.

Οι εγγραφές του ημερολογίου μεταφέρονται στους λογαριασμούς του γενικού καθολικού, οι οποίοι διαρθρώνονται σύμφωνα με το λογιστικό σχέδιο του άρθρου 212.

Το ημερολόγιο και το γενικό καθολικό μπορούν να υποδιαιρεθούν σε τόσα βοηθητικά ημερολόγια και λογιστικά βιβλία όσα απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών.

Οι εγγραφές σε βοηθητικά ημερολόγια και σε βιβλία συγκεντρώνονται τουλάχιστον μηνιαίως στο ημερολόγιο και στο καθολικό.

Άρθρο 238

Ισοζύγιο γενικού καθολικού

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κάθε θεσμικό όργανο και οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού καταρτίζει ισοζύγιο των λογαριασμών του γενικού καθολικού. Το ισοζύγιο αυτό παρουσιάζει όλους τους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής, συμπεριλαμβανόμενων των λογαριασμών που εκκαθαρίζονται κατά το οικονομικό έτος αναφοράς, αναφέροντας, για καθέναν από αυτούς:

- α) τον αριθμό του λογαριασμού,
- β) την περιγραφή του,
- γ) το σύνολο των χρεώσεων,
- δ) το σύνολο των πιστώσεων,
- ε) το υπόλοιπο.

Άρθρο 239

Συμφωνία λογαριασμών

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα δεδομένα του γενικού καθολικού τηρούνται και οργανώνονται κατά τρόπο που να τεκμηριώνει το περιεχόμενο κάθε λογαριασμού που περιλαμβάνεται στο ισοζύγιο του καθολικού.

2. Όσον αφορά το βιβλίο απογραφής των παγίων περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 246 έως 253.

Τμήμα 3

Καταχώριση

Άρθρο 240

Λογιστικές εγγραφές

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι λογιστικές εγγραφές πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διπλή λογιστική μέθοδο, δηλαδή κάθε κίνηση ή μεταβολή στη λογιστική αποδίδεται με εγγραφή η οποία δημιουργεί αντιστοίχια μεταξύ χρέωσης και πίστωσης των διαφόρων λογαριασμών που επηρεάζονται από την εγγραφή αυτή.

2. Το ισόποσο σε ευρώ μιας πράξης σε νόμισμα άλλο από το ευρώ υπολογίζεται και εγγράφεται λογιστικά.

Οι πράξεις σε συνάλλαγμα των λογαριασμών που υπόκεινται σε επανεκτίμηση αποτελούν το αντικείμενο νομισματικής επανεκτίμησης τουλάχιστον κατά το κλείσιμο των λογαριασμών.

Αυτή η επανεκτίμηση πραγματοποιείται βάσει των ισοτιμιών που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6.

Η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τη μετατροπή μεταξύ ευρώ και ενός άλλου νομίσματος με σκοπό την κατάρτιση του ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου του έτους Ν είναι εκείνη της τελευταίας εργάσιμης ημέρας του έτους Ν.

3. Οι λογιστικοί κανόνες της Ένωσης που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 152 του δημοσιονομικού κανονισμού εξειδικεύουν τους κανόνες μετατροπής και επανεκτίμησης που είναι αναγκαίοι για τους σκοπούς της λογιστικής βάσει της αυτοτέλειας των οικονομικών ετών.

Άρθρο 241

Λογιστική καταχώριση

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κάθε λογιστική καταχώριση διευκρινίζει την προέλευση, το περιεχόμενο και τον καταλογισμό κάθε δεδομένου, καθώς και τα στοιχεία αναφοράς του σχετικού δικαιολογητικού.

Άρθρο 242

Καταχώριση στο ημερολόγιο

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι λογιστικές πράξεις καταχωρίζονται στο ημερολόγιο με μία από τις εξής μεθόδους, οι οποίες δεν αποκλείουν η μία την άλλη:

- α) είτε ανά ημέρα και ανά πράξη,
- β) είτε με μηνιαία ανακεφαλαίωση των συνολικών ποσών των πράξεων, υπό τον όρο να διατηρούνται όλα τα έγγραφα που επιτρέπουν την επαλήθευση των πράξεων αυτών ανά ημέρα και ανά πράξη.

Άρθρο 243

Επικύρωση της καταχώρισης

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Ο οριστικός χαρακτήρας των καταχωρίσεων στο ημερολόγιο και στα άλλα λογιστικά βιβλία επέρχεται μέσω διαδικασίας επικύρωσης, η οποία απαγορεύει κάθε τροποποίηση ή διαγραφή της καταχώρισης.

2. Το αργότερο πριν από την παρουσίαση των οριστικών δημοσιονομικών καταστάσεων, εφαρμόζεται διαδικασία κλείσιματος, η οποία οριστικοποιεί τις ημερομηνίες και εγγυάται το αμετάβλητο των καταχωρίσεων.

Τμήμα 4

Συμφωνία και επαλήθευση

Άρθρο 244

Συμφωνία των λογαριασμών

(άρθρο 154 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών του γενικού ισοζυγίου πρέπει να συμφωνούνται περιοδικά και τουλάχιστον κατά το ετήσιο κλείσιμο των λογαριασμών, με τα δεδομένα των διαχειριστικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από τους διατάκτες για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και για την ημερήσια τροφοδότηση του λογιστικού συστήματος.

2. Κατά διαστήματα, και τουλάχιστον κατά το κλείσιμο των λογαριασμών, ο υπόλογος επαληθεύει ότι τα υπόλοιπα των τραπεζικών λογαριασμών αντιστοιχούν στην πραγματικότητα, και ιδίως ελέγχει:

α) τις τραπεζικές καταθέσεις, με συμφωνία των αποσπασμάτων λογαριασμού που κοινοποιούνται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,

β) τα μετρητά που διατηρούνται στο ταμείο, με συμφωνία με τα δεδομένα του βιβλίου ταμείου.

Όσον αφορά τους λογαριασμούς των παγίων περιουσιακών στοιχείων, ο ως άνω έλεγχος πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 250.

3. Οι διοργανικοί λογαριασμοί ανταλλαγής συμφωνούνται σε μηνιαία βάση.

4. Οι εκκρεμείς λογαριασμοί ανοίγονται και επανεξετάζονται ετησίως από τον υπόλογο. Οι λογαριασμοί αυτοί πρέπει να είναι υπό την ευθύνη του διατάκτη, ο οποίος προβαίνει στην εκκαθάρισή τους το συντομότερο δυνατόν.

Τμήμα 5

Λογιστική του προϋπολογισμού

Άρθρο 245

Περιεχόμενο και τήρηση της λογιστικής του προϋπολογισμού (άρθρο 156 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στη λογιστική του προϋπολογισμού καταχωρίζονται για κάθε υποδιαίρεσή του:

α) όσον αφορά τις δαπάνες:

i) οι εγκεκριμένες πιστώσεις του αρχικού προϋπολογισμού, οι πιστώσεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, οι εκ μεταφοράς πιστώσεις, οι πιστώσεις που καθίστανται διαθέσιμες μετά την είσπραξη εσόδων με συγκεκριμένο προορισμό, οι πιστώσεις που προκύπτουν από μεταφορές και το άθροισμα των πιστώσεων που καθίστανται έτσι διαθέσιμες,

ii) οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές του οικονομικού έτους,

β) όσον αφορά τα έσοδα:

i) οι προβλέψεις του αρχικού προϋπολογισμού, οι προβλέψεις των διορθωτικών προϋπολογισμών, τα έσοδα με συγκεκριμένο προορισμό και το άθροισμα των προβλέψεων αυτών,

ii) τα βεβαιωμένα δικαιώματα είσπραξης και οι εισπράξεις του οικονομικού έτους,

γ) οι αναλήψεις υποχρεώσεων που απομένουν προς πληρωμή και τα έσοδα που απομένουν προς είσπραξη, εκ μεταφοράς από προγενέστερα οικονομικά έτη.

Οι πιστώσεις αναλήψεως υποχρεώσεων και οι πιστώσεις πληρωμών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο α) καταχωρίζονται και παρακολουθούνται χωριστά.

Στη λογιστική του προϋπολογισμού καταχωρίζονται οι συνολικές προσωρινές αναλήψεις υποχρεώσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (εφεξής ΕΓΓΠΕ) και οι αντίστοιχες πληρωμές.

Οι ως άνω αναλήψεις υποχρεώσεων παρουσιάζονται έναντι του συνόλου των πιστώσεων του ΕΓΓΠΕ.

2. Η λογιστική του προϋπολογισμού επιτρέπει τη χωριστή παρακολούθηση:

α) της χρησιμοποίησης των μεταφερόμενων πιστώσεων και των πιστώσεων του οικονομικού έτους,

β) της εκκαθάρισης των υποχρεώσεων που μένουν προς εκκαθάριση.

Όσον αφορά τα έσοδα, παρακολουθούνται χωριστά οι προς είσπραξη απαιτήσεις προγενέστερων οικονομικών ετών.

3. Η λογιστική του προϋπολογισμού μπορεί να οργανωθεί κατά τρόπο που να δημιουργεί αναλυτική λογιστική.

4. Η λογιστική του προϋπολογισμού τηρείται σε μηχανογραφικά συστήματα, σε βιβλία ή σε δελτία (καρτέλες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Απογραφή περιουσιακών στοιχείων

Άρθρο 246

Απογραφή περιουσιακών στοιχείων**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Το σύστημα απογραφής των περιουσιακών στοιχείων καταρτίζεται από τον διατάκτη, με τη συνδρομή του υπολόγου. Το εν λόγω σύστημα πρέπει να παρέχει όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την τήρηση της λογιστικής και για τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρο 247

Διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού θεσπίζουν, το καθένα σε ό,τι το αφορά, τις διατάξεις που διέπουν τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς τους, και προσδιορίζουν τις διοικητικές υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για το ως άνω σύστημα απογραφής.

Άρθρο 248

Εγγραφή των περιουσιακών στοιχείων στο βιβλίο απογραφής**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Εγγράφονται στο βιβλίο απογραφής και καταχωρίζονται στους λογαριασμούς παγίων περιουσιακών στοιχείων όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αγοράζονται για περίοδο χρήσης μεγαλύτερη του έτους, δεν είναι αναλώσιμα και των οποίων η τιμή κτήσης ή η τιμή κόστους υπερβαίνει την τιμή που αναφέρεται στους λογιστικούς κανόνες της Ένωσης στο πλαίσιο του άρθρου 152 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 249

Περιεχόμενο του βιβλίου απογραφής σε σχέση με κάθε περιουσιακό στοιχείο**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Το βιβλίο απογραφής περιλαμβάνει κατάλληλη περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων, προσδιορίζει τη θέση τους, ή για κινητά στοιχεία, την αρμόδια υπηρεσία ή το αρμόδιο πρόσωπο, την ημερομηνία αγοράς και το μοναδιαίο κόστος τους.

Άρθρο 250

Έλεγχοι του βιβλίου απογραφής για κινητά περιουσιακά στοιχεία**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι έλεγχοι του βιβλίου απογραφής από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού διενεργούνται κατά τρόπο που να επιβεβαιώνει τη φυσική ύπαρξη κάθε περιουσιακού στοιχείου και την αντιστοιχισή του με την εγγραφή στο βιβλίο απογραφής. Οι έλεγχοι αυτοί

πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ετήσιου προγράμματος επαληθεύσεων, εκτός εάν πρόκειται για υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, των οποίων ο έλεγχος πραγματοποιείται, τουλάχιστον, ανά τριετία.

Άρθρο 251

Μεταπώληση υλικών περιουσιακών στοιχείων**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Τα μέλη, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των θεσμικών οργάνων και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού δεν μπορούν να εμφανισθούν ως αγοραστές υλικών περιουσιακών στοιχείων που μεταπωλούνται από τα ως άνω θεσμικά όργανα και οργανισμούς, εκτός εάν μεταπωλούνται στο πλαίσιο δημοπρασίας.

Άρθρο 252

Διαδικασία πώλησης υλικών περιουσιακών στοιχείων**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι πωλήσεις υλικών περιουσιακών στοιχείων, όταν η μοναδιαία αξία αγοράς των στοιχείων αυτών είναι ίση ή μεγαλύτερη των 8 100 ευρώ, δημοσιοποιούνται με κατάλληλο τρόπο σε τοπικό επίπεδο. Η περίοδος μεταξύ της δημοσίευσης της τελευταίας αγγελίας και της σύναψης της σύμβασης πώλησης πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε δεκατέσσερις ημερολογιακές ημέρες.

Όταν η μοναδιαία αξία αγοράς των στοιχείων αυτών είναι ίση ή μεγαλύτερη των 391 100 ευρώ, οι πωλήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο αποτελούν το αντικείμενο προκήρυξης πώλησης η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Ακόμη, μπορεί να γίνει κατάλληλη δημοσίευση στον Τύπο των κρατών μελών. Η περίοδος μεταξύ της δημοσίευσης της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και της σύναψης της σύμβασης πώλησης πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε ένα μήνα.

2. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού μπορεί να παραιτηθούν από δημοσίευση όταν το κόστος δημοσίευσης υπερβαίνει το αναμενόμενο από την πράξη οικονομικό όφελος.

3. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού οφείλουν να αναζητούν κάθε φορά τις καλύτερες τιμές για τις πωλήσεις υλικών περιουσιακών στοιχείων.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν εφαρμόζονται σε πωλήσεις μεταξύ των οργάνων της Ένωσης και των οργανισμών τους που αναφέρονται στο άρθρο 208 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 253

Διαδικασία μεταβίβασης υλικών περιουσιακών στοιχείων**(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Η μεταβίβαση εκ χαρακτηριστικής ή εξ επαχθούς αιτίας, η θέση σε αχρηστία, η μίσθωση και η απώλεια νομής, κλοπής ή οποιασδήποτε άλλης αιτίας, των απογραφέντων περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων κτιρίων, συνεπάγεται τη σύνταξη σχετικής δήλωσης ή πρακτικού εκ μέρους του διατάκτη.

Η δήλωση ή το πρακτικό αναφέρει ειδικότερα την ενδεχόμενη υποχρέωση αντικατάστασης, εκ μέρους υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού της Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

Η δωρεάν διάθεση ακινήτων ή μεγάλων εγκαταστάσεων απαιτεί την κατάρτιση συμβάσεων και αποτελεί το αντικείμενο ετήσιας ανακοίνωσης προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στο πλαίσιο της παρουσίασης του σχεδίου του προϋπολογισμού.

Μέλη, μόνιμοι και άλλοι υπάλληλοι, καθώς και κάθε άλλο μέλος του προσωπικού των θεσμικών οργάνων και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 141 του δημοσιονομικού κανονισμού δεν μπορούν να είναι αποδέκτες απογραφέντος περιουσιακού στοιχείου που εκχωρείται δωρεάν ή τίθεται σε αχρηστία.

Άρθρο 254

Βιβλία απογραφής και δημοσιότητα των πωλήσεων στις αντιπροσωπείες της Ένωσης

(άρθρο 157 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα διαρκή βιβλία απογραφής των κινητών αγαθών που αποτελούν την περιουσία της Ένωσης, όσον αφορά τις αντιπροσωπείες, τηρούνται επιτόπου. Κοινοποιούνται κατά τακτά διαστήματα στις κεντρικές υπηρεσίες, σύμφωνα με λεπτομερείς κανόνες που αποφασίζονται από το εκάστοτε θεσμικό όργανο.

Τα κινητά αγαθά που προωθούνται προς τις αντιπροσωπείες της Ένωσης αποτελούν το αντικείμενο εγγραφής σε προσωρινή κατάσταση, εν αναμονή της ένταξης τους στα διαρκή βιβλία απογραφής.

2. Η δημοσιότητα των πωλήσεων κινητών αγαθών των αντιπροσωπειών της Ένωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τις τοπικές πρακτικές.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ I

ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 255

Τυπολογία των ενεργειών

(άρθρο 181 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι άμεσες ενέργειες υλοποιούνται στις εγκαταστάσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών (εφεξής «JRC») και χρηματοδοτούνται καταρχήν εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό, συνίστανται δε σε:

- α) ερευνητικά προγράμματα,
- β) διερευνητικές δραστηριότητες έρευνας,
- γ) δραστηριότητες επιστημονικής και ερευνητικής υποστήριξης, θεσμικού χαρακτήρα.

2. Το JRC μπορεί να συμμετέχει σε έμμεσες δράσεις με βάση τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 183 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Οι προβλέψεις απαιτήσεων, που αναφέρονται στο άρθρο 181 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, διαβιβάζονται στον υπόλογο με σκοπό την καταχώρισή της.

Άρθρο 256

Συμπληρωματικοί κανόνες εφαρμοστέοι στο JRC

(άρθρο 183 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι δραστηριότητες ανταγωνιστικού χαρακτήρα που ασκούνται από το JRC συνίστανται σε:

- α) δραστηριότητες που διεξάγονται μετά από διαδικασίες επιδότησης ή σύναψης δημόσιων συμβάσεων,
- β) δραστηριότητες για λογαριασμό τρίτων,
- γ) δραστηριότητες στο πλαίσιο διοικητικής συμφωνίας με άλλα θεσμικά όργανα ή άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής για την παροχή τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης.

2. Όταν οι δραστηριότητες που ασκεί το JRC για λογαριασμό τρίτων συνεπάγονται την ανάθεση σύμβασης, η διαδικασία ανάθεσης ακολουθεί τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

3. Οι προβλέψεις απαιτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 183 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού διαβιβάζονται στον υπόλογο με σκοπό την καταχώρισή τους.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 257

Ενέργειες επιδεχόμενες χρηματοδότηση

(άρθρο 184 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι πιστώσεις που αφορούν τις ενέργειες που προβλέπονται στο κεφάλαιο I του τίτλου IV του μέρους II του δημοσιονομικού κανονισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν ιδίως για την κάλυψη συμβάσεων, επιδοτήσεων –συμπεριλαμβανόμενων των επιδοτήσεων

επιτοκίου— ειδικών δανείων, εγγυήσεων δανείων και ενεργειών για χρηματοδοτική συνδρομή, ενισχύσεων προϋπολογισμού και άλλων συγκεκριμένων μορφών δημοσιονομικής υποστήριξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Στήριξη από τον προϋπολογισμό και καταπιστευματικά ταμεία πολλαπλών δωρητών

Άρθρο 258

Χρησιμοποίηση στήριξης από τον προϋπολογισμό (άρθρο 186 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις σχετικές βασικές πράξεις, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί τομεακή στήριξη ή γενική στήριξη από τον προϋπολογισμό στο εσωτερικό τρίτης χώρας εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών της χώρας εταίρου είναι επαρκώς διαφανής, αξιόπιστη και αποτελεσματική,
- β) η χώρα εταίρος έχει θεσπίσει επαρκώς αξιόπιστες και κατάλληλες τομεακές ή εθνικές πολιτικές και,
- γ) η χώρα εταίρος έχει θεσπίσει μακροοικονομικές πολιτικές με άξονα τη σταθερότητα.

2. Οι συμφωνίες που έχουν συναφθεί με τη χώρα εταίρο περιέχουν υποχρέωση για την εν λόγω χώρα να παράσχει στην Επιτροπή αξιόπιστες και επίκαιρες πληροφορίες που να της επιτρέπουν να αξιολογεί την εκπλήρωση των όρων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 259

Καταπιστευματικά ταμεία της Ένωσης για εξωτερικές δράσεις (άρθρο 187 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συνεισφορές των άλλων δωρητών λαμβάνονται υπόψη όταν κατατίθενται στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου και για το ποσό εκφρασμένο σε ευρώ που προκύπτει από τη μετατροπή τους κατά την πίστωσή τους στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό.

Η συνεισφορά της Ένωσης διαβιβάζεται εγκαίρως για να καλύπτονται οι νομικές δεσμεύσεις του καταπιστευματικού λογαριασμού, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των διαθέσιμων ποσών που έχουν παράσχει οι άλλοι δωρητές.

Οι τόκοι που έχουν σωρευθεί στο ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του καταπιστευματικού ταμείου επενδύονται στο καταπιστευματικό ταμείο, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από την ιδρυτική πράξη του καταπιστευματικού ταμείου.

Όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στον τραπεζικό λογαριασμό που αναφέρεται στην τρίτη παράγραφο κατά τη διάρκεια του έτους καταχωρίζονται λογιστικώς στους λογαριασμούς του καταπιστευματικού ταμείου.

Οι οικονομικές καταστάσεις για τις πράξεις κάθε καταπιστευματικού ταμείου καταρτίζονται δύο φορές το χρόνο από τον διατάκτη.

Τα καταπιστευματικά ταμεία υπόκεινται σε ανεξάρτητο εξωτερικό έλεγχο κάθε χρόνο.

Το διοικητικό συμβούλιο του καταπιστευματικού ταμείου εγκρίνει την ετήσια έκθεσή του, την οποία καταρτίζει ο διατάκτης, καθώς και τους ετήσιους λογαριασμούς τους οποίους καταρτίζει ο υπόλογος. Οι εκθέσεις αυτές προσαρτώνται στην ετήσια έκθεση του κύριου διατάκτη και υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας απαλλαγής της Επιτροπής.

Οι κανόνες που διέπουν τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου και τον εσωτερικό κανονισμό του θεσπίζονται στην ιδρυτική πράξη του καταπιστευματικού ταμείου την οποία εγκρίνει η Επιτροπή και αποδέχονται οι δωρητές. Οι κανόνες αυτοί κατοχυρώνουν τη δικαίη εκπροσώπηση των δωρητών και συμπεριλαμβάνουν την υποχρέωση θετικής ψήφου εκ μέρους της Επιτροπής για την τελική απόφαση περί χρήσεως των κεφαλαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Συμβάσεις προμηθειών

Άρθρο 260

Μίσθωση ακινήτων

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Με επιχειρησιακές πιστώσεις προοριζόμενες για τις εξωτερικές ενέργειες μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο οι συμβάσεις ακινήτων που αφορούν τη μίσθωση κτιρίων ήδη κατασκευασμένων κατά την υπογραφή του μισθωτηρίου. Οι συμβάσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο δημοσίευσης όπως προβλέπεται στο άρθρο 124.

Άρθρο 261

Ορισμοί

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνουν τις συμβάσεις μελέτης και τις συμβάσεις τεχνικής βοήθειας.

Πρόκειται περί σύμβασης μελέτης εάν η σύμβαση υπηρεσιών που συνάπτεται μεταξύ ενός παρόχου υπηρεσιών και της αναθέτουσας αρχής αφορά, μεταξύ άλλων, τις μελέτες για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών και την προετοιμασία των έργων, τις μελέτες σκοπιμότητας, τις οικονομικές μελέτες και τις έρευνες αγοράς, τις τεχνικές μελέτες, τις αξιολογήσεις και τους λογιστικούς ελέγχους.

Πρόκειται περί σύμβασης τεχνικής βοήθειας στις περιπτώσεις όπου ο πάροχος υπηρεσιών αναλαμβάνει να ασκήσει καθήκοντα συμβούλου, καθώς και στις περιπτώσεις όπου καλείται να αναλάβει τη διεύθυνση ή την εποπτεία ενός έργου, ή να διαθέσει τους εμπειρογνώμονες που προσδιορίζονται στη σύμβαση.

2. Όταν τρίτη χώρα διαθέτει στις υπηρεσίες της ή σε οντότητες του ευρύτερου δημόσιου τομέα ειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης, οι συμβάσεις μπορούν να εκτελούνται απευθείας από αυτές τις υπηρεσίες και οντότητες με αυτεπιστασία.

Άρθρο 262

Συγκεκριμένες διατάξεις για τα κατώτατα όρια και τις λεπτομέρειες ανάθεσης των εξωτερικών συμβάσεων**(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Τα άρθρα 123 έως 126, εξαιρουμένων των ορισμών, το άρθρο 127 παράγραφοι 3 και 4, τα άρθρα 128, 134 έως 137, το άρθρο 139 παράγραφοι 3 έως 6, το άρθρο 148 παράγραφος 4, το άρθρο 151 παράγραφος 2, τα άρθρα 152 έως 158, τα άρθρα 160 και 164 του παρόντος κανονισμού δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 190 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού ή για λογαριασμό τους.

Η εφαρμογή των διατάξεων περί συμβάσεων που εμπίπτουν στο παρόν κεφάλαιο αποτελεί το αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής περιλαμβανομένων των κατάλληλων ελέγχων που ορίζει ο αρμόδιος διατάκτης όταν η Επιτροπή δεν αποτελεί την αναθέτουσα αρχή.

2. Σε περίπτωση μη τήρησης των διαδικασιών που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1, οι δαπάνες των αντίστοιχων πράξεων δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την Ένωση.

3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται για τις αναθέτουσες αρχές του άρθρου 190 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού εφόσον, μετά από τους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 61 του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή τις έχει εξουσιοδοτήσει να χρησιμοποιήσουν τις δικές τους διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.

Άρθρο 263

Δημοσιότητα και μη εφαρμογή διακρίσεων**(άρθρα 190 και 191 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η Επιτροπή λαμβάνει τα μέτρα που είναι σε θέση να εξασφαλίσουν, επί ίσοις όροις, την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή στις διαδικασίες πρόσκλησης σε ανταγωνισμό που έχουν ως αντικείμενο χρηματοδοτούμενες από την Ένωση συμβάσεις. Προς τούτο, μεριμνά ιδίως για:

- a) την εξασφάλιση, με τον ενδεδειγμένο τρόπο, της δημοσίευσης των προκηρύξεων προκαταρκτικής ενημέρωσης, των προκηρύξεων των διαγωνισμών και των προκηρύξεων ανάθεσης, και τούτο εντός επαρκών προθεσμιών,
- β) την αποφυγή κάθε πρακτικής που δημιουργεί διακρίσεις και κάθε τεχνικής προδιαγραφής που είναι δυνατόν να παρεμποδίσει την ευρεία και επί ίσοις όροις συμμετοχή όλων των φυσικών και νομικών προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 182 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Το άρθρο 265 παράγραφος 5, το άρθρο 267 παράγραφος 3 και το άρθρο 269 παράγραφος 4 ισχύουν με την επιφύλαξη της προσφυγής σε ηλεκτρονική ανάθεση συμβάσεων.

Άρθρο 264

Μέτρα δημοσιότητας**(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Η προκήρυξη προκαταρκτικής ενημέρωσης για τις διεθνείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών αποστέλλεται στην Υπηρεσία

Εκδόσεων το συντομότερο δυνατόν, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, και το ταχύτερο δυνατόν μετά την απόφαση έγκρισης του προγράμματος για τις συμβάσεις έργων.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, η προκήρυξη διαγωνισμού δημοσιεύεται:

- a) τουλάχιστον στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στο Διαδίκτυο (Internet), για τις διεθνείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών,
- β) τουλάχιστον στην *Επίσημη Εφημερίδα της δικαιούχου χώρας*, ή σε κάθε άλλο ισοδύναμο μέσον, για τις τοπικές προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

Στην περίπτωση όπου η προκήρυξη διαγωνισμού δημοσιεύεται και σε τοπικό επίπεδο, πρέπει να είναι πανομοιότυπη με εκείνη που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στο Διαδίκτυο, και να δημοσιεύεται ταυτόχρονα. Για τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στο Διαδίκτυο φροντίζει η Επιτροπή. Εάν η προκήρυξη δημοσιευθεί σε τοπικό επίπεδο, αυτό μπορεί να γίνει από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 190 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Με την υπογραφή της σύμβασης, η ανακοίνωση της ανάθεσης αποστέλλεται προς δημοσίευση, εκτός των περιπτώσεων που η σύμβαση, εφόσον εξακολουθεί να είναι αναγκαία, έχει χαρακτηριστεί απόρρητη, ή των περιπτώσεων που η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο απαιτείται για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας και όταν κρίνεται ότι δεν ενδεικνύεται η δημοσίευση της ανακοίνωσης της ανάθεσης.

Άρθρο 265

Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων υπηρεσιών**(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις υπηρεσιών:

- a) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 300 000 ευρώ:
 - i) διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, κλειστής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο α),
 - ii) διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο α),

β) συμβάσεις ποσού ύψους κάτω των 300 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ή σύμβαση-πλαίσιο.

Η ανάθεση των συμβάσεων ποσού το πολύ μέχρι 20 000 ευρώ δύναται να γίνεται βάσει μιας και μόνο προσφοράς.

Οι πληρωμές ποσών έως 2 500 ευρώ για δαπάνες είναι δυνατόν να αφορούν απλώς εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

2. Στη διεθνή κλειστή διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), η προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης αναφέρει τον αριθμό των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, καλούνται τουλάχιστον τέσσερις υποψήφιοι. Ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορά πρέπει να είναι επαρκής για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού.

Ο κατάλογος των υποψηφίων που επιλέγονται δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

Εάν ο αριθμός των υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής ή τις ελάχιστες ικανότητες είναι μικρότερος από τον ελάχιστο αριθμό, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να καλέσει να υποβάλουν προσφορά μόνο εκείνους τους υποψηφίους που πληρούν τα ως άνω κριτήρια.

3. Στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τουλάχιστον τρεις προσφέροντες, της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα που δεν εμπίπτει στο άρθρο 129.

Οι υποβάλλοντες προσφορά για τη διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα μπορεί να επιλεγούν από επαρκώς προβλεπόμενο κατάλογο πωλητών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 136 παράγραφος 1 στοιχείο β). Ο κατάλογος αυτός καταρτίζεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και ισχύει το πολύ επί πέντε έτη από την ημερομηνία δημοσίευσής του. Ο εν λόγω κατάλογος μπορεί να περιέχει υποκαταλόγους. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του ως άνω πίνακα, με εξαίρεση τους τρεις τελευταίους μήνες της εν λόγω περιόδου. Όταν μια σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί, η αναθέτουσα αρχή καλεί να υποβάλουν προσφορά όλους τους πωλητές που είναι εγγεγραμμένοι στον σχετικό κατάλογο ή υποκατάλογο.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνομosύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράφουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους προσφέροντες, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο προσφέροντα, υπό τον όρο ότι πληρούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

4. Για νομικές υπηρεσίες σύμφωνα με την ονοματολογία CPV, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να χρησιμοποιήσουν την ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

5. Οι προσφορές αποστέλλονται μέσα σε διπλό φάκελο, δηλαδή μέσα σε έναν εξωτερικό φάκελο ή δέμα όπου περιέχονται δύο χωριστοί και σφραγισμένοι φάκελοι, με τις ενδείξεις: Φάκελος Α «Τεχνική προσφορά», και Φάκελος Β «Οικονομική προσφορά». Ο εξωτερικός φάκελος φέρει:

- α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών,
- β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων,
- γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά,
- δ) την ένδειξη «Να μην ανοίγει πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Εάν στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών προβλέπονται συνεντεύξεις, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να προβεί σε συνεντεύξεις με το κύριο προσωπικό της ομάδας εμπειρογνομωνών που προτείνεται από κάθε προσφέροντα του οποίου η προσφορά εκρίθη τεχνικά αποδεκτή μετά τη συναγωγή των προσωρινών γραπτών συμπερασμάτων της επιτροπής και πριν από την οριστική ολοκλήρωση της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, οι εμπειρογνομωνες, κατά προτίμηση από κοινού εάν πρόκειται για ομάδα, ερωτώνται από την επιτροπή αξιολόγησης, και τούτο με μικρή χρονική διαφορά, για να είναι δυνατές οι συγκρίσεις. Οι συνεντεύξεις διεξάγονται βάσει σχεδιάσματος συνέντευξης που έχει εκ των προτέρων συμφωνηθεί από την κριτική επιτροπή και εφαρμόζεται για τους διάφορους εμπειρογνομωνες ή ομάδες που καλούνται για συνέντευξη. Η ημέρα και η ώρα της συνέντευξης γνωστοποιούνται στους προσφέροντες τουλάχιστον δέκα ημερολογιακές ημέρες νωρίτερα. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας, η οποία δεν επιτρέπει στον προσφέροντα να παραστεί στη συνέντευξη, αποστέλλεται νέα κλήση.

6. Τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης συμβάλλουν στον εντοπισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Η επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς γίνεται μετά από στάθμιση μεταξύ των τεχνικών πλεονεκτημάτων και της τιμής των προσφορών, σύμφωνα με την αναλογία 80/20. Για το σκοπό αυτό:

- α) οι βαθμοί που δίδονται στις τεχνικές προσφορές πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή 0,80,
- β) οι βαθμοί που δίδονται στις οικονομικές προσφορές πολλαπλασιάζονται με τον συντελεστή 0,20.

Άρθρο 266

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις υπηρεσιών

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να προσφύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μόνης προσφοράς, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επ' ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν δύνανται να τηρηθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 104 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού,

- β) όταν η παροχή των υπηρεσιών ανατίθεται σε δημόσιους οργανισμούς ή σε ιδρύματα ή ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχει ως αντικείμενο ενέργειες θεσμικού χαρακτήρα ή αποσκοπούσες στη χορήγηση βοήθειας κοινωνικού χαρακτήρα σε πληθυσμούς,
- γ) όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών κατ' επέκταση άλλων, υπό τους όρους της παραγράφου 2,
- δ) εφόσον πρόσκληση υποβολής προσφορών ή η προσπάθεια χρησιμοποίησης σύμβασης-πλαίσιου απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική, στην περίπτωση αυτή, και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιαστικά,
- ε) όταν η εκάστοτε σύμβαση έπεται διαγωνισμού και, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, πρέπει να ανατεθεί στον επιτυχόντα ή σε έναν από τους επιτυχόντες του διαγωνισμού· στην τελευταία περίπτωση, πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις όλοι οι επιτυχόντες του διαγωνισμού,
- στ) για τις υπηρεσίες των οποίων η παροχή, για λόγους τεχνικούς ή απόμεινους της προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο ανάδοχο,
- ζ) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, ή όταν η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο απαιτείται για την προστασία των ουσιαστών συμφερόντων της Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας,
- η) όταν πρέπει να συναφθεί νέα σύμβαση μετά τον πρόωρο τερματισμό υφιστάμενης σύμβασης.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου εξομοιώνονται με περιστάσεις επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 190 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς εντολοδόχους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Οι δραστηριότητες θεσμικού χαρακτήρα που αναφέρονται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου περιλαμβάνουν υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την υπηρεσιακή εντολή των δημόσιων οργανισμών.

2. Οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ' επέκταση άλλων, κατά την παράγραφο 1, στοιχείο γ), έχουν ως εξής:

- α) συμπληρωματικές υπηρεσίες οι οποίες δεν εμφανίζονταν μεν στην κύρια σύμβαση αλλά, λόγω απρόβλεπτης περίπτωσης, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση της σύμβασης, υπό

τον όρο ότι η κάθε συμπληρωματική υπηρεσία δεν μπορεί, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστεί από την κύρια σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή, και ότι το σωρευτικό ποσό των συμπληρωματικών υπηρεσιών δεν υπερβαίνει το 50 % του ποσού της κύριας σύμβασης,

- β) πρόσθετες υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών που είχαν ανατεθεί στον εργολήπτη της αρχικής σύμβασης, υπό τον όρο ότι:

i) η ανάθεση της πρώτης υπηρεσίας είχε αποτελέσει το αντικείμενο προκήρυξης, και ότι η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις νέες προς παροχή υπηρεσίες καθώς και το εκτιμώμενο κόστος τους αναφέρονταν σαφώς στη δημοσιευθείσα προκήρυξη της αρχικής σύμβασης,

ii) η επέκταση της σύμβασης είναι δυνατή για ποσό και για διάρκεια που δεν υπερβαίνουν το ποσό και τη διάρκεια της αρχικής σύμβασης.

Άρθρο 267

Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων προμηθειών

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις προμηθειών:

α) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 300 000 ευρώ: διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και του άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο α),

β) συμβάσεις ποσού ύψους κάτω των 300 000 ευρώ: σύμβαση-πλαίσιο ή:

i) για συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 100 000 ευρώ, αλλά κατώτερου των 300 000 ευρώ: ανοικτή πρόσκληση υποβολής προσφορών, σε τοπικό επίπεδο, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και του άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο β),

ii) συμβάσεις ποσού ύψους κατώτερου των 100 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 2.

γ) οι πληρωμές ποσών ύψους έως 2 500 ευρώ για δαπάνες μπορούν να αφορούν εξόφληση έναντι τιμολογίου, χωρίς να προηγείται αποδοχή προσφοράς.

Η ανάθεση των συμβάσεων ποσού το πολύ μέχρι 20 000 ευρώ δύναται να γίνεται βάσει μιας και μόνο προσφοράς.

2. Στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) σημείο ii) του παρόντος άρθρου, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τρεις τουλάχιστον προμηθευτές της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα που δεν εμπίπτει στο άρθρο 129.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνομosύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράψουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο προμηθευτή, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

3. Κάθε τεχνική και οικονομική προσφορά τοποθετείται, στο εσωτερικό φάκελος ή εξωτερικού φακέλου, εντός ενιαίου και σφραγισμένου φακέλου, ο οποίος φέρει:

- α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών,
- β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων,
- γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά,
- δ) την ένδειξη «Να μην ανοιγεί πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Στον τόπο και την ώρα που καθορίζονται στον φάκελο του διαγωνισμού, και σε δημόσια συνεδρίαση, οι προσφορές αποσφραγίζονται από την επιτροπή αξιολόγησης. Κατά τη δημόσια αποσφράγιση των προσφορών πρέπει να αναγγέλλονται τα ονόματα/επωνυμίες των προσφερόντων, οι προσφερόμενες τιμές, η ύπαρξη της απαιτούμενης για την υποβολή προσφοράς εγγύησης και κάθε άλλο τυπικό στοιχείο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

4. Στην περίπτωση σύμβασης προμηθειών χωρίς εξυπηρέτηση μετά την πώληση, μόνο κριτήριο ανάθεσης είναι η τιμή.

Στην περίπτωση όπου προτάσεις για εξυπηρέτηση μετά την πώληση ή για κατάρτιση προσωπικού παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία, επιλέγεται είτε η προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή είτε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σε συνδυασμό με τα τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφερόμενης εξυπηρέτησης και με την προσφερόμενη τιμή.

Άρθρο 268

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις προμηθειών

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι συμβάσεις προμηθειών είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μόνης προσφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν επείγουσα επιτακτική ανάγκη, οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επ' ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 111 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού,
- β) όταν η φύση ή τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ορισμένων προμηθειών το δικαιολογούν, π.χ. όταν η εκτέλεση της σύμβασης επιφυλάσσεται αποκλειστικά στους κατόχους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή αδειών που διέπουν τη χρησιμοποίησή τους,
- γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις εκ μέρους του αρχικού προμηθευτή, με σκοπό είτε τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, και εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευθεί υλικό διαφορετικών τεχνικών χαρακτηριστικών, με αποτέλεσμα ασυμβατότητα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες χρήσης ή συντήρησης,
- δ) εφόσον η πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική,
- ε) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, ή όταν η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο απαιτείται για την προστασία των ουσιαστών συμφερόντων της Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας,
- στ) για τις συμβάσεις προμήθειας προϊόντων η τιμή των οποίων διαμορφώνεται χρηματιστηριακά, και για τις αγορές σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων,
- ζ) για τις συμβάσεις αγοράς υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από προμηθευτή ο οποίος περατώνει τις επιχειρηματικές εργασίες του, είτε από τους συνδίκους ή τους εκκαθαριστές πτώχευσης, μέσω διακανονισμού με πιστωτές ή άλλης παρόμοιας διαδικασίας προβλεπόμενης στην οικεία εθνική νομοθεσία,
- η) όταν πρέπει να συναφθεί νέα σύμβαση μετά τον πρόωρο τερματισμό υφιστάμενης σύμβασης,

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιαστικά.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, εξομοιώνονται με επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 190 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς εντολοδόχους διατάκτες,

εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Άρθρο 269

Κατώτατα όρια και διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων έργων

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα κατώτατα όρια και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού καθορίζονται ως ακολούθως, για τις συμβάσεις έργων:

α) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 5 000 000 ευρώ:

i) διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και του άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο α),

ii) λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας ορισμένων εργασιών, διεθνής πρόσκληση υποβολής προσφορών, κλειστής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και του άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο α),

β) συμβάσεις ύψους ίσου ή ανώτερου των 300 000 ευρώ, αλλά κατώτερου των 5 000 000 ευρώ: πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτής διαδικασίας, σε τοπικό επίπεδο κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 2 και άρθρου 264 παράγραφος 2 στοιχείο β),

γ) συμβάσεις ποσού ύψους κάτω των 300 000 ευρώ: διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Οι συμβάσεις ύψους κατώτερου των 20 000 ευρώ μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μιας μόνο προσφοράς.

2. Στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει κατάλογο με τρεις τουλάχιστον εργολήπτες της επιλογής της. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και περιορισμένο ανταγωνισμό, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αποκαλείται δε διαδικασία με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα που δεν εμπίπτει στο άρθρο 129.

Η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται από κριτική επιτροπή, η οποία διαθέτει την αναγκαία τεχνική και διοικητική εμπειρογνώμοσύνη. Τα μέλη της επιτροπής αυτής οφείλουν να υπογράφουν δήλωση αμεροληψίας.

Εάν, μετά τις διαπραγματεύσεις με τους εργολήπτες, η αναθέτουσα αρχή λάβει μόνο μία προσφορά, έγκυρη από διοικητική και τεχνική άποψη, η σύμβαση είναι δυνατόν να ανατεθεί στον αντίστοιχο εργολήπτη, υπό τον όρο ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης.

3. Τα κριτήρια επιλογής αφορούν την ικανότητα του προσφέροντος να εκτελεί παρόμοιες συμβάσεις, ιδίως με αναφορά σε έργα εκτελεσθέντα κατά τα τελευταία έτη. Μόλις πραγματοποιηθεί η επιλογή και μετά την απόρριψη των μη σύμφωνων προσφορών, το μόνο κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η προσφερόμενη τιμή.

4. Κάθε τεχνική και οικονομική προσφορά τοποθετείται, στο εσωτερικό δέματος ή εξωτερικού φακέλου, εντός ενιαίου και σφραγισμένου φακέλου, ο οποίος φέρει:

α) τη διεύθυνση που αναφέρεται στον φάκελο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την κατάθεση των προσφορών,

β) τα στοιχεία αναφοράς της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην οποία απαντά ο προσφέρων,

γ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους αριθμούς των μερών της σύμβασης για τα οποία υποβάλλεται προσφορά,

δ) την ένδειξη «Να μην ανοιγεί πριν από τη συνεδρίαση αποσφράγισης των προσφορών», στη γλώσσα του φακέλου της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Στον τόπο και την ώρα που καθορίζονται στον φάκελο του διαγωνισμού, και σε δημόσια συνεδρίαση, οι προσφορές αποσφραγίζονται από την επιτροπή αξιολόγησης. Κατά τη δημόσια αποσφράγιση των προσφορών πρέπει να αναγγέλλονται τα ονόματα/επωνυμίες των προσφερόντων, οι προσφερόμενες τιμές, η ύπαρξη της απαιτούμενης για την υποβολή προσφοράς εγγύησης και κάθε άλλο τυπικό στοιχείο που η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.

Άρθρο 270

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις έργων

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι συμβάσεις έργων είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση βάσει μιας και μόνης προσφοράς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν επείγουσα επιτακτική ανάγκη, οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις αναθέτουσες αρχές και μη δυνάμενα επί ουδενί να αποδοθούν σ' αυτές, δεν συμβιβάζεται με τις προδημιουργίες που προβλέπονται για τις διαδικασίες του άρθρου 111 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού,

β) για συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση και οι οποίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση του τεχνικού έργου, υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2,

γ) εφόσον η πρόσκληση υποβολής προσφορών απέβη άκαρπη, δηλαδή δεν ανέδειξε καμία προσφορά που να αξίζει να επιλεγεί από άποψη ποιότητας ή/και οικονομική,

δ) για τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες, ή όταν η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας, ή όταν τούτο απαιτείται για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Ένωσης ή της δικαιούχου χώρας,

ε) όταν πρέπει να συναφθεί νέα σύμβαση μετά τον πρόωρο τερματισμό υφιστάμενης σύμβασης.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου εξομοιώνονται με περιστάσεις επείγουσας επιτακτικής ανάγκης οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο καταστάσεων κρίσης κατά το άρθρο 190 παράγραφος 2. Ο εντολοδόχος διατάκτης, σε συνεργασία με τους λοιπούς εντολοδόχους διατάκτες, εφόσον συντρέχει περίπτωση, διαπιστώνει την κατάσταση επείγουσας επιτακτικής ανάγκης και επανεξετάζει την απόφασή του τακτικά και με γνώμονα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου και μετά την ακύρωση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τον ή τους υποψήφιους της επιλογής της μεταξύ εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαδικασία υποβολής προσφορών, αρκεί οι αρχικοί όροι της σύμβασης να μην μεταβληθούν ουσιωδώς.

2. Οι συμπληρωματικές εργασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) ανατίθενται στον εργολήπτη που εκτελεί ήδη το αντίστοιχο έργο, υπό τον όρο ότι:

α) οι εργασίες αυτές δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να προκύψει μείζων δυσχέρεια για την αναθέτουσα αρχή,

β) οι εργασίες αυτές, αν και είναι δυνατόν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, είναι απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της,

γ) το άθροισμα των ποσών των συμβάσεων που ανατίθενται με αντικείμενο συμπληρωματικές εργασίες δεν υπερβαίνει το 50 % του ύψους της αρχικής σύμβασης.

Άρθρο 271

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για τις συμβάσεις ακινήτων

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι συμβάσεις ακινήτων του άρθρου 260 είναι δυνατόν να ανατίθενται με διαδικασία με διαπραγμάτευση μετά από διερεύνηση της τοπικής αγοράς.

Άρθρο 272

Επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης για τις μεικτές συμβάσεις (άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Στην περίπτωση των συμβάσεων που αφορούν ταυτόχρονα την παροχή υπηρεσιών και την προμήθεια αγαθών ή την εκτέλεση έργων, η αναθέτουσα αρχή, με τη συγκατάθεση της Επιτροπής, εφόσον αυτή δεν είναι η αναθέτουσα αρχή, προσδιορίζει τα εφάρμοστα κατώτατα όρια και διαδικασίες σε συνάρτηση με τον κυρίαρχο χαρακτήρα της σύμβασης, ο οποίος σταθμίζεται βάσει της σχετικής αξίας και της επιχειρησιακής σημασίας των διαφόρων συνιστωσών της σύμβασης.

Άρθρο 273

Έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού (άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Τα έγγραφα πρόσκλησης σε διαδικασία ανταγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 καταρτίζονται σύμφωνα με τις καλύτερες διεθνείς πρακτικές και με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, όσον αφορά τα μέτρα δημοσιότητας και τις επαφές μεταξύ αναθέτουσας αρχής και διαγωνιζομένων.

2. Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, στον φάκελο πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:

α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρουν, μεταξύ άλλων:

i) το είδος της σύμβασης,

ii) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και την αντίστοιχη στάθμισή,

iii) τη δυνατότητα και το πρόγραμμα των ενδεχόμενων συνετυξιών,

iv) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές,

v) το ποσοστό της σύμβασης που ενδεχομένως επιτρέπεται να εκτελεσθεί υπερβοληπτικά,

vi) το μέγιστο ύψος του προϋπολογισμού της σύμβασης,

vii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά,

β) κατάλογος επιλέκτων προκριθέντων υποψηφίων (ο οποίος αναφέρει ότι απαγορεύεται η συνεργασία τους),

γ) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων υπηρεσιών,

δ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις,

ε) στοιχεία αναφοράς της σύμβασης, με το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος εργασιών και τις προβλεπόμενες ημερομηνίες μετά τις οποίες πρέπει να είναι διαθέσιμοι οι κύριοι εμπειρογνώμονες,

στ) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα),

ζ) έντυπο προσφοράς,

η) έντυπο σύμβασης,

θ) ενδεχομένως, έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για τις πληρωμές προχρηματοδότησης.

Το στοιχείο η) του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει στις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω εξαιρετικών και δεόντως αιτιολογημένων περιστάσεων, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σύμβαση-πρότυπο.

3. Για τις συμβάσεις προμηθειών, στον φάκελο πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:

α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρον, μεταξύ άλλων:

i) τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης της σύμβασης,

ii) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές,

iii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά,

β) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων προμηθειών,

γ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις,

δ) τεχνικό παράρτημα, το οποίο περιλαμβάνει τυχόν σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές και το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα της προς εκτέλεση σύμβασης,

ε) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα), με ανάλυση των τιμών,

στ) έντυπο προσφοράς,

ζ) έντυπο σύμβασης,

η) ενδεχομένως, έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για:

i) την προσφορά,

ii) την πληρωμή προχρηματοδοτήσεων,

iii) την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

Το στοιχείο ζ) του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει στις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω εξαιρετικών και δεόντως αιτιολογημένων περιστάσεων, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σύμβαση-πρότυπο.

4. Για τις συμβάσεις έργων, στον φάκελο της πρόσκλησης για την υποβολή προσφορών περιέχονται τα ακόλουθα έγγραφα:

α) οδηγίες προς τους διαγωνιζόμενους, οι οποίες πρέπει να αναφέρον, μεταξύ άλλων:

i) τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης της σύμβασης,

ii) το αν, ενδεχομένως, επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές,

iii) το νόμισμα στο οποίο πρέπει να συνταχθεί η προσφορά,

β) γενικές διατάξεις περί συμβάσεων έργων,

γ) ειδικές διατάξεις, οι οποίες εξειδικεύουν, συμπληρώνουν ή αποκλίνουν από τις γενικές διατάξεις,

δ) τεχνικά παραρτήματα, τα οποία περιλαμβάνουν τυχόν σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές και το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα της προς εκτέλεση σύμβασης,

ε) πίνακας τιμών (προς συμπλήρωση από τον προσφέροντα), με ανάλυση των τιμών,

στ) έντυπο προσφοράς,

ζ) έντυπο σύμβασης,

η) ενδεχομένως, έντυπα εγγυήσεων τραπεζικού ή παρόμοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για:

i) την προσφορά,

ii) την πληρωμή προχρηματοδοτήσεων,

iii) την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

Το στοιχείο ζ) του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει στις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω εξαιρετικών και δεόντως αιτιολογημένων περιστάσεων, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σύμβαση-πρότυπο.

5. Σε περίπτωση αντιφάσεων μεταξύ των ειδικών διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο δ), στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) και στην παράγραφο 4 στοιχείο γ) και των γενικών διατάξεων, υπερισχύουν οι ειδικές διατάξεις.

6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους φορείς και βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός παράγων συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα εγγύησης της ποιότητας, παραπέμπουν στα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας τα οποία βασίζονται στα σχετικά ευρωπαϊκά ή, κατά περίπτωση, διεθνή πρότυπα και έχουν πιστοποιηθεί από φορείς που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα περί πιστοποίησης. Αποδέχονται, ωστόσο, και άλλα αποδεικτικά στοιχεία ισοδύναμων μέτρων εξασφάλισης της ποιότητας υποβαλλόμενα από τους οικονομικούς παράγοντες.

Άρθρο 274

Εγγυήσεις

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 163, οι προκαταρκτικές εγγυήσεις αναφέρουν τα ποσά σε ευρώ ή στο νόμισμα της σύμβασης την οποία καλύπτουν.

2. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει εγγύηση υποβολής προσφοράς, κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου, ύψους 1 έως 2 % του συνολικού ποσού της σύμβασης, για τις συμβάσεις προμηθειών ή έργων. Η εγγύηση αυτή είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 163 και ελευθερώνεται με την υπογραφή της σύμβασης, καταπίπτει δε σε περίπτωση απόσυρσης εκ των υστέρων της υποβληθείσας προσφοράς, μετά την ημερομηνία υποβολής άλλης προσφοράς εντός της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής.

3. Στην περίπτωση των συμβάσεων προμηθειών και των συμβάσεων έργων, είναι δυνατόν να απαιτηθεί από την αναθέτουσα αρχή εγγύηση καλής εκτέλεσης για ποσό που καθορίζεται στον φάκελο του διαγωνισμού και αντιστοιχεί σε ποσοστό μεταξύ 5 % και 10 % του συνολικού ύψους της σύμβασης. Η εγγύηση αυτή προσδιορίζεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως είναι το είδος και το ύψος της σύμβασης.

Ωστόσο, η εγγύηση απαιτείται όταν σημειώνεται υπέρβαση των ακόλουθων ορίων:

α) 345 000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων,

β) 150 000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών.

Η ως άνω εγγύηση ισχύει τουλάχιστον μέχρι την οριστική παραλαβή των προμηθειών ή των έργων. Σε περίπτωση κακής εκτέλεσης της σύμβασης, καταπίπτει ολόκληρη η εγγύηση αυτή.

Άρθρο 275

Προθεσμίες των διαδικασιών

(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)

1. Οι προσφορές πρέπει να φθάνουν στην αναθέτουσα αρχή στη διεύθυνση και, το αργότερο, κατά την ημέρα και την ώρα που αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών. Οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι οποίες καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, είναι επαρκείς για να

διαθέτουν οι ενδιαφερόμενοι εύλογο και κατάλληλο χρονικό διάστημα για την κατάρτιση και υποβολή των προσφορών τους.

Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε επείγουσες περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

2. Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τα ερωτήματά τους γραπτώς πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει τις απαντήσεις στα ερωτήματα των διαγωνιζομένων πριν από την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών.

3. Στις διεθνείς κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης. Η ελάχιστη προθεσμία μεταξύ της ημερομηνίας αποστολής της γραπτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών και της καταληκτικής ημερομηνίας για την παραλαβή των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα ημέρες. Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

4. Στις διεθνείς ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την ημερομηνία αποστολής προς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, έχουν ως εξής:

α) ενενήντα ημέρες, για τις συμβάσεις έργων,

β) εξήντα ημέρες, για τις συμβάσεις προμηθειών.

Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

5. Στις τοπικές ανοικτές διαδικασίες, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης, έχουν ως εξής:

α) εξήντα ημέρες, για τις συμβάσεις έργων,

β) τριάντα ημέρες, για τις συμβάσεις προμηθειών.

Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιτραπούν διαφορετικές προθεσμίες.

6. Για τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και με ανταγωνιστικό χαρακτήρα, κατά το άρθρο 265 παράγραφος 1 στοιχείο β), το άρθρο 267 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 269 παράγραφος 1 στοιχείο γ), στους προκρινόμενους υποψήφιους παρέχεται προθεσμία τουλάχιστον τριάντα ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γραπτής πρόσκλησης, για να υποβάλουν τις προσφορές τους.

7. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 6 καθορίζονται σε ημερολογιακές ημέρες.

Άρθρο 276

Επιτροπή αξιολόγησης**(άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Όλες οι προσφορές και αιτήσεις συμμετοχής που έχουν κριθεί σύμφωνα αξιολογούνται και κατατάσσονται από επιτροπή αξιολόγησης βάσει των ήδη καθορισμένων κριτηρίων αποκλεισμού, επιλογής και κατακύρωσης. Η ως άνω επιτροπή αποτελείται από περιττό αριθμό μελών, τουλάχιστον τρία, τα οποία διαθέτουν κάθε τεχνική και διοικητική εμπειρογνώμοσύνη που είναι αναγκαία για την έγκυρη αξιολόγηση των προσφορών.

2. Εάν η Επιτροπή δεν είναι η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να ζητήσει να λάβει αντίγραφο των εγγράφων των διαγωνισμών, των προσφορών, της αξιολόγησης των προσφορών και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί. Δύναται επίσης να συμμετάσχει ως παρατηρητής στην αποσφράγιση και την αξιολόγηση των προσφορών.

3. Οι προσφορές που δεν περιέχουν όλα τα ουσιώδη στοιχεία που απαιτούνται στα έγγραφα του διαγωνισμού, ή που δεν ανταποκρίνονται στις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται σ' αυτά απορρίπτονται.

Ωστόσο, η επιτροπή αξιολόγησης ή η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να ζητήσει από τους υποψήφιους ή προσφέροντες την υποβολή πρόσθετων στοιχείων ή τη διευκρίνιση των δικαιολογητικών που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τα κριτήρια αποκλεισμού, επιλογής και κατακύρωσης και τούτο εντός προθεσμίας που αυτές καθορίζουν τηρώντας και την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

4. Σε περίπτωση υπερβολικά χαμηλών προσφορών κατά το άρθρο 151, η επιτροπή αξιολόγησης ζητεί τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση των προσφορών.

5. Η υποχρέωση σύστασης επιτροπής αξιολόγησης μπορεί να μην ισχύει για διαδικασίες που αφορούν συμβάσεις αξίας κατώτερης ή ίσης των 20 000 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Χορήγηση των επιδοτήσεων

Άρθρο 277

Χρηματοδότηση εξ ολοκλήρου**(άρθρο 192 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Σε περίπτωση παρέκκλισης από την υποχρέωση συγχρηματοδότησης παρέχεται αιτιολόγηση στο πλαίσιο της απόφασης χορήγησης.

ΠΤΛΟΣ III

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 278

Ευρωπαϊκές υπηρεσίες και δημιουργία συμπληρωματικών υπηρεσιών

(άρθρο 195 του δημοσιονομικού κανονισμού)

Οι υπηρεσίες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 195 του δημοσιονομικού κανονισμού είναι οι εξής:

α) η Υπηρεσία Εκδόσεων,

β) η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF),

γ) η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού και η Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, η οποία υπάγεται διοικητικά σε αυτήν,

δ) η Υπηρεσία Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Ατομικών Δικαιωμάτων,

ε) η Υπηρεσία Υποδομής και Επιμελητείας στις Βρυξέλλες, και η Υπηρεσία Υποδομής και Επιμελητείας στο Λουξεμβούργο.

Ένα ή περισσότερα θεσμικά όργανα μπορούν να δημιουργήσουν συμπληρωματικές υπηρεσίες, αρκεί τούτο να αιτιολογείται με μελέτη κόστους-ωφελείας και να εγγυάται την αναγνωρισιμότητα της ενέργειας της Ένωσης.

Άρθρο 279

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων από τα θεσμικά όργανα στους διοργανικούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς**(άρθρα 195 και 199 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Κάθε θεσμικό όργανο είναι υπεύθυνο για τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις. Τα θεσμικά όργανα μπορούν να εκχωρήσουν στον διευθυντή μιας ευρωπαϊκής διοργανικής υπηρεσίας την αρμοδιότητα για όλες τις επόμενες πράξεις, ιδίως για τις νομικές δεσμεύσεις, την επικύρωση των δαπανών, την έγκριση των πληρωμών και τη χρησιμοποίηση των εσόδων και καθορίζουν τα όρια και τις προϋποθέσεις αυτής της εκχώρησης αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 280

Ειδικοί κανόνες για την Υπηρεσία Εκδόσεων**(άρθρα 195 και 199 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Όσον αφορά την Υπηρεσία Εκδόσεων, κάθε θεσμικό όργανο αποφασίζει την πολιτική που ακολουθεί ως προς τις εκδόσεις του. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του δημοσιονομικού κανονισμού, τα καθαρά έσοδα από τις πωλήσεις των εκδόσεων χρησιμοποιούνται εκ νέου από το θεσμικό όργανο που έχει εκπονήσει τις εκδόσεις αυτές ως έσοδα ειδικού προορισμού.

Άρθρο 281

Εκχώρηση ορισμένων αρμοδιοτήτων από τον υπόλογο**(άρθρο 196 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Ο υπόλογος της Επιτροπής, μετά από πρόταση της επιτροπής διευθύνσεως της εκάστοτε υπηρεσίας, μπορεί να εκχωρήσει σε υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής ορισμένες από τις αρμοδιότητές του σχετικά με την είσπραξη εσόδων και την πληρωμή δαπανών που πραγματοποιούνται απευθείας από την εν λόγω υπηρεσία.

Άρθρο 282

Ταμείο — Τραπεζικοί λογαριασμοί**(άρθρο 196 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Για τις ίδιες ταμειακές ανάγκες μιας διοργανικής υπηρεσίας, ανοίγονται από την Επιτροπή στο όνομα της υπηρεσίας αυτής, τραπεζικοί λογαριασμοί ή τρεχούμενοι ταχυδρομικοί λογαριασμοί, μετά από πρόταση της επιτροπής διευθύνσεως της υπηρεσίας αυτής. Το ετήσιο ταμειακό υπόλοιπο συμφωνείται και τακτοποιείται μεταξύ εμπλεκόμενης υπηρεσίας και Επιτροπής κατά τη λήξη του οικονομικού έτους.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 283

Γενικές διατάξεις**(άρθρο 201 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι πιστώσεις διοικητικής λειτουργίας που καλύπτονται από τον παρόντα τίτλο είναι αυτές που ορίζονται στο άρθρο 41 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις που αντιστοιχούν σε διοικητικές πιστώσεις κατηγορίας κοινής σε διάφορους τίτλους, και οι οποίες υπόκεινται σε συνολική διαχείριση, είναι δυνατόν να εγγράφονται συνολικά στη λογιστική του προϋπολογισμού βάσει της συνοπτικής ταξινόμησης ανά κατηγορία που αναφέρεται στο άρθρο 25.

Οι αντίστοιχες δαπάνες εγγράφονται στις γραμμές κάθε τίτλου του προϋπολογισμού σύμφωνα με την κατανομή που ισχύει και για τις πιστώσεις.

Άρθρο 284

Εγγυήσεις μίσθωσης**(άρθρο 201 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Οι εγγυήσεις μίσθωσης που καταθέτουν τα θεσμικά όργανα έχουν τη μορφή τραπεζικής εγγύησης ή κατάθεσης σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό, σε ευρώ, στο όνομα του θεσμικού οργάνου και του εκμισθωτή, εκτός από περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

Ωστόσο, όταν για τις πράξεις σε τρίτες χώρες δεν είναι δυνατή η χρήση καμιάς από τις μορφές εγγύησης μίσθωσης, ο αρμόδιος διατάκτης είναι δυνατόν να αποδεχθεί άλλη μορφή εγγύησης, υπό τον όρο ότι αυτή εξασφαλίζει ισοδύναμη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Άρθρο 285

Προκαταβολές προς το προσωπικό και τα μέλη των θεσμικών οργάνων**(άρθρο 201 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

Είναι δυνατόν να καταβάλλονται, υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, προκαταβολές προς το προσωπικό, καθώς και προκαταβολές προς τα μέλη των θεσμικών οργάνων.

Άρθρο 286

Πράξεις επί ακινήτων**(άρθρο 203 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 203 παράγραφος 3 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν το κόστος εξοπλισμού των κτιρίων. Οι δαπάνες αυτές δεν περιλαμβάνουν τα συμπληρωματικά έξοδα.

2. Η διαδικασία έγκαιρης πληροφόρησης του άρθρου 203 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού και η διαδικασία προηγούμενης έγκρισης που προβλέπεται στο άρθρο 203 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού δεν εφαρμόζεται στην απόκτηση γης με μηδενικό ή συμβολικό αντίτιμο.

3. Η διαδικασία έγκαιρης πληροφόρησης και προηγούμενης έγκρισης που προβλέπεται στα σημεία 3 έως 7 του άρθρου 203 του δημοσιονομικού κανονισμού δεν εφαρμόζεται στα προοριζόμενα για κατοικία κτίρια. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν να ζητήσουν από το αρμόδιο όργανο κάθε πληροφορία σχετικά με τα προοριζόμενα για κατοικία κτίρια.

4. Σε εξαιρετικές ή επείγουσες πολιτικές περιστάσεις, η έγκαιρη πληροφόρηση που αναφέρεται στο άρθρο 203 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με οικοδομικά έργα που αφορούν αντιπροσωπείες ή γραφεία της Ένωσης σε τρίτες χώρες μπορούν να υποβληθούν μαζί με το οικοδομικό έργο με βάση το άρθρο 203 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διαδικασίες έγκαιρης ενημέρωσης και προέγκρισης πραγματοποιούνται το συντομότερο δυνατό.

5. Η διαδικασία προέγκρισης που ορίζεται στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 203 του δημοσιονομικού κανονισμού δεν ισχύει για τις προπαρασκευαστικές συμβάσεις ή για τις μελέτες που απαιτούνται για τη λεπτομερή αξιολόγηση του κόστους και τη χρηματοδότηση του οικοδομικού έργου.

6. Τα κατώτατα όρια ύψους 750 000 ευρώ ή 3 000 000 ευρώ που αναφέρονται στα σημεία ii), iii) και iv) του άρθρου 203 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνουν το κόστος εξοπλισμού του κτιρίου. Για τα μισθώματα και τις συμβάσεις επικαρπίας, τα ανωτέρω κατώτατα όρια λαμβάνουν υπόψη το κόστος εξοπλισμού του κτιρίου, αλλά όχι τις άλλες επιβαρύνσεις.

7. Ένα έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του δημοσιονομικού κανονισμού, η Επιτροπή θα εκπονήσει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στις παραγράφους 3 έως 8 του άρθρου 203 του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

Άρθρο 287

**Αμειβόμενοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες
(άρθρο 204 του δημοσιονομικού κανονισμού)**

1. Για ποσά κάτω από τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 170 παράγραφος 1, είναι δυνατόν να επιλέγονται αμειβόμενοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες με τη διαδικασία της παραγράφου 2.

2. Οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή όπου είναι αναγκαίο για την παροχή δημοσιότητας μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, στον δικτυακό τόπο του οικείου θεσμικού οργάνου.

Οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιλαμβάνουν περιγραφή των προβλεπόμενων καθηκόντων και των πάγιων όρων αμοιβής, που μπορεί να βασίζονται σε μοναδιαίες τιμές.

Μετά την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καταρτίζεται κατάλογος εμπειρογνομόνων, ο οποίος ισχύει το πολύ για πέντε έτη από τη δημοσίευσή του ή για τη διάρκεια πολυετούς προγράμματος που έχει σχέση με τα καθήκοντα αυτά.

3. Κάθε ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει υποψηφιότητα ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του καταλόγου αυτού, εξαιρουμένων των τριών τελευταίων μηνών της εν λόγω περιόδου. Οι αμεμβόμενοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες δεν επιλέγονται για να εκτελέσουν τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 204 του δημοσιονομικού κανονισμού εάν εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στα άρθρα 106 και 107 του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Όλες οι ανταλλαγές με τους επιλεγμένους εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένων της σύναψης συμβάσεων και των ενδεχόμενων τροποποιήσεών τους, μπορούν να γίνονται με ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής που ορίζονται από το θεσμικό όργανο.

Τα συστήματα αυτά πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να έχουν πρόσβαση στο σύστημα και στα έγγραφα που διαβιβάζονται μέσω αυτού,
- β) μόνον εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να υπογράψουν ή να διαβιβάσουν ηλεκτρονικά ένα έγγραφο μέσω του συστήματος,
- γ) τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα πρέπει να προσδιορίζονται μέσω του συστήματος με τα υφιστάμενα μέσα,

δ) η ώρα και η ημερομηνία της ηλεκτρονικής συναλλαγής πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς,

ε) πρέπει να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των εγγράφων,

στ) πρέπει να διαφυλάσσεται η διαθεσιμότητα των εγγράφων,

ζ) ενδεχομένως, πρέπει να διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων,

η) πρέπει να είναι εξασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Τα δεδομένα που αποστέλλονται ή λαμβάνονται μέσω ενός τέτοιου ηλεκτρονικού συστήματος χαιρούν του νομικού τεκμηρίου της ακεραιότητας των δεδομένων και της ακρίβειας της ημερομηνίας και ώρας αποστολής ή λήψης των δεδομένων που δηλώνονται από το σύστημα.

Ένα έγγραφο που αποστέλλεται ή κοινοποιείται με τέτοιο σύστημα, θεωρείται ισοδύναμο με έντυπο έγγραφο, είναι αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο σε περίπτωση άσκησης προσφυγής στη δικαιοσύνη, χαιρεί του νομικού τεκμηρίου γνησιότητας και ακεραιότητας, υπό την προϋπόθεση ότι το έγγραφο δεν περιέχει δυναμικά χαρακτηριστικά, ικανά να το αλλάξουν αυτόματα.

Οι ηλεκτρονικές υπογραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) του δευτέρου εδαφίου, έχουν ισοδύναμη νομική ισχύ με τις χειρόγραφες υπογραφές.

5. Ο κατάλογος των εμπειρογνομόνων και το αντικείμενο των καθηκόντων δημοσιεύεται ετησίως. Οι αποδοχές δημοσιεύονται εφόσον υπερβαίνουν τα 15 000 ευρώ για το υπό εκτέλεση καθήκον.

6. Η παράγραφος 5 δεν ισχύει εάν η δημοσίευση των πληροφοριών αυτών μπορεί να διακυβεύσει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ενδιαφερομένων προσώπων τα οποία προστατεύονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή να θίξει τα εμπορικά συμφέροντα των εμπειρογνομόνων.

ΜΕΡΟΣ III

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 288

Μεταβατικές διατάξεις

Τα άρθρα 35 έως 43 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 συνεχίζουν να εφαρμόζονται στις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013. Τα άρθρα 33 έως 44 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται μόνο στις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν έως την 1η Ιανουαρίου 2014.

Εάν ο αρμόδιος διατάκτης το αποφασίσει, ο τίτλος VI του πρώτου μέρους του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζεται στις συμφωνίες επιδοτήσεων και στις αποφάσεις επιδοτήσεων που κοινοποιήθηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013 στο πλαίσιο των συνολικών υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν

βάσει του προϋπολογισμού του 2012 ή προηγούμενων οικονομικών ετών, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Άρθρο 289

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 καταργείται.

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και ερμηνεύονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα.

*Άρθρο 290***Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2013.

Ωστόσο, τα άρθρα 216 έως 226 εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 29 Οκτωβρίου 2012.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας αντιστοιχίας

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 4α	Άρθρο 2
Άρθρο 5	Άρθρο 3
Άρθρο 6	Άρθρο 4
Άρθρο 7	Άρθρο 5
Άρθρο 8	Άρθρο 6
Άρθρο 10	Άρθρο 7
Άρθρο 11	Άρθρο 8
Άρθρο 12	Άρθρο 9
Άρθρο 13	Άρθρο 10
Άρθρο 13α	Άρθρο 11
Άρθρο 15	Άρθρο 12
Άρθρο 17	Άρθρο 13
Άρθρο 17α	Άρθρο 14
Άρθρο 18	Άρθρο 15
Άρθρο 19	Άρθρο 16
Άρθρο 20	Άρθρο 17
Άρθρο 21	Άρθρο 18
Άρθρο 22	Άρθρο 19
Άρθρο 23	Άρθρο 20
—	Άρθρο 21
—	Άρθρο 22
—	Άρθρο 23
Άρθρο 26	Άρθρο 24
Άρθρο 27	Άρθρο 25
Άρθρο 28	Άρθρο 26
Άρθρο 29	Άρθρο 27
Άρθρο 30	Άρθρο 28
Άρθρο 43α	Άρθρο 29
Άρθρο 32α	Άρθρο 30
Άρθρο 33	Άρθρο 31

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 34	Άρθρο 32
—	Άρθρο 33
Άρθρο 36	Άρθρο 34
Άρθρο 37	Άρθρο 35
Άρθρο 40	Άρθρο 36
Άρθρο 35α	Άρθρο 37
—	Άρθρο 38
—	Άρθρο 39
Άρθρο 41	Άρθρο 40
—	Άρθρο 41
Άρθρο 42	Άρθρο 42
Άρθρο 43	Άρθρο 43
Άρθρο 39	Άρθρο 44
Άρθρο 44	Άρθρο 45
Άρθρο 45	Άρθρο 46
Άρθρο 46	Άρθρο 47
Άρθρο 49	Άρθρο 48
Άρθρο 47	Άρθρο 49
Άρθρο 50	Άρθρο 50
Άρθρο 51	Άρθρο 51
Άρθρο 53	Άρθρο 52
Άρθρο 54	Άρθρο 53
Άρθρο 55	Άρθρο 54
Άρθρο 56	Άρθρο 55
Άρθρο 57	Άρθρο 56
Άρθρο 58	Άρθρο 57
Άρθρο 59	Άρθρο 58
Άρθρο 60	Άρθρο 59
Άρθρο 61	Άρθρο 60
Άρθρο 62	Άρθρο 61
Άρθρο 63	Άρθρο 62
Άρθρο 64	Άρθρο 63
Άρθρο 65	Άρθρο 64

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 255	Άρθρο 65
Άρθρο 66	Άρθρο 66
Άρθρο 67	Άρθρο 67
Άρθρο 68	Άρθρο 68
Άρθρο 69	Άρθρο 69
Άρθρο 70	Άρθρο 70
Άρθρο 71	Άρθρο 71
Άρθρο 254	Άρθρο 72
—	Άρθρο 73
Άρθρο 72	Άρθρο 74
Άρθρο 74	Άρθρο 75
Άρθρο 75	Άρθρο 76
Άρθρο 73	Άρθρο 77
Άρθρο 76	Άρθρο 78
Άρθρο 77	Άρθρο 79
Άρθρο 78	Άρθρο 80
Άρθρο 79	Άρθρο 81
Άρθρο 80	Άρθρο 82
Άρθρο 86	Άρθρο 83
Άρθρο 81	Άρθρο 84
—	Άρθρο 85
Άρθρο 82	Άρθρο 86
Άρθρο 83	Άρθρο 87
Άρθρο 84	Άρθρο 88
Άρθρο 85	Άρθρο 89
Άρθρο 85α	Άρθρο 90
Άρθρο 87	Άρθρο 91
Άρθρο 88	Άρθρο 92
Άρθρο 85β	Άρθρο 93
Άρθρο 90	Άρθρο 94
Άρθρο 91	Άρθρο 95
Άρθρο 92	Άρθρο 96
Άρθρο 94	Άρθρο 97

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 96	Άρθρο 98
Άρθρο 95	Άρθρο 99
Άρθρο 97	Άρθρο 100
—	Άρθρο 101
Άρθρο 98	Άρθρο 102
Άρθρο 99	Άρθρο 103
Άρθρο 100	Άρθρο 104
Άρθρο 101	Άρθρο 105
—	Άρθρο 106
Άρθρο 102	Άρθρο 107
Άρθρο 103	Άρθρο 108
Άρθρο 105	Άρθρο 109
Άρθρο 104	Άρθρο 110
Άρθρο 106	Άρθρο 111
Άρθρο 107	Άρθρο 112
Άρθρο 108	Άρθρο 113
Άρθρο 109	Άρθρο 114
Άρθρο 110	Άρθρο 115
Άρθρο 111	Άρθρο 116
Άρθρο 112	Άρθρο 117
Άρθρο 113	Άρθρο 118
Άρθρο 114	Άρθρο 119
Άρθρο 115	Άρθρο 120
Άρθρο 116	Άρθρο 121
Άρθρο 117	Άρθρο 122
Άρθρο 118	Άρθρο 123
Άρθρο 119	Άρθρο 124
Άρθρο 120	Άρθρο 125
Άρθρο 121	Άρθρο 126
Άρθρο 122	Άρθρο 127
Άρθρο 123	Άρθρο 128
Άρθρο 124	Άρθρο 129
Άρθρο 125	Άρθρο 130

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 125α	Άρθρο 131
Άρθρο 125β	Άρθρο 132
Άρθρο 125γ	Άρθρο 133
Άρθρο 126	Άρθρο 134
Άρθρο 127	Άρθρο 135
Άρθρο 128	Άρθρο 136
Άρθρο 129	Άρθρο 137
Άρθρο 130	Άρθρο 138
Άρθρο 131	Άρθρο 139
Άρθρο 132	Άρθρο 140
Άρθρο 133	Άρθρο 141
Άρθρο 133α	Άρθρο 142
Άρθρο 134	Άρθρο 143
Άρθρο 134α	Άρθρο 144
Άρθρο 134β	Άρθρο 145
Άρθρο 135	Άρθρο 146
Άρθρο 136	Άρθρο 147
Άρθρο 137	Άρθρο 148
Άρθρο 138	Άρθρο 149
Άρθρο 138α	Άρθρο 150
Άρθρο 139	Άρθρο 151
Άρθρο 140	Άρθρο 152
Άρθρο 141	Άρθρο 153
Άρθρο 142	Άρθρο 154
Άρθρο 143	Άρθρο 155
Άρθρο 144	Άρθρο 156
Άρθρο 145	Άρθρο 157
Άρθρο 146	Άρθρο 158
Άρθρο 147	Άρθρο 159
Άρθρο 148	Άρθρο 160
Άρθρο 149	Άρθρο 161
Άρθρο 149α	Άρθρο 162
Άρθρο 150	Άρθρο 163

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 151	Άρθρο 164
Άρθρο 152	Άρθρο 165
Άρθρο 153	Άρθρο 166
Άρθρο 154	Άρθρο 167
Άρθρο 155	Άρθρο 168
Άρθρο 156	Άρθρο 169
Άρθρο 158	Άρθρο 170
Άρθρο 158α	Άρθρο 171
Άρθρο 159	Άρθρο 172
Άρθρο 160α	Άρθρο 173
Άρθρο 160ε	Άρθρο 174
Άρθρο 160στ	Άρθρο 175
Άρθρο 161	Άρθρο 176
Άρθρο 162	Άρθρο 177
Άρθρο 163	Άρθρο 178
—	Άρθρο 179
Άρθρο 164	Άρθρο 180
Άρθρο 180α	Άρθρο 181
Άρθρο 181	Άρθρο 182
Άρθρο 165α	Άρθρο 183
Άρθρο 165	Άρθρο 184
—	Άρθρο 185
Άρθρο 236 παράγραφος 1	Άρθρο 186
Άρθρο 172α	Άρθρο 187
Άρθρο 166	Άρθρο 188
Άρθρο 167	Άρθρο 189
Άρθρο 168	Άρθρο 190
Άρθρο 169	Άρθρο 191
Άρθρο 169α	Άρθρο 192
Άρθρο 170	Άρθρο 193
Άρθρο 171	Άρθρο 194
Άρθρο 172γ	Άρθρο 195
Άρθρο 173	Άρθρο 196

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 174	Άρθρο 197
Άρθρο 174α	Άρθρο 198
—	Άρθρο 199
Άρθρο 175	Άρθρο 200
Άρθρο 175α	Άρθρο 201
Άρθρο 176	Άρθρο 202
Άρθρο 177	Άρθρο 203
Άρθρο 178	Άρθρο 204
Άρθρο 179	Άρθρο 205
Άρθρο 182	Άρθρο 206
Άρθρο 180	Άρθρο 207
Άρθρο 183	Άρθρο 208
Άρθρο 184	Άρθρο 209
Άρθρο 184α	Άρθρο 210
—	Άρθρο 211
—	Άρθρο 212
—	Άρθρο 213
—	Άρθρο 214
—	Άρθρο 215
—	Άρθρο 216
—	Άρθρο 217
—	Άρθρο 218
—	Άρθρο 219
—	Άρθρο 220
—	Άρθρο 221
—	Άρθρο 222
—	Άρθρο 223
—	Άρθρο 224
—	Άρθρο 225
—	Άρθρο 226
Άρθρο 185	Άρθρο 227
Άρθρο 186	Άρθρο 228
Άρθρο 215	Άρθρο 229

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 199	Άρθρο 230
Άρθρο 201	Άρθρο 231
Άρθρο 203	Άρθρο 232
Άρθρο 205	Άρθρο 233
—	Άρθρο 234
Άρθρο 207	Άρθρο 235
Άρθρο 208	Άρθρο 236
Άρθρο 209	Άρθρο 237
Άρθρο 210	Άρθρο 238
Άρθρο 211	Άρθρο 239
Άρθρο 213	Άρθρο 240
Άρθρο 214	Άρθρο 241
Άρθρο 216	Άρθρο 242
Άρθρο 217	Άρθρο 243
Άρθρο 218	Άρθρο 244
Άρθρο 219	Άρθρο 245
Άρθρο 220	Άρθρο 246
Άρθρο 221	Άρθρο 247
Άρθρο 222	Άρθρο 248
Άρθρο 223	Άρθρο 249
Άρθρο 224	Άρθρο 250
Άρθρο 225	Άρθρο 251
Άρθρο 226	Άρθρο 252
Άρθρο 227	Άρθρο 253
Άρθρο 256	Άρθρο 254
Άρθρο 229	Άρθρο 255
Άρθρο 230	Άρθρο 256
Άρθρο 231	Άρθρο 257
—	Άρθρο 258
—	Άρθρο 259
Άρθρο 235	Άρθρο 260
Άρθρο 236	Άρθρο 261
Άρθρο 237	Άρθρο 262

Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002	Παρών κανονισμός
Άρθρο 239	Άρθρο 263
Άρθρο 240	Άρθρο 264
Άρθρο 241	Άρθρο 265
Άρθρο 242	Άρθρο 266
Άρθρο 243	Άρθρο 267
Άρθρο 244	Άρθρο 268
Άρθρο 245	Άρθρο 269
Άρθρο 246	Άρθρο 270
Άρθρο 247	Άρθρο 271
Άρθρο 248	Άρθρο 272
Άρθρο 249	Άρθρο 273
Άρθρο 250	Άρθρο 274
Άρθρο 251	Άρθρο 275
Άρθρο 252	Άρθρο 276
Άρθρο 253	Άρθρο 277
Άρθρο 257	Άρθρο 278
Άρθρο 258	Άρθρο 279
Άρθρο 258α	Άρθρο 280
Άρθρο 259	Άρθρο 281
Άρθρο 260	Άρθρο 282
Άρθρο 262	Άρθρο 283
Άρθρο 264	Άρθρο 284
Άρθρο 265	Άρθρο 285
Άρθρο 263	Άρθρο 286
Άρθρο 265α	Άρθρο 287
—	Άρθρο 288
Άρθρο 272	Άρθρο 289
Άρθρο 273	Άρθρο 290